

การออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี

โดย

นายรัฐนันทน์ พราหมณีนิล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์

ภาควิชาการออกแบบนิเทศศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี

โดย

นายรัฐนันท์ พราหมณีนิล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์

ภาควิชาการออกแบบนิเทศศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**DESIGN OF SIGNAGE SYSTEM AND STREET FURNITURE
THAT CONVEY THE UNIQUE IDENTITY OF PHETCHABURI PROVINCE**

By

Rattarin Pramaneenil

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF FINE ARTS

Department of Visual Communication Design

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2009

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “การออกแบบระบบ
ป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี” เสนอโดย นายรัฐนันท์
พราหมณีนิล เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
ออกแบบนิเทศศิลป์

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตังกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒนพันธุ์ ครุฑะเสน
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาวิน อินทร์งัณ

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์อนุชา โสภาคย์วิจิตร)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์พรหมเพ็ญ นายปรีชา)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒนพันธุ์ ครุฑะเสน)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาวิน อินทร์งัณ)

...../...../.....

48151302 : สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์

คำสำคัญ : การออกแบบป้ายสัญลักษณ์/เฟอ์นิเจอร์ถนน

รัฐนิพนธ์ พราหมณินิล : การออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอ์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.วัฒนพันธุ์ ครุฑะเสน และ ผศ. อาวิน อินทังยี. 244 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงบุคลิกภาพ และเอกลักษณ์อันโดดเด่นของจังหวัดเพชรบุรี ศึกษาการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอ์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี และประเมินผลการออกแบบกับประชากรศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้เกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรี และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบ การตอบแบบสอบถามจากประชาชนจังหวัดเพชรบุรี และนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี

ผลการวิจัยพบว่า บุคลิกภาพทางด้านกายภาพของจังหวัดเพชรบุรี เป็นเพศชาย อายุ 30-40 ปี สง่างาม เข้มแข็ง น่าเกรงขาม ร่ารวยทรัพย์ ชอบแต่งเนื้อแต่งตัว บุคลิกภาพทางด้านจิตภาพเป็นคนจริงจัง จริงใจ ตรงไปตรงมา ความเป็นตัวเองสูง ไม่ยอมคน รักพวกพ้องเพื่อนฝูง และสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นที่สุดของจังหวัดเพชรบุรี คือลักษณะทางสถาปัตยกรรมของพระนครคีรีอันเป็นรูปแบบที่ผสมผสานศิลปะของไทย จีน และตะวันตก เมื่อนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์ ทำการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอ์นิเจอร์ถนน ให้สามารถถ่ายทอดบุคลิกภาพและเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีได้ เช่น ป้ายแสดงสถานที่ ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ ป้ายแสดงทิศทาง ถึงขยะ ป้ายรถเมล์ สะพานลอย และผลงานอื่นๆ โดยที่ผู้วิจัยได้นำลักษณะสถาปัตยกรรมของพระนครคีรีมาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการออกแบบ และนำผลการออกแบบไปประเมินผลกับนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิของจังหวัดเพชรบุรี และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบเพื่อหาข้อบกพร่อง และนำกลับมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นจึงนำไปทดสอบสมมุติฐานกับกลุ่มประชากรศึกษา ได้ผลว่าประชาชนจังหวัดเพชรบุรี ประเมินให้การออกแบบสามารถแสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีได้ในระดับมาก และกลุ่มนักท่องเที่ยว ประเมินให้การออกแบบสามารถแสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีได้ในระดับปานกลาง

ภาควิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2.

48151302 : MAJOR : VISUAL COMMUNICATION DESIGN

KEY WORD : DESIGN OF SIGNAGE SYSTEM AND STREET FURNITURE

RATTANIN PRAMANEENIL : DESIGNING OF SIGNAGE SYSTEM AND STREET FURNITURE THAT CONVEY THE UNIQUE IDENTITY OF PHETCHABURI PROVINCE. THESIS ADVISORS : ASST. PROF. WATANAPUN KRUTASAEN AND ASST. PROF. ARWIN INTRUNGSI. 244 pp.

The purposes of this research are to study the personality and unique identity of Phetchaburi province, to study the design of signage system and street furniture that convey the unique identity of Phetchaburi province and to evaluate researcher's signage and street furniture design by population education. The surveyed tools are the instructed interview, which done by the academic specialists of Phetchaburi province and the designer specialists, and randomly survey, which done by Phetchaburi population and Phetchaburi's visitors.

The study shows that; the physical personality of Phetchaburi province is a man 30-40 years old, elegant, vigorous, respectful, rich and well dressed up, the psychology personality is serious, sincere, self confident and friend loving. It also shows that the most uniquely identity of Phetchaburi province is the architectural character of the Phra Nakorn Kiri, which designed by the combination art of Thai, China and Western.

The researcher has brought these results to create and design the signage and street furniture, which are able to convey the personality and unique identity of Phetchaburi province, such as; identification sign, information sign, direction sign, bin, bus stop, overpass and etc. The architectural characters of the Phra Nakorn Kiri were used to be a major component of signage and street furniture design, which have been evaluated by the academic specialists of Phetchaburi province and the designer specialists. After redesign the signage and street furniture by following their comments and suggestions, the researcher bring all designs to do the hypothesis test by population education. The result proves that the signage and street furniture design is mostly convey the unique identity of Phetchaburi province for Phetchaburi population and moderate convey its unique identity for Phetchaburi's visitors.

Department of Visual Communication Design Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2009

Student's signature

Thesis Advisors' signature 1. 2.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยพัฒนาการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการวิจัยเรื่องนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบคุณเทศบาลเมืองเพชรบุรีที่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบัน นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ นักท่องเที่ยว และประชาชนชาวจังหวัดเพชรบุรี ที่ได้ให้แนวทางและประเมินผลงานการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒนพันธุ์ คุรุฑะเสน ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาวิน อินทร์ยี่ ที่ให้คำแนะนำในการทำงานอย่างดียิ่ง และขอขอบคุณครอบครัว ตลอดจนผู้ร่วมงานทุกคน ที่ให้การสนับสนุนด้วยดีตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
สมมติฐานของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษา	3
ขั้นตอนการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
การออกแบบ และการออกแบบเครื่องหมายภาพและสัญลักษณ์ภาพ	6
การออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน	16
การออกแบบเอกลักษณ์องค์กร	41
ป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน	45
ประวัติ สถาปัตยกรรมศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี	56
ข้อมูลของเทศบาลเมืองเพชรบุรี	92
3 ระเบียบวิธีวิจัย	97
การศึกษาข้อมูลภาคเอกสาร.....	97
การวิเคราะห์ข้อมูลภาคเอกสาร	97
การศึกษาข้อมูลภาคสนาม	98
การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม	98
การออกแบบ	98

บทที่	หน้า
การประเมินผลงานออกแบบ	98
กลุ่มผู้ประเมินผลงานออกแบบ	99
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	101
การวิเคราะห์ข้อมูลก่อนการออกแบบ.....	102
การประเมินผลการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน	
จากนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ	118
การประเมินผลการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน	
ของประชาชนจังหวัดเพชรบุรี และนักท่องเที่ยว.....	164
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	222
สรุปผลการวิจัย.....	222
อภิปรายผลการวิจัย.....	224
ข้อเสนอแนะ.....	225
บรรณานุกรม	226
ภาคผนวก	228
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ	229
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเพื่อประเมินผลงานออกแบบ.....	232
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อประเมินผลงานออกแบบ	236
ประวัติผู้วิจัย	237

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงรูปร่าง รูปทรงต่างๆ ถึงผลต่อความรู้สึก.....	24
2	แสดงรายชื่อคู่สีที่มีประสิทธิภาพจากคู่ที่เห็น และอ่านได้ง่ายที่สุด-ยากที่สุด (ตามลำดับ).....	25
3	แสดงสีและผลในทางจิตวิทยา.....	26
4	แสดงผลการสัมภาษณ์นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิถึงการใช้ประโยชน์ จากป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนจังหวัดเพชรบุรีที่มีอยู่ในปัจจุบัน	103
5	แสดงผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการถ่ายทอดเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีของป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่มีอยู่ในปัจจุบัน	104
6	แสดงผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิถึงสิ่งที่ต้องปรับปรุง ของป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนจังหวัดเพชรบุรีที่มีอยู่ในปัจจุบัน	106
7	แสดงผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิถึงจุดเด่น ที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี	109
8	แสดงผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ ถึงสิ่งที่ควรนำมาใช้เป็นตัวแทนในการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนของจังหวัดเพชรบุรี.....	109
9	แสดงผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ ถึงลักษณะบุคลิกภาพของจังหวัดเพชรบุรี	110
10	แสดงผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิถึงการออกแบบ ระบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนของจังหวัดเพชรบุรี	112
11	แสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์และ เฟอร์นิเจอร์ถนน	136
12	แสดงการประเมินผลการออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ ที่มีต่อผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน	145
13	แสดงข้อมูลของประชาชนเพชรบุรีที่ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ที่มีต่อการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน ที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 50 คน	173

ตารางที่	หน้า
14	แสดงความคิดเห็นของประชาชนชาวเพชรบุรีที่มีต่อผลงานออกแบบ ป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนถึงการถ่ายทอดลักษณะ ทางสถาปัตยกรรมของพระนครศรีอินเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี 175
15	แสดงความคิดเห็นของประชาชนชาวเพชรบุรีที่มีต่อคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ ของ ผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน 176
16	แสดงข้อมูลของนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ที่มีต่อการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน ที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 50 คน 190
17	แสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อผลงานออกแบบ ป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนถึงการถ่ายทอดลักษณะ ทางสถาปัตยกรรมของพระนครศรีอินเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี 192
18	แสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ ของ ผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน 193

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงตัวอย่างป้ายแสดงสถานที่ของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน	45
2	แสดงตัวอย่างป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน.....	46
3	แสดงตัวอย่างป้ายแสดงแผนที่ของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน.....	47
4	แสดงตัวอย่างป้ายแสดงทิศทางของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน	48
5	แสดงตัวอย่างป้ายประดับตกแต่งของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน	49
6	แสดงตัวอย่างกระถางต้นไม้ของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน	50
7	แสดงตัวอย่างก๊อกร้านค้ามีสาระของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน	51
8	แสดงตัวอย่างเก้าอี้ของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน	51
9	แสดงตัวอย่างโคมไฟถนนของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน.....	52
10	แสดงตัวอย่างถังขยะของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน.....	53
11	แสดงตัวอย่างป้ายรถเมล์ของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน.....	54
12	แสดงตัวอย่างราวเหล็กของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน	55
13	แสดงตัวอย่างสะพานลอยของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน	55
14	แสดงยอดเขาทางด้านทิศตะวันออกของพระนครคีรี.....	69
15	แสดงยอดกลางของพระนครคีรี	70
16	แสดงยอดเขาด้านตะวันตกของพระนครคีรี	71
17	แสดงพระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ภายในพระนครคีรี.....	71
18	แสดงพระที่นั่งปราโมทย์มไหศวรรย์ภายในพระนครคีรี	72
19	แสดงพระที่นั่งเวสยาณต์วีเชียรปราสาทภายในพระนครคีรี.....	73
20	แสดงพระที่นั่งราชธรรมสภาภายในพระนครคีรี	73
21	แสดงตำหนักสันฐานคารสถานภายในพระนครคีรี	74
22	แสดงหอซัवालเวียงชัยภายในพระนครคีรี	75
23	แสดงสถานที่ท่องเที่ยวพระนครคีรี	88
24	แสดงผลงานออกแบบป้ายแสดงสถานที่ (Identification Sign)	118
25	แสดงผลงานออกแบบป้ายแสดงทิศทาง (Direction Sign).....	119
26	แสดงรายละเอียดของผลงานออกแบบป้ายแสดงทิศทาง (Direction Sign).....	120
27	แสดงผลงานออกแบบป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign)	121

ภาพที่		หน้า
28	แสดงรายละเอียดของผลงานออกแบบป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign)	122
29	แสดงผลงานออกแบบป้ายแสดงแผนที่ (Directory Sign).....	123
30	แสดงผลงานออกแบบป้ายประดับตกแต่ง (Decoration Sign)	124
31	แสดงผลงานออกแบบกระถางต้นไม้ (Planter).....	125
32	แสดงผลงานออกแบบก๊อกดื่มน้ำสาธารณะ (Drink Fountain)	126
33	แสดงผลงานออกแบบเก้าอี้ (Seat)	127
34	แสดงผลงานออกแบบโคมไฟถนน (Street Light).....	128
35	แสดงผลงานออกแบบถังขยะเล็ก (Small Bin).....	129
36	แสดงผลงานออกแบบถังขยะ (Bin).....	130
37	แสดงผลงานออกแบบราวเหล็ก (Pavement Protection).....	131
38	แสดงผลงานออกแบบป้ายรถเมล์ (Bus stop).....	132
39	แสดงผลงานออกแบบสะพานลอย (Overpass).....	133
40	แสดงผลงานออกแบบสัญลักษณ์ภาพ (Pictogram)	134
41	แสดงรูปแบบตัวอักษรที่ใช้บนป้ายสัญลักษณ์	135
42	แสดงวัสดุในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่ แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี	198
43	แสดงสีที่ใช้ในการออกแบบ	198
44	แสดงโครงสร้างที่ใช้ในการออกแบบ.....	199
45	แสดงตัวอักษรที่ใช้ในการออกแบบ	199
46	แสดงภาพรวมลักษณะทางสถาปัตยกรรมอันมีเอกลักษณ์ของพระนครศรี	200
47	แสดงภาพรวมลักษณะทางสถาปัตยกรรมอันมีเอกลักษณ์ของพระนครศรี	201
48	แสดงสัญลักษณ์ภาพ.....	202
49	แสดงผลงานออกแบบป้ายแสดงสถานที่ (Identification Sign)	203
50	แสดงผลงานออกแบบป้ายแสดงทิศทาง (Direction Sign).....	204
51	แสดงภาพแสดงรายละเอียดของผลงานออกแบบป้ายแสดงทิศทาง (Direction Sign)	205
52	แสดงผลงานออกแบบป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign)	206

ภาพที่		หน้า
53	ภาพแสดงรายละเอียดของผลงานออกแบบป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign)	207
54	ภาพแสดงรายละเอียดของผลงานออกแบบป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign)	208
55	แสดงผลงานออกแบบป้ายแสดงแผนที่ (Directory Sign).....	209
56	ภาพแสดงรายละเอียดของผลงานออกแบบป้ายแสดงแผนที่ (Directory Sign).....	210
57	แสดงผลงานออกแบบป้ายประดับตกแต่ง (Decoration Sign)	211
58	แสดงผลงานออกแบบกระถางต้นไม้ (Planter).....	212
59	แสดงผลงานออกแบบก๊อกน้ำดื่มสาธารณะ (Drink Fountain)	213
60	แสดงผลงานออกแบบเก้าอี้ (Seat)	214
61	แสดงผลงานออกแบบโคมไฟถนน (Street Light).....	215
62	แสดงผลงานออกแบบถังขยะเล็ก (Small Bin).....	216
63	แสดงผลงานออกแบบถังขยะ (Bin).....	217
64	แสดงผลงานออกแบบราวเหล็ก (Pavement Protection).....	218
65	แสดงผลงานออกแบบป้ายรถเมล์ (Bus stop).....	219
66	แสดงผลงานออกแบบสะพานลอย (Overpass).....	220
67	แสดงภาพรวมผลงานการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน	221

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดเพชรบุรีเป็นดินแดนเก่าแก่มาแต่ครั้งโบราณ มีอายุกว่าพันปี และยังมีชีวิตสืบเนื่องมาจนปัจจุบันนี้ ชื่อ “เพชรบุรี” นั้น ปรากฏมาตั้งแต่สมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ผู้ทรงเป็นกษัตริย์ขอมตั้งแต่ก่อนยุคสุโขทัยเป็นราชธานี โดยสมัยนั้นเรียกว่า “ศรีชัยวัชรปุระ” ที่มาของชื่อเช่นนี้ น่าจะเป็นการตั้งตามชื่อแม่น้ำ ซึ่งชื่อแม่น้ำเพชร

เชื่อกันว่าดินแดนเพชรบุรีนี้มีกำเนิดมาตั้งแต่สมัยฟูนาน และได้มีการขุดพบโบราณวัตถุที่บอกได้ถึงยุคสมัยทวารวดี และหลักฐานยืนยันความสำคัญของเมืองเพชรบุรีในสมัยลพบุรี คือ ศิลารีกปรางสาวพระจันทร์ในเมืองพระนคร (จังหวัดเพชรบุรี 2525 : 91) ที่กล่าวไว้ว่าพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ได้ทรงโปรดให้สร้างพระชัยพุทธมหานาคขึ้นในเมืองต่างๆ 23 เมือง รวมทั้งเมืองเพชรบุรีด้วย

ในสมัยสุโขทัยเพชรบุรีมีความเป็นอิสระอยู่มาก สามารถส่งทูตไปจีนได้ ซึ่งตรงกับสมัยพระเจ้าหงวนลีโจ้วฮ่องเต้ของจีน ในสมัยอยุธยาเพชรบุรีเป็นดินแดนที่มีความสำคัญต่อราชธานีมากเพราะเป็นเมืองท่าหน้าด่าน เจ้าครองนครเพชรบุรีเป็นผู้ที่มีความสามารถหลายด้าน และยังมีบทบาทสำคัญต่อการปกป้องบ้านเมืองอีกด้วย

สมัยธนบุรี เพชรบุรีเป็นหนึ่งในเมืองรอบเมืองหลวง เจ้าเมือง และชาวเพชรบุรีมีบทบาทสำคัญในกองทัพของพระเจ้ากรุงธนบุรี ครั้นในสงครามต่างๆ ของยุคสมัยรัตนโกสินทร์ เพชรบุรีก็มีบทบาท และแสดงฝีมือในการรบไว้อย่างน่ายิน

ในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทุกพระองค์ทรงโปรดจังหวัดเพชรบุรีมาก และได้สร้างพระราชวังไว้ในจังหวัดเพชรบุรี จนได้สมญานามปัจจุบันว่า “เมืองสามวัง”

เพราะความที่เป็นเมืองเก่าแก่ ตั้งอยู่ ณ จุดภูมิศาสตร์ที่ดี และเป็นที่โปรดปรานของระดับชั้นเจ้านายหลายพระองค์ เพชรบุรีจึงเป็นดินแดนที่มีการสั่งสมทั้งศิลปะ และวัฒนธรรมต่างๆ มากมายหลากหลายแขนง อาทิ งานฝีมือทางจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม การแสดง การละเล่นพื้นบ้าน ภาษาถิ่นหรือแม้กระทั่งอาหารการกิน ซึ่งเพชรบุรีนั้นมีชื่อเสียงโด่งดังมาแต่อดีตว่าเป็นเมืองแห่งอู่อู่น้ำ

ดังที่กล่าวมา เพชรบุรีจึงเป็นเมืองที่มีความสำคัญต่อราชอาณาจักรไทยเมืองหนึ่ง เป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรต่างๆ มีเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อันน่าภาคภูมิใจ ซึ่งสะท้อนออกมาเป็นภาพลักษณ์ของจังหวัดได้อย่างชัดเจน

ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ผู้ที่สนใจในเอกลักษณ์อันสำคัญของเมืองเพชร หลังไหลกันเข้ามาเยี่ยมชมบ้านเมืองกันอย่างไม่ขาดสาย อีกทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีมากมาย อาทิ หาดทรายชายทะเล ภูเขา อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ทะเลสาบ ทะเลหมอก และน้ำตก ต่างมีให้เลือกท่องเที่ยวได้ครบในจังหวัดเดียว อันเป็นเสน่ห์ของเมืองที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เพิ่มจำนวนขึ้นได้ในทุกๆ ปี

สิ่งสำคัญยิ่งส่วนหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการแสดงภาพลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีก็คือ ป้ายสัญลักษณ์แสดงข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับจังหวัด และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่ติดตั้งอยู่ตามพื้นที่สำคัญ อันเปรียบได้กับตัวแทนของจังหวัด ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในด้านการบริการข้อมูลต่างๆ และใช้สำหรับบริการความสะดวกสบายให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยวโดยตรงอย่างใกล้ชิด แต่ลักษณะการออกแบบของป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ยังคงค่อนข้างขาดความโดดเด่น และนำเสนอข้อมูลได้ไม่สมบูรณ์นัก ทั้งป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนแต่ละประเภทยังมิได้ถูกออกแบบให้เป็นระบบและอยู่ในรูปลักษณะเดียวกัน จึงไม่สามารถที่จะถ่ายทอดเอกลักษณ์อันสำคัญของจังหวัดเพชรบุรีร่วมกันได้ ซึ่งโดยศักดิ์ศรีของเมืองแล้ว ควรจะต้องออกแบบให้มีความสวย สง่างาม และสื่อถึงลักษณะที่โดดเด่นของจังหวัดเพชรบุรีได้อย่างน่าภาคภูมิใจ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนของจังหวัดเพชรบุรี เพื่อให้แสดงออกได้ถึงเอกลักษณ์อันโดดเด่นของจังหวัดอย่างเป็นระบบระเบียบและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองเพชรบุรี 4 ปี (พ.ศ. 2548-2551) ในยุทธศาสตร์ที่ 3 เรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้วยการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์นี้จะอยู่ในส่วนของแนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ตามศักยภาพความพร้อมอย่างสอดคล้องกับวัฒนธรรม ค่านิยม และความต้องการของคนในสังคม โดยจัดอยู่ในโครงการด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเมือง และโครงการด้านการพัฒนาศักยภาพทางท่องเที่ยวของเมือง ซึ่งเมื่อโครงการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีนี้ ได้ดำเนินการจนสำเร็จ ก็สามารถที่จะนำเข้ามาปรับใช้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลเมืองเพชรบุรีได้

2. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน ที่สามารถแสดงออกได้ถึงเอกลักษณ์อันสำคัญของจังหวัดเพชรบุรี

3. สมมติฐานของการศึกษา

การออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน โดยใช้องค์ประกอบที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของจังหวัดเพชรบุรีจะสามารถแสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดได้

4. ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน ที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี โดยศึกษาถึงลักษณะอันเป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นของจังหวัดมาใช้เป็นส่วนสำคัญในการออกแบบ

ประเภทของป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน ที่ทำการออกแบบมีดังต่อไปนี้

1. ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign)
2. ป้ายแสดงแผนที่ (Directory Sign)
3. ป้ายแสดงสถานที่ (Identification Sign)
4. ป้ายแสดงทิศทาง (Direction Sign)
5. ป้ายประดับตกแต่ง (Decoration Sign)
6. กระถางต้นไม้ (Planter)
7. ก๊อกน้ำดื่มสาธารณะ (Drink Fountain)
8. เก้าอี้ (Seat)
9. โคมไฟถนน (Street Light)
10. ถังขยะ (Bin)
11. ป้ายรถเมล์ (Bus stop)
12. ราวเหล็ก (Pavement Protection)
13. สะพานลอย (Overpass)

5. ขั้นตอนการศึกษา

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน
2. ศึกษารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดเพชรบุรี ทั้งจากเอกสาร และจากการสัมภาษณ์
3. สร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้เกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรี ถึงบุคลิกภาพและสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด
4. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และกำหนดบุคลิกภาพและสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี
5. นำบุคลิกภาพและสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี มาวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน ในด้านการใช้สี ตัวอักษร รูปร่าง วัสดุ และการประดับตกแต่ง
6. นำองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์มาทำการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน
7. ทดสอบผลการออกแบบกับนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้เกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรี และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไข
8. นำผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แก้ไขสมบูรณ์แล้วมาทดสอบสมมุติฐานกับนักท่องเที่ยวและประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี
9. สรุป อภิปรายผลการวิจัยพร้อมข้อเสนอแนะ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ผลการศึกษาการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน ที่สามารถแสดงออกได้ถึงเอกลักษณ์อันสำคัญของจังหวัดเพชรบุรี
2. สามารถนำผลการศึกษาไปปรับใช้กับงานออกแบบประเภทต่างๆ ที่ต้องการสื่อสารทางด้านเอกลักษณ์ได้

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ป้ายสัญลักษณ์ (Signage) หมายถึง ป้ายที่ใช้ในการชี้ทางบังคับหรือแนะนำสถานที่ต่างๆ
2. ระบบป้ายสัญลักษณ์ (Signage System) หมายถึงระบบมาตรฐานที่ใช้ในการวางแผน ออกแบบและใช้งานป้ายสัญลักษณ์ เพื่อให้สามารถใช้ร่วมกับป้ายหลายรูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. สัญลักษณ์ (Symbol) หมายถึง ของสิ่งใดๆ ที่กำหนดหรือนิยามขึ้นเอง เป็นคำแทนสัญลักษณ์ทั่วไปไม่เจาะจง
4. สัญลักษณ์ภาพ (Pictogram) หมายถึง การสื่อสารด้วยสัญลักษณ์ภาพในลักษณะเลียนแบบสิ่งที่เห็นจริง และพาดพิงถึงวัตถุ กริยาท่าทาง ตลอดจนความคิดเป็นภาษาภาพ
5. เฟอร์นิเจอร์ถนน (Street Furniture) หมายถึง สิ่งของหรืออุปกรณ์ ที่ติดตั้งบนทางเดินหรือริมถนน เพื่อจุดประสงค์ต่างๆ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อความปลอดภัยบนท้องถนน

บทที่ 2

เอกสารข้อมูล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการค้นหาเอกลักษณ์ และบุคลิกภาพของจังหวัด เพชรบุรี และนำมาวิเคราะห์เป็นองค์ประกอบเพื่อใช้ในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอรันเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัด โดยผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. การออกแบบ และการออกแบบเครื่องหมายภาพและสัญลักษณ์ภาพ
2. การออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอรันเจอร์ถนน
3. การออกแบบเอกลักษณ์องค์กร
4. ป้ายสัญลักษณ์ และเฟอรันเจอร์ถนนของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน
5. ประวัติ สถาปัตยกรรมศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี
6. ข้อมูลของเทศบาลเมืองเพชรบุรี

1. การออกแบบ และการออกแบบเครื่องหมายภาพ และสัญลักษณ์ภาพ

1.1 การออกแบบ ได้มีผู้ให้ความหมายที่แตกต่างกันออกไปดังต่อไปนี้

1.1.1 มาโนช กงกะนันทน์ (2538 : 27) กล่าวว่า คือ กระบวนการสร้างสรรค์ประเภทหนึ่งของมนุษย์ โดยมีทัศนธาตุและลักษณะของทัศนธาตุเป็นองค์ประกอบ ใช้ทฤษฎีต่างๆ เป็นแนวทางและใช้วัตถุนานาชาติเป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์ โดยที่นักออกแบบจะต้องมีขั้นตอนในการปฏิบัติงานหลายขั้นตอนตลอดกระบวนการสร้างสรรค์นั้นผลงานออกแบบจะเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการในการดำรงชีวิตประจำวันให้มีความสะดวกสบายขึ้น หรือเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทางกายภาพ หรือเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ให้มีคุณภาพสูงขึ้นกว่าเดิม

1.1.2 วิรุณ ตั้งเจริญ (2539 : 5) กล่าวว่า คือ การวางแผน หรือ การจัดระบบไว้ในความคิดคำนึง หรือวางแผน แล้วสร้างให้ปรากฏเป็นแผนงานหรือรูปแบบที่รับรู้ได้ รูปแบบที่ปรากฏขึ้นอาจจะเป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นใหม่ หรือรูปแบบที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ก็ได้

1.1.3 ทำนอง จันทิมา (2542 : 2) กล่าวว่า คือ การใช้ความคิดในการเลือกใช้วัสดุเพื่อสร้างสรรค์งานศิลปะให้มีหน้าที่ใช้สอยตามความต้องการ ทั้งในด้านประโยชน์ และความงามในรูปร่างลักษณะตลอดทั้งรูปทรง

ในทางศิลปะให้คำจำกัดความการออกแบบว่า คือ การรวมข้อมูลฐานของศิลปะทั้งหลายเข้าด้วยกัน ด้วยการเลือกหรือการจัด ไม่ว่าจะจัดด้วยวัสดุอะไร ผู้ออกแบบจะต้องนำเอาสิ่งนั้นไปใช้ คือ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี ช่องว่าง และความงามของพื้นผิว

1.2 ความจำเป็นที่ต้องมีการออกแบบ

1.2.1 เป็นเครื่องช่วยให้การถ่ายทอดความคิด และความรู้สึกของนักออกแบบให้ผู้อื่นทราบ และเข้าใจ

1.2.2 เป็นการช่วยให้การวางรูปหรือโครงสร้างนั้นๆ ให้เหมาะสมกับหน้าที่ และการใช้สอย

1.2.3 ช่วยให้ผู้พบเห็นเกิดความรู้สึกคล้อยตามความงาม และคุณค่า

1.2.4 เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดการค้นคว้าทดลอง ทั้งในด้านวัสดุ และวิธีการใหม่ ๆ

1.3 เลขศิลป์

เป็นลักษณะผลงานในสาขาของงานนิเทศศิลป์ หมายถึง ศิลปะในผลงานที่ต้องการสื่อความหมายกับมวลชน ซึ่งต้องมีการออกแบบทั้งสิ้น ผลงานมีอยู่ 3 สาขาด้วยกัน คือ

1.3.1 เลขศิลป์สิ่งพิมพ์ (Printing Graphics)

1.3.2 เลขศิลป์ในสิ่งแวดล้อม (Environmental Graphics)

1.3.3 เลขศิลป์ในภาพยนตร์ โทรทัศน์ และแถบบันทึกภาพ (Film, T.V. and Video Graphics) (มาโนช กงกะนันท์ 2538 : 202)

“เลขศิลป์” (Graphics Art) “เลขนะ รวมกับ ศิลป์” หมายถึง ศิลปะที่มีลักษณะเป็น “รอยเขียน, ตัวอักษร หรือลวดลาย” (ราชบัณฑิตยสถาน 2493 : 812)

เลขศิลป์สิ่งพิมพ์ คือ ผลงานออกแบบสิ่งพิมพ์ต่างๆ โดยเริ่มต้นจากการออกแบบตัวอักษรที่ใช้ในการพิมพ์ การจัดรูปเล่มหนังสือ การออกแบบปก ภาพประกอบในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร และหนังสือ ภาพโฆษณา เครื่องหมายการค้า บัตรอวยพร นามบัตร ฯลฯ

เลขศิลป์สิ่งแวดล้อม คือ ผลงานออกแบบตัวอักษร รูปสัญลักษณ์ที่ติดอยู่บนตัวอาคารและสถานที่ต่างๆ แผ่นป้ายการจราจร แผ่นป้ายต่างๆ ที่ติดอยู่ในที่สาธารณะและรวมถึงแผ่นป้ายโฆษณากลางแจ้งด้วย

เลขศิลป์ในภาพยนตร์ โทรทัศน์ และแถบบันทึกภาพ คือ ผลงานออกแบบตัวอักษรพร้อมทั้งภาพนำเรื่อง (Title) และลงท้ายเรื่อง (มาโนช กงกะนันท์)

1.4 การออกแบบสัญลักษณ์ และเครื่องหมาย

การออกแบบสัญลักษณ์ และเครื่องหมาย คือ การออกแบบที่แสดงถึงการสื่อความหมายให้รับรู้ร่วมกันได้ในสังคม โดยเป็นการสื่อความหมายที่แสดงนัยหรือเจอนความคิดที่แฝงไว้ในรูปแบบ ไม่ใช่ภาษาหรือภาพที่แสดงเป่าหมายไว้ตรงๆ ผู้ที่จะทำความเข้าใจกับสื่อความหมายนั้นอาจจะต้องพบเห็นบ่อยๆ หรือเรียนรู้จากประสบการณ์ในระดับหนึ่งจึงจะสื่อความหมายกันได้ดี งานออกแบบสื่อความหมายตามที่กล่าวถึงนี้ พอจะสรุปแยกได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ

1.4.1 เครื่องหมาย (Sign) เป็นงานที่เกี่ยวข้องทั้งในแง่การออกแบบมนุษยวิทยา และจิตวิทยา เครื่องหมายถูกแยกออกเป็นหลายลักษณะ คือ

1.4.1.1 เครื่องหมายสัญลักษณ์ (Symbol) เป็นเครื่องหมายที่ไม่มีตัวอักษรใช้แสดงบริษัท ห้างร้าน สถาบัน มีลักษณะกลมกลืนเป็นเอกภาพ

1.4.1.2 เครื่องหมายภาพ (Pictograph) ภาพแสดงให้เป็นสัญลักษณ์ทางด้านสาธารณประโยชน์ใช้แก้ปัญหาอุปสรรคในด้านสื่อความเข้าใจทางภาษาหรือตัวอักษร ในด้านบอกทิศทาง ยานพาหนะ ความปลอดภัย ควรมีลักษณะเป็นสากล เข้าใจง่าย และไม่สับสนสำหรับทางด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

1.4.1.3 เครื่องหมายอักษร (Lettermark) จะแสดงตัวอักษรย่อในลักษณะเป็นตัวย่อที่ไม่อ่านออกเสียงเป็นคำ ส่วนมากจะใช้เป็นเครื่องหมายบริษัทห้างร้าน นิยมออกแบบให้เป็นตัวอักษรที่เด่นชัด

1.4.1.4 เครื่องหมายภาษา (Logo) แสดงภาษาตัวอักษรที่เป็นคำอ่านออกเสียงเป็นคำตามความต้องการของผู้ถือสิทธิ์ ใช้แสดงบริษัทห้างร้านหรือเป็นตรา ลักษณะที่สำคัญคืออ่านได้ มีเอกภาพ เด่นชัด

1.4.1.5 เครื่องหมายผสม (Combination mark) เมื่อออกแบบสัญลักษณ์และเครื่องหมายภาษา (Logo) เข้าไว้ด้วยกัน จะเรียกว่า เครื่องหมายผสมหรือบางครั้งก็เรียกว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างภาพและตัวอักษร

1.4.1.6 เครื่องหมายการค้า (Trademark) เป็นเครื่องหมายที่สามารถจดทะเบียนถือลิขสิทธิ์ เป็นเครื่องหมายการค้าได้ตามกฎหมายคุ้มครองลิขสิทธิ์

1.4.2 สัญลักษณ์ (Symbol) คือ สื่อความหมายที่แสดงนัยหรือเงื่อนไขความคิด เพื่อเป็นการบอกให้ทราบถึงสิ่งหนึ่งซึ่งจะไม่มีผลในทางปฏิบัติ แต่มีผลงานด้านการรับรู้ ความคิดหรือทัศนคติการสื่อความหมาย เป็นการสื่อสารระหว่างนักออกแบบกับผู้ชมหรือผู้บริโภค การออกแบบสัญลักษณ์ควรออกแบบโดยใช้รูปลักษณะที่ปรากฏอยู่และจากสภาพสิ่งแวดล้อม เป็นที่มีในการออกแบบ แล้วผ่านกระบวนการคิดสร้างสรรค์เป็นผลงานออกมา ซึ่งมีอยู่ 2 ส่วนคือ รูปกับความหมาย ผู้บริโภคดูสัญลักษณ์แล้วแปลความหมายได้ต่อเมื่อมีการเชื่อมโยงความคิดกับความจริงโดยมีอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง สัญลักษณ์ต่าง ๆ พอดีแยกได้ดังนี้

1.4.2.1 สัญลักษณ์ของชาติและองค์การต่าง ๆ ระหว่างชาติ เช่น ธงชาติ สัญลักษณ์ขององค์การนาโต

1.4.2.2 สัญลักษณ์ขององค์การต่าง ๆ ในสังคม เช่น สัญลักษณ์พรรคการเมือง กระทรวง สถาบันการศึกษา

1.4.2.3 สัญลักษณ์บริษัทห้างร้านธุรกิจ เช่น สัญลักษณ์ของธนาคาร บริษัทห้างร้านต่าง ๆ

1.4.2.4 สัญลักษณ์สินค้าและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ คือ ตราของสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่ผลิตออกจำหน่ายในตลาด

1.4.2.5 สัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับกิจการต่าง ๆ ในสังคม เช่นความร่วมมือกันในสังคม การทำงาน การกีฬา

สัญลักษณ์ไม่ได้เป็นเพียงรูปแบบที่มนุษย์สร้างขึ้นเท่านั้น แต่ยังเกิดจากการนำธรรมชาติสิ่งแวดล้อมมาใช้เป็นสัญลักษณ์ร่วมกันอีกด้วย เช่น ดอกกุหลาบเป็นสัญลักษณ์ของความรัก นกพิราบเป็นสัญลักษณ์ของเสรีภาพ เป็นต้น

1.5 การออกแบบเครื่องหมาย และสัญลักษณ์ควรพิจารณา

1.5.1 รูปแบบควรเรียบง่ายและสื่อความหมายได้เร็วตรงวัตถุประสงค์

1.5.2 มีเอกภาพซึ่งหมายถึงในความหมายที่จะสื่อ นั้นควรมีจุดมุ่งหมายเดียวไม่ควรแปลได้หลายความหมาย

1.5.3 รูปแบบควรเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

1.5.4 รูปแบบควรเด่นสะดุดตา เพื่อเรียกร้องความสนใจ

1.5.5. กรรมวิธีและวัสดุง่ายต่อการผลิตและราคาประหยัด

1.5.6 การติดตั้งควรเหมาะสมกับการมองเห็น

1.6 ความหมายของเครื่องหมายภาพ

ในการศึกษาเรื่องระบบป้ายสัญลักษณ์ กลุ่มคำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวข้องและใกล้เคียงได้ถูกใช้ปะปนกันอยู่มาก แต่ถึงแม้จะหาความหมายที่แตกต่างกันอย่างเด็ดขาดไม่ได้ก็ตาม อาจตั้งเป็นข้อสังเกตไว้ตามลักษณะของคำแปล และความหมาย ดังนี้

1.6.1 Sing แปลว่า เครื่องหมาย สัญลักษณ์แสดง มีขอบเขตของความหมายที่ครอบคลุมกว้างจากทฤษฎี Semiotic คำ Sing แปลว่า สัญลักษณ์

Signage ถ้าเป็นลักษณะของแผ่นป้ายสัญลักษณ์ที่มีการจัดทำและผลิตอย่างเป็นรูปธรรม Paul Arthur นักออกแบบกราฟิกเพื่อสภาพแวดล้อมเป็นผู้บัญญัติศัพท์อย่างไม่เป็นทางการ เรียกว่า Signage

1.6.2. Symbol แปลว่า สัญลักษณ์ คือ สัญลักษณ์ของสิ่งใด ๆ ที่กำหนดหรือนิยามขึ้นเองเป็นคำแทนสัญลักษณ์ทั่วไปไม่เจาะจง

1.6.3. Symbol Sign แปลว่า สัญลักษณ์ส่วนที่เป็นภาพ สำหรับใช้ประกอบในแผ่นป้ายสัญลักษณ์

1.6.4. Pictograph แปลว่า รูปภาพที่มีลักษณะเป็นกราฟ แผนภูมิ แยกศัพท์ได้เป็น Picto มาจาก Picture แปลว่ารูปภาพ Graph แปลว่า แผนภูมิ กราฟ

1.6.5 Pictorial Symbol แปลว่า สัญลักษณ์รูปภาพ มีรูปร่างและเลียนแบบสิ่งที่เห็นจริงจากธรรมชาติ

1.6.6 Pictogram การสื่อสารด้วยสัญลักษณ์ภาพในลักษณะของกลุ่มภาพที่เป็นชุดต่อเนื่องเลียนแบบสิ่งที่เห็นตามจริง และยังพาดพิงถึงวัตถุ กิริยาท่าทางตลอดจนถึงความคิดถือเป็นภาษาภาพ

1.6.7 Ideogram แปลว่า นัยสัญลักษณ์ สัญลักษณ์ที่แฝงความคิดที่เป็นนามธรรม

1.6.8 Icon แปลว่า วัตถุรูปบูชา มีที่มาจากศาสนา ราชนวงศ์โบราณ ปัจจุบันนิยมใช้กับสัญลักษณ์ภาพบนหน้าจอคอมพิวเตอร์ (เอื้อเอ็นดู คีตกุล ณ อยุธยา 2543 : 16)

เครื่องหมายภาพ (Sign) เครื่องหมาย สัญลักษณ์ที่เป็นภาพ มีบทบาทเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเป็นอย่างมากนับตั้งแต่สมัยโบราณเป็นต้นมาจะเห็นได้ว่าเครื่องหมายสัญลักษณ์เป็นสิ่งสำคัญให้เกิดความเข้าใจระหว่างมนุษย์ที่มีความแตกต่างกันทางเผ่าพันธุ์ภาษา การดำรงชีวิตตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี แต่มนุษย์ก็ยังติดต่อสื่อสารกันได้โดยใช้วิธีการต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้สัญลักษณ์ที่ช่วยให้มนุษย์ทุกภาษาสามารถเข้าใจได้ดี

ขอบเขตคำว่า เครื่องหมาย หรือ Sign อาจแยกออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ Symbol, Signal และ Signage จะเห็นได้ว่าเครื่องหมายสัญลักษณ์ในรูปของสัญลักษณ์เครื่องหมายสัญลักษณ์ และป้ายสัญลักษณ์ มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน และเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันได้อย่าง ใช้สื่อสาร ในลักษณะที่เป็นสากล คือใช้แทนคำพูดยาวและยากได้ ปัญหาจึงอาจมาจากสัญลักษณ์ที่ไม่ สอดคล้องกับวัฒนธรรมบางประเทศ และบางครั้งก็ยังสร้างความสับสนโดยเข้าใจว่าป้ายสัญลักษณ์ เป็นตราสัญลักษณ์ขององค์กร โครงการ หรือกลุ่มได้เหมือนกัน ป้ายสัญลักษณ์โดยรวมมีหน้าที่ หลัก คือ เพื่อถ่ายทอดข้อมูลในลักษณะของการชี้ทาง แนะนำสถานที่ หรือบังคับควบคุมเพื่อใช้กับ คนหมู่มาก ดังนั้นป้ายสัญลักษณ์จึงควรต้องมีการใช้สัญลักษณ์ภาพในลักษณะของภาษาเพื่อสื่อ ความหมายกับสาธารณชนซึ่งแตกต่างจากตราสัญลักษณ์ที่ใช้เพื่อการสร้างภาพลักษณ์แทน หน่วยงาน กิจการ หรือบุคคล (เอื้อเอ็นดู คิสกุล ณ อยุธยา 2543 : 17)

1.7 ประเภทของเครื่องหมายภาพ (Sign)

สามารถแบ่งตามลักษณะการสื่อความหมายได้เป็น 3 ประเภท คือ

1.7.1 Representational Design เครื่องหมาย สัญลักษณ์ที่มีรูปร่างลักษณะที่เป็น ตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักใช้การเลียนแบบจากสิ่งที่เห็น ได้แก่ สัญลักษณ์รูปภาพ (Pictorial Symbol) รูปคน สัตว์ สิ่งของ ที่เป็นรูปร่างพื้นฐานเหมือนจริง

1.7.2 Non – Representational Design เครื่องหมาย สัญลักษณ์ที่ดูแล้วไม่เป็น ตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะรูปทรงที่ต้องค้นหา เพื่อสื่อแสดงออกถึงความสัมพันธ์อัน สอดคล้องกับกิจกรรมหรือบุคลิกภาพลักษณะของสิ่งนั้นๆ เช่น การออกแบบเครื่องหมายจราจรมี ลักษณะเฉพาะตัวเกี่ยวกับทิศทาง และความปลอดภัยของการขับรถเป็นส่วนใหญ่ หรือการออกแบบ ตราสัญลักษณ์ สายการบินมักใช้สัญลักษณ์ที่เป็นสิ่งแทนความเร็วพุ่งไปในอากาศ เช่น เป็นรูปนก

1.7.3 Abstract Design เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ที่ดูแล้วไม่เป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่ง หนึ่งเลย เป็นรูปทรงที่หาเหตุผลไม่ได้ ได้แก่ ตัวโน้ต ตัวเลข (เอื้อเอ็นดู คิสกุล ณ อยุธยา 2543 : 19)

1.8 ที่มาของสัญลักษณ์ภาพ เครื่องหมายภาพ (Sign) ที่มีการใช้สัญลักษณ์ภาพที่มี รูปร่างทางเรขาคณิตในการสื่อความหมาย อาจเรียกโดยรวมว่าสัญลักษณ์ภาพเรขศิลป์ (Graphic Symbols) มีหลักการแบ่งประเภทได้หลายวิธี อาจทำการแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.8.1 Phonogram ภาษาเขียน กลุ่มแรก เป็นกลุ่มเครื่องหมายสัญลักษณ์ที่สื่อสารด้วยภาพเพื่อการอ่านออกเสียง ภาพจะมีลักษณะเป็นนามธรรมและมีที่มาจากสัญลักษณ์ภาพซึ่งเน้นการใช้ในเชิงสัญลักษณ์แต่ไม่เน้นตามความหมายของภาพ เนื่องจากภาพสื่อสารได้จำกัดไม่สามารถอธิบายลักษณะที่มีเป็นนามธรรมและความรู้สึกได้ ดังนั้นจึงใช้การแปลงเสียงจากปากและการรับฟังจากหูในการพัฒนาให้เป็นภาพในลักษณะของตัวอักษร (letters) พยัญชนะ (Alphabets) เป็นพยางค์ เป็นคำ จึงจัดให้เป็นกลุ่มของสัญลักษณ์ภาพที่ต้องอาศัยซึ่งกันและต้องใช้การลำดับความให้ต่อเนื่องเพื่อการอ่านเอาความและช่วยในการรับรู้ระดับการศึกษาแตกต่างกัน ส่วนสัญลักษณ์ภาพที่ได้รับการยอมรับมากที่สุด คือ สัญลักษณ์ภาพที่ใช้บนท้องถนนทั่วโลก ดังนั้นเครื่องหมายสัญลักษณ์ภาพ จึงไม่ใช่เป็นสมบัติขององค์กรใดองค์กรหนึ่งโดยเฉพาะ หากแต่เป็นที่ยอมรับของคนทั้งโลกให้ใช้งานเพื่อการสื่อสารถือเป็นงานสาธารณประโยชน์

1.8.2 Logogram ภาษาภาพ กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มเครื่องหมายสัญลักษณ์ที่สื่อสารความหมายในลักษณะของทัศนสัญลักษณ์ คือการมองเห็นได้โดยตรงจากภาพสัญลักษณ์ จะมีลักษณะเป็นรูปธรรมจนถึงนามธรรมแต่ไม่สามารถอ่านออกเสียงได้ใช้มือแสดงท่าทางและตาในการสื่อสารและรับรู้ มีการสื่อความหมายเป็นเอกเทศอยู่ได้ด้วยตนเอง เป็นกลุ่มภาษาภาพแบ่งออกได้ 3 ชนิด คือ

1.8.2.1 Image – Related เป็นสัญลักษณ์รูปภาพ (Pictorial Symbol) ประเภทพื้นฐานเข้าใจได้ง่ายที่สุด มีรูปร่างถ่ายถอดลอกเลียนแบบจากสิ่งของที่เห็น โดยมีระดับของความเหมือนกัน จนถึงความคล้ายกันจนถึงลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ได้แก่ รูปคน สัตว์ สิ่งของ รวมทั้งอากัปกริยา

1.8.2.2 Concept – Related เป็นสัญลักษณ์ภาพที่พัฒนารูปร่างโดยการถ่ายทอดมาจากความคิด (Ideogram) จากการที่มนุษย์มีการรับรู้ในสิ่งที่เห็นคล้ายกันจึงใช้การสื่อสารโดยอาศัยความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการที่มีอยู่ร่วมกัน ได้แก่ เส้นโค้งทางแนวนอน 2 เส้น เป็นสัญลักษณ์แทนคำว่าน้ำ

1.8.2.3 Arbitrary เป็นสัญลักษณ์ภาพที่ไม่ใช่การลอกเลียนแบบจากต้นแบบหรือจากความคิด มีรูปร่างที่ไม่มีกฎเกณฑ์ (Abstract) ไม่อาจหาที่มา และหาเหตุผลไม่ได้ อันเกิดจากการสมมุติขึ้นเอง ได้แก่ ตัวอักษร ตัวเลข เครื่องหมายคณิตศาสตร์ บวก ลบ คูณ หาร เครื่องหมายวรรคตอน (เอื้อเอ็นดู ดิสกุล ณ อยุธยา 2543 : 19 - 21)

1.9 ลักษณะทั่วไปของสัญลักษณ์ภาพที่ดี

สัญลักษณ์ภาพที่ดี ต้องสามารถสื่อความหมายและมีการออกแบบที่ดีตามหลักเกณฑ์ของการออกแบบ มีหลักควรคำนึง 3 ประการ คือ

1.9.1. ความหมายของสัญลักษณ์ จะต้องเกี่ยวข้องกับสุนทรียภาพของรูปทรง (Aesthetic Form) ของสัญลักษณ์ไม่ว่าจะเป็นประเภท Image – Related หรือ Representation เป็นประเภท Concept Related หรือ Non – Representational หรือประเภท Arbitrary หรือ Abstract ก็ตาม

1.9.2 สัญลักษณ์ที่ดีต้องเหมาะสมกับเวลาของยุคทุกสมัย ทั้งนี้ต้องไม่ใช่สิ่งที่ยึดเพียงชั่วครั้งชั่วคราว

1.9.3 สัญลักษณ์ที่ดีต้องนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายประการ สามารถผลิตและประยุกต์ใช้ได้ด้วยวิธีการต่างๆ (Reproduction) เช่น อาจนำไปย่อหรือขยายได้

สรุปได้ว่าภาษาภาพ (Logogram) คือสัญลักษณ์ที่พาดพิงถึงวัตถุ อากัปกริยา กระบวนการคิดรวบยอด ที่เป็นประโยชน์ต่อปัญหาทางภาษา เพราะใช้ดีกับการจราจร สนามบิน ระหว่างประเทศ ศูนย์ท่องเที่ยว ซึ่งต้องสื่อสารกับคนจำนวนมาก ที่มีหลายชาติหลายภาษา และมีความรู้ระดับการศึกษาแตกต่างกัน ส่วนสัญลักษณ์ภาพที่ได้รับการยอมรับมากที่สุด คือ สัญลักษณ์ภาพที่ใช้บนท้องถนนทั่วโลก ดังนั้นเครื่องหมายสัญลักษณ์ภาพ จึงไม่ใช่สมบัติขององค์กรใดองค์กรหนึ่งโดยเฉพาะ หากแต่เป็นที่ยอมรับของคนทั้งโลกให้ใช้งานเพื่อการสื่อสารถือเป็นงานสาธารณประโยชน์ (เอื้อเอ็นดู ดิสกุล ณ อยุธยา 2543 : 21 - 22)

1.10 บทบาทและความสำคัญของภาษาภาพ

1.10.1 ภาษาภาพเป็นสิ่งที่ใช้สื่อสารเพื่อจูงใจ ในบางกรณีใช้เป็นเครื่องมือในการบังคับ เช่น สัญลักษณ์ภาพชุดที่ใช้การจราจร ถือได้ว่าชุดเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์นั้นเป็นคำสั่งทางกฎหมาย

1.10.2 ภาษาภาพที่ดีจะสามารถข้ามพรมแดนอุปสรรคความเก่าแก่ตามกาลเวลา วัฒนธรรมและภาษา ทำให้ยากต่อการออกแบบข้ามชาติ (Multicultural Design) แบบอย่างที่ดีของภาษาภาพ คือ สัญลักษณ์จราจร สนามบิน กีฬาโอลิมปิกซึ่งมักออกแบบให้สอดคล้องกับสถานที่หรือวัฒนธรรมเจ้าภาพ ดังนั้นนักออกแบบจึงควรต้องคำนึงถึงรูปแบบและองค์ประกอบหลายอย่างที่เป็นข้อจำกัดและอุปสรรค

1.10.3 ภาษาภาพที่ดี คือ การออกแบบกลุ่มสัญลักษณ์ภาพให้เป็นชุดเดียวกัน มีความต่อเนื่องกับสัญลักษณ์ภาพอื่นและมีความสม่ำเสมอในการสื่อความหมายและทำให้เกิดประสิทธิภาพดีกว่าการออกแบบสัญลักษณ์ภาพที่เป็นสัญลักษณ์รูปเดียวเพราะภาษาต้องมีการรวบรวมแนวความคิดให้เป็นระบบ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานต่างประเทศ เพื่อให้เป็นสื่อภาษาที่ทุกคนเข้าใจได้ทันที (เอื้อเอ็นดู ดิสกุล ณ อยุธยา 2543 : 22)

1.11 ข้อจำกัดของการใช้สัญลักษณ์ภาพ

ประสิทธิภาพของสัญลักษณ์ภาพที่ใช้ในแผ่นป้ายสัญลักษณ์ ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดดังนี้ คือ

1.11.1 สัญลักษณ์ภาพจะใช้ได้ดีกับการสื่อสาร ที่เป็นการให้บริการหรือเป็นการสื่อสารการกระทำที่ใช้วัตถุเป็นตัวแทน เช่น สัญลักษณ์ภาพประจำทาง โทรศัพท์ แก้วเหล้า บางครั้งอาจใช้ไม่ได้ผล เมื่อสื่อแทนกิจกรรมที่มีขั้นตอน และแสดงกรรมวิธี เช่น สถานที่ซื้อตั๋ว เพราะเป็นการกระทำที่มีปฏิริยาได้โต้ตอบซึ่งต้องอาศัยตัวแทน ผู้รับส่ง ผู้แสดงอาการทำให้สื่อสารได้ยาก

1.11.2 สัญลักษณ์ภาพจะใช้ได้ดีต่อเมื่อมีการวางแผนงานให้เป็นส่วนหนึ่งในระบบสัญลักษณ์ (Signage System) ที่ดี คือ ต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์และประสิทธิภาพเมื่อใช้งานร่วมกับป้ายอื่น เพราะบางครั้งการใช้สัญลักษณ์ภาพเพียงอย่างเดียวโดยไม่ใช้ข้อความเป็นการเพิ่มความสับสน

1.11.3 การใช้ป้ายสัญลักษณ์มากเกินไปจนอาจทำให้เกิดความเสียหายได้มากกว่าการใช้ป้ายสัญลักษณ์น้อยกว่าความต้องการ เพราะเป็นการให้ข้อมูลที่ปะปนกัน โดยนำสิ่งสำคัญน้อยกว่าที่เป็นกิจกรรมและสิ่งที่เป็นการบริหารธุรกิจมาใช้ร่วมกับข้อความสำคัญคือ การบริการสาธารณะ กฎระเบียบที่ต้องการสื่อสารกับสาธารณชน ทำให้การสื่อสารทั้งหมดโดยรวมไร้ประสิทธิภาพ

ดังนั้นจึงต้องกำหนดวิธีการ (Methodology) วิเคราะห์และประเมินสัญลักษณ์ภาพมาตรฐานให้ได้เกณฑ์ที่เป็นสากลที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสมบูรณ์ ประการแรก คือ ความสามารถสื่อความหมายจากภาพ (Visual Content) โดยการเลียนแบบเหมือนจริงหรือสื่อความคิดเพื่อให้ได้ผลทางความเข้าใจและรับรู้ที่เหมือนกันทุกคนซึ่งเป็นเรื่องยากเพราะต้องขึ้นอยู่กับประสบการณ์ รวมทั้งเวลาในการเรียนรู้และรับรู้ และยังต้องคำนึงถึงลักษณะที่เป็นกายภาพ ได้แก่ ความสามารถในการอ่าน ประการที่สองคือ ความหมายของภาพจะต้องเชื่อมโยงถึงหลักฐานในการออกแบบ (เอื้อเอ็นคู ดิสกุล ณ อยุธยา 2543 : 29)

1.12 ปัญหาของสัญลักษณ์ภาพ

ปัญหาความผิดพลาดที่เป็นอุปสรรคของสัญลักษณ์ภาพที่พบมากมี 5 ข้อดังนี้

1.12.1 ปัญหาจากการสื่อความหมาย สัญลักษณ์ภาพที่ต้องสื่อสารโดยใช้ความคิดเป็นนามธรรม ไม่สามารถบ่งบอกความหมายของวัตถุสิ่งของหรือบอกความคิดได้

1.12.2. การออกแบบที่ขาดประสิทธิภาพ สัญลักษณ์ภาพที่ไม่ผ่านเกณฑ์ออกแบบมาตรฐาน

1.12.3 การขัดแย้งของความหมาย มีการออกแบบสัญลักษณ์ภาพรูปแบบต่าง ๆ หลายสัญลักษณ์ภาพเพื่อใช้สำหรับสื่อความหมายเดียวกัน และในทางกลับกัน มีสัญลักษณ์ภาพเดียวที่ถูกใช้สำหรับสื่อความหมายเพื่อควบคุมให้ได้หลายความหมาย

1.12.4 การใช้พื้นที่ด้านหลังของสัญลักษณ์ภาพอย่างขาดประสิทธิภาพ การใช้พื้นที่ของภาพและพื้นภาพอย่างไม่สม่ำเสมอ การสื่อความหมายลงบนพื้นที่ด้านหลังอย่างไม่สม่ำเสมอ เป็นต้น

1.12.5 การใช้สัญลักษณ์ภาพอย่างพร่ำเพรื่อหรือในบางกรณีที่สัญลักษณ์ภาพไม่อาจสื่อความหมายได้ (เอื้อเอ็นดู คีตกุล ณ อยุธยา 2543 : 9)

1.13 กระบวนการออกแบบ

กระบวนการออกแบบ คือ การวางแผน การกำหนดแนวทางออกแบบเพื่อใช้เป็นหลักปฏิบัติสามารถใช้ในการจัดระเบียบของสื่อป้ายสัญลักษณ์ ได้แก่ ป้ายสัญลักษณ์ที่ใช้ในเมือง ซึ่งประกอบด้วย ป้ายระบุสถานที่ ป้ายบอกทิศทาง ป้ายข้อมูล จนถึงป้ายควบคุม ให้ใช้งานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่นสามารถปรับใช้ในแต่ละสถานการณ์ เป็นการออกแบบเพื่อสร้างระบบสำหรับป้ายสัญลักษณ์ การออกแบบไม่ใช่งานศิลปะและไม่ถือเป็นวิทยาศาสตร์ แต่ต้องใช้ความสามารถดังกล่าวควบคู่กัน คือ ต้องใช้ปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและความรู้ในวิธีการผลิต ผลที่ได้จึงเป็นการสังเคราะห์ (Synthesis) ที่ออกมาเป็นป้ายและระบบป้ายสัญลักษณ์ที่สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพในขณะเดียวกันสามารถที่จะส่งเสริมสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี (เอื้อเอ็นดู คีตกุล ณ อยุธยา 2543 : 32)

1.14 เกณฑ์การออกแบบเครื่องหมายภาพ และสัญลักษณ์ภาพ (Design Criteria for Signs and Symbols)

เครื่องหมายภาพและสัญลักษณ์ภาพ เป็นการสื่อความหมายแทนการใช้คำพูดหรือประโยคยาว ๆ เพื่อใช้ในป้ายสัญลักษณ์หรือเพื่อใช้สร้างภาพลักษณ์ขององค์กรหรือหน่วยงาน จึงมีหลักการที่ใช้ได้ร่วมกันดังนี้

1.14.1 สื่อความหมายออกมาในทางบวก สัญลักษณ์ควรจะแสดงภาพลักษณ์ของบริษัท องค์กรและสถานที่ในทางที่ดีที่สุดและดึงดูดใจมากที่สุด

1.14.2 แสดงถึงความแปลกแตกต่าง สัญลักษณ์ที่จะสร้างเอกลักษณ์ได้นั้นต้องมีความแตกต่างจากคู่แข่ง และมีลักษณะเด่นของตนเองจึงจะเป็นที่รู้จักได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เป็นที่จดจำและระลึกถึงได้เป็นอย่างดี

1.14.3 มีจุดสนใจที่ชัดเจน ต้องมีจุดที่รวมสายตาหรือจุดที่ดึงดูดความสนใจได้อย่างชัดเจนที่สุด

1.14.4 ความเป็นนามธรรมเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย สัญลักษณ์ต้องสามารถเป็นที่เข้าใจในระดับความคิดของกลุ่มเป้าหมายได้

1.14.5 การลด-ย่อสัญลักษณ์ที่ออกแบบ ต้องคำนึงถึงการนำไปใช้งานจริง และการย่อการขยายตัวต้องไม่มีส่วนใดได้รับความเสียหายเมื่อนำไปใช้งาน

1.14.6 สีเดียว สัญลักษณ์ที่ออกแบบด้วยสีเดียว เพราะเป็นผลทางเศรษฐกิจในการนำไปใช้และสัญลักษณ์ที่ด้อยไม่พึงประสิทธิภาพของสีเพียงอย่างเดียว

1.14.7 พื้นที่ว่าง สัญลักษณ์ที่ด้อยต้องมีลักษณะพื้นที่ว่างที่เหมาะสม การใช้พื้นที่สีขาวหรือพื้นที่ว่างย่อมสามารถออกแบบให้เกิดความเข้าใจได้

1.14.8 น้ำหนัก สัญลักษณ์ที่ประสบความสำเร็จนั้นให้ความรู้สึกหนักอยู่ด้วย มีผลต่อการย่อขนาดเล็ก เพราะจะให้ความรู้สึกตัดกันอย่างชัดเจนกับตัวหนังสือที่ประกอบเครื่องหมายสัญลักษณ์ที่มีน้ำหนักเบาขึ้นนอกจากจะทำให้รู้สึกอ่อนแอแล้วยังประสบความสำเร็จทางความรู้สึกน้อยกว่า

1.14.9 การลื่นไหล บริเวณพื้นที่สีขาวหรือพื้นที่ว่างเนกาติฟ ไม่ควรออกแบบเหมือนปิดตายควรมีการออกแบบให้เกิดความรู้สึกผ่านได้สะดวก ไม่หยุดอยู่แค่นั้น

1.14.10 ทิศทาง ปัญหาที่สำคัญของการออกแบบสัญลักษณ์ที่ดี คือ ทิศทางของรูปทรงที่จะทำให้เกิดความรู้สึกน่าสนใจมีข้อสรุปทั่วไป คือ ทิศทางที่ชี้ไปทางขวามือ และข้างบน จะเป็นทิศที่มีผลต่อการมองเห็น มากกว่าทิศทางที่ชี้ไปทางซ้ายมือ และล่าง

1.14.11 การผสมผสานของการออกแบบเครื่องหมาย ต้องกำหนดโครงสร้างในบริเวณพื้นที่ว่างให้มีความสัมพันธ์กันโดยไม่เกิดความสับสนขึ้น (เอื้อเอ็นดู ดิสกุล ณ อยุธยา 2543 : 34)

2. การออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน

2.1 ระบบป้ายสัญลักษณ์

เป็นระบบที่ใช้การออกแบบเพื่อแก้ไขปัญหา โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ หลักสุนทรียภาพความรู้ความชำนาญในสายงาน คือ การเลือกใช้วัสดุ และการติดตั้ง รวมทั้งควรที่จะคำนึงถึงสภาพแวดล้อม ระบบป้ายสัญลักษณ์ที่ใช้กับสถานที่ที่มีการสัญจรมาก ได้แก่ สนามกีฬา สนามบิน ระบบรถไฟฟ้าได้ดิน รถไฟฟ้า ศูนย์ประชุม ศูนย์การค้า โรงภาพยนตร์ โรงพยาบาล อาคารสำนักงาน เพื่อช่วยจัดระเบียบ และควบคุมการสัญจรให้มีประสิทธิภาพต่อเนื่อง โดยไม่ทำลายสภาพแวดล้อมเดิม มีส่วนสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม และแสดงความภาคภูมิใจของผู้เป็นเจ้าของ (เอื้อเอ็นดู ดิสกุล ณ อยุธยา 2543 : 43)

2.2 ป้ายสัญลักษณ์ (Signage)

เป็นส่วนหนึ่งของ ระบบนำทาง (Wayfinding System) หรือระบบภาพชี้ทาง (Graphic Directional System) เพื่อให้มวลชนสามารถเดินทางไปสู่สถานที่ต่าง ๆ ตามต้องการ ในการจัดทำเครื่องมือเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายได้นั้น นักออกแบบกราฟิก เพื่อสภาพแวดล้อมได้จำกัดความหมายให้แคบลง โดยสร้างเครื่องมือเพื่อบอกทิศทาง ระบุสถานที่ และบอกคำสั่ง เป็นการให้ข้อมูลอย่างมีระเบียบและเป็นรูปธรรมโดยจัดทำในลักษณะของแผ่นป้ายสัญลักษณ์ที่มีการวางแผนออกแบบ โดยการนำสัญลักษณ์ภาพมาใช้ร่วมกับแผ่นป้ายและคำนึงถึงการใช้งานอย่างมีมาตรฐาน เรียกว่า ระบบป้ายสัญลักษณ์ (Signage System) ระบบป้ายสัญลักษณ์ที่ดี จะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมเพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้งาน (เอื้อเอ็นดู ศิษกุล ณ อยุธยา 2543 : 23)

2.3 การออกแบบแผ่นป้ายสัญลักษณ์ (A Sign Symbol System)

การออกแบบแผ่นป้ายสัญลักษณ์ เป็นการออกแบบทางกราฟิกอย่างหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญเกี่ยวกับสถานที่ขององค์กรหรือกิจกรรมต่าง ๆ โดยอาศัยความรู้ความสามารถทางด้านการออกแบบสัญลักษณ์และเครื่องหมาย นำมาผสมผสานออกแบบเข้าด้วยกัน การออกแบบแผ่นป้ายสัญลักษณ์นอกจากจะได้รับความรู้ทางด้านความงามจากการมองเห็นแล้วยังได้ประโยชน์จากสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่เข้าใจกันในสังคมอีกด้วยเช่นกัน

2.4 จุดมุ่งหมายของป้ายสัญลักษณ์

จุดมุ่งหมายของป้ายสัญลักษณ์ควรพิจารณาจากประสิทธิภาพของส่วนที่เป็นสัญลักษณ์ภาพ ที่ใช้เป็นส่วนประกอบสำคัญในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์คือ

2.4.1 เพื่อการสื่อสารที่ดูแล้วเกิดความเข้าใจได้ง่าย และชัดเจนโดยไม่ต้องอาศัยถ้อยคำ

2.4.2 เพื่อช่วยในการเรียนรู้ความหมายของสัญลักษณ์ ทำให้เกิดการจดจำ

2.4.3 เพื่อการใช้งาน โดยใช้ดัดแปลงแก้ไขได้ง่ายเมื่อมีปัญหาทางการออกแบบวัสดุและกรรมวิธีการผลิต

2.4.5 เพื่อให้ได้รูปแบบที่สวยงาม โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อม สถาปัตยกรรม และวัฒนธรรม (เอื้อเอ็นดู ศิษกุล ณ อยุธยา 2543 : 23)

2.5 วัตถุประสงค์ของป้ายสัญลักษณ์

การใช้เครื่องหมายภาพในลักษณะของป้ายสัญลักษณ์ มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร (Sign Transmit Information) ต้องสามารถเข้ากันได้ดีตามลักษณะหน้าที่และการใช้งาน และควรช่วยส่งเสริมสภาพแวดล้อม จัดเป็นกลุ่มไว้ดังนี้

2.5.1 แจ้งข่าวสารบริเวณพื้นที่ว่าง (Information on Space Area)

2.5.1.1 แนะนำเส้นทาง (Guidance) การแจ้งข่าวสารในบริเวณพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ซึ่งแสดงการจัดตำแหน่งของพื้นที่นั้นไว้ที่เดียวกันเพื่ออำนวยความสะดวก

2.5.1.2 บอกทิศทาง (Directional) การแจ้งข่าวสารโดยใช้ลักษณะของเส้นเพื่อแสดงทิศทางและบอกจุดหมายปลายทาง เช่น ป้ายลูกศรบอกทิศทาง ป้ายบอกสถานีรถไฟ

2.5.1.3 ระบุสถานที่ด้วยเครื่องหมาย (Identifying) การแจ้งข่าวสารโดยแสดงเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ เป็นการบรรยายละเอียดที่สำคัญเฉพาะจุด เพื่อใช้เป็นจุดสังเกตไปสู่จุดหมายปลายทาง เช่น ป้ายบอกชื่อเมือง ตัวเลขถนน ป้ายแบ่งเขตสำหรับสถานที่ ป้ายหน้าประตู ป้ายโบราณสถาน

2.5.2 แจ้งข่าวสารให้ปฏิบัติตาม (Operational Information)

2.5.2.1 ควบคุมบังคับ (Control) การควบคุมบังคับและเตือนภัยในที่สาธารณะเพื่อให้เกิดระเบียบและความปลอดภัย เช่น ป้ายห้าม ป้ายเตือน ป้ายควบคุมทิศทาง

2.5.2.2 อธิบายความ (Explanations) การชี้แจงความหมาย และประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจ เช่น ป้ายแนะนำวิธีการใช้ ป้ายอธิบายวิธีใช้ ป้ายตัวอย่างการใช้

2.5.2.3 การเตือนประกาศ (Notices) การแจ้งข่าวล่วงหน้าเกี่ยวกับเหตุการณ์ เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ ป้ายประกาศ รง

2.5.3 โฆษณา (Advertisement) การแจ้งข้อมูลข่าวสารที่มุ่งให้เกิดการดึงดูดใจยอมรับและจดจำได้ง่าย เพื่อประโยชน์ทางธุรกิจการค้า เช่น ป้ายโฆษณาบนหลังคาตึก ป้ายโฆษณาติดตั้งริมถนน (เอื้อเอ็นดู ศิสุกุล ณ อยุธยา 2543 : 23-25)

2.6 ลักษณะของป้ายสัญลักษณ์ที่ดี

การสร้างป้ายสัญลักษณ์ถือเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อความหมายให้กับคนหมู่มาก ดังนั้นการออกแบบ จึงต้องอาศัยการวางแผนที่ดีและทำจากปัญหาที่เกิดขึ้นจริง จะทำให้สามารถแสดงความหมายของสัญลักษณ์ภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพและสิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ เป้าหมายของการออกแบบเพื่อสร้างเครื่องหมายสำหรับป้ายสัญลักษณ์ แนวทางการใช้สัญลักษณ์ และการแสดงความหมายในการสื่อสาร

เป้าหมายของการออกแบบเพื่อสร้างเครื่องหมายสำหรับป้ายสัญลักษณ์ สิ่งสำคัญและจุดเด่นต่าง ๆ ในการสร้างเครื่องหมายและป้ายสัญลักษณ์ได้แก่

2.6.1 การถ่ายทอดข้อมูล (Transmission) ต้องทำการคัดเลือกข้อมูลที่ต้องการสื่อสาร เพื่อแสดงให้เห็นถึงความหมาย และจุดมุ่งหมายของข้อมูลที่ต้องการถ่ายทอดอย่างชัดเจน เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจและตีความหมาย

2.6.2 ประโยชน์ใช้สอย (Usage) ป้ายสัญลักษณ์ควรจะง่ายแก่การเข้าใจ และมีจุดเด่นในตัว ควรมีความหมายสูง ง่ายต่อการควบคุม ซ่อมแซมและรักษา อีกทั้งสามารถคุมราคาต้นทุนการผลิตให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

2.6.3 วัสดุอุปกรณ์ในการจัดสร้าง (Materials) ควรเลือกใช้วัสดุที่เหมาะสมและปลอดภัยในการสร้างป้ายสัญลักษณ์ วัสดุควรมีความคงทนถาวรและมีคุณภาพสูงสามารถส่งเสริมป้ายให้เห็นได้ชัดเจน

2.6.4 สร้างอารมณ์และความรู้สึก (Emotions) ป้ายสัญลักษณ์อาจมีจุดเด่นสร้างภาพลักษณ์ อารมณ์ และความรู้สึกที่แตกต่างกัน สร้างความประทับใจแก่ผู้พบเห็น อาจเป็นด้านการใช้สี หรือการสร้างรูปแบบที่ดึงดูด

2.6.5 ความต่อเนื่อง (Continuity) การสร้างสัญลักษณ์ภาพ ต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องกับสัญลักษณ์ภาพอื่น ๆ ในชุดเดียวกัน และต้องคำนึงถึงแผนงานในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ดังนั้นควรคำนึงถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องหลายอย่างที่จะมีผลในระยะยาว

2.6.6 ลักษณะเฉพาะตัว (Individuality) การสร้างสัญลักษณ์ภาพใดภาพหนึ่งนั้น ควรจะสร้างให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ควรสร้างให้มีเอกลักษณ์ที่ชัดเจนเพื่อให้เป็นที่น่าสนใจ และมีการเตรียมแผนไว้รองรับการปรับเปลี่ยนในอนาคต (เอื้อเอ็นดู คีตกุล ฌ อยุธยา 2543 : 41)

2.7 แนวทางการใช้สัญลักษณ์

2.7.1 การใช้สัญลักษณ์แบบเส้น ในการบอกเส้นทางใช้ในพื้นที่มีอาคารสิ่งปลูกสร้างมากกว่าหนึ่งแห่ง และมีที่ตั้งซึ่งอยู่ในแนวเดียวกัน การใช้สัญลักษณ์แบบเส้น แสดงให้เห็นทิศทางที่ตั้งของสถานที่สิ่งก่อสร้าง ส่วนข้อจำกัด คือเหมาะสำหรับบอกเส้นทางเท่านั้น เช่น ป้ายเส้นทางเดินรถไฟฟ้า BTS ป้ายข้อมูลจุดเดินทางไปห้องน้ำ ห้องพยาบาล

2.7.2 การใช้สัญลักษณ์ภาพแบบภาพ บอกอาณาเขตที่แน่นอน แสดงให้เห็นทิศทาง โดยมุ่งเน้นไปยังรูปเหมือนที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้คนได้ ส่วนมากใช้กับนิทรรศการ ห้องพัสดุโดยสาร เป็นวิธีง่ายแก่การเข้าใจและมีประสิทธิภาพ ใช้ในงานหรือสถานที่ที่มีคนหนาแน่น และคนมีความต้องการรับรู้ข้อมูลจากสัญลักษณ์

2.7.3 การใช้สัญลักษณ์แบบแผนที่ ในการบอกทิศทาง ใช้สำหรับหาทิศทางหรือแหล่งที่ตั้ง โดยศึกษาข้อมูลจากแผนที่มักใช้ในชุมชน เมือง แหล่งที่อยู่อาศัย และสถานที่ต่าง ๆ ผู้ที่ต้องการหาข้อมูลสามารถตรวจสอบเส้นทางและระยะทางได้จากแผนที่ ช่วยให้ความสะดวกสบายและความรวดเร็วในการหาข้อมูล (เอื้อเอ็นดู คีตกุล ฌ อยุธยา 2543 : 41-42)

2.8 การแสดงความหมายในการสื่อสาร

การสื่อสารความหมายสามารถทำได้หลายทาง ได้แก่ จากลักษณะท่าทาง การพูดคุย จดหมาย โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ วิดีโอ ตัวอักษร สัญลักษณ์ที่จินตนาการมาจากธรรมชาติ การใช้สัญลักษณ์เหล่านี้จึงสามารถพบเห็นได้โดยทั่วไป ได้แก่

2.8.1 การสื่อสารด้วยคำ (Word Messages) ตัวอักษรสื่อถึงความหมายของความคิดและข้อมูลได้ เช่น บอกชื่อ อธิบายขนาด คำเตือนซึ่งเมื่อออกจากสถานที่ที่มีป้ายสัญลักษณ์เหล่านี้ไปแล้ว จะไม่สามารถอ่านและเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ที่เป็นตัวอักษรได้เพราะสายตาของคนและความจดจำมีขีดจำกัด ตัวอักษรที่ทันสมัยหลายชนิดที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน เช่น ตัวพิมพ์หนาและตัวอักษรที่เกิดจากการผสมผสานกับการเขียนด้วยแปรง การเขียนด้วยลายมือเป็นลักษณะการเขียนที่มีเอกลักษณ์ ดังนั้นป้ายสัญลักษณ์ เครื่องหมาย ควรเป็นตัวอักษรที่อ่านง่าย และใช้เป็นตัวอักษรสากล คือใช้ภาษาอังกฤษ

2.8.2 สัญลักษณ์ภาพ (Symbols) เป็นสัญลักษณ์ให้ข้อมูลที่ง่ายแก่การเข้าใจ และเป็นรูปแบบที่กระชับรัด สามารถมองเห็นได้ในระยะไกล เป็นรูปภาพที่กลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าใจได้ เนื่องจากสัญลักษณ์รูปภาพมีความเป็นสากลอยู่ในตัว เช่น การใช้สัญลักษณ์ภาพขององค์การขนส่งของสหรัฐ (DOT) เป็นที่รู้จัก และรับไปใช้กันอย่างแพร่หลายในสนามบินนานาชาติ องค์การขนส่งและการจราจรทุกประเภท สัญลักษณ์ภาพส่วนใหญ่ที่นำไปใช้เป็นภาพมาตรฐาน จึงเป็นรูปภาพที่ทุกคนสามารถมองเห็นและเข้าใจได้เพราะการสร้างสัญลักษณ์ภาพต้องอาศัยมาตรฐานความคิดของคนทั่วไปเป็นหลัก มีความชัดเจน และควรหลีกเลี่ยงการใช้รหัสต่างๆ ที่คนทั่วไปไม่สามารถเข้าใจได้

2.8.3 ภาพถ่าย (Photo Image) ภาพที่มองเห็น สามารถอธิบายข้อมูลได้ เช่น ภาพถ่าย รูปภาพ กราฟ และแผนที่ เป็นสิ่งที่ทำให้เข้าใจความหมายได้โดยตรง เพราะการอธิบายความหมายด้วยภาพสามารถใช้อธิบายข้อมูลระดับพื้นฐานที่พบเห็นได้โดยทั่วไป ได้แก่ กราฟเหมาะสำหรับแสดงข้อมูลที่เป็นสถิติ เช่นการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรในชนบท แผนที่แสดงข้อมูลทางด้านพื้นที่ มีหลายแบบและในแต่ละแบบใช้แตกต่างกัน

2.8.4 ภาพบนจอ (Screen) เป็นการสื่อข้อมูลที่ดึงดูดคนได้ง่าย ช่วยให้นักเดินทาง นักท่องเที่ยว สามารถหาข้อมูลต่างๆ ที่ต้องการได้ง่ายขึ้น เช่น การแสดงภาพแบบ Side Multivision และการให้ข้อมูลทางสถิติ (Data Bases) เป็นการพัฒนาของระบบสื่อสาร โดยเฉพาะระบบการสร้างภาพจากคอมพิวเตอร์ โดยการใช้เทคนิคต่างๆ ในการแสดงข้อมูล

2.8.5 สัญลักษณ์รหัสสี (Color Coding) เป็นการใช้สีเพื่อช่วยส่งเสริมระบบการนำทาง ได้แก่ รหัส แถบสีนำทางบนพื้น แถบสีป้าย สัญลักษณ์ รหัสสีที่ใช้ในการแบ่งแยกเขต

พื้นที่หรือการจัด Zoning เพื่อแสดงออกถึงบุคลิกลักษณะเฉพาะของบริเวณพื้นที่หรือสถานที่สาธารณะ

การสร้างป้ายสัญลักษณ์ ถือเป็นจุดสำคัญในการสื่อความหมายต่อสาธารณชน ดังนั้นการจัดเตรียมการสื่อข้อมูลหรือการสร้างสัญลักษณ์ จะต้องมีการวางแผนปฏิบัติงานซึ่งต้องจัดทำอย่างเป็นระบบ ต้องเป็นการศึกษาที่ตั้งอยู่บนเหตุผลและมีพื้นฐานที่มาจากความเป็นจริง (เอื้อเอ็นดู คีตกุล ณ อยุธยา 2543 : 42-43)

2.9 เกณฑ์การออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ (Design Criteria for Signage System)

2.9.1 ระบบป้ายสัญลักษณ์ที่ดีต้องมีความสามารถนำมาประยุกต์ปรับเปลี่ยนใช้งาน เพื่อรองรับโครงการแผนงานที่เปลี่ยนไป แต่ต้องมีบางส่วนที่ยังคงไว้ไม่เปลี่ยนแปลง และมีลักษณะเป็นถาวร ซึ่งสามารถควบคุมลักษณะที่เป็นส่วนร่วมสำคัญ เพื่องระบบให้ดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.9.2 ระบบป้ายสัญลักษณ์ ต้องมีความเป็นเอกภาพ มีความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องถึงกันโดยใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งไม่ว่าจะเป็นรูปร่าง ขนาด สี ตัวหนังสือ ดังนั้นป้ายที่ย่อเล็กลงมา จะต้องมีรูปแบบที่คงเดิม เช่นเดียวกับป้ายหลัก

2.9.3 ระบบป้ายสัญลักษณ์ จะต้องสามารถส่งเสริม และสร้างเอกลักษณ์ของสถานที่นั้นให้ชัดเจน และมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสถานที่ทั้งภายนอก และภายใน

2.9.4 ระบบป้ายสัญลักษณ์ จะต้องมีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกับเนื้อหาของข้อมูลคือจากป้ายขนาดใหญ่ที่เป็นหลักแล้วจึงเกิดการแยกย่อยเป็นป้ายขนาดเล็ก และจะต้องมีการกำหนดจำนวนป้ายให้เหมาะสมกับเนื้อหา

2.9.5 ระบบป้ายสัญลักษณ์ จะต้องมีความชัดเจน ใหญ่ สะดุดตา สามารถดูแลรักษาได้ง่าย เพื่อให้ป้ายคงไว้ซึ่งประสิทธิภาพในการใช้งานได้ตลอดเวลา เพราะป้ายที่เสียหายจากการขาดการบำรุงรักษา เช่น สีของป้ายตก ป้ายฉีกขาด ป้ายเก่าตัวหนังสือไม่ชัด จะทำให้การสื่อความหมายและการตีความหมายผิดไป นอกจากนั้นความสำคัญของป้ายถือเป็น การแสดงออกถึงบรรยากาศในสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้น

2.9.6 ระบบป้ายสัญลักษณ์ จะต้องมีความชัดเจนในเรื่องเนื้อหา ถ้าเป็นข้อความเดียวกันก็ให้จัดเป็นสัญลักษณ์เดียวกันเพื่อไม่ก่อให้เกิดความสับสน

2.9.7 ระบบป้ายสัญลักษณ์ที่ดี จะต้องมีความสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ และใช้ร่วมกันกับสื่ออื่นได้อย่างดี คือการประยุกต์ใช้กับพื้น เพดาน เสา กำแพงของสถานที่นั้น และยังใช้ร่วมกับสิ่งอื่น เพื่อเสริมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การนำไปใช้ร่วมกับหนังสือคู่มือท่องเที่ยว แผนที่ หรือ เสียงพูดอัดเทปนำทาง ในการท่องเที่ยว เป็นต้น

2.9.8 ระบบป้ายสัญลักษณ์ที่ดีจะต้องมีความเป็นสากล อยู่เหนือภาษาและวัฒนธรรม เข้าใจได้ในวงกว้าง (เอื้อเอ็นดู ดิสกุล ณ อุรุยา 2543 : 46)

2.10 เกณฑ์การแบ่งประเภทป้ายสัญลักษณ์

ป้ายสัญลักษณ์แบ่งตามประโยชน์ใช้สอย ดังนี้

2.10.1 บอกทิศทาง (Directional) คือ ป้ายประเภทพื้นฐาน ได้แก่ ป้ายแผนที่ไปจนถึงป้ายชี้ทาง

2.10.2 ระบุชื่อ สถานที่ หรือสิ่งของ (Identifying) คือ ป้ายบอกชื่อและตำแหน่งของสถานที่หรือสิ่งของ ได้แก่ ป้ายชื่อเมือง ป้ายชื่อห้อง จนถึงป้ายเครื่องดับเพลิง

2.10.3 ให้ข้อมูลข่าวสาร (Informational) คือป้ายเพื่อบอกข้อมูลข่าวสารจนถึงการให้รายละเอียดถือเป็นส่วนแตกต่างของสถานที่ ได้แก่ ป้ายบอกข้อมูลของนิทรรศการ ป้ายประกาศ

2.10.4 ควบคุม หรือบังคับ (Restrictive or Prohibitive) คือ ป้ายเพื่อบอกข้อจำกัดข้อห้าม ได้แก่ กฎข้อบังคับ ป้ายห้ามสูบบุหรี่ จนถึงป้ายเขตหวงห้าม (เอื้อเอ็นดู ดิสกุล ณ อุรุยา 2543 : 25)

2.11 ป้ายสัญลักษณ์แบ่งตามลักษณะของแผ่นป้ายสัญลักษณ์ (Sign Classification) ดังนี้

2.11.1 ป้ายบอกทิศทาง (Direction Sign) เป็นป้ายที่ใช้บอกทิศทางหรือเส้นทางระหว่างตำแหน่งของสถานที่ต่าง ๆ เช่น บอกทางไปประชุมหรือทางไปที่ตั้งของห้องแสดงนิทรรศการ ป้ายบอกทิศทาง จะใช้ลูกศรเป็นสัญลักษณ์ไปยังตำแหน่งที่ต้องการบอก

2.11.2 ป้ายบอกตำแหน่งสถานที่ (Identification Sign) เป็นป้ายที่ใช้บอกตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่ต่าง ๆ เช่น จุดนี้คือโทรศัพท์สาธารณะ จุดนี้คือห้องน้ำ ป้ายบอกตำแหน่งสถานที่ จะใช้การออกแบบสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายเป็นที่เข้าใจได้โดยทั่วไป ควบคู่ไปกับตัวอักษรบอกชื่อของสถานที่นั้น ๆ

2.11.3 ป้ายบอกรายละเอียด (Information Sign) ใช้บอกรายละเอียดของสถานที่นั้น ๆ ว่ามีอะไรบ้าง ในแต่ละองค์การที่ไปพบเห็นหรือติดต่อประสานงาน ป้ายบอกรายละเอียดจะไม่นิยมใช้สัญลักษณ์เท่าใดนัก แต่จะเน้นการใช้ข้อความบอกรายละเอียดมาจัดวางให้ดูเหมาะสม

2.12 ป้ายสัญลักษณ์จัดแบ่งตามข้อมูล (Classification of Information)

โดยคำนึงถึงสถานที่ใช้งานดังนี้

2.12.1 ป้ายสัญลักษณ์ในเมือง (Sign in Towns) เป็นป้ายชี้ทางในเมือง

2.12.2 ป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งของแหล่งที่พักอาศัย (Housing Connected Sign) เป็นป้ายแสดงตำแหน่งที่พักอาศัย เขตชุมชนต่างๆ

2.12.3 ป้ายสัญลักษณ์ ภายในสวนสาธารณะ (Signs in Parks) เป็นป้ายที่รวมถึง การดูแลรักษา การควบคุมและการจัดการในลักษณะที่เป็นแหล่งสาธารณะ

2.12.4 ป้ายสัญลักษณ์แสดงข้อมูลการจราจร (Information on Traffic) เป็นป้าย สำหรับผู้ใช้รถ ใช้ถนน ป้ายสำหรับการคมนาคมขนส่งสาธารณะ

2.12.5 ป้ายสัญลักษณ์แสดงธุรกิจการค้า (Commercial/Business Signs) เป็นป้าย ในเขตการค้า เพื่อแจ้งข่าว กิจกรรม ความเคลื่อนไหวทางธุรกิจ

2.12.6 ป้ายสัญลักษณ์การบริการชุมชน (Signs for Public Facilities) เป็นป้าย จัดทำในเขตชุมชนเพื่ออำนวยความสะดวกทางสาธารณะให้แก่ส่วนรวม

2.12.7 ป้ายสัญลักษณ์แสดงลักษณะเด่นของสถานที่ ภูมิสัญลักษณ์ (Landmarks) เป็นป้ายสัญลักษณ์ เครื่องหมาย หรืออนุสาวรีย์ ประติมากรรมรูปสลัก แกะสลักในบริเวณพื้นที่หนึ่ง (เอื้อเอ็นดู ดิสกุล ณ อยุธยา 2543 : 27)

2.13 ชนิดของป้ายสัญลักษณ์

ป้ายสัญลักษณ์ ควรคำนึงถึงการจำกัดความหมายของข้อมูล (Terminology) และการแบ่งขอบเขตของการให้บริการ (Massage Area) โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

2.13.1 Public Service การให้บริการสาธารณะ เกี่ยวกับการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกทางการคมนาคมขนส่ง

2.13.2 Concession การให้บริการธุรกิจ เกี่ยวกับกิจกรรมทางธุรกิจ

2.13.3 Processing Activities กิจกรรมที่มีขั้นตอน เกี่ยวกับกิจกรรมสำคัญที่มี ผู้โดยสารเข้ามาเกี่ยวข้อง

2.13.4 Regulations กฎระเบียบ เกี่ยวกับกิจกรรมต้องห้าม (เอื้อเอ็นดู ดิสกุล ณ อยุธยา 2543 : 27)

2.14 องค์ประกอบหลักของป้ายสัญลักษณ์ มีดังนี้

2.14.1 รูปร่าง

มีผลต่อความรู้สึกในการตีความหมาย ดังเช่น ป้ายที่เป็นรูปร่างสี่เหลี่ยม จะให้ความรู้สึกมั่นคงแน่นอน ทำให้เกิดความรู้สึกเชื่อมั่นกับผู้มอง เหมาะจะใช้เป็นป้ายชื่อหรือให้ ข่าวสาร ป้ายที่เป็นรูปร่างกลม จะให้ความรู้สึกมั่นคงแต่สามารถลื่นไหลไปได้ เหมาะ สำหรับป้ายที่เป็นข้อควรปฏิบัติตามต่าง ๆ ป้ายสามเหลี่ยมหรือขนมเปียกปูน ให้ความรู้สึกที่ไม่ แน่นนอน เหมาะสำหรับป้ายข้อห้าม ข้อควรระวัง ข้อฉุกเฉิน ส่วนป้ายที่มีรูปร่างอื่น ๆ เหมาะ สำหรับเป็นป้ายเฉพาะจะใช้สถานที่นั้น ซึ่งขึ้นอยู่กับกรอบการออกแบบ ให้ความรู้ที่แตกต่างกันออกไป ตามข้อจำกัดที่อาจเกิดจากงบประมาณ หรือเทคนิคการสร้าง เช่น ป้ายสี่เหลี่ยมจะมีราคาถูกกว่า

ป้ายชนิดอื่น หรือข้อจำกัดจากการใช้งาน เช่น ป้ายอิเล็กทรอนิกส์ อาจถูกจำกัดจากรูปร่างของหลอดไฟและอุปกรณ์ไฟฟ้า เป็นต้น

ตารางที่ 1 แสดงรูปร่าง รูปทรงต่างๆ ถึงผลต่อความรู้สึก

รูปทรง	ความรู้สึก
รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวนอน	ให้ความรู้สึกกว้างขวาง สงบ มั่นคง
รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง	ให้ความรู้สึก สูงเด่น สง่างาม
รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส	ให้ความรู้สึก สมดุล แข็งแรง ไม่เอนเอียง
รูปสี่เหลี่ยมคางหมู	ให้ความรู้สึกหนักแน่น มั่นคง ปลอดภัย
รูปสามเหลี่ยม	ให้ความรู้สึก สูงเด่น สง่างาม รุนแรง
รูปทรงกลม	ให้ความรู้สึก กลมกลืน ไม่มั่นคง
รูปทรงอิสระ	ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว ไม่แน่นอน

ที่มา : องค์ประกอบศิลปะ (กรุงเทพมหานคร : วิทย์พัฒน์ , 2550), 43.

2.14.2 วัสดุ

การเลือกวัสดุควรคำนึงถึงความคงทนต่อสภาพดินฟ้า อากาศ การผุกร่อนจากแมลง สัตว์ต่างๆ ขโมยหรือผู้บุกรุกที่อาจมาทำลายป้ายหรือขโมยไป ปริมาณ การดูแลรักษาที่ต้องการ และประการสุดท้าย ความสวยงามกลมกลืนกับธรรมชาติ วัสดุที่ทำป้ายไม่ควรจะเป็นวัสดุที่มีผิวมันสะท้อนแสง จะทำให้อ่านข้อความได้ยาก บางครั้งอาจใช้ความแตกต่างของผิววัสดุของป้าย ของตัวอักษร ในการทำให้ผู้อ่านอ่านได้ง่ายในลักษณะเดียวกันกับการใช้สีตัดกัน ตัวอย่างของวัสดุที่ใช้ คือ (คณะมัณฑนศิลป์ 2549 : 12)

2.14.2.1 ไม้ ป้ายไม้เป็นที่นิยมใช้มาเป็นระยะเวลานานเนื่องจากป้ายไม้เหมาะสมที่จะใช้งานกลางแจ้งให้ความรู้สึกที่เป็นธรรมชาติ หรือใช้กับสภาพภายนอกที่มีแสงสว่างพอและป้ายไม้ยังใช้ได้ภายในอาคารแต่ไม้จะมีความแข็งแรงทนทานน้อยกว่าโลหะ พลาสติก

2.14.2.2 โลหะ ป้ายโลหะมีความแข็งแรงทนทาน ให้ความรู้สึกแน่นหนา มั่นคงและความทันสมัย แต่โลหะมีปัญหาในการใช้งานอีกหลายประการ คือ เรืองน้ำหนัก และปัญหาในเรื่องการสะท้อนแสง

2.14.2.3 พลาสติก ป้ายพลาสติกเป็นวัสดุที่เหมาะสมจะใช้กับหลอดไฟและระบบไฟฟ้าสามารถติดตั้งไฟฟ้าไว้ด้านหลังหรือภายในกล่องพลาสติก สามารถเลือกได้หลายสีและมีน้ำหนักเบา ป้ายพลาสติกสามารถปรับใช้งานได้กว้างกว่าวัสดุอื่นทั้งยังไม่มีปัญหาในเรื่องการมอง

2.14.2.4 กระดาษ ป้ายกระดาษมีราคาถูก มีความทนทานน้อย อายุการใช้งานไม่มาก ป้ายที่ทำด้วยกระดาษ จะต้องมีการป้องกันน้ำ และต้องใช้ใบเชื่อมที่ละลายได้เร็ว และแห้งเร็ว หลังจากได้สิ่งพิมพ์หรือคำบรรยายแล้ว การใช้สีหรือไข จะช่วยป้องกันเชื้อราที่เกาะบนกระดาษ หรือชะงักการเจริญเติบโตของเชื้อราได้ การใช้แผ่นพลาสติกที่ซ้อนกัน เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะป้องกันป้ายที่เป็นกระดาษ (คณะมัณฑนศิลป์ 2549 : 13)

2.14.2.5 คอนกรีต ป้ายคอนกรีตมีความทนทาน ราคาถูก

2.14.2.6 หินแกรนิต ป้ายหินแกรนิต มีความแข็งแรงดี ไม่ต้องทาสี มีความทนทานมาก แต่ตัวอักษรที่แกะสลักจะมองเห็นได้ไม่ชัดเจนนัก วัสดุในลักษณะนี้เหมาะในการทำป้ายสถานที่ที่สำคัญ หรืออนุสาวรีย์

2.14.3 สี

สีมีผลในเชิงจิตวิทยา มีผลต่ออารมณ์และการรับรู้ของมนุษย์ ซึ่งมีความเคยชินกับการตีความหมายของสีอยู่แล้ว การใช้สีต่าง ๆ มีผลต่อการรับรู้ทางสายตา จากการศึกษาเรื่องการอ่านป้ายบนสีต่าง ๆ สรุปได้ว่าสิ่งสำคัญที่สุด คือการตัดกันระหว่างสีพื้นและสีของตัวอักษร

2.14.3.1 รายชื่อของคู่สีที่มีประสิทธิภาพในการใช้งาน จัดลำดับจากคู่ที่เห็นและอ่านได้ง่ายที่สุดไปตามลำดับที่อ่านยากขึ้น ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงรายชื่อคู่สีที่มีประสิทธิภาพจากคู่ที่เห็น และอ่านได้ง่ายที่สุด-ยากที่สุด (ตามลำดับ)

รายชื่อคู่สีที่มีประสิทธิภาพจากคู่ที่เห็น และอ่านได้ง่ายที่สุด-ยากที่สุด (ตามลำดับ)			
1. ดำบนเหลือง	5. เหลืองบนน้ำเงิน	9. ขาวบนน้ำตาล	13. แดงบนขาว
2. ดำบนขาว	6. เขียวบนขาว	10. น้ำตาลบนเหลือง	14. เหลืองบนแดง
3. เหลืองบนดำ	7. น้ำเงินบนเหลือง	11. น้ำตาลบนขาว	15. แดงบนเหลือง
4. ขาวบนน้ำเงิน	8. ขาวบนเขียว	12. เหลืองบนน้ำตาล	16. ขาวบนแดง

ที่มา : ระบบป้ายสัญลักษณ์ (กรุงเทพมหานคร : พลัสเพลส , 2543), 35.

2.14.3.2 คู่มือที่ไม่แนะนำให้อ่านกับป้ายสัญลักษณ์ คือ สัมบนขาว แดงบนเขียว และดำบนม่วง ความชัดเจนของสีจึงมีความสำคัญต่อการใช้กับรูป ภาพถ่าย หรืออื่นๆ ที่จะอยู่บนป้ายที่ต้องมองจากระยะไกล การตัดกันของสีช่วยเพิ่มความชัดเจน และเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการสื่อสารของป้ายนอกจากนั้นการแปลความหมายมีผลในทางจิตวิทยา ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงสี และผลในทางจิตวิทยา

สี และผลในทางจิตวิทยา	
สีแดง	ทำให้เกิดความรู้สึกชัดเจน รวดเร็ว แข็งแกร่งมีพลัง และมีประสิทธิภาพ ผลกระทบทางจิตวิทยา เป็นสีที่กระตุ้นประสาทตาและดึงดูดความสนใจจากผู้พบเห็นได้มากที่สุดแต่จะทำให้เมื่อยตาได้ง่าย
สีเหลือง	ทำให้เกิดความรู้สึก แนนอนชัดเจน สว่างสดใส ไม่เกิดความสงสัย ไม่ต้องตัดสินใจ ผลกระทบทางจิตวิทยา เป็นสีที่ไวต่อการมองของมนุษย์ และเมื่ออยู่ใกล้กับสีอื่น จะเปล่งพลังข่มสีเหล่านั้น
สีเขียว	ทำให้เกิดความรู้สึกสงบ ร่มเย็น มีชีวิตชีวา สดชื่น อุดมสมบูรณ์ ผลกระทบทางจิตวิทยา เป็นสีที่ทำให้ประสาทตาและกล้ามเนื้อ ผ่อนคลายจากความตึงเครียดเป็นสีที่ให้ความรู้สึกพักผ่อนได้มากที่สุด
สีน้ำเงิน	ทำให้เกิดความรู้สึกสงบ เรียบร้อย มั่นคง เงียบ ผลกระทบทางจิตวิทยาเป็นสีที่ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นระเบียบ
สีม่วง	ทำให้เกิดความรู้สึกเร้นลับ สูงส่ง หรูหรา ไร้เดียงสา ผลกระทบทางจิตวิทยา เป็นสีที่ทำให้เกิดความรู้สึกถึงความสำคัญ
สีขาว	ทำให้เกิดความรู้สึกบริสุทธิ์ เบา ใสสะอาด ไร้เดียงสา ผลกระทบทางจิตวิทยา เป็นสีที่ไม่ก่อให้เกิดความรำคาญหรือเกิดข้อโต้แย้งใด ๆ ถ้าใช้กับป้ายสัญลักษณ์ทำให้เกิดความสะอาดเรียบร้อย
สีดำ	ทำให้เกิดความรู้สึก แข็งแกร่ง หนักแน่น สุขุม ผลกระทบทางจิตวิทยาเป็นสีที่เป็นตัวแทนของความเคร่งเครียด มีพิธีรีตอง เมื่อใช้คู่กับสีอื่นจะช่วยส่งเสริมให้สีอื่นเด่นชัดขึ้น
สีฟ้า	ให้ความรู้สึกกว้างไกล มีความหมายเกี่ยวกับท้องฟ้า น้ำ สวรรค์ หมายถึงความฉลาด ความสิ้นหวัง ความอาลัย ความกว้างไพศาล สีฟ้าอ่อนทำให้กระชุ่มกระชวย บรรเทาความเศร้า เบิกบาน สงบ เรียบร้อย

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สี และผลในทางจิตวิทยา	
สีน้ำตาล	ให้ความรู้สึกหนักแน่นมั่นคง เก๋แก่ สงบเงียบ เป็นมิตร ซื่อสัตย์
สีชมพู	ให้ความรู้สึกอบอุ่น อ่อนโยน นุ่มนวล อ่อนหวาน ความรัก เอาใจใส่ วัยรุ่น นุ่มสาว ความน่ารัก ความสดใส
สีส้ม	ให้ความรู้สึกร้อน มีพลัง สนุกสนาน ร่าเริง เคลื่อนไหว กระฉับกระเฉง อบอุ่น อันตราย
สีทอง	ให้ความรู้สึก ความหรูหรา โอ่อ่า มีราคา สูงค่า สิ่งสำคัญ ความเจริญรุ่งเรือง ความสุข ความมั่งคั่ง ความร่ำรวย การแผ่กระจาย
สีเทา	ให้ความรู้สึก เศร้า อาลัย ท้อแท้ ความลึกลับ ความหดหู่ ความขร่า ความสงบ ความเงียบ สุภาพ สุขุม ถ่อมตน
สีเขียว	ให้ความรู้สึก สงบ เย็น ร่มรื่น ร่มเย็น การพักผ่อน การผ่อนคลาย ธรรมชาติ ความ ปลอดภัย ปกติ ความสุข ความสุขุม เยือกเย็น

ทั้งนี้การใช้สีที่แตกต่างในเรื่องค่าน้ำหนัก (Value) วรรณะ (Tone) และ พื้นที่การใช้สี จะก่อให้เกิดการรับรู้ที่เปลี่ยนไปรวมถึงอายุและเพศอาจมีผลต่อการรับรู้ที่เปลี่ยนไป คนมีอายุชอบสี น้ำเงิน ผู้ชายชอบโทนสีเข้ม และผู้หญิงชอบโทนสีสว่างสดใส สีจึงมีผลกระทบในทางจิตวิทยา เพราะสีมีความสามารถในการสื่อความหมาย โดยซ่อนความหมายอยู่ในแต่ละสี สีจึงใช้เป็น สัญลักษณ์แทนเรื่องต่าง ๆ ได้

2.14.3.3 สีกับการสื่อความรู้สึกในแง่มุมต่าง ๆ

2.14.3.3.1 สีกับความรู้สึกเกี่ยวกับขนาด สีอ่อนจะให้ความรู้สึก กว้างใหญ่กว่าสีเข้มหรือสีมืด ที่จะทำให้รู้สึกแคบหรือเล็กลง และทำให้ดูมีน้ำหนักกว่าสีอ่อน

2.14.3.3.2 สีกับความรู้สึกเกี่ยวกับความสะอาด สีที่ผสมขาว หรือสีนวลให้ความรู้สึกสะอาดตา น่าใช้ น่าจับต้องมากกว่าสีแท้หรือสีเข้ม การใช้สีเดียวจะดูสะอาด กว่า การใช้หลายสี

2.14.3.3.3 สีกับความรู้สึกเกี่ยวกับพลังสีแท้หรือสีที่ยังไม่ได้ ผสมกับสีอื่น จะให้พลังสดใสแข็งแรงมากกว่าสีผสม เช่น สีแดง จะดูมีพลังมากกว่าสีชมพู และสี ในวรรณะร้อนจะให้พลังงานมากกว่าสีในวรรณะเย็น

2.14.3.3.4 สีกับความรู้สึกเคลื่อนไหว สีที่อยู่ในวรรณะร้อน จะ แสดงถึงความเคลื่อนไหวได้ดีกว่าสีวรรณะเย็น

2.14.3.3.5 สีกับความรู้สึกเกี่ยวกับระยะใกล้ไกล สีแต่ละสีให้ความรู้สึกเกี่ยวกับระยะต่างกัน เมื่อนำสีเข้ามาเปรียบเทียบในระนาบเดียวกันสามารถให้ความรู้สึกในด้านระยะแตกต่างกันแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะหน้า (Foreground) เหลือง ส้ม แดง

ระยะกลาง (Middle ground) ส้ม แดง เขียว น้ำเงิน

ระยะหลัง (Background) ม่วง ม่วงน้ำเงิน

2.14.3.4 หลักเกณฑ์การใช้สีกับแผ่นป้าย (Colour Coding)

สีพื้นฐานที่เป็นที่ยอมรับและเข้าใจกันโดยทั่วไปในหลักเกณฑ์การใช้สีกับแผ่นป้ายนี้ จะแบ่งเป็น 3 สีใหญ่ ๆ คือ

สีแดง จะใช้สำหรับป้ายบอกทิศทาง

สีน้ำเงิน จะใช้สำหรับป้ายบอกรายละเอียด

สีเขียว จะใช้สำหรับป้ายบอกตำแหน่ง สถานที่

เมื่อเราจะออกแบบแผ่นป้ายสัญลักษณ์ออกมาในหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะใช้เทคนิคหรือสัญลักษณ์หรือวัสดุใด ๆ ก็ตาม หลักเกณฑ์การใช้สีกับแผ่นป้ายนี้ จะช่วยสื่อความหมายให้เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไป แต่ก็ไม่ใช่ว่าการออกแบบแผ่นป้ายสัญลักษณ์ในแต่ละงานนั้นจะให้ได้เพียงสีแดง น้ำเงิน เขียว เท่านั้น เพราะสามสีนี้เป็นเพียงตัวบอกเราเท่านั้นว่าป้ายที่เราเห็นนี้เป็นลักษณะของป้ายที่ใช้บอกอะไร ที่กล่าวเช่นนี้ก็เพราะว่าสีทุกชนิดมีอิทธิพลต่อจิตใจมนุษย์ ทำให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกที่ต่าง ๆ กัน สีเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะนำมาใช้ในการออกแบบ การทำความเข้าใจในเรื่องอิทธิพลของสีที่มีต่อจิตใจมนุษย์ย่อมจะนำไปใช้ให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ในการออกแบบได้

2.15 ตัวอักษร

ตัวอักษรรวมถึงรายละเอียดของตัวอักษรบนป้ายสัญลักษณ์มีความสำคัญในการถ่ายทอดข้อความไปสู่คนอ่าน มีหลักการดังนี้

2.15.1 รูปแบบตัวอักษร มีหลายรูปแบบให้เลือกและแต่ละแบบก็ให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันออกไป และอ่านได้ยากง่ายต่างกัน ตัวอักษรแบบเรียบง่ายที่ดูธรรมดาจะอ่านได้ง่ายที่สุด

2.15.2 ความหนาบางของตัวอักษร ความหนาของตัวอักษรจะช่วยเน้นย้ำข้อความที่มีความสำคัญมากกว่าตัวอักษรที่บางกว่า

2.15.3 การใช้ตัวอักษร ที่เป็นตัวพิมพ์ใหญ่ในภาษาอังกฤษ เหมือนกับการใช้ความหนาบางของตัวอักษร เพื่อเน้นความสำคัญมากกว่าตัวพิมพ์เล็ก และการใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ร่วมกับตัวพิมพ์เล็กจะทำให้อ่านได้ง่ายขึ้น

2.15.4 ระยะความห่างของช่องไฟระหว่างตัวอักษรทำให้เกิดความยากง่ายที่แตกต่างกัน และยังให้ความรู้สึกที่ต่างกันด้วย การใช้ช่องไฟห่างจะให้ความรู้สึกสบายผ่อนคลายกว่าการใช้ช่องไฟแคบที่จะทำให้รู้สึกทึบและแน่น

2.15.5 รูปร่างของตัวอักษร ทำให้เกิดความรู้สึกที่แตกต่างกัน รูปร่างสามเหลี่ยม ความแหลมจะให้ความรู้สึกถึงพลังและความรวดเร็ว ตัวกลมให้ความรู้สึกนุ่มนวล ตัวแหลมให้ความรู้สึกรุนแรง กว้าง ตัวกลมมากให้ความรู้สึกเชื่องช้า

ดังนั้นการเลือกใช้ตัวอักษรก็ต้องดูให้เหมาะสมกับอารมณ์ของสถานที่นั้นเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดความกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวกับสภาพแวดล้อมหรือยังอาจส่งเสริมบรรยากาศให้ดีขึ้น (เอื้อเอ็นดู คีตกุล ณ อยุธยา 2543 : 37)

2.16 รูปแบบ และบุคลิกของตัวอักษร

ตัวอักษรแต่ละแบบนี้มีลักษณะแตกต่างกัน ตัวอักษรบางชนิดมีลักษณะที่อ่านง่าย เหมาะที่จะนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหา ขณะที่ตัวอักษรบางชนิดนั้นเด่นชัด สะดุดตา จึงเหมาะที่จะนำไปใช้เป็นหัวข้อหรือข้อความสำคัญที่ต้องการเน้น นอกเหนือจากนั้น ตัวอักษรแต่ละชนิดก็มีบุคลิกที่แตกต่างกัน ตัวอักษรบางชนิดดูเป็นทางการ ให้ความรู้สึกถึงอำนาจหน้าที่ ขณะที่ตัวอักษรอื่น อาจดูสบายๆ ไม่เคร่งครัดนัก ความหลากหลายของตัวอักษรรวมกับวิธีจัดรูปแบบข้อความที่ดีสามารถเสริมความหมายของข้อความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น การเลือกใช้ตัวอักษรจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจถึงเนื้อหาและความหมายที่ต้องการสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น (ธวัชชัย ศรีสุเทพ 2549 : 22)

ลักษณะแบบตัวอักษรในแต่ละบุคลิกลักษณะ

2.16.1 ล้าลอง

แบบตัวอักษร มีลักษณะที่ดูเรียบง่าย สบายๆ ซึ่งแบบตัวอักษรในกลุ่มนี้เป็นแบบที่ไม่มีความซับซ้อนในเรื่องของเส้นและน้ำหนักตัวอักษรมากนัก อาจเป็นตัวเนื้อความเป็นแบบที่นิยมใช้ในงานออกแบบทั่วไป

2.16.2 ทันสมัย

แบบตัวอักษร มีลักษณะที่ดูมีความทันสมัย มีความชัดเจนในรูปแบบและประโยชน์ใช้สอย ดูร่วมสมัย ไม่ดูเก่า โบราณ

2.16.3 ขวนฝืน

แบบตัวอักษร มีลักษณะนุ่มนวล หวาน ขวนฝืน มีเสน่ห์ ดึงดูดใจ ดูพลิ้วไหว เส้นและน้ำหนักตัวอักษร มีความเป็นแบบเฉพาะตัว

2.16.4 เป็นธรรมชาติ

แบบตัวอักษร มีลักษณะที่ดูเรียบง่าย ง่ายๆ ไม่ดูแปลกตามาก ดูอบอุ่น ตรงข้ามกับความทันสมัย รูปร่างลักษณะ อาจมีแบบคล้ายตัวอักษรแบบถาลองบ้างในเรื่องเส้นและน้ำหนักตัวอักษร โดยมากใช้เป็นตัวแทนของความ

2.16.5 สะโอดสะอง

แบบตัวอักษร มีลักษณะสะโอดสะอง ละเอียดย่อน เฉยเมยในด้านอารมณ์ เสน่ห์ และความรู้สึก อาจมีลักษณะที่มีรูปร่างพอมหรือเป็นตัวบีบ

2.16.6 เก๋

แบบตัวอักษร มีลักษณะดูเก๋ ไม่ดูฉูดฉาด ฉาบฉวย มีเล่ห์เหลี่ยมเล็กน้อย ดูเป็นผู้ใหญ่ ตัวอักษรกลุ่มนี้เป็นตัวตกแต่งที่สามารถแสดงอารมณ์ตามบุคลิกลักษณะที่ต้องการ อาจเป็นตัวอ้วนหรือตัวขยาย

2.16.7 ได้รับความนิยม

แบบตัวอักษร มีลักษณะ ที่ดูมีความรอบคอบ มีความเป็นทางการ เต็มไปด้วยสุนทรียภาพ ให้ความรู้สึกเป็นแบบแผน มีคุณภาพ และความสมบูรณ์แบบ ตัวอักษรกลุ่มนี้เป็นได้ทั้งตัวแทนของความและตัวตกแต่ง เป็นที่นิยมมาแต่อดีต และสามารถใช้งานในปัจจุบันได้อย่างไม่ขัดเงิน

2.16.8 โอ้อำ

แบบตัวอักษร มีลักษณะ เต็มไปด้วยความมั่นใจ มั่นคง ดูเป็นผู้ชาย เป็นผู้ใหญ่ ดูเรียบง่าย และสบายๆ เป็นแบบตัวอักษรที่มีความมั่นคงในเรื่องของเส้นและน้ำหนัก ไม่อ่อนหรือพลิ้วไหวมากเกินไป (ธีรวัฒน์ พจน์พิบูลย์ศิริ 2543 : 141)

2.17 สัญลักษณ์และเครื่องหมาย

เครื่องหมายและสัญลักษณ์ภาพ เป็นการติดต่อสื่อสารเพื่อตอบสนองความต้องการของคน เป็นการให้ข่าวสาร การให้บริการ การแลกเปลี่ยนสินค้าเพื่อเป็นการถ่ายทอดข้อความจากผู้ส่งไปถึงผู้รับภายในสภาวะแวดล้อม โดยใช้การมองเห็น สามารถสร้างอารมณ์และความรู้สึกให้กับบรรยากาศภายในสภาพแวดล้อมนั้น สัญลักษณ์ภาพ จึงเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน เพื่อสนองความต้องการของคนในสังคม ดังนั้นการเลือกข้อความเพื่อใช้กับสัญลักษณ์ต้องทำการศึกษาเพื่อให้แน่ใจว่าสามารถสื่อความหมายข้อความนั้นได้ สัญลักษณ์ที่ดีต้องมองเห็นได้ง่าย สามารถเข้าใจได้ไม่ก่อให้เกิดความสงสัยความหมายไม่คลุมเครือ ควรใช้สัญลักษณ์เดียวแทนข้อความหนึ่งข้อความ เพื่อสามารถเรียนรู้และจดจำได้ง่ายในเวลาอันรวดเร็ว

2.17.1 สัญลักษณ์ลูกศร เครื่องหมายและสัญลักษณ์ภาพที่เป็นการสื่อความหมาย แทนการบอกทิศทาง คือ ลูกศร ถือเป็นส่วนสำคัญในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์มีตำแหน่งในการจัดวางดังนี้ (Follis and Hammer 1979 : 69-71, อ้างถึงใน เอื้อเอ็นดู ดิศกุล ณ อยุธยา 2543 : 38)

2.17.1.1 ลูกศรทิศทางเดียว (Single Direction) แบ่งออกเป็น ลูกศรวางเหนือข้อมูล ลูกศรวางระดับเดียวกับข้อมูล ลูกศรวางใต้ข้อมูล ตำแหน่งลูกศร และข้อความจัดเรียงชิดซ้าย ตำแหน่งลูกศร และข้อความจัดเรียงซ้าย-ขวา-บน-ล่างตามทิศทางของลูกศร

2.17.1.2 ลูกศรหักมุม (Angled Arrow) ใช้บอกการเปลี่ยนทิศทาง เพื่อไปให้ถึงจุดหมาย เช่น ลูกศรหักมุมซ้าย หมายความว่าให้เลี้ยวซ้ายแยกถัดไป

2.17.1.3 ลูกศรบอกทิศทางตรงไปข้างหน้า (Directing Straight Ahead) ลูกศรประเภทนี้สร้างการรับรู้ที่คลุมเครือ ทำให้ไม่แน่ใจเพราะปัญหาจากหนึ่งสัญลักษณ์ที่อาจหมายถึงสองทิศทาง คือ ล่างหรือบน แทนที่จะแสดงความหมายถึงทิศทางตรงไปข้างหน้า ป้ายอยู่เหนือระดับสายตาให้ใช้ลูกศรชี้ลงล่าง (Down Arrow) ป้ายระดับสายตาหรือต่ำกว่าระดับสายตาให้ใช้ลูกศรชี้ขึ้นข้างบน (Up Arrow)

2.17.2 ป้ายสัญลักษณ์แสดงถึงหลายจุดหมาย ที่แสดงทิศทางเดียวกัน (Two Ways to Indicate Order of Destination) มี 2 วิธีการ ดังนี้

2.17.2.1 ป้ายเหนือระดับสายตา ระดับสายตา และต่ำกว่าระดับสายตานิยมใช้การเรียงชื่อตามลำดับตัวอักษรจากบนลงล่าง

2.17.2.2 ป้ายเหนือระดับสายตา ใช้การเรียงชื่อตามระยะทาง จัดตามชื่อจุดหมายที่มีระยะทางใกล้ที่สุดในกลุ่มไว้บรรทัดล่างสุดและไล่ชื่อตามระยะจากล่างขึ้นบน สำหรับป้ายระดับสายตาและต่ำกว่าระดับสายตาให้ใช้วิธีตรงข้าม คือไล่ตามระยะทางใกล้-ไกล จากบนลงล่าง

2.18 การจัดวาง

การจัดวางทุกอย่างลงบนแผ่นป้ายสัญลักษณ์ ได้แก่ เครื่องหมายและสัญลักษณ์ภาพ ตัวอักษรและส่วนประกอบอื่น ๆ การจัดองค์ประกอบให้กับสิ่งที่มีความสำคัญมากเป็นลำดับแรกและควรมีพื้นที่ว่างในป้าย เพราะถ้าพยายามจัดวางองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มากเกินไปภายในพื้นที่อันจำกัด จะมีผลเสียทำให้เกิดความสับสนและจะทำให้ป้ายสัญลักษณ์ขาดประสิทธิภาพในการสื่อสาร เครื่องหมายและสัญลักษณ์ภาพจึงมีความเป็นสากล อยู่เหนือภาษาและวัฒนธรรม เพราะความสามารถในการรับรู้และเข้าใจภาพมีมากกว่าตัวอักษร การสร้างระบบป้ายสัญลักษณ์จึง

ควรเน้นการพัฒนาการใช้สัญลักษณ์ภาพเป็นอันดับแรก เพื่อเป็นส่วนในการสร้างระบบป้ายสัญลักษณ์ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด (เอื้อเอ็นดู ดิสกุล ณ อยุธยา 2543 : 35-40)

2.19 ข้อจำกัดของระบบป้ายสัญลักษณ์

แผนที่บอกทาง (Map Direction) เป็นเครื่องมือสำคัญในระบบการนำทางด้วยตัวเอง แต่นักออกแบบมักให้ความสำคัญกับการออกแบบที่มากเกินไปจนกว่าการใช้งาน เพราะแผนที่ต้องใช้ความสามารถในการอ่านและปฏิบัติตาม และแผนที่มักจะติดตั้งอยู่ประจำตำแหน่งซึ่งต้องอาศัยการนึกทบทวนและการจดจำทาง ดังนั้นจึงควรเพิ่มประสิทธิภาพในการออกแบบ ดังนี้

2.19.1 แสดงข้อมูลด้วยภาพหรือคำอธิบายที่เข้าใจได้ง่าย

2.19.2 วาดภาพแบบมีมิติ

2.19.3 การจัดวางแผนที่ในแนวราบและแสดงถึงทิศ

2.19.4 ให้ผู้ดูแลที่สามารถเชื่อมโยงสถานที่เด่นชัด (Landmark) ที่ระบุในแผนที่กับของจริง

2.19.5 ไม่แสดงสถานที่ด้อยความสำคัญให้เด่นชัด

2.20 รหัสสี (Color Coding)

หรือการใช้สีเพื่อช่วยส่งเสริมระบบการนำทางเพียงอย่างเดียว เป็นสิ่งที่ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะคนไม่สามารถจดจำว่าสีใดเป็นตัวแทนของอะไร จึงควรจะให้สีคู่กับเครื่องมือสื่อสารด้วยภาพ และตัวอักษร (ตัวเลข คำ ชื่อ) และควรใช้สีที่ชัดเจน เช่น แดง เหลือง เขียว แสด ที่ทำให้ระบุได้ว่าคือสีอะไร ไม่ควรใช้สีที่บุคคลไม่แน่ใจ เช่น สีม่วง มีความหลากหลายของสี ได้แก่ Purple Violet Lavender

2.21 สัญลักษณ์จราจร (Traffic Sign)

เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสูงได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้เป็นระบบ เช่น ป้ายสัญลักษณ์ บนทางหลวงของการทางหลวงฯ ซึ่งคำนึงถึงประเภทของตัวอักษรที่ใช้ พื้นที่ระหว่างตัวอักษร ตำแหน่งการจัดวางองค์ประกอบบนป้ายสัญลักษณ์ สี ขนาด ตำแหน่งติดตั้งและองศาของมุมมอง

ตัวอย่างหลักเกณฑ์ของ FHWA หลักการใช้ป้ายสัญลักษณ์ เมื่อมีความจำเป็น โดยคำนึงถึงการเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูลอย่างมีเหตุผล ดังนี้

2.21.1 ป้ายสัญลักษณ์ บอกการเตือนล่วงหน้า

2.21.2 ป้ายสัญลักษณ์ บอกช่องทางเดินรถที่กำหนดไว้เมื่อออกจากถนนหลวง

2.21.3 ป้ายสัญลักษณ์ บอกจุดหมายหลังจากออกจากถนนใหญ่

2.21.4 กำหนดข้อความหรือจุดหมายเพียง 2 ข้อความ ถ้ามีมากกว่าให้จัดตั้งป้ายแยกไว้ต่างหาก

2.21.5 การเขียนข้อความควรให้อ่านได้ง่ายและสวยงาม มีพื้นที่ว่าง ช่องไฟระหว่างตัวอักษรและคำ พื้นที่ว่างโดยรอบ ควรใช้ตัวอักษรที่อ่านได้ชัดเจนที่สุด (เอื้อเอ็นดู ดิสกุล ณ อยุธยา 2543 : 45-46)

2.22 เกณฑ์การออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์

2.22.1 Performance Requirements

ข้อควรปฏิบัติในการนำป้ายสัญลักษณ์ไปใช้ ต้องมีความสัมพันธ์กับเขตพื้นที่ใช้งานนั้น โดยสร้างระบบที่มีประสิทธิภาพที่สุดให้เข้ากับบริเวณพื้นที่ที่ถูกกำหนด และอาจเสริมประสิทธิภาพโดยจัดพนักงานไว้ตามตำแหน่งหลัก เช่น บริเวณห้องโถงรับรอง ประชาสัมพันธ์ต้อนรับ ป้ายสัญลักษณ์นอกจากจะเป็นเครื่องมือช่วยการสื่อสารแล้วยังใช้เป็นส่วนตกแต่งพื้นที่และสภาพแวดล้อม โดยเพิ่มความน่าสนใจด้วยรูปทรงทางศิลปะ หรือขยายขนาดป้ายเพื่อเน้นความหมาย ดังนั้นนักออกแบบต้องทำการวิเคราะห์โดยคำนึงถึงความต้องการของลูกค้า หลักการจับควบคุมการสัญจร ข้อจำกัดในการติดตั้งจากปัญหาโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม และข้อกำหนดในการนำไปใช้งานขึ้นพื้นฐานของระบบป้ายสัญลักษณ์ที่ดี

มาตรการความปลอดภัยในการติดตั้งป้ายโฆษณา ปี 2538 ของสำนักงานการโยธา กำหนดข้อปฏิบัติไว้ ดังนี้

2.22.1.1 ต้องไม่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของบริเวณนั้น มีความปลอดภัยต่อสาธารณชน

2.22.1.2 สำหรับป้ายบนอาคารต้องมีขนาดและออกแบบที่กลมกลืนกับตัวอาคาร

2.22.1.3 ต้องไม่ทำให้บริเวณนั้นดูกรังรังและไม่กีดขวางจราจร

2.22.1.4 การติดตั้งป้ายตามสถานที่โบราณสถาน ต้องไม่ทำให้สถานที่และบริเวณนั้น ๆ ดูเปลี่ยนสภาพไป

2.22.1.5 ในกรณีที่มีการติดตั้งป้ายบนอาคาร ต้องไม่ทำให้อาคารนั้นรวมทั้งบริเวณใกล้เคียงต้องสูญเสียทัศนียภาพของสถาปัตยกรรมเดิม

2.22.2 Usage Consideration

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการทำป้ายสัญลักษณ์ไปใช้ คือลักษณะทางสถาปัตยกรรมของตึกที่จะเป็นตัวกำหนดป้ายสัญลักษณ์ทางด้าน รูปร่าง วัสดุที่เหมาะสม สี การติดตั้ง รวมทั้งลักษณะที่เป็นถาวรหรือชั่วคราว ดังนั้น นักออกแบบจึงมีหน้าที่กำหนดชนิดของป้าย

กับการใช้งานให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพรวมทั้งต้องกลมกลืนกับความงามของภูมิประเทศ และไม่ทำลายสภาพแวดล้อม

2.22.3 Durability Requirements

ข้อกำหนดด้านความแข็งแรงทนทานของป้ายสัญลักษณ์ ต้องพิจารณาเลือกวัสดุที่เหมาะสมก่อนทำการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ ต้องไม่ได้เป็นผลเสียหรือผลกระทบอันจะก่อให้เกิดอันตรายใด ๆ ทั้งสิ้นต่อสาธารณชน นักออกแบบ จึงมีหน้าที่กำหนดการใช้งานของวัสดุให้เหมาะสมกับแบบ และต้องมีความรู้ในเรื่องของวัสดุใหม่ ๆ ซึ่งวัสดุมีให้เลือกตั้งแต่พลาสติกอ่อนจนถึงโลหะแข็ง ส่วนที่เป็นตัวหนังสือและส่วนที่เป็นพื้นที่ป้ายอาจเลือกวัสดุที่แตกต่างกันโดยพิจารณาร่วมกับวิศวกรในเรื่องของความทนทาน และจะต้องมีการแสดงการรับรองจากวิศวกรด้วย

2.22.4 Vandalism Considerations

ข้อควรคำนึงถึงภัยที่อาจเกิดจากการบ่อนทำลายและการเสื่อมสภาพของสัญลักษณ์ภาพ ไม่แตกหักง่ายเมื่อโดนลมฝน การติดตั้งป้ายสัญลักษณ์ในที่สาธารณะ นักออกแบบควรเลือกใช้วัสดุ เทคนิค กรรมวิธีการออกแบบและการติดตั้งที่สามารถป้องกันป้ายสัญลักษณ์จากการนี้ได้

2.22.5 Flexibility to Accommodate Changes and Additions

ข้อกำหนดในด้านการประยุกต์ปรับเปลี่ยน หรือเพิ่มเติมป้ายสัญลักษณ์ได้ในภายหลัง นักออกแบบควรคำนึงถึงเรื่องการเลือกใช้วัสดุ เทคนิค กรรมวิธีการออกแบบและการติดตั้งที่เป็นการวางแผนการเพื่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

2.22.6 Readability Factor

ตัวแปลของการอ่าน ความยากง่ายของการอ่านได้กำหนดรูปแบบของตัวอักษรและขนาดตัวอักษร ดังนี้

2.22.6.1 Letter Style รูปแบบของตัวอักษร

ตัวอักษรที่ไม่มีฐาน (Sans Serif) ชื่อ ตัวอักษร Helvetica มีรูปแบบที่เรียบง่าย รวบรวมมากกว่า ตัวอักษรกลุ่มมีฐาน (Serif)

การใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ และตัวพิมพ์เล็กร่วมกัน ช่วยในการอ่านได้ดีกว่าการใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด

คำที่ใช้ตัวพิมพ์เล็กนั้น ส่วนของตัวอักษรที่ยาวกว่าระดับบรรทัด ทำให้มีรูปแบบที่เด่นชัด น่าสนใจ ช่วยในการใช้พื้นที่ว่าง จะเป็นการช่วยในการอ่านและจดจำ

2.22.6.2 Readability การอ่าน

การอ่านขึ้นอยู่กับขนาดของตัวอักษร

การอ่านที่เกิดขึ้นขณะเดินมีหลักกำหนดดังนี้ ตัวอักษรที่ไม่มีฐาน เช่น Helvetica Medium สูง 1 นิ้ว จะสามารถอ่านได้จากระยะห่าง 40 ฟุต ตัวอักษรที่มีฐาน เช่น Clarendon สูง 1 นิ้ว สามารถอ่านจากระยะห่าง 25 ฟุต ดังนั้น ความสามารถในการอ่านสามารถหาได้จากอัตราส่วนระหว่างขนาดของตัวอักษรกับระยะทาง

การจัดทำป้ายควรคำนึงถึงการคัดเลือกรูปแบบตัวอักษรจากข้อมูลที่ยาวที่สุด จำนวนบรรทัดจะช่วยกำหนดขนาดของป้าย เพื่อการอ่านได้ง่าย

การจัดทำป้ายควรคำนึงถึงการคัดเลือกรูปแบบตัวอักษรจากข้อมูลที่ยาวที่สุด จำนวนบรรทัดจะช่วยกำหนดขนาดของป้าย เพื่อการอ่านได้ง่าย

2.22.6.3 Letter and Line Spacing ตัวอักษร และพื้นที่ระหว่างบรรทัด

ขนาดของพื้นที่ว่างระหว่างอักษรและระหว่างบรรทัด ต้องเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมกับการมองเห็น และการอ่าน ถ้าตัวอักษรจัดวางชิดกันมากจะทำให้อ่านได้ยาก แต่ถ้าห่างกันมากจะทำให้ข้อความไม่ต่อเนื่อง การอ่านจากระยะที่ใกล้ จะให้ช่องไฟน้อยกว่าการอ่านจากระยะไกล การจัดช่องไฟ ขึ้นอยู่กับมุมมองของการมอง มุมองสาของการมองกว้างจะต้องเพิ่มช่องไฟระหว่างตัวอักษร เพื่อไม่ให้ตัวอักษรแลดูทับซ้อนกัน

2.22.6.4 Copy Position ตำแหน่งการจัดวางข้อมูล

ตำแหน่งตัวอักษรที่เป็นข้อมูลบนป้ายมีบทบาทที่สำคัญกับการอ่านออก ควรเว้นพื้นที่ว่างโดยรอบตัวอักษรให้พอเหมาะ ทำให้ป้ายสามารถอ่านได้ง่ายสบายตา และควรแยกข้อมูลให้โดดเด่นออกจากสภาพแวดล้อม ควรเลือกขนาดของป้ายให้เหมาะสมกับจำนวนข้อมูลบนป้าย ตำแหน่งการจัดวางข้อมูล 9 รูปแบบ คือ Upper Left บนซ้าย Upper Centered บนกลาง Upper Right บนขวา Centered Left กลางซ้าย Centered กลาง Centered Right กลางขวา Lower Left ล่างซ้าย Lower Centered ล่างกลาง และ Lower Right ล่างขวา

2.22.6.5 ควรใช้ตารางแสดงการจัดช่องไฟตัวอักษรมาตรฐานของระบบ New York City Transit Authority

2.22.7 Color สี

2.22.7.1 สีของตัวอักษรและสีของพื้นป้ายมีผลต่อการอ่านออก

2.22.7.2 การใช้คู่สีที่ตัดกันจะทำให้อ่านได้ง่าย ควรให้สีอยู่ในขอบเขตพื้นที่ที่เหมาะสม ไม่รบกวนสายตา ไม่ควรใช้สีสะท้อนแสงและสีที่เคลือบมุก

2.22.7.3 ตัวอักษรขาวบนพื้นป้ายดำ เป็นคู่สีตัดกันที่อ่านได้ง่ายที่สุด

2.22.7.4 ตัวอักษรขาวบนพื้นป้ายคำจะควรมีขนาดใหญ่กว่าตัวอักษรดำบนพื้นป้ายขาว

2.22.7.5 สีที่ใช้กับระบบป้ายสัญลักษณ์ ควรมีความกลมกลืนกันกับสีของสถาปัตยกรรม และควรใช้สีที่เข้ากันได้ดีกับสภาพแวดล้อม

2.22.7.6 การให้คู่สีที่ตัดกัน หรือการใช้แม่สี อาจใช้ให้ตัดกับสีของสถาปัตยกรรม

2.22.8 The Viewing Angle องศาของมุมมอง

2.22.8.1 องศาของมุมมอง มีผลต่อการจัดช่องไฟของตัวอักษร

2.22.8.2 องศาของมุมมองมีผลต่อการใช้ป้ายสัญลักษณ์ภายนอกมากกว่าป้ายสัญลักษณ์ภายใน

2.22.8.3 ป้ายสัญลักษณ์ที่ใช้กับรถยนต์เคลื่อนที่ด้วยความเร็วแตกต่างกัน มีผลต่อการจัดช่องไฟของตัวอักษร

2.22.9 Legibility

มาตรฐานในการอ่าน การมองเห็นสัญลักษณ์ไม่ว่าจะเป็นรูปภาพ ตัวอักษร การจัดวาง สี สัน แสง ช่องว่าง และมุมมอง ล้วนแต่มีผลต่อการอ่าน และการมองเห็นได้ตามธรรมชาติ ควรหลีกเลี่ยง การหักเหของมุมที่เกินกว่า 10 องศาจากระดับสายตา ซึ่งหลักการนี้มีประโยชน์มากกับการกำหนดความสูง ถ้ามุมมองต้องหักเหเกินกว่า 10 องศา ระดับสายตาธรรมชาติความสัมพันธ์ระหว่างขนาดป้ายและระยะห่าง จะต้องปรับเปลี่ยนไป เช่น แผ่นป้ายระดับเหนือพื้นดิน 15 ฟุต ควรจะใหญ่กว่าแผ่นป้ายเหนือพื้นดิน 8 ฟุต นอกจากนั้นสัญลักษณ์ที่อยู่บนฉากโปร่งแสงควรลดความแรง หรือความเข้มของแสงลง เพื่อเป็นการกระจายแสงทำให้อ่านออกได้อย่างชัดเจน

2.22.9.1 สัญลักษณ์และตัวอักษร การตัดสินใจรูปแบบและขนาดของป้ายสัญลักษณ์ที่เหมาะสมมาจากการทดสอบการอ่านในระยะทางที่ไกลที่สุด ที่สามารถมองเห็นได้ มีหลักการดังนี้

2.22.9.2 สัญลักษณ์ อาจมีขนาดใหญ่กว่าตัวอักษรได้ แต่ไม่ควรเล็กกว่ามาตรฐานการมองเห็น

2.22.9.3 ขนาดของตัวอักษร ควรจะได้รับการทดสอบให้เหมาะสม คือตัวอักษร ต้องเพิ่มความสูงขึ้น 1 นิ้ว ในระยะทางการมองทุกๆ 50 ฟุต

2.22.9.4 สัญลักษณ์และตัวอักษร ต้องมีขนาดที่สมดุลกันเพื่อการมอง

2.22.9.5 ไม่ควรใช้ตัวอักษรควบคู่กับสัญลักษณ์ภาพ เพื่อให้มีอิสระในการสื่อความหมาย

2.22.9.6 รูปแบบของตัวอักษรที่ใช้ ควรง่ายต่อการอ่าน มีรูปแบบที่สัมพันธ์กับสัญลักษณ์ภาพ และสภาพแวดล้อมตัวอักษรและช่องว่างระหว่างคำ มีผลต่อการอ่านออก

2.22.9.7 รูปแบบของตัวอักษร ระยะทาง สี และแสง มีผลต่อการจัดช่องไฟของตัวอักษร โดยทั่วไปจะใช้กฎการจัดระยะด้วยนิ้วมือ (The Rules of Thumb)

2.22.9.8 ตัวอักษรสีขาบบนฉากสีดำ ต้องใช้ช่องไฟระหว่างคำมากกว่าตัวอักษรสีดำบนฉากสีขาว

2.22.9.9 ช่องไฟระหว่างตัวอักษร จะขึ้นอยู่กับความเข้มของแสง

2.22.10 Multilingual Need

ความต้องการสื่อสารข้ามชาติ กับคนหลายชาติหลายภาษา โดยใช้ภาษาสากล ในยุคสื่อสารไร้พรมแดน เพื่อให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกทางสาธารณะ และการคมนาคมขนส่ง ทำให้นักออกแบบเลือกใช้ ป้ายสัญลักษณ์ที่สามารถสื่อความหมายแทนคำพูด โดยกำหนดสัญลักษณ์ที่เป็นภาพ และอาจใช้ร่วมกับตัวอักษร ภาษาอังกฤษหรือภาษาหลักที่เป็นภาษาใดภาษาหนึ่งประกอบอยู่ในแผ่นป้าย

2.22.11 Regulatory Consideration

ข้อควรคำนึง เกี่ยวกับระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับป้ายสัญลักษณ์ การติดตั้งป้าย ต้องขออนุญาตตามกฎหมาย พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร เป็นหน้าที่ของนักออกแบบ ที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับกฎข้อบังคับของหน่วยราชการที่มีหน้าที่ควบคุมการติดตั้งป้าย ตัวอย่างเช่น พื้นที่เขต กทม. มีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักการโยธา และสำนักงานเขต ที่มีรายละเอียดการยื่นขอติดตั้งป้าย ได้แก่ ขนาดสัดส่วนของป้าย รายละเอียดของวัสดุและสี ป้ายที่ต้องใช้แสงไฟต้องมีรายละเอียดของอุปกรณ์ไฟฟ้าและการติดตั้งด้วย การแสดงส่วนประกอบด้านข้างของป้าย ภาพวาดของป้ายที่แสดงให้เห็นถึงสัดส่วนที่แท้จริง วัสดุที่จะใช้สีส่วนที่จะใช้แสงรวมทั้งสัญลักษณ์ต่าง ๆ และตัวหนังสือที่ปรากฏบนป้ายสัญลักษณ์ เป็นต้น

2.22.12 Need for Illumination

ความจำเป็นในการให้แสงสว่าง เพื่อใช้ในเวลากลางวันหรือกลางคืน เป็นหน้าที่ของนักออกแบบที่จะกำหนดความต้องการแสงเบะไฟฟ้า ขนาดของพื้นที่ติดตั้ง และกรรมวิธีในการให้แสงสว่าง โดยอาจใช้ดวงไฟที่ให้แสงจากภายนอกตัวแผ่นป้าย เช่นการติดตั้งไฟสปอตไลท์ที่สามารถตั้งโซ่ไว้ให้สวยงามในช่วงกลางวันได้ด้วย การออกแบบให้เหมาะสมที่ไม่

ก่อให้เกิดการรบกวนสายตากับผู้สัญจร รวมทั้งการเดินสายไฟ จะต้องเก็บซ่อนให้เรียบร้อย เพื่อป้องกันอันตราย ส่วนการเปิดใช้ไฟฟ้านั้น จะสามารถเปิดในช่วงเวลาทางการกำหนด และในกรณีที่ไฟฟ้าอยู่ภายในตัวกล่องป้าย จะนิยมใช้แสงจากหลอดฟลูออเรสเซนต์

2.22.13 Need for Graphic Manual

เป็นหน้าที่ของนักออกแบบที่จะกำหนดให้มีการใช้และจัดทำหนังสือคู่มือการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ให้กับลูกค้าเพื่อใช้ร่วมกับป้ายสัญลักษณ์เพราะต้องคำนึงถึงการใช้งานที่มีความต่อเนื่อง และจะต้องมีการวางแผนไว้เพื่อการปรับแต่งป้ายในอนาคต หนังสือคู่มือระบบป้ายมักใช้กับ สถาบัน บริษัทขนาดใหญ่ที่มีรายละเอียดของป้ายมากและซับซ้อนซึ่งรายละเอียดจะอยู่ในหนังสือคู่มือการใช้งานนี้

2.22.14 Budget Consideration and Cost Effectiveness

ข้อควรคำนึงถึงในเรื่องงบประมาณและรายจ่ายที่จำเป็น การวางแผนเพื่อกำหนดงบประมาณ ซึ่งรวมทั้งค่าวัสดุและวิธีการผลิต รวมถึงการวิเคราะห์รายจ่ายที่อาจเกิดขึ้นในระยะยาว เป็นหน้าที่ของนักออกแบบที่จะกำหนดงบประมาณในแต่ละระบบให้ลูกค้าพิจารณา ซึ่งอาจจัดเป็นงบประมาณที่เป็นสัดส่วนจากงบประมาณทั้งหมดของโครงการ (เอื้อเอ็นดู คีตกุล ณ อุรุทยา 2543 : 46-50)

2.23 ความหมายของเฟอร์นิเจอร์ถนน (Street Furniture)

คำว่าเฟอร์นิเจอร์ถนน (Street Furniture) เป็นศัพท์เฉพาะ สำหรับสิ่งของหรืออุปกรณ์ ที่ติดตั้งบนทางเดินหรือริมถนน เพื่อจุดประสงค์ต่างๆ ตัวอย่างของเฟอร์นิเจอร์ถนนได้แก่ ม้านั่ง ป้ายเตือน ตู้จดหมาย ตู้โทรศัพท์ ไฟถนน สัญญาณจราจร ป้ายจราจร ป้ายรถเมล์ ถังขยะ ป้ายรถราง ป้ายรถแท็กซี่ บันไดเลื่อนสาธารณะ บ่อน้ำพุ อนุสาวรีย์ ความสำคัญของการพิจารณาเกี่ยวกับรูปแบบของเฟอร์นิเจอร์ถนนคือ การคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อความปลอดภัยบนท้องถนน

2.24 ประวัติความเป็นมาของเฟอร์นิเจอร์ถนน

ตามที่เราทราบกันมาว่า ชาวโรมันเป็นผู้ริเริ่มในการประดิษฐ์เฟอร์นิเจอร์ถนน ในช่วงเวลานั้นเฟอร์นิเจอร์ถนนส่วนใหญ่ จะมีลักษณะเป็นหินหรือป้ายบอกหลักกิโลเมตรที่ทำจากไม้ รวมทั้งรางน้ำสำหรับม้าและเสาสำหรับผูกม้า

ความจริงแล้วเฟอร์นิเจอร์ถนน ถูกเชื่อมโยงเข้ากับการเดินทางทุกรูปแบบ เมื่อเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าขึ้นบวกกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น วิธีการใหม่ๆ ในการควบคุมการเดินทางรูปแบบต่างๆ จึงมีความจำเป็นมากขึ้น เมื่อการทำสงครามทางเรือเริ่มล้าหลัง การทำสงครามโดยใช้ปืนใหญ่เกิดขึ้น เมื่อกระสุนตกลงและฝังจมลงไปในพื้นดิน ป้ายเตือนจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมี

ไว้บอก และแยกว่านี้คือทางเดินและนี่คือทางรถม้า และมีไว้ป้องกันอาคารจากความเสียหายจากการยิงปืนใหญ่

การใช้แสงไฟบอกตำแหน่งก่อนจะเป็นเสาไฟ เกิดขึ้นครั้งแรกจากการใช้กระสุนปืนใหญ่ ลูกกระสุนปืนใหญ่จะถูกฝังลงในพื้นดิน และใส่ดินและทรายลงในลูกกระสุน จากนั้นก็ใส่ท่อน้ำมันเพื่อจุดไฟ และใช้เป็นตะเกียง ในระยะแรกลูกไฟตะเกียงนี้ จะถูกใช้เพื่อช่วยป้องกันอาชญากรหรือขโมยที่ซ่อนตัวอยู่ในที่มืด เมื่อมีคนรู้ถึงวิธีการใช้งานและประโยชน์ของมัน ลูกไฟตะเกียงนี้จึงเริ่มเป็นที่แพร่หลายมากขึ้น ตะเกียงก๊าซที่ติดตั้งบนถนนครั้งแรกคือ เมื่อช่วงต้นปี 1800 ใน Pall Mall, Westminster แสงสว่างอาจจะไม่ค่อยสว่างมากนัก แต่ประโยชน์ที่ได้จากการใช้ก็สร้างชื่อมากพอที่จะทำให้เมืองใหญ่ๆ ทั่วสหราชอาณาจักรใช้ตะเกียงก๊าซนี้ การตกแต่งเล็กๆ น้อยๆ บนตัวตะเกียงในตอนแรกถูกใช้เพื่อบังลมที่จะพัดมาและทำให้ตะเกียงดับ แต่ในปัจจุบันการตกแต่งบนตัวตะเกียงมีจุดประสงค์เพื่อความสวยงามเท่านั้น

ที่นั้งหรือม้านั่ง เริ่มเป็นที่นิยมเมื่อมีรถไฟเกิดขึ้น จำนวนผู้คนที่มากมายซึ่งจำเป็นต้องนั่งรอ ดังนั้นม้านั่งจึงเริ่มมีความจำเป็นเพื่อให้ผู้โดยสารได้พักผ่อน

การริเริ่มการมีถังขยะนั้น ยากต่อการบอกว่าเกิดขึ้นเมื่อใด มันมีอยู่ทั่วไปในปลายปี 1800 แต่ไม่ได้เป็นที่นิยมแต่อย่างใด ถังขยะที่มีอยู่มากมาย มีแบบผสมผสานของถังที่ใส่ขยะและใส่เศษก้อนกรวด แต่แยกส่วนไว้ อุปกรณ์ที่ใช้ทำถังขยะส่วนใหญ่ทำด้วยไม้ซุงและเหล็ก ถังขยะเริ่มเป็นที่นิยมแพร่หลาย เมื่อเมืองใหญ่ต่างๆ เริ่มมีผู้คนมากขึ้น และการเพิ่มขึ้นของอาหารฟาสต์ฟู้ด

กระถางที่เป็นฐานต้นไม้ ถือเป็นสิ่งใหม่สำหรับสิ่งแวดล้อมในเขตชานเมือง เชื่อกันว่าชาวฝรั่งเศสเป็นชาติแรกที่ใช้กระถางฐานต้นไม้ เพื่อการป้องกันฐานตัวต้นไม้ ต่อมามีการนำเหล็กหล่อเข้ามาใช้แทนซึ่งเป็นที่นิยมมากและยังคงพบเห็นได้จนถึงปัจจุบัน

เฟอร์นิเจอร์ถนนส่วนใหญ่คำนึงถึงธรรมชาติของประโยชน์การใช้งานเป็นสำคัญ หรือมีการเปลี่ยนเพื่อให้เกิดความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา หรือปรับให้เข้ากันกับสัญญาณจราจร ป้ายความปลอดภัยต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้ สิ่งที่เก่า ล้าสมัย หรือหมดหน้าที่การใช้งาน เหล่านี้ กลายเป็นสิ่งที่หาชมได้ยาก ที่มีมนต์เสน่ห์ คลายใจให้เพลิดเพลินแก่ ๆ ต่อผู้คนที่มากมาย เช่น ที่สวนสาธารณะไทเออ การ์เด็นในเบอร์ลิน ประเทศเยอรมัน เป็นสถานที่รวบรวมสะสมโคมไฟถนนโบราณจากทั่วโลก ซึ่งมีทั้งที่ใช้แก๊สและไฟฟ้า

2.25 การคัดเลือกและการติดตั้งเฟอร์นิเจอร์ถนน

ด้วยความต้องการที่จะได้รับข้อมูลที่มองเห็นได้เพิ่มมากขึ้นของผู้ขับขี่ และความต้องการที่จะได้รับมาตรฐานที่สูงขึ้นของการติดตั้งโคมไฟตามท้องถนน ได้นำไปสู่การพัฒนา

เฟอร์นิเจอร์ถนนในแทบจะทุกชนิด ซึ่งเฟอร์นิเจอร์ถนนบางชนิดก็ได้รับการออกแบบตามหลักการออกแบบที่ถูกต้อง แต่จริงๆ แล้ว โดยส่วนใหญ่จะได้รับการออกแบบให้เข้ากับสภาพภูมิศาสตร์ท้องถิ่น ที่จะดำเนินการติดตั้งเฟอร์นิเจอร์ถนน การร่วมมือกันในการเลือกเฟอร์นิเจอร์ถนนมาติดตั้งนั้น ภายนอก อาจจะดูเหมือนง่าย ไม่มีอะไรยุ่งยาก แต่จริงๆ แล้ว มันเป็นเรื่องที่ยุ่งยากและซับซ้อนมาก และจำเป็นต้องติดต่อกับองค์กรเอกชนและภาครัฐทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น กฎระเบียบในการติดตั้งและกำหนดรูปแบบของเฟอร์นิเจอร์ถนนที่ออกโดยกระทรวงคมนาคมนั้น องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นของแต่ละท้องถิ่นจะต้องนำไปตีความและดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย ป้ายรถเมล์ ที่จอดรถเมล์ รวมทั้ง ศาลาที่รอรถของผู้โดยสาร ปกติจะเป็นหน้าที่รับผิดชอบของฝ่ายคมนาคมขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น แต่จะมีหน่วยงานอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยอีกหลายหน่วยงาน การดำเนินการร่วมกันด้านช่างเทคนิคต่างๆ นั้น เป็นส่วนที่ยุ่งยากมากที่สุด การขออนุญาตขุดถนนที่จำเป็นต้องได้รับการอนุมัติโดยด่วน รวมทั้งการสร้างถนนใหม่ และการสร้างทางเดินเท้าใหม่ ภายหลังการขุด สิ่งเหล่านี้ล้วนยุ่งยากและซับซ้อนมากที่สุด

สิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งคือความเข้าใจในความละเอียดอ่อนของการเลือกและติดตั้งเฟอร์นิเจอร์ถนนที่ทางองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นจะต้องเข้าใจเพื่อปรับเข้าหาความคิดเห็นที่อาจจะขัดแย้งกับฝ่ายบริษัทตัวแทนที่เสนอชนิด ประเภท และการติดตั้งเฟอร์นิเจอร์ถนนที่เหมาะสม

ความละเอียดอ่อนที่ว่านี้ หมายถึง การติดตั้ง และบริเวณที่เหมาะสมสำหรับการติดตั้ง แต่ส่วนใหญ่ก็มักจะเกิดช่องว่างของความคิดเห็นที่แตกต่างระหว่างสองฝ่ายนี้ ซึ่งเราอาจจะพบเห็นได้จากป้ายแสดงที่จอดรถสี่เหลี่ยมผืนผ้าสีฟ้าที่ได้รับการออกแบบมาเป็นอย่างดี แต่กลับถูกติดตั้งอยู่ที่สุดขอบทางเดิน แทนที่จะติดตั้งอยู่ในบริเวณอาคารที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนกว่า ซึ่งบริเวณอาคารนี้อาจจะไม่ได้รับอนุญาตให้ติดตั้งเนื่องจากความคิดเห็นที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อย เห็นได้ชัดว่าองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นใส่ใจกับความเหมาะสมของการออกแบบและการนำไปใช้น้อยมาก การพิจารณาสิ่งเหล่านี้กลับไปตกอยู่กับผู้ที่ไม่มีความเข้าใจในรายละเอียดเหล่านี้

มีปัจจัยอย่างน้อย 5 ประการ ในการคำนึงถึงการคัดเลือกและการติดตั้งเฟอร์นิเจอร์ถนน หนึ่งคือ ความเหมาะสม สองคือ อัตราส่วน สามคือ วัสดุที่ใช้ สี่คือ การซ่อมบำรุง และห้าคือ จำนวน ทั้งหมดนี้เชื่อมโยงกันโดยมีความจำเป็นเท่าๆ กัน แต่โดยมากมักจะไม่ได้มีการคำนึงทั้งหมด

ความเหมาะสมที่มักได้รับการพิจารณาอย่างหละหลวม คือ ระดับแสงสว่างของโคมไฟ ความชัดเจนของป้าย หรือความสะดวกสบาย และความสวยงามของที่นั่ง

ขนาดและอัตราส่วนมักจะไม่ได้รับการพิจารณาอย่างเพียงพอ เมื่อมีการคัดเลือกเฟอร์นิเจอร์ถนน การคัดเลือกจาก สมุดภาพ อาจจะสร้างปัญหาเมื่อนำไปติดตั้งในสถานที่ที่แตกต่างจากที่แสดงไว้ในภาพ วัสดุที่ใช้นับเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่นั่งที่สร้างจากปูนอาจจะคงทนแน่นหนาว่าที่นั่งที่ทำจากไม้ ถึงแม้ว่าจะมีขนาดเท่ากัน เมื่อเราเลือกวัสดุนั้น ขนาดก็มีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ด้วย เสาที่ทำจากเหล็ก ปูน หรือไม้ให้ภาพที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งอาจมีผลต่อความเหมาะสมในการมองเห็น การซ่อมบำรุงก็นับว่าเป็นส่วนที่สำคัญเช่นกัน การหาที่ติดตั้งที่เหมาะสมที่จะสามารถป้องกันการรื้อทำลาย สำหรับการซ่อมแซมนั้นจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาถึงวิธีที่หลากหลาย และยืดหยุ่น ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานที่แต่ละที่ การออกแบบให้ง่ายต่อการซ่อมบำรุงนั้นจำเป็นมากพอๆ กับการออกแบบรูปทรงทั่วไป

การพิจารณาถึงผู้ใช้เฟอร์นิเจอร์ถนนนับเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะความต้องการของคนพิการ เช่น คนตาบอด มักจะถูกมองข้าม ในอดีตนั้น ป้ายบอกชื่อถนนมักจะทำจากเหล็กและมีอักษรตัวนูน และในชนบทบางแห่ง ป้ายเหล่านี้ก็อยู่สูงเกินกว่าที่จะเอื้อมมือจับถึง หากเรามองข้ามความจริงที่ว่า ป้ายบอกถนนที่ใหญ่ทะอะอาจจะดูไม่งดงาม แต่ความเป็นจริงมันมีประโยชน์มากมายต่อคนตาบอด เราก็คอาจจะสร้างมันขึ้นมาได้ โดยอาจใช้พลาสติก หรืออลูมิเนียมเพื่อให้ป้ายที่ใหญ่ทะอะนั้นดูสวยงาม และทันสมัยขึ้นมาก็จะทำให้เกิดทั้งความสวยงาม และเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ (Dougherty 1979 : 6)

3. การออกแบบเอกลักษณ์องค์กร

ในการดำเนินกิจการใดๆ ทุกหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ก็มีความมุ่งหวังที่จะให้หน่วยงาน หรือองค์กรของตนมีภาพลักษณ์ที่ดี มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่แตกต่างจากผู้อื่น รวมทั้งได้รับการยอมรับ และเชื่อถือจากบุคคลทั่วไป และการที่องค์กรจะได้มาซึ่งสิ่งเหล่านี้ นอกเหนือจากการมีระบบบริหารงานที่ดี มีบุคลากรและสภาพแวดล้อมที่ดีแล้ว สิ่งที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสิ่งที่กล่าวมาแล้วนั้น นั่นก็คือ การมีระบบเอกลักษณ์องค์กรที่ดี ซึ่งจะเป็นส่วนเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กร

3.1 ความหมายของเอกลักษณ์องค์กร

คำว่าเอกลักษณ์องค์กร หรือ Corporate Identity (CI) หมายถึง การแสดงออกให้เห็นถึงภาพลักษณ์ (Image) ที่ปรากฏต่อสายตาผู้อื่น พร้อมกับแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ (Identity) ขององค์กรนั้น โดยอาศัยองค์ประกอบกราฟิก (De Neva 1992 : 3) หรืออาจกล่าวให้เข้าใจง่ายๆ คือ หมายถึงการสื่อสารภาพลักษณ์ขององค์กรอย่างเป็นระบบ และเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เพื่อสร้างความเป็นเอกลักษณ์ และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน รวมทั้งสร้างความเข้าใจอันดีให้เกิดแก่

องค์กร บุคลากร ตลอดจนบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรนั้นๆ จะเห็นได้ว่าเอกลักษณ์องค์กรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งกับองค์กร โดยเฉพาะในโลกที่มีการแข่งขันกันอย่างมากเช่นปัจจุบัน

คำว่า Corporate Identity นี้เดิมทีจะเป็นคำที่ใช้เกี่ยวกับการวางระบบเอกลักษณ์องค์กรเท่านั้น แต่ในปัจจุบันการวางระบบเอกลักษณ์องค์กรมิได้ใช้เฉพาะองค์กร หรือบริษัทห้างร้านอีกต่อไป แต่มีการใช้ต่อเนื่องไปถึงตราสินค้า (Brand) ด้วย เนื่องจากองค์กรบางแห่งอาจให้ความสำคัญกับตราสินค้ามากกว่าชื่อองค์กร จึงเป็นที่มาของการสร้างระบบเอกลักษณ์ให้กับสินค้า (Brand Identity) ดังนั้น จึงพบว่ามีบางคนใช้คำว่า Brand Identity แทนคำว่า Corporate Identity ในความหมายของเอกลักษณ์องค์กรเช่นกัน (Bonnici 1999 : 85)

การสร้างเอกลักษณ์องค์กรเปรียบเสมือนกับการที่คนเรารู้จักปรุงแต่งรูปร่างหน้าตา การแต่งกายให้สวยงาม เหมาะสมกับบุคลิกของตน เพื่อดึงดูดความสนใจใคร่อยากรู้จัก เช่นเดียวกับองค์กรที่มีเอกลักษณ์องค์กรที่ดี ได้รับการออกแบบที่ดี ผลิตภัณฑ์สินค้าหรือบริการมีรูปลักษณ์ที่สวยงาม ก็จะสามารถดึงดูดหรือก่อให้เกิดความสนใจ ใคร่ลองใช้สินค้า หรือบริการนั้นๆ ยิ่งถ้ามีคุณภาพดีด้วยแล้ว ก็ยิ่งจะทำให้สินค้า หรือบริการนั้นประสบความสำเร็จในการเพิ่มยอดขายยิ่งขึ้น เราต้องยอมรับความจริงที่ว่า สินค้าที่วางจำหน่ายโดยใช้ชื่อผู้ผลิตที่แตกต่างกันนั้น ในความเป็นจริงแล้วคุณภาพของสินค้าเหล่านั้นค่อนข้างใกล้เคียงกัน ดังนั้น สิ่งที่จะเป็นตัวช่วยกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจซื้อก็คือความน่าเชื่อถือ และความไว้วางใจในตราสินค้าเหล่านั้น ซึ่งเกิดจากการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่สินค้า หรือบริษัทผู้ผลิตนั้นก็คือ การสร้างเอกลักษณ์องค์กรที่ดีนั่นเอง (ชลธิศา เทียวประดิษฐ์ 2550 : 28)

3.2 ความสำคัญของเอกลักษณ์องค์กร

แม้ว่าองค์กรจะมีภาพลักษณ์ที่ดีเพียงใด แต่ถ้าภาพลักษณ์นั้นมิได้รับการเผยแพร่สู่สาธารณะชน หรือผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย ภาพลักษณ์ที่ดีนั้นย่อมไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่องค์กรเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้ องค์กรที่ประสบความสำเร็จหลายแห่ง จึงได้กำหนดให้มีแผนสำหรับเอกลักษณ์องค์กรรวมอยู่ในแผนบริหารงานขององค์กรด้วย การเปลี่ยนแปลงซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรนั้น มิได้เกิดขึ้นจากการบริการงานภายในองค์กรเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอก อาทิ สภาพการณ์ทางการตลาด คู่แข่ง เป็นต้น การมีแผนสำหรับเอกลักษณ์องค์กรที่ดี จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยรับมือการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เหตุที่องค์กรส่วนใหญ่ต้องการเอกลักษณ์องค์กรนั้น มักมีที่มาจากสาเหตุ 2 ประการ คือ

3.2.1 องค์กรนั้นเป็นองค์กรที่ดั่งขึ้นใหม่ และมีคู่แข่งในธุรกิจนั้นจำนวนมาก จึงต้องการสร้างเอกลักษณ์องค์กรเฉพาะตัวสำหรับองค์กร

3.2.2 องค์กรนั้นเป็นองค์กรที่ตั้งมานานพอสมควร และเห็นความจำเป็นที่ต้องพัฒนารูปแบบเอกลักษณ์องค์กรเสียใหม่ ซึ่งระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการเปลี่ยนแปลงเอกลักษณ์องค์กรนั้น ขึ้นอยู่กับ

3.2.2.1 ลักษณะของธุรกิจแต่ละประเภท เช่น ถ้าเป็นธุรกิจเกี่ยวกับแฟชั่น เครื่องแต่งกาย เครื่องสำอาง ฯลฯ อาจมีความจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนเอกลักษณ์องค์กรบ่อยครั้งกว่าธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเงิน เช่น ธนาคาร เป็นต้น

3.2.2.2 แผนการตลาด องค์กรต่างๆ ควรมีแผนการบริหารงานระยะยาว ซึ่งรวมเอกลักษณ์องค์กรอยู่ในแผนนั้นๆ ด้วย เพื่อให้การสร้างเอกลักษณ์องค์กรเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีทิศทางชัดเจน

เหตุผลในการปรับเปลี่ยนเอกลักษณ์องค์กรไม่ว่าจะมีที่มาจากการที่ “สัญลักษณ์” ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบเบื้องต้นที่สำคัญที่สุดในการสร้างเอกลักษณ์องค์กรนั้น ได้ใช้งานมานานพอสมควรแล้ว หรือเกิดความต้องการของฝ่ายบริหารก็ตาม สิ่งที่ต้องควรตั้งคำถามถามตัวเองให้ชัดเจนเสียก่อนก็คือ องค์กรจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร และคาดหวังที่จะได้อะไรจากการเปลี่ยนแปลงนั้น เพราะคำตอบที่ได้จะเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดแนวทางในการปรับเปลี่ยนเอกลักษณ์องค์กร (ชลธิศา เทียวประดิษฐ์ 2550 : 35)

3.3 กระบวนการในการสร้างเอกลักษณ์องค์กร

การที่จะสร้างเอกลักษณ์องค์กรให้กับองค์กรใดๆ นั้น สิ่งสำคัญที่จำเป็นต้องศึกษาเป็นลำดับแรก คือ ต้องรู้ว่าลูกค้าขององค์กรคือใคร ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการขายสินค้าหรือให้บริการ ผลิตภัณฑ์หรือตลาดเป็นอย่างไร ธรรมชาติของธุรกิจ รวมถึงธรรมเนียมปฏิบัติ และวัฒนธรรมขององค์กรเป็นอย่างไร สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญยิ่งต่อการสร้างเอกลักษณ์องค์กรให้กับองค์กร เราต้องยอมรับความจริงที่ว่า การสร้างเอกลักษณ์องค์กรมีความเกี่ยวข้องอย่างมากกับนโยบายการบริหารงานในองค์กร ดังนั้น จึงไม่แปลกอะไรที่นักออกแบบจะพบว่า ตนเองได้กลายเป็นที่ปรึกษาในการบริหารงานให้กับองค์กรนั้นๆ ด้วย

การสร้างเอกลักษณ์ให้กับองค์กรสามารถแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.3.1 ศึกษาวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูล (Research and Analysis)

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่นักออกแบบจะต้องศึกษาข้อมูลทั้งหมดของลูกค้า วัตถุประสงค์หลักของขั้นตอนนี้ก็คือ การหาข้อมูลให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ข้อมูลที่ได้จะทำให้เราทราบถึงปัญหา และนำมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา ในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กรได้

3.3.2 พัฒนาการออกแบบ (Design Development)

ถ้ากล่าวว่าการวิจัยเป็นรากฐานสำหรับกระบวนการสร้างเอกลักษณ์องค์กร พัฒนาการออกแบบก็คือ การสร้างเอกลักษณ์องค์กรโดยอาศัยความคิดสร้างสรรค์บนรากฐานของการวิจัย การที่จะสร้างเอกลักษณ์อย่างเป็นระบบให้แก่องค์กรนั้น มักจะเป็นการทำงานใน 3 ลักษณะ ดังนี้ คือ

ลักษณะที่ 1 ปรับปรุงสัญลักษณ์เดิมที่ใช้งานมาเป็นเวลานาน

ลักษณะที่ 2 สร้างเอกลักษณ์ใหม่สำหรับองค์กรที่มีการปรับปรุงโครงสร้างใหม่

ลักษณะที่ 3 สร้างเอกลักษณ์สำหรับองค์กรที่ดั่งขึ้นใหม่

ในการออกแบบเอกลักษณ์องค์กรใดๆ ก็ตาม สิ่งที่น่าออกแบบทุกคนมุ่งหวังก็คือ ทำอย่างไรจึงจะให้เอกลักษณ์องค์กรนั้นประสบความสำเร็จ ได้รับการยอมรับจากบุคคลทั่วไป อย่างไรก็ดี การสร้างเอกลักษณ์องค์กรมักขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ขององค์กร ที่ต้องการให้ปรากฏในการออกแบบสัญลักษณ์ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการทางความคิดในการออกแบบเพื่อสร้างเอกลักษณ์ให้แก่องค์กร

3.4 การออกแบบเอกลักษณ์องค์กร

งานออกแบบ (Design) เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ (Process) และ ผลผลิต (Product) กระบวนการที่ว่ำนั้นประกอบด้วย ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาในเรื่องของสิ่งที่สามารถรับรู้ และมองเห็นได้ การจัดระบบ และการประเมินผล ในส่วนของผลผลิตหมายถึงผลจากสิ่งที่มองเห็น ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดถึงองค์ประกอบภาพ (Visual Elements) วัสดุ และการใช้งานที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของนักออกแบบนั้นๆ

การที่จะสร้างงานออกแบบที่ดีได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์เฉพาะตัวที่มีอยู่ในนักออกแบบแต่ละคน หากถามว่าทำอย่างไรจึงจะทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้นได้นั้น ไม่มีผู้ใดสามารถให้คำตอบได้ เนื่องจากไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนตายตัว บางคนอาจได้จากการดูหนังสือ ชมภาพยนตร์ ฟังดนตรี หรือนั่งคิดเงียบๆ คนเดียว บางคนอาจได้จากการไปชมงานที่พิพิธภัณฑ์ศิลปะ หรือห้องแสดงภาพ ดูงานออกแบบสาขาต่างๆ อาทิ งานสถาปัตยกรรม หรืองานฝีมือต่างๆ เป็นต้น แต่จะด้วยวิธีใดก็ตามนักออกแบบที่ประสบความสำเร็จ มักจะเป็นผู้ที่รู้จักบันทึกหรือเก็บข้อมูลที่ตนเห็นว่าน่าสนใจใส่แฟ้มไว้ เสมือนเป็นการสะสมแนวคิดต่างๆ ไว้เลือกใช้ ในยามที่ต้องการ

ในการออกแบบ ข้อมูลเพื่อการออกแบบ (Design Brief) ที่นักออกแบบได้รับเปรียบเสมือนกับโจทย์ที่ต้องการคำตอบ แต่คำตอบที่จะได้มานั้นอาจมีได้หลายแนวทาง ขึ้นอยู่กับ

ความคิดสร้างสรรค์ของนักออกแบบแต่ละคน การหาแนวทางแก้ปัญหาในงานแต่ละชิ้นเป็นสิ่งท้าทายความสามารถของนักออกแบบเป็นอย่างยิ่ง (ชลธิศา เทียวประดิษฐ์ 2550 : 60)

4. ป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ในส่วนของการศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ 5 ชนิด คือ ป้ายแสดงสถานที่ (Identification Sign) ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign) ป้ายแสดงแผนที่ (Directory Sign) ป้ายแสดงทิศทาง (Direction Sign) ป้ายประดับตกแต่ง (Decoration Sign) และออกแบบเฟอร์นิเจอร์ถนน (Street Furniture) 8 ชนิด คือ กระถางต้นไม้ (Planter) ก๊อกน้ำดื่มสาธารณะ (Drink Fountain) เก้าอี้ (Seat) โคมไฟถนน (Street Light) ถังขยะ (Bin) ป้ายรถเมล์ (Bus stop) ราวเหล็ก (Pavement Protection) และสะพานลอย (Overpass) ในกระบวนการของการศึกษา จึงขออธิบายลักษณะป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบันดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แสดงตัวอย่างป้ายแสดงสถานที่ของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

4.1 ป้ายแสดงสถานที่ (Identification Sign)

ป้ายแสดงสถานที่ที่มีหลายลักษณะซึ่งในแต่ละสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญต่างเป็นผู้กำหนดแบบและจัดการก่อสร้างเอง แต่ป้ายแสดงสถานที่บอกชื่อถนน ชื่อซอย และชื่อแม่น้ำ จัดทำโดยเทศบาลเมืองเพชรบุรี มีการออกแบบป้ายหลากหลายรูปแบบ เช่น รูปหมวก และรูปลายไทย เป็นต้น ตัวป้ายเป็นโลหะทำสีน้ำเงินและสีเขียว ไฟเบอร์กลาสทำสีทอง ตัวอักษรสีขาวทำจากสติ๊กเกอร์ สำหรับงานกลางแจ้ง ตัวเสาทำจากโลหะกลมทำสีดำและน้ำตาลเข้มฝังลงในพื้นคอนกรีตบนทางเท้า

ภาพที่ 2 แสดงตัวอย่างป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

4.2 ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign)

เป็นป้ายที่มีลักษณะรูปร่างสี่เหลี่ยมคางหมู ตัวกล่องของป้ายเป็นโลหะทำสีน้ำเงิน ผิวหน้าของป้ายทำจากแผ่นพลาสติก มีตัวอักษรบรรยายข้อมูลขนาดเล็ก ใช้ภาพถ่ายสถานที่จริงเป็นภาพประกอบ มีเสาคอนกรีตทำสีดำรองรับตัวป้ายอยู่สองข้าง ฝังลงในพื้นคอนกรีตของทางเท้า จัดสร้างโดยเทศบาลเมืองเพชรบุรี

และยังมีป้ายแสดงข้อมูลที่จัดสร้างโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยให้ทางเทศบาลเมืองเพชรบุรีเป็นผู้ดูแล เป็นป้ายที่ทำจากโลหะทั้งป้าย รูปร่างสี่เหลี่ยมจัตุรัส ตัวป้ายทำสีน้ำตาลเข้ม ตัวอักษรบรรยายข้อมูลสีขาว มีภาพประกอบเป็นภาพสัญลักษณ์ มีกรอบโลหะทำสีดำ หุ้มตัวป้ายยื่นลงมาเป็นขาสองข้างฝังลงในพื้นคอนกรีตบนทางเท้า

ภาพที่ 3 แสดงตัวอย่างป้ายแสดงแผนที่ของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

4.3 ป้ายแสดงแผนที่ (Directory Sign)

เป็นป้ายที่มีลักษณะรูปร่างสี่เหลี่ยมคางหมู ตัวกล่องของป้ายเป็นอลูมิเนียม ผิวหน้าของป้ายทำจากแผ่นพลาสติก มีตัวอักษรบรรยายข้อมูลขนาดเล็ก ใช้ภาพถ่ายสถานที่จริงและภาพสัญลักษณ์เป็นภาพประกอบ ส่วนฐานทำจากคอนกรีตปิดทับด้วยแผ่นหินอ่อน ฝังลงในพื้นคอนกรีตของทางเท้า

และป้ายแสดงแผนที่อีกรูปแบบหนึ่ง ตัวแผ่นข้อมูลที่แสดงอยู่ในแผ่นป้าย เป็นโปสเตอร์ขนาดใหญ่ของกรมผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ปะติดไว้ด้วยได้พื้นป้ายที่ทำจากแผ่นพลาสติก โครงสร้างทำจากท่ออลูมิเนียม มีรูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีเสาขึ้นลงมายึดสกรูติดกับพื้นคอนกรีตของทางเท้า ป้ายแสดงแผนที่ทั้งสองแบบนี้ จัดสร้างโดยเทศบาลเมืองเพชรบุรี

ภาพที่ 4 แสดงตัวอย่างป้ายแสดงทิศทางของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

4.4 ป้ายแสดงทิศทาง (Directory Sign)

เป็นป้ายที่จัดทำขึ้นโดยเทศบาลเมืองเพชรบุรีและบางส่วนได้จากการมอบสิทธิการดูแลรักษาจากสำนักงานบำรุงทางเพชรบุรี ป้ายมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวนอนเรียงต่อกันในแนวตั้ง ทำจากโลหะพ่นกันสนิม สีพื้นและตัวอักษรทำจากสติกเกอร์สำหรับงานกลางแจ้ง สะท้อนแสงในเวลากลางคืน ตัวเสาทำจากคอนกรีตและ โลหะฝังลงในพื้นคอนกรีตบนทางเท้า

ภาพที่ 5 แสดงตัวอย่างป้ายประดับตกแต่งของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

4.5 ป้ายประดับตกแต่ง (Decoration Sign)

ป้ายสำหรับการประดับตกแต่งโดยการติดธง ไม่ใช่ป้ายที่ออกแบบมาโดยเฉพาะ แต่เป็นการนำธงเข้าไปประดับเพิ่มกับเสาโคมไฟถนนที่ยอดโคมเป็นอลูมิเนียมอัลลอยด์รูปหงส์ทำสีทอง ปลายปากติดตั้งโคมไฟห้อยลงมา และธงบางส่วนติดตั้งกับเสาไฟถนนที่ไม่ได้มีการออกแบบตกแต่ง เสาไฟทำจากโลหะทำสีฝังลงในพื้นคอนกรีตบนทางเท้า จัดทำโดยเทศบาลเมืองเพชรบุรี

ภาพที่ 6 แสดงตัวอย่างกระถางต้นไม้ของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

4.6 กระถางต้นไม้ (Planter)

กระถางต้นไม้มีทั้งแบบก่อสร้างให้ยึดติดกับพื้น กับการติดตั้งแบบวาง ทั้งหมดทำจากคอนกรีตทำสีน้ำตาล มีทั้งแบบสำหรับปลูกไม้พุ่ม และสำหรับปลูกไม้ยืนต้น มีลักษณะรูปทรงกระบอก และแบบเป็นรูปสี่เหลี่ยม หกเหลี่ยม มีคิ้วบัวประดับตกแต่ง

ภาพที่ 7 แสดงตัวอย่างก๊อกน้ำดื่มสาธารณะของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

4.7 ก๊อกน้ำดื่มสาธารณะ (Drink Fountain)

ก๊อกน้ำดื่มสาธารณะมีใช้งานอยู่ 3 รูปแบบ คือ แบบที่ทำจากคอนกรีตทาสีฟ้า แบบที่ทำจากหินแกรนิตสีดำ และแบบที่ทำจากหินแกรนิตสีเทา รูปทรงทั้งหมดมีลักษณะเป็นแท่งสี่เหลี่ยม ก๊อกดื่มแบบหินแกรนิตสีเทามีคว่ำบัวประดับตกแต่งเป็นเชิงชั้น

ภาพที่ 8 แสดงตัวอย่างเก้าอี้ของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

4.8 เก้าอี้ (Seat)

เก้าอี้ทำจากหินอ่อน รูปทรงมีลักษณะเป็นแบบเก้าอี้หินอ่อนที่จำหน่ายอยู่ทั่วไป ตั้งอยู่ตามจุดขึ้นรถประจำทางต่างๆ จัดทำโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ 9 แสดงตัวอย่างโคมไฟถนนของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

4.9 โคมไฟถนน (Street Light)

โคมไฟถนนมี 3 รูปแบบ มีขนาดความสูงที่แตกต่างกัน แบบแรกมีการประดับตกแต่งด้วยรูปทรงของหอยชวัลเวียงชัยจากพระนครศรีบุรี แบบที่สองมีลักษณะเป็นคานยื่นออกมาสำหรับติดตั้งตัวโคมไฟ ประดับตกแต่งด้วยลวดลายต่างๆ ที่ดัดแปลงมาจากธรรมชาติ และแบบที่สามยอดเสาเป็นรูปหงส์ มีโคมไฟติดตั้งเชื่อมต่อลงมาจากส่วนของปาก ทั้งหมดมีโครงสร้างที่ทำจากเหล็กและอลูมิเนียมอัลลอยด์ทำสีเขียวและสีทอง

ภาพที่ 10 แสดงตัวอย่างถังขยะของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

4.10 ถังขยะ (Bin)

ตัวถังขยะทำจากพลาสติกมีสีเขียว เป็นรูปแบบที่มีล้ออยู่ทั่วไป สามารถเคลื่อนย้ายได้โดยล้อขนาดเล็กที่อยู่ข้างล่างด้านหลังของตัวถัง ตั้งอยู่ตามจุดชุมชนต่างๆ อีกส่วนหนึ่งเป็นจุดพักรวมถังขยะ เป็นผนังคอนกรีตด้านหน้ามีบานประตูทำจากสแตนเลสสำหรับปิดกั้นถังขยะที่บรรจุไว้ภายใน ซึ่งสามารถบรรจุได้จำนวน 3 ถัง จัดทำโดยเทศบาลเมืองเพชรบุรี

ภาพที่ 11 แสดงตัวอย่างป้ายรถเมล์ของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

4.11 ป้ายรถเมล์ (Bus stop)

ป้ายรถเมล์มี 3 รูปแบบ แบบแรกมีรูปทรงขนาดใหญ่ลักษณะหลังคาทรงไทยทำสีแดงเข้ม จัดทำโดยเทศบาลเมืองเพชรบุรี แบบที่สองมีหลังคารูปทรงโค้งเรียงต่อกันทำสีน้ำเงิน จัดทำโดยสมาคมต่างๆ เช่น ชมรมรามคำแหงเพชรบุรี และแบบที่สามจะเป็นแบบที่สถานที่ต่างๆ ได้จัดทำขึ้นเอง เช่น ตามบริเวณหน้าโรงเรียนที่จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนรอรถโดยสาร

ภาพที่ 12 แสดงตัวอย่างราวเหล็กของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

4.12 ราวเหล็ก (Pavement Protection)

ราวเหล็กที่ใช้งานอยู่มีรูปทรงเรียบง่าย ทำสีขาวและสีดำ ติดตั้งอยู่บริเวณริมบาทวิถี ในแหล่งชุมชน เพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นระหว่างคนกับรถ จัดทำโดยเทศบาลเมืองเพชรบุรี

ภาพที่ 13 แสดงตัวอย่างสะพานลอยของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

4.13 สะพานลอย (Overpass)

สะพานลอยทำจากคอนกรีต รูปทรงตรงส่วนยอดของเสากลางสะพานคัดแปลงมาจากหอซัवालเวียงชัยบนพระนครคีรี บริเวณด้านข้างของตัวสะพานติดตั้งแผ่นโลหะทำสีน้ำเงิน ติดตัวอักษรโลหะสีแดง เป็นสะพานลอยที่ออกแบบให้เหมือนซุ้มประตูเข้าสู่จังหวัดเพชรบุรี จัดทำโดยเทศบาลเมืองเพชรบุรี

ป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนในจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้อยู่ปัจจุบันนี้ ส่วนใหญ่จัดทำขึ้นโดยเทศบาลเมืองเพชรบุรี และมีอีกหลายชนิดที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานอื่นๆ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด โรงเรียน และสมาคมต่างๆ ในการจัดทำขึ้นก็ต่างกันไปเวลาและงบประมาณในการจัดสร้าง จึงทำให้รูปแบบที่ปรากฏนั้นแตกต่างกันไปในหลายทิศทาง ทำให้ขาดเอกภาพในภาพรวมของภูมิทัศน์เมือง จึงยากแก่การสื่อสารถึงความมีเอกลักษณ์ของจังหวัดได้

5. ประวัติ สถาปัตยกรรมศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี

5.1 ประวัติของจังหวัดเพชรบุรี

ในแหลมทองนี้ เมืองเก่าที่มีอายุกว่าพันปี และยังมีชีวิตสืบเนื่องมาจนปัจจุบันอย่าง เมืองเพชรบุรีนั้นหาได้ยาก เพื่อความเข้าใจโดยสังเขป จะได้สรุปความเป็นมาที่นารู้ในอดีตของเมืองเพชรไว้โดยย่อดังต่อไปนี้

ชื่อเมืองเพชรบุรี ชื่อ “เพชรบุรี” นั้นปรากฏมาตั้งแต่สมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ผู้ทรงเป็นกษัตริย์ขอมตั้งแต่ก่อนสุโขทัย โดยสมัยนั้นเขียนว่า “ศรีชัยวัชรปุระ” ที่มาของชื่อเช่นนี้ น่าจะเป็นการตั้งตามชื่อแม่น้ำ ซึ่งชื่อ “แม่น้ำเพชร”

แม่น้ำนี้ ไหลมาจากเทือกเขาตะนาวศรี ผ่านภูเขาที่มีหินแข็งเป็นสีต่างๆ คล้ายเพชรพลอย น้ำเซาะก้อนหินสีเล็ก ๆ เหล่านี้ หลุดเลื่อนไหลลงตามลำน้ำ มีชาวบ้านคัน ๆ น้ำเก็บได้เสมอมา และได้คัดก้อนที่สวยงามไปเจียรไนทำหัวแหวนด้วย ดังนั้นลำน้ำสายนี้จึงเรียกว่า “แม่น้ำเพชร” และเมื่อเรียกชื่อแม่น้ำว่า แม่น้ำเพชร แล้วครั้งมีเมืองตั้งขึ้นริมแม่น้ำนี้ ก็ย่อมเรียกชื่อตามไปด้วยว่าเมืองเพชรบุรี

5.2 สมัยแรกในประวัติศาสตร์

เรื่องของเพชรบุรีนับแต่ยุคเริ่มแรกนั้น เราสามารถที่จะแบ่งตามหลักฐานออกเป็นสมัย ๆ ตามสมัยของประวัติศาสตร์ในสุวรรณภูมิ ได้ดังต่อไปนี้

5.2.1 สมัยฟูนาน (พุทธศตวรรษที่ 6-12)

เชื่อว่าเมืองเพชรบุรีเริ่มมีมาตั้งแต่ยุคสุวรรณภูมิในอาณาจักรฟูนาน ซึ่งอาณาจักรนี้มีอาณาเขตตั้งแต่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาไปจนถึงลุ่มแม่น้ำโขงตอนกลางและเวียดนามใต้

แต่จากการขุดพบโบราณวัตถุหลายอย่างที่แสดงว่าเป็นแหล่งและสมัยเดียวกัน ที่เขาสามแก้ว อำเภอเมืองชุมพร จึงทำให้เชื่อกันว่าอาณาจักรนี้ต้องคลุมไปถึง ราชบุรี เพชรบุรี และลงไปถึงชุมพร

5.2.2 สมัยทวารวดี (พุทธศตวรรษที่ 11-16)

ในเพชรบุรี มีหลักฐานรุ่นทวารวดี อันควรสนใจ เช่น หินสลักรูปธรรมจักรกับกวางหมอบ ซึ่งเดิมอยู่ที่วัดเพชรพลี โดยขุดได้จากบริเวณวัดค้างคาว อันเป็นวัดร้างใกล้วัดเพชรพลีนั้น ต่อมาสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงนำไปไว้ที่วิหารใหญ่ วัดมหาธาตุเพชรบุรี นอกจากนี้ ยังมีผู้ขุดธรรมจักรแบบทวารวดี ได้จากทุ่งนา ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาชัยยิ่ง อีกชิ้นหนึ่ง และในตำนานเมืองนครศรีธรรมราช ยังกล่าวถึงเรื่องการก่อตั้งเมืองเพชรบุรีในยุคนี้ไว้ด้วยหลักฐานเหล่านี้ แสดงว่าเพชรบุรี เป็นดินแดนที่มีชุมชนอยู่ตั้งแต่สมัยทวารวดีมาแล้ว

5.2.3 สมัยลพบุรี (พุทธศตวรรษที่ 16-18)

สมัยลพบุรีนี้ เป็นสมัยที่ดินแดนในแถบสุวรรณภูมิ ได้รับอิทธิพลศิลปวัฒนธรรมแบบอินเดีย เช่นเดียวกับสมัยทวารวดี ยังมีได้ปรับปรุงเข้าเป็นแบบของตนเองมากขึ้น หลักฐานที่น่าสนใจในสมัยลพบุรี คือ ใบเสมาที่วัดมหาธาตุ เพชรบุรี อันเป็นใบเสมาหินทราย มีลวดลายแปลกตา สลักนูนเด่น โดยเฉพาะลายดอกไม้ที่โคนใบเสมานั้น เป็นลวดลายแบบ ลพบุรี และคล้ายอินเดีย ลวดลายสมัยนั้น เป็นต้นเค้าของลายไทยปัจจุบัน

เครื่องยืนยันความสำคัญของเมืองเพชรบุรีในสมัยนั้นอีกชิ้นหนึ่ง ได้แก่จารึกปราสาทพระขันธ์ ซึ่งสร้างขึ้นในรัชสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ตามจารึกซึ่งสร้างขึ้นใน พ.ศ. 1734 กล่าวว่าพระองค์โปรดให้สร้างพระชัยพุทธมหานาคขึ้นในเมืองต่างๆ 23 เมือง รวมทั้ง “ศรีขยวชนบุรี” คือเพชรบุรี ด้วย

5.2.4 สมัยสุโขทัย

เมื่อสิ้นรัชสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 เมืองขึ้นต่างๆ ของขอมก็เริ่มเป็นอิสระ การประกาศตนเป็นอิสระของสุโขทัย นับเป็นการทำลายอำนาจของขอมในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาอย่างรุนแรง สุโขทัยได้ขยายอำนาจออกไปมากมายในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช มีจารึกแสดงขอบเขตอาณาจักรในสมัยพ่อขุนรามคำแหงระบุว่า ครอบคลุมเลยเพชรบุรีไปจนถึงทะเลสาบสงขลา อย่างไรก็ตามในรัชสมัยพ่อขุนรามคำแหงนั่นเอง เพชรบุรีสามารถส่งทูตไปจีนได้ใน พ.ศ. 1837 ซึ่งตรงกับสมัยพระเจ้าหงวนสีโจวฮองเต้ แสดงว่า สุโขทัยมิได้ปกครองเพชรบุรีโดยตรง เพียงแต่ให้เพชรบุรียอมรับความเป็นผู้นำเท่านั้น

เมื่อสิ้นสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช อำนาจสุโขทัยเสื่อมลง อาณาจักรเพชรบุรีเป็นอิสระได้เต็มที่อีกครั้งหนึ่ง กษัตริย์เพชรบุรีในช่วงนี้ ได้แกะเชื้อสายของพระพนมทะเลศิริ จากนั้นจึงอพยพไปสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีในสมัยพระรามาธิบดีที่ 1 หรือพระเจ้าอู่ทอง

5.2.5 สมัยอยุธยา

ในสมัยอยุธยา เพชรบุรีเป็นสังคมเกษตรกรรม ประชาชนทั่วไปอาศัยการเกษตร การประมง และการค้าเป็นหลัก การปกครอง วัฒนธรรมต่างๆ เป็นไปตามแบบของสังคมเกษตรกรรม ในด้านประชากรนั้น ถึงจะไม่สามารถหาจำนวนประชากรที่แน่นอนได้ แต่ก็แน่ใจได้ว่า เป็นดินแดนที่มีประชากรหนาแน่นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยา

สิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่งประการหนึ่งในสังคมเพชรบุรีสมัยอยุธยา คือ ในตัวเมืองเราจะพบศิลปกรรมล้ำค่าปรากฏอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตามวัดต่างๆ การที่มีงานศิลปกรรมอยู่มากเช่นนี้ เป็นเครื่องบ่งชี้อันสำคัญ ที่แสดงถึงความก้าวหน้าระดับสังคมเพชรบุรีเมื่อเทียบกับสังคมอื่นในยุคสมัยเดียวกัน ทั้งนี้ เพราะการที่จะปรากฏศิลปกรรมอันมีฝีมือชั้นสูงและจำนวนมากเช่นนี้นั้น สภาพสังคมต้องก้าวหน้ารุ่งเรืองพอที่จะเป็นเครื่องรองรับได้

เพชรบุรีเป็นเส้นทางการค้าที่สำคัญด้วย มีชนต่างชาติอาศัยอยู่กับชาวพื้นเมืองในอัตราส่วนค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับเมืองอื่นๆ สังคมเพชรบุรียอมรับชนต่างชาติด้วยดี

5.2.6 สมัยอยุธยาตอนปลาย

ในรัชสมัยพระเชษฐาธิราช พ.ศ. 2171 พระพันปีศรีศิลป์ พระอนุชาทรงช่องสุ่มชาวเพชรบุรีเพื่อจะชิงราชสมบัติ แต่ถูกจับได้ ในครั้งนั้นชาวเพชรบุรีต้องโทษเป็นตะพุ่นหญ้าช้าง แผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เกิดสงครามกับพม่า ออกญาโกษาธิบดีขุนเหล็กเป็นแม่ทัพไทย ได้ชัยชนะ ครั้งนั้นพระยาเพชรบุรีได้เข้าร่วมเป็นกองทัพของทัพไทย

พ.ศ. 2228 เจ้าเมืองบางกอก และเจ้าเมืองเพชรบุรี ได้เป็นผู้ต้อนรับคณะทูตฝรั่งเศส ซึ่งเดินทางมากรุงศรีอยุธยา

ระยะปลายรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ฝรั่งเศสวางแผนจะส่งคำสั่งมาให้นายพลฝรั่งเศสในอยุธยาว่า หากสมเด็จพระนารายณ์ทรงกระทำการใดขัดต่อประโยชน์ของฝรั่งเศส หรือหากเสด็จสวรรคต ให้ทหารฝรั่งเศสยึดป้อมเมืองตลาดขวัญและเพชรบุรีไว้ให้ได้ อันจะเป็นการยึดจุดยุทธศาสตร์สำคัญของอาณาจักรอยุธยาไว้นั่นเอง

ในแผ่นดินสมเด็จพระเพทราชา นครราชสีมาและนครศรีธรรมราช แจ้งเมืองไม่ยอมรับการที่พระเพทราชาทรงได้ราชสมบัติมาด้วยการยึดอำนาจ หลังจากคืนนครราชสีมาแล้ว เพชรบุรีได้มีส่วนสำคัญยิ่งในการคืนนครศรีธรรมราชต่อไป โดยพระยาเพชรบุรีเป็นเกียกกาย

ศึกเมืองนครศรีธรรมราชครั้งนี้ ยืดเยื้อถึงสามปี ดังนั้นเพชรบุรีต้องทำหน้าที่หนักอยู่นาน ต้องหาเสบียงอาหารส่งให้กองทัพอยู่ตลอดเวลา การให้พระยาเพชรบุรีเป็นเกียกกายครั้งนี้ นั้น แสดงว่า ในแถบใต้ของอาณาจักรไทยสมัยนั้น เหนือเมืองนครศรีธรรมราชขึ้นมา ก็มีเพชรบุรีนี่เอง ที่เป็นเมืองอุดมสมบูรณ์ สามารถหาเสบียงอาหารและมีความสามารถส่งเสบียงดังกล่าว ไปยังแนวรบที่นครศรีธรรมราชได้สะดวกที่สุด ในพงศาวดาร กล่าวไว้ชัดเจนว่า ลำพังฝีมือการรบนั้น ใกล้เคียงกันมาก ทักษะการรบของอยุธยาไม่อาจเอาชนะนครศรีธรรมราชได้ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การที่ทัพกรุงชนะครั้งนี้ เพราะการส่งเสบียงอาหารอันเป็นฝีมือชาวเพชรบุรีดีกว่านั่นเอง

พระพุทธรูปเจ้าเสือโปรดปรานก็พากกลางแจ้งต่างๆ มาก เคยเสด็จประพาสเพชรบุรีโดยชลมารค และไปประทับแรมอยู่ที่พระราชนิเวศน์ตำบลโคตรหลวงริมฝั่งทะเล พระองค์ประทับเรือพระที่นั่งมหรานาวาท้ายรถ ไปจนถึงทรงพระสำราญอยู่ถึงตำบลเขาสามร้อยยอด ทรงเปิด ตกปลาฉลามและปลาต่างๆ มากมาย แล้วจึงเสด็จกลับพระตำหนักโคตรหลวงทรงพระสำราญอยู่ถึง 15 วัน จึงได้เสด็จกลับกรุงศรีอยุธยา

พระพันวัสสาใหญ่ และพระพันวัสสาน้อย พระมเหสีทั้งสองพระองค์ในพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศจึ่งนั้น ทรงมีพระมารดาเป็นชาวบ้านสมอพลี ใกล้ตัวเมืองเพชรบุรี พระราชโอรสและพระราชธิดาในพระมเหสีทั้งสองพระองค์นี้ มีทั้งสิ้น 15 พระองค์ และหลานยายเมืองเพชร 15 พระองค์นี้ เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงมีบทบาทในประวัติศาสตร์อยุธยาอยู่มาก เช่น เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ พระเจ้าเอกทัศ และพระเจ้าอุทุมพร เป็นต้น

ต้นแผ่นดินพระเจ้าเอกทัศ พระยาเพชรบุรีได้เข้าร่วมกับกรมหมื่นเทพพิพิธ และขุนนางอีกหลายคน คิดการกบฏ แต่ถูกจับกุมได้เสียก่อน พระยาเพชรบุรีถูกเขียนแล้วจำกรบ ต่อมาเกิดศึกพระเจ้าอลองพญา พม่าตีกวาดเมืองต่าง ๆ เข้ามา รวมทั้งเพชรบุรีด้วย พระเจ้าเอกทัศทรงให้ไปเชิญพระเจ้าอุทุมพร ซึ่งผนวชอยู่ ลี้กมาช่วยราชการสงครามพระเจ้าอุทุมพรทรงขออนุญาตต่าง ๆ รวมทั้งพระยาเพชรบุรี ที่ถูกจำอยู่ ออกจากคุกมาช่วยรบด้วย

เมื่อมังฆวนรธาเริ่มยกทัพเข้ามาตีในราชอาณาจักรสยาม ใน พ.ศ. 2307 นั้น หลังจากที่ได้แถบเมืองทวายตะนาวศรี ตามรับสั่งของพระเจ้าอังวะแล้ว ก็ยกทัพเลยเข้ามาตี เพชรบุรี ราชบุรี กาญจนบุรี อีกด้วย กรุงศรีอยุธยาจัดทัพออกไปป้องกันก็ด้านทานไว้ไม่อยู่เป็นอันว่าเพชรบุรีต้องเสียแก่พม่าเป็นครั้งที่สอง ในแผ่นดินพระเจ้าเอกทัศนี้

ก่อนที่กรุงศรีอยุธยาจะแตกเป็นครั้งที่สอง ในเดือนสิบสอง ซึ่งน่านองรอบกรุงศรีอยุธยา พระเจ้าเอกทัศทรงให้จัดทัพเรือ มีพระยาตาก พระยาเพชรบุรี และหลวงสุรเสนีเป็นนายทัพ ออกไปตั้งอยู่ที่วัดใหญ่ คอยสกัดเรือรบพม่าที่แล่นไปมาหากัน พม่าค่ายบางไทรวัด

โปรดสัตว์ ยกทัพเรือออกมากลางทุ่ง พระยาเพชรบุรียกกองทัพออกไปรบกับพม่าที่วัดสังฆาวาส จนกระทั่งตัวพระยาเพชรบุรีเองตายในที่รบ

5.2.7 สมัยธนบุรี

พระเจ้าตากสินมหาราชตั้งเมืองธนบุรีเป็นเมืองหลวง และทรงมีเมืองรอบเมืองหลวงประมาณ 11 เมือง รวมทั้งเมืองเพชรบุรีด้วย เจ้าเมืองและชาวเพชรบุรีมีบทบาทสำคัญในกองทัพของพระเจ้ากรุงธนบุรี ตั้งแต่คราวปราบเมืองนครศรีธรรมราช และคราวรบพม่าที่บางแก้ว

5.2.8 สมัยรัตนโกสินทร์

ครั้นมาในคราวสงครามเก้าทัพในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชเจ้าเมืองเพชรบุรีถูกประหารด้วยอาญาทัพ

ครั้นถึง พ.ศ. 2336 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงส่งทัพล่วงหน้าไปจำนวนหนึ่ง เพื่อเตรียมตีพม่าเป็นการใหญ่ เพชรบุรีได้รับภาระนี้ด้วย และได้แสดงฝีมือในการรบไว้อย่างน่ายิน ก่อนที่ทัพทั้งหมดจะถอยจากเมืองทวาย

ทัพชาวเพชรบุรีเดินทางไกลในรูปกองทัพแบบโบราณครั้งสุดท้าย ในการปราบหัวเมืองมลายูในแผ่นดินพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยทัพเพชรบุรีซึ่งมีพระยาสุรินทรภักย์ เป็นแม่ทัพได้ไปตั้งอยู่ที่เมืองสายบุรี ซึ่งทำให้เจ้าเมืองกลันตันส่งหนังสือมาขออ่อนน้อมต่อไทย

ในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทุกพระองค์ทรงสร้างพระราชวังไว้ในจังหวัดเพชรบุรีจึงกล่าวได้ว่า เพชรบุรีในอดีตนั้น มีความสำคัญต่อราชอาณาจักรไทยตลอดมา

5.3 สภาพทั่วไปของจังหวัด

5.3.1 ลักษณะที่ตั้ง

จังหวัดเพชรบุรี ตั้งอยู่ภาคกลางของประเทศไทยก่อนมาทางใต้ จัดอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางกลุ่มตะวันตกอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 สายธนบุรี – ปากท่อ (พระรามที่ 2) บรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 เป็นระยะทางประมาณ 120 กิโลเมตร รูปร่างของจังหวัดมีลักษณะเกือบเป็นรูปสี่เหลี่ยม กว้างคือส่วนกว้างที่สุด จากทิศตะวันออกไปทิศตะวันตกยาวประมาณ 103 กิโลเมตร ส่วนยาวจากทิศเหนือลงไปทางทิศใต้ประมาณ 80 กิโลเมตร

5.3.2 เนื้อที่

จังหวัดเพชรบุรี มีเนื้อที่ประมาณ 6,225.138 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,890,712 ไร่ แบ่งการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอท่ายาง อำเภอ

บ้านแหลม อำเภอเขาย้อย อำเภอบ้านลาด อำเภอชะอำ อำเภอหนองหญ้าปล้อง และอำเภอแก่งกระจาน อำเภอที่มีเนื้อที่มากที่สุด คือ อำเภอแก่งกระจาน อำเภอที่มีเนื้อที่เล็กที่สุด คือ อำเภอบ้านแหลม

5.3.3 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี อำเภออัมพวา อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ชายฝั่งทะเลอ่าวไทย เริ่มตั้งแต่ปากอ่าวบางตะบูน ถึง สนามบินบ่อฝ้าย อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า

5.3.4 ประชากร

ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 30 กันยายน 2549 จังหวัดเพชรบุรี มีประชากร จำนวน 456,002 คน เป็นชาย 221,033 คน หญิง 234,969 คน จำนวนบ้าน 152,341 หลังคาเรือน

5.3.5 ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดเป็นที่ราบสูง มีภูเขาและป่าไม้ ทางทิศตะวันออกเป็นที่ราบลุ่มไปจรดชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ทิศตะวันตกเป็นที่ราบสูง และเทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า

ลักษณะภูมิประเทศ แบ่งเป็น 3 เขตได้แก่

5.3.5.1 เขตภูเขาและที่ราบสูงทางตะวันตก เขตนี้อยู่ทางด้านตะวันตกของ ประเทศ ติดกับ สหภาพพม่า เป็นบริเวณที่สูงชันที่สุดของจังหวัดพื้นที่ถัดจากบริเวณนี้จะค่อย ๆ ลาดต่ำมาทางทิศตะวันออก มีเทือกเขาตะนาวศรี เป็นแนวทอดยาวจากเหนือมาได้เป็นเส้นเขตแดน และเป็นสันปันน้ำที่เป็นต้นน้ำของแม่น้ำเพชรบุรี และแม่น้ำปราณบุรี

5.3.5.2 เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ เป็นเขตที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดของจังหวัดมี ประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น เป็นเขตเกษตรกรรมของจังหวัด มีแม่น้ำเพชรบุรี ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักสำคัญไหลผ่าน นอกจากนั้นยังมีแม่น้ำสายสั้นและลำธารหลายสาย อีกทั้งยังมีเขื่อนแก่งกระจานที่เป็นแหล่งน้ำในระบบชลประทาน จึงทำให้เป็นบริเวณที่เหมาะสมในการทำเกษตรกรรมอย่างมาก

5.3.5.3 เขตที่ราบชายทะเล อยู่ทางด้านตะวันออกของจังหวัดที่ราบติดกับชายฝั่งทะเลอ่าวไทย พื้นที่ชายฝั่งทะเลบริเวณนี้ ปัจจุบันเป็นแหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญยิ่งของจังหวัดเหมาะสำหรับการประมง และแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด

5.4 ลักษณะภูมิอากาศ

5.4.1 อุณหภูมิ จังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดชายทะเล มีพื้นที่ทางด้านตะวันออกติดต่อกับทะเลอ่าวไทยตลอดแนว ทำให้มีลักษณะอากาศอบอุ่น ไม่ร้อนจัด และไม่หนาวจัด อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดจะอยู่ในเดือนเมษายน - พฤษภาคม ประมาณ 34-36 องศาเซลเซียส เฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในเดือนธันวาคม - มกราคม ประมาณ 18-20 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีประมาณ 28 องศาเซลเซียส

5.4.2 ปริมาณน้ำฝน โดยปกติจังหวัดเพชรบุรีไม่มีปัญหาในด้านฝนทิ้งช่วง หรือปริมาณฝนน้อยเกินไป เพราะตั้งอยู่ในทิศทางที่สามารถรับมรสุมได้ทั้ง 2 ด้าน

5.5 ตราประจำจังหวัดเพชรบุรี

ตราประจำจังหวัด ประกอบด้วย เขาวัง ผืนนา และต้นตาลโตนด

เขาวัง หมายถึง เขาวังของพระนครคีรี ซึ่งรัชกาลที่ 4 ทรงสร้าง และพระเจดีย์พระธาตุจอมเพชรนับเป็นเจดีย์คู่บ้านคู่เมือง

ผืนนา หมายถึง เมืองเกษตรกรรมและความอุดมสมบูรณ์

ต้นตาลโตนด หมายถึง ต้นไม้สัญลักษณ์ของจังหวัด

สีประจำจังหวัด ได้แก่ สีเหลือง และสีน้ำเงิน

คำขวัญของจังหวัด คือ “เขาวังคู่บ้าน ขนมหวาน เมืองพระ เลิศล้ำศิลปะ แดนธรรมชาติ ทะเลงาม”

5.6 วัฒนธรรมและประเพณี

เมืองเพชรบุรีได้ชื่อว่าเป็นแหล่งวัฒนธรรมเมืองหนึ่งมาแต่อดีต ไม่ว่าจะเป็นสาขาศิลปกรรม วรรณกรรม หรือขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ซึ่งอาจถือได้ว่า เป็นเอกลักษณ์ของเมืองเพชรก็ได้

5.7 ศิลปกรรม

เพชรบุรีเป็นดินแดนเก่าแก่แห่งหนึ่ง ปรากฏหลักฐานทางศิลปกรรมหลายสมัยอันเป็นสิ่งแสดงให้เห็นได้ว่าเพชรบุรีเป็นดินแดนที่มีความเจริญรุ่งเรืองและเป็นเมืองสำคัญมาแต่อดีต แม้จะไม่มีหลักฐานที่จดจารึกไว้ ศิลปวัตถุเก่าแก่ที่พบคือ หินสลักรูปธรรมจักรกับกวางหมอบสมัยทวารวดี ได้มาจากวัดค้างคาวที่ร้างไปแล้ว ปัจจุบันอยู่ในวิหารหลวงวัดมหาธาตุ และเมื่อไม่นานมานี้ก็ขุดได้จากทุ่งนา ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาชัยวันอีกชิ้นหนึ่ง นอกจากนี้ก็พบใบเสมาและ

พระพุทธรูปสมัยก่อนอยุธยาหลายแห่งด้วยกัน สำหรับโบราณสถานเก่าแก่ที่สุดก็ได้แก่ปราสาทวัดกำแพงแลง ศิลปะสมัยลพบุรี

งานศิลปกรรมในเพชรบุรีส่วนใหญ่จะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและอยู่ที่วัด วัดใดมีพระภิกษุผู้มีความรู้ในงานช่างก็จะดูแลรักษางานศิลปกรรมของเก่าไว้ได้ดีและสร้างสมศิลปกรรมในยุคสมัยของตนเพิ่มขึ้น

งานศิลปกรรมของเพชรบุรีมีเป็นจำนวนมาก ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะศิลปกรรมที่มีชื่อเสียงเป็นที่เลื่องลือกันในแขนงทั้งสามของทัศนศิลป์คือ จิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรม

5.7.1 จิตรกรรม

จิตรกรรมฝาผนังที่มีชื่อเสียงในจังหวัดเพชรบุรีนั้น กล่าวกันว่าเป็นจิตรกรรมสมัยอยุธยาตอนปลายและรัตนโกสินทร์ตอนต้นที่มีความงดงามยิ่งผู้สนใจและรักศิลปะด้านนี้แสดงความชื่นชมไว้เป็นอันมาก ทั้งจิตรกรรมฝาผนังล้ำค่าและคำวิจารณ์ยกย่องยังปรากฏเป็นหลักฐานอยู่ทุกวันนี้

5.7.1.1 จิตรกรรมฝาผนังวัดใหญ่สุวรรณาราม

ในพระอุโบสถวัดใหญ่สุวรรณารามมีจิตรกรรมที่ฝาผนังและที่บานประตูซึ่งงดงามมากถือเป็นเพชรน้ำเอกทีเดียว ท่านผู้รู้ประมาณว่ามีอายุราว พ.ศ. 2172 - 2199 รัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง แต่บางท่านกล่าวว่าน่าจะราว พ.ศ. 2245-2251 รัชกาลสมเด็จพระเจ้าเสือ เรื่องราวของจิตรกรรมฝาผนังในพระอุโบสถด้านยาวทั้ง 2 ด้าน เขียนเป็นภาพเทพชุมนุมเรียงราย 5 ชั้น ส่วนจิตรกรรมที่บานประตูพระอุโบสถด้านในเป็นรูปทวารบาล (ผู้เฝ้าประตู) บานประตูด้านหลัง 2 ประตูด้านใน เขียนเป็นรูปกนิษฐบานละตัว งามทั้งรูปแบบ ทรวดทรง สีเส้น และเครื่องประดับ ทั้งงดงามเป็นพิเศษ คือ ประตูด้านหน้าช่องกลางด้านใน (บางท่านเรียกว่าหน้าต่าง) เป็นภาพเทวดาถือช่อกนกบานละองค์ เสื้อผ้าอาภรณ์อ่อนช้อยงดงามมาก จิตรกรรมที่งดงามเช่นกันควรค่าแก่การกล่าวถึงอย่างมากในวัดใหญ่สุวรรณารามอีก 2 แห่งคือ ลายรดน้ำที่เขียนบนเสาในพระอุโบสถและบนศาลาการเปรียญของวัด มีแม่ลายต่างกันทุก ๆ คู่ แต่กรอบเชิงอย่างเดียวกัน

5.7.1.2 จิตรกรรมฝาผนังวัดเกาะสุทธาราม

ฝาผนังพระอุโบสถของวัดเกาะสุทธารามมีจิตรกรรมที่ทรงคุณค่าทราบอายุได้จากตัวหนังสือที่จดปีที่เขียนว่า พ.ศ. 2277 ตรงกับรัชกาลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ สมัยอยุธยาตอนปลาย จิตรกรรมเขียนเต็มผนังด้านข้างทั้ง 2 ด้านเนื่องด้วยพระอุโบสถไม่มีช่องหน้าต่าง ภาพของจิตรกรรมเป็นรูปหมูนกสิทธิ์ คือพวกกุญแจ และวิทยากร ซึ่งถือเป็นเทพพวกหนึ่ง

มีฐานะต่ำกว่าเทวดา ภาพอัฐมहाสถานเริ่มจากทางด้านทิศใต้ไปถึงด้านทิศตะวันออก เป็นภาพแสดงสถานที่สำคัญเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า 8 แห่ง ส่วนสัทมहाสถานที่อยู่ฝั่งด้านทิศตะวันตก นับเวียนไปทางซ้ายไปสู่ผนังทิศด้านเหนือ แสดงสถานที่ที่พระพุทธเจ้าเคยประทับเสวยวิมุตติสุข หลังจากตรัสรู้ใหม่ ๆ 7 แห่ง ตอนล่างของภาพพระพุทธประวัติเขียนเป็นรูปฝรั่งจี่ม้า พระญี่ปุ่น พระฝรั่ง และคนจีน เป็นไปตามอารมณ์ศิลปินผู้วาด จิตรกรรมฝาผนังวัดเกาะสุทธาราม มีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยม เขียนสีบางเบาสภาพยังสมบูรณ์แสดงให้เห็นว่า ช่างเตรียมพื้นไว้ดีเยี่ยม พื้นเรียบแน่น และแข็ง แม้ส่วนล่างของภาพจะรางเลือนไปบ้าง ผนังก็ไม่ผุกร่อนเลยแม้แต่น้อย นอกจากนี้ภาพที่ปรากฏมีคุณค่ายิ่งในด้านศิลปะและด้านโบราณคดี

5.7.1.3 จิตรกรรมฝาผนังวัดมหาสมณาราม

เชื่อกันว่า ขรรค์อินโข่ง จิตรกรที่มีชื่อเสียงเป็นผู้ร่างภาพและดูแลควบคุมแนะนำการวาดภาพและการระบายสีจิตรกรรมฝาผนังพระอุโบสถ วัดมหาสมณาราม ภาพบางตอนท่านก็ระบายสีให้เป็นแนวทาง มีช่างชาวเพชรบุรี คือ พระอาจารย์อุทัย พระอาจารย์เป้า ครูหวน ครูละมุด ร่วมกันเขียน จิตรกรรมฝาผนังพระอุโบสถวัดมหาสมณาราม สะท้อนให้เห็นความสามารถของศิลปินผู้วาดชาวเมืองเพชรบุรีนั้นเป็นอย่างดียิ่ง เพราะสามารถใช้เส้น สี และการจัดภาพอันเป็นเรื่องราวใหญ่ ๆ ได้งดงาม ทั้งผู้ชมจะได้รับความเพลิดเพลินกับภาพการเดินทาง ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีและคติธรรมทางพระพุทธศาสนาอีกด้วย จิตรกรรมฝาผนังในจังหวัดเพชรบุรีที่ยกย่องกันว่างามยังมีอีกหลายแหล่งเช่น ในพระอุโบสถวัดสระบัว ซึ่งเชื่อว่าแต่เดิมมีภาพผนัง แต่ปัจจุบันถูกทาดด้วยปูนขาวลบไปหมดแล้ว ไม่ทราบแน่ชัดว่าเป็นภาพเรื่องอะไร บางท่านสันนิษฐานว่าเป็นภาพเทพชุมนุมเช่นเดียวกับวัดใหญ่สุวรรณาราม ยังเหลืออยู่แต่เพียงภาพเขียนบนเพดาน เป็นลายดาว มีผู้สันนิษฐานว่าเป็นฝีมือช่างรัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง นอกจากนี้ยังมีจิตรกรรมฝาผนังในพระวิหารหลวง วัดมหาธาตุวรวิหาร ซึ่งเลื่องลือว่ามีความงดงามเป็นฝีมือช่างชาวเพชรบุรี สมัยรัตนโกสินทร์ เขียนเมื่อ พ.ศ. 2464-2466

5.7.2 ประติมากรรม

เพชรบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้ชื่อว่ามีงานด้านประติมากรรมจำนวนมากและมีความงามไม่ยิ่งหย่อนกว่าประติมากรรมที่มีชื่อในที่อื่น ผู้สนใจจะศึกษาได้จากวัดทั้ง ๆ ที่เป็นวัดเก่าและวัดที่สร้างใหม่บางวัด เนื่องจากบรรพบุรุษชาวเพชรบุรีที่เป็นช่างฝีมือด้านประติมากรรมหรือที่เรียกว่า ประติมากรได้สั่งสอนสืบต่อความรู้ให้ช่างในรุ่นหลังได้เป็นอย่างดี

ประติมากรรมในจังหวัดเพชรบุรีที่งดงามลือชื่อทั้งที่เป็นงานปั้นงานแกะสลัก และงานหล่อล้วนปรากฏอยู่ในรูปต่างๆ จะขอนามากล่าว 6 สิ่งที่สำคัญคือ พระพุทธปฏิมากร ธรรมาสัน หน้าบัน บานประตู ฐานเสมา และฝาพระอุโบสถ

5.7.2.1 พระพุทธรูปปฏิมากร

ในประเทศไทยโดยเฉพาะในจังหวัดเพชรบุรีนิยมสร้างพระพุทธรูปกันเป็นจำนวนมาก มีพระพุทธรูปหลายรูปแบบ หลายยุคสมัย ตั้งแต่สมัยทวารวดี เชียงแสน จนถึงรัตนโกสินทร์ มีหลายวัดที่มีพระพุทธรูปสำคัญ มีชื่อเสียงรู้จักกันดี เช่น

พระพุทธรูปวัดใหญ่สุวรรณาราม

ในพระอุโบสถวัดใหญ่สุวรรณารามมีพระประธานเป็นพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัยฝีมือช่างสมัยอยุธยา หน้าตักกว้าง 2.20 เมตร ลักษณะงดงามมากฐานพระเป็นปูนปั้นประดับกระจกลี ทำอย่างวิจิตรบรรจง

นอกจากพระประธานแล้วในพระอุโบสถยังมีพระพุทธรูปสัมฤทธิ์ปางมารวิชัยนั่งขัดสมาธิเพชร สมัยเชียงแสน และพระพุทธรูปสัมฤทธิ์ ปางขอฝนสมัยคันธารราษฎร์เป็นพระพุทธรูปทั้งงดงามและมีชื่อเสียงของวัด

ในพระอุโบสถมีสิ่งสำคัญเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายอีกอย่างหนึ่งคือรูปหล่อสมเด็จพระสังฆราช (ทอง) หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า สมเด็จพระเจ้าแสงโม เป็นพระสงฆ์ที่มีชื่อเสียง ทำคุณประโยชน์แก่ชาวบ้านและเมืองเพชรบุรีนานัปการ

ปัจจุบันพระพุทธรูปสัมฤทธิ์ ปางมารวิชัย และพระคันธารราษฎร์เจ้าอาวาสได้อัญเชิญไปประดิษฐานไว้ที่อื่นเพื่อความปลอดภัย แต่รูปหล่อสมเด็จพระสังฆราช (ทอง) ยังอยู่ในพระอุโบสถแห่งนั้น

พระพุทธรูปไสยาสน์

พระพุทธรูปไสยาสน์ ประดิษฐานอยู่ในพระวิหารขนาดใหญ่ในวัดพระพุทธรูปไสยาสน์หรือวัดพระนอนซึ่งอยู่ตรงเชิงเขาวังด้านทิศใต้ของพระนครคีรี พระพุทธรูปไสยาสน์องค์นี้มีขนาดใหญ่ยาว 21 วา 1 ศอก 7 นิ้ว ก่อด้วยอิฐและลงรักปิดทอง องค์พระยื่นออกจากหินภูเขาด้านหลังและผนังอีกด้านหนึ่งของพระวิหารจึงเป็นส่วนหนึ่งของเขาวัง

เชื่อกันว่าผู้สร้างเป็นช่างเอกสมัยอยุธยา เดิมองค์พระอยู่กลางแจ้ง ต่อมาได้สร้างพระวิหารคลุม พุทธลักษณะของพระพุทธรูปไสยาสน์องค์นี้งดงามมาก ท่อนพระเศียรทั้งหมดหุ้มทองแวววาว พระพักตร์งามทั้งพระโอษฐ์และพระนาสิก มีลักษณะสมส่วนทั้งองค์ สมกับที่สุนทรภู่กล่าวชมไว้เมื่อ 200 กว่าปีมาแล้ว

หลวงพ่อดาวเคราะห์

วัดเขาตะเครามีพระพุทธรูปที่ประชาชนนับถือว่าศักดิ์สิทธิ์องค์หนึ่งเรียกกันว่า หลวงพ่อดาวเคราะห์ เป็นพระพุทธรูปนั่งขัดสมาธิสูง 29 นิ้ว หน้าตักกว้าง 21 นิ้ว ยังไม่ทราบแน่ชัดว่าเป็นพระพุทธรูปหล่อหรือปูนปั้น เนื่องจากปัจจุบันประชาชนได้ปิดทองจน

หนามากไม่อาจเห็นองค์พระที่แท้จริงได้ ตามตำนานกล่าวว่าพบพระพุทธรูปนี้ในสมัยอยุธยาตอนปลาย

พระประธานในพระอุโบสถวัดท่าไชยศิริ

ที่วัดท่าไชยศิริ มีสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ พระประธานในพระอุโบสถเป็นพระพุทธรูปยืน ปางห้ามญาติ สวมชฎาเทริด พระกรรมแบบพระพุทธรูปยอศป้าน สมัยลพบุรีทั่วไป เป็นพระโลหะ ห่มคลุม มีสังฆาฏิ พระพักตร์เป็น พระโอษฐ์สวยงาม มีซุ้มเรือนแก้วอยู่ด้านหลัง เป็นพระพุทธรูปเก่าแก่และสำคัญมากองค์หนึ่ง

ในจังหวัดเพชรบุรียังมีพระพุทธรูปที่ถือว่าเก่าแก่ งดงามและมีชื่อเสียงเป็นที่เคารพสักการะอีกมากมาย เช่น พระประธานในพระอุโบสถวัดคงคาราม พระพุทธรูปในวัดอุทัยโพธาราม วัดศาลาหมูสี ในถ้ำวัดเขabenไดอิฐ ฯลฯ และที่กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนไว้เป็นโบราณวัตถุที่สำคัญ ได้แก่ พระพุทธรูปวัดใหญ่สุวรรณาราม พระพุทธไสยาสน์ ดงได้กล่าวรายละเอียดแล้วข้างต้นรวมทั้งพระพุทธรูปในพระอุโบสถวัดมหาธาตุวรวิหาร วัดเกาะสุทธาราม วัดสระบัว วัดมหาสมณาราม ตลอดจนพระพุทธรูปในวัดถ้ำกลบ ถ้ำเขาหลวง

5.7.2.2 ธรรมเนียม

ธรรมเนียมที่เก่าแก่งดงามและมีชื่อเสียงของจังหวัดเพชรบุรี เช่น

ธรรมเนียมวัดใหญ่สุวรรณาราม

ธรรมเนียมวัดใหญ่สุวรรณาราม อยู่ในศาลาการเปรียญ เป็นธรรมเนียมสมัยอยุธยาตอนปลาย ตกแต่งวิจิตรพิสดารกว่ายุคก่อน ๆ โดยเริ่มเปลี่ยนแปลงส่วนฐานซึ่งนิยมทำเป็นเชิงซ้อนกันหลายชั้น มาเป็นฐานสิงห์ซ้อนกันสองชั้น เปลี่ยนฐานได้กระจุกลงมาซึ่งเป็นกระดาน บัวลูกแก้ว มาเป็นกระจุรงวนห้อยลง และได้ลงไปทำปรางเป็นไม้ทแยงไขว้กัน

ธรรมเนียมวัดเกาะสุทธาราม

ธรรมเนียมวัดเกาะสุทธาราม เป็นธรรมเนียมอีกหลังหนึ่งของเมืองเพชรบุรี ที่มีชื่อเสียงว่างดงามมาก ตั้งอยู่ในศาลาการเปรียญ เชื่อกันว่า เป็นฝีมือของนายกั้ง นายช่างคนสำคัญของวัด

ธรรมเนียมในจังหวัดเพชรบุรีที่ลือเลื่องว่างดงามมีอีกหลายแห่ง ได้แก่ ธรรมเนียมที่บนศาลาการเปรียญวัดพลับพลายชัย ฝีมือครูเลิศ พ่วงพระเดช ธรรมเนียมวัดชีประเสริฐ ฝีมือนายเล็ง เขยสุวรรณ และที่ศาลาการเปรียญวัดพระทรงมีธรรมาสันงาม 2 หลังหลังหนึ่งแกะสลักไม้ปิดทองเป็นของเก่า อีกหลังหนึ่งเป็นฝีมือพระอาจารย์เป้าร่วมกับช่างขุนศรีวังยศ นับว่าเป็นฝีมือที่น่าชมมากอีกแห่งหนึ่ง

5.7.2.3 หน้าบัน

หน้าบันที่สวยงามตามวัดต่างๆ ในจังหวัดเพชรบุรีที่มีผู้กล่าววยก
ย่องกันทั่วไป เช่น

หน้าบันพระอุโบสถวัดใหญ่สุวรรณาราม

วัดใหญ่สุวรรณารามมีชื่อเสียงเลื่องลือด้านความงามอีกอย่างหนึ่ง
คือ หน้าบันพระอุโบสถซึ่งเป็นปูนปั้นจำหลักลวดลาย ทางด้านทิศตะวันออกตรงกลางเป็นรูป
ครุฑยืนระหว่างลายก้นขด การปั้นลายเกาะเกี่ยวสอดคล้องกันอย่างสวยงาม ด้านทิศตะวันตกเป็น
ลายเป็นช่อพวยพุ่งคดเปลวเพลิงล้อมเทพซึ่งขึ้นบนอสูร ก้านลายสวยงามกลมกลึง ลดหลั่นหลายชั้น
งดงามวิจิตรรับกันอย่างดีกับรูปทรงพระอุโบสถ

หน้าบันพระวิหารหลวงวัดมหาธาตุวรวิหาร

วัดมหาธาตุวรวิหารเป็นวัดใหญ่และสำคัญอีกวัดหนึ่ง ที่อยู่กลาง
เมืองเพชรบุรี ปูนปั้นหน้าบันพระวิหารแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนบนภาพประธานเป็นรูปพระนารายณ์
สี่กรทรงครุฑ และครุฑเหยียบบำหนุमानอีกทอดหนึ่งประกอบด้วยลายกนกก้านขด ออกช่อเป็น
รูปครุฑรายรำ และยังจับคอกนาक्षที่หางลงมาที่เรียกว่า “ครุฑยุคนาค” รูปหนุมานไม่ใหญ่โตนักแต่
รับน้ำหนักของครุฑและพระนารายณ์อย่างเต็มที่ ตอนล่างของหน้าบันพระวิหารเป็นซุ้มเรือน
แก้วมีภาพเทพพนมนั่งเรียงเป็นแถวเด่นสวยงามมาก

หน้าบันพระอุโบสถวัดเขว้านไคอิฐ

หน้าบันของพระอุโบสถวัดเขว้านไคอิฐเป็นลายปูนปั้นสมัยอยุธยา
ตอนปลาย ซึ่งเน้นความสำคัญของลวดลายมาก ทำเป็นกนกเปลวปลิวสะบัดเต็มทั้งแผ่น มีรูปครุฑ
อยู่ตรงกลาง ละเอียดประณีต งดงาม หาดิเฑียบไคยาค

นอกจากนี้ยังมีหน้าบันพระอุโบสถที่ควรแก่การกล่าวถึงอีก 2
แห่ง คือ หน้าบันพระอุโบสถวัดไผ่ล้อมและวัดคงคารามวรวิหาร

5.7.2.4 ประตู่

บานประตูตามวัดวาอารามในจังหวัดเพชรบุรีที่มีคุณค่างดงามจน
ถือว่าเป็นศิลปกรรมล้ำค่าของประเทศในด้านประติมากรรมมีหลายแห่ง เช่น

บานประตูศาลาการเปรียญวัดใหญ่สุวรรณาราม

บานประตูศาลาการเปรียญวัดใหญ่สุวรรณาราม ที่มีชื่อเสียงว่างาม
เป็นเลิศ เป็นบานประตูกลาง ซึ่งอยู่ด้านหน้าศาลาการเปรียญด้านทิศตะวันออกทำด้วยไม้จำหลักปิด
ทองลวดลายเป็นลายก้านขดเต็มพื้นที่ ก้านลายขดม้วนตัวเป็นวงในแนวเดียวกัน ลายก้านขดสอง
ตัวจะม้วนขึ้นและม้วนลงพลิ้วอ่อนไหว งดงามมาก ซึ่งเป็นแบบแผนที่นิยมของสมัยอยุธยาตอน

ปลาย กรอบประตูเป็นยอดแหลมสว่างาม เดินเส้นซ้อนกันในส่วนทำให้เด่นยิ่งขึ้น รอยแตกตอนบนของประตูบานซ้าย มีคำบอกเล่าว่าเป็นรอยถูกพม่าฟัน

บานประตูพระอุโบสถวัดพลับพลาไชย

พระอุโบสถวัดพลับพลาไชยหลังเดิมถูกไฟไหม้ เมื่อปี พ.ศ. 2458 ต่อมาได้บูรณะซ่อมสร้างขึ้นใหม่ บานประตูพระอุโบสถเป็นไม้แกะสลักลวดลายวิจิตร และลงรักปิดทองสวยงามมาก เชื่อว่าเป็นฝีมือช่างชาวเพชรบุรี ช่วยกันสร้างสรรค์ไว้

บานประตูด้านหน้าพระอุโบสถทางทิศเหนือแกะสลักเป็นรูปชาดกทางทิศใต้แกะสลักเป็นลายกนกก้านขด 2 ชั้น

บานประตูด้านหลังทางทิศเหนือ แกะสลักเป็นนิยายปรัมปราในป่าหิมพานต์ ทางทิศใต้แกะเป็นลายกนกเถา 2 ชั้น เลียนแบบฝีมือช่างสมัยอยุธยา

5.7.2.5 ฐานเสมา

ฐานเสมาเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ช่างมักออกแบบตกแต่งด้วยปูนปั้นให้สวยงามที่มีชื่อเสียงในจังหวัดเพชรบุรีได้แก่ ฐานเสมาที่วัดสระบัว

ฐานเสมาวัดสระบัว

สิ่งที่มีชื่อเสียงของวัดสระบัวอีกอย่างหนึ่งคือฐานเสมา ตั้งอยู่ล้อมรอบพระอุโบสถ เป็นเสมาคู่ทำด้วยหินทรายแดง ออกแบบคล้ายปราสาท ลำดับภาพจากมารแบกครุฑ กระบัง บัวปากฐานจนถึงใบเสมา เสมาเบื้องหน้าพระอุโบสถสลักหินบนเสมาเป็นรูปยักษ์ถือกระบอง ฝีมืองดงาม ปัจจุบันฐานเสมาทั้งหมดมีสภาพทรุดโทรมมาก แต่ยังมองเห็นเค้าว่าประติมากรมีฝีมือเป็นเลิศ

5.7.2.6 ฝาพระอุโบสถ

ในจังหวัดเพชรบุรีมีพระอุโบสถแห่งหนึ่งที่มีลักษณะเด่นต่างจากพระอุโบสถแห่งอื่น คือเป็นพระอุโบสถไม้ฐานปูน ฝาผนังด้านนอกเป็นไม้แกะสลักภาพเรื่องราวต่างๆ ตลอดจน บานประตูหน้าต่างแต่ละบาน แกะลวดลายสวยงามไม่ซ้ำกัน ผู้สนใจด้านประติมากรรมมักแวะไปชมพระอุโบสถหลังนี้อยู่เสมอ เรียกกันว่า “โบสถ์ไม้สักจำหลักลาย”

ฝาพระอุโบสถวัดกุฎี

“โบสถ์ไม้สักจำหลักลาย” เป็นพระอุโบสถหลังเก่าของวัดกุฎี โครงสร้างของพระอุโบสถต่อจากฐานคอนกรีตเป็นเครื่องไม้แกะสลักทั้งหมด ใช้ความประณีตในการจำหลักไม้และการเข้าไม้ตามวิธีเข้าไม้แบบโบราณได้อย่างงดงามมาก

ฝาผนังด้านนอกเป็นไม้แกะสลักภาพเรื่องทศชาติชาดก มหาเวสสันดรชาดก และไซอิ๋ว บานประตูหน้าต่างแต่ละบานแกะสลักลวดลายต่าง ๆ กัน ส่วนผนัง

ช่วงล่างเป็นภาพต้นขนุนใหญ่และต้นกล้วย มีลำต้นและใบงามสมบูรณ์ บ้านหน้าต่างกะสลักเป็นลายเครือเถาดอกพุดตานใบเทศ เจิงบานเป็นภาพเขมอ และภาพคนตีกลองยาว

ประติมากรรมในจังหวัดเพชรบุรีที่กล่าวมาข้างต้น ตั้งแต่พระพุทธรูป ธรรมาสน์ หน้าบัน ประติมากรรมฐานเสมา และฝาพระอุโบสถ เป็นสิ่งที่มีคุณค่าและมีลักษณะเฉพาะของเพชรบุรี ปัจจุบันได้เสื่อมโทรมและสูญไปเป็นอันมาก อย่างไรก็ตามก็ยังมีหน้าที่ดูแลรักษามรดกทางวัฒนธรรมทั้งหลายได้พยายามร่วมมือกันอนุรักษ์ให้มีสภาพมั่นคงสถาพรต่อไป เนื่องด้วยตระหนักว่าประติมากรรมทุกชิ้นเป็นหลักฐานแสดงความเป็นมาของชาติ ของท้องถิ่น และแสดงความสามารถทางด้านศิลปกรรม เทคโนโลยี รวมทั้งความเจริญทางด้านเศรษฐกิจของมนุษย์ ตลอดจนมีอนุภาพอย่างลึกซึ้งให้ผู้พบเห็นได้ดื่มด่ำใจและรุ่มเย็นเป็นสุขอย่างแท้จริง

5.7.3 สถาปัตยกรรม

สถาปัตยกรรมที่งดงามมีคุณค่าของจังหวัดเพชรบุรีมีอยู่เป็นจำนวนมากอาทิ พระอุโบสถ ศาลาการเปรียญ หอระฆัง พระสถูปเจดีย์ กุฏิสงฆ์ ในที่นี้จะขอกกล่าวเฉพาะโบราณสถานบางแห่งที่เป็นแบบฉบับหรือมีลักษณะเฉพาะเท่านั้น

5.7.3.1 พระนครคีรี

พระนครคีรี เป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดเพชรบุรี เป็นภูเขาที่มียอดใหญ่สามยอด มีพระราชวังพระที่นั่ง และสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่มีรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบผสมผสานศิลปะดั้งเดิมของไทยกับแนวนิยมแบบจีน และตะวันตกที่กำลังมีอิทธิพลต่องานก่อสร้างในขณะนั้น ซึ่งในแต่ละยอดมีสถานที่สำคัญดังต่อไปนี้

ภาพที่ 14 แสดงยอดเขาทางด้านทิศตะวันออกของพระนครคีรี

ยอดเขาด้านตะวันออก แต่เดิมมีศาลาไม้ชำรุดทรุดโทรมอยู่ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงให้สร้างพระอุโบสถย่อส่วนนงคาม มีพระแก้วพลีเป็นพระประธาน พระราชทานนามว่า วัดพระแก้ว เพื่อเป็นวัดประจำพระราชวังที่สร้างบนพระนครคีรีนี้

ภาพที่ 15 แสดงยอดกลางของพระนครคีรี

ยอดกลาง แต่เดิมมีพระเจดีย์อยู่ แต่ทรุดโทรมมาก จึงทรงโปรดให้สร้างใหม่ทับองค์เดิม ทรงบรรจุพระบรมสารีริกธาตุไว้ในพระเจดีย์ แล้วพระราชทานนามว่า พระธาตุจอมเพชร

ภาพที่ 16 แสดงยอดเขาด้านตะวันตกของพระนครคีรี

ยอดเขาด้านตะวันตก มีกลุ่มพระที่นั่ง และสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 17 แสดงพระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ภายในพระนครคีรี

พระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ เป็นพระที่นั่งองค์ใหญ่ ก่อด้วยถาวรวัตถุ แบ่งออกเป็นสี่ห้อง คือ ห้องโถงออกขุนนาง ห้องบรรทม ห้องแต่งพระองค์ และห้องเสวย นอกจากนี้ยังมีห้องสรงและห้องทรงพระบังคนติดต่อกับห้องพระบรรทมด้วย ซึ่งปัจจุบันได้รื้อออกแล้ว ปัจจุบันนี้ทางการได้จัดพระที่นั่งองค์นี้เป็นพิพิธภัณฑ์สถาน แห่งชาติพระนครคีรี

ภาพที่ 18 แสดงพระที่นั่งปราโมทย์มไหศวรรย์ภายในพระนครคีรี

พระที่นั่งปราโมทย์มไหศวรรย์ เป็นพระที่นั่งสองชั้นเก๋งจินกลายๆ เป็นที่ประทับของสมเด็จพระนางเจ้าเทพศิรินทรา พระบรมราชินี ภายในห้องบรรทมชั้นบนยังมีพระแท่นบรรทมปรากฏอยู่

ภาพที่ 19 แสดงพระที่นั่งเวชยันต์วิเชียรปราสาทภายในพระนครคีรี

พระที่นั่งเวชยันต์วิเชียรปราสาท เป็นปราสาทสวยงามสูง 7 วา สร้างไว้ตามขัตติยราชประเพณี โดยทรงดำริจะให้พระนครคีรีเทียบส่วนเสมอด้วยพระบรมมหาราชวัง ภายในปราสาทองค์นี้ประดิษฐานพระบรมรูปปั้นพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฉลองพระองค์ที่ทรงดำริขึ้นเป็นแบบใหม่

ภาพที่ 20 แสดงพระที่นั่งราชธรรมสภาภายในพระนครคีรี

พระที่นั่งราชธรรมสภา เป็นพระที่นั่งชั้นเดียวยาว เป็นที่ประชุมสาธยายธรรม ซึ่งพระองค์ทรงสนพระทัยในธรรมปฏิบัติอยู่แล้ว และใคร่ทรงเผยแพร่แก่ข้าราชการเสนาพศตามาคัย ในพระที่นั่งมีโต๊ะบูชาประดิษฐานพระพุทธรูปไว้เคารพเป็นประจำ

ภาพที่ 21 แสดงคานักสันฐาคารสถานภายในพระนครคีรี

คานักสันฐาคารสถาน เป็นคานักสำหรับรับแขกเมือง ซึ่งจะมาพักแรมได้ มีห้องรับแขกตอนกลาง สองข้างมีห้องนอน ยื่นมุขหน้าออกไปเป็นที่ประทับทอดพระเนตรนาฏศิลป์

ภาพที่ 22 แสดงหอซัवालเวียงชัยภายในพระนครคีรี

หอซัवालเวียงชัย หอนี้สร้างเป็นรูปกลม คล้ายกระโจมไฟ มีบันไดเวียนภายในขึ้นข้างบน หลังคาทำเป็นรูปโดมมุงด้วยกระจกโค้ง ภายในโดมห้อยโคมไฟ กลางคันทันจุดแล้วจะส่องแสงเห็นไปได้ไกลถึงชายทะเล นักเดินเรือได้อาศัยแสงโคมนี้เป็นประกาศการที่หมายนำเรือเข้าอ่าวบ้านแหลมหรืออ่าวบางตะบูนในเวลาค่ำมืด

พระที่นั่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ได้ชำรุดทรุดโทรมลงตามกาลเรื่อยมา จนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จขึ้นชมยอดเขาเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2496 ทรงเห็นความชำรุดทรุดโทรมของพระราชฐาน จึงทรงมีพระราชปรารภขึ้น และโปรดเกล้าฯ ให้ซ่อมแซมรักษาไว้

5.7.3.2 ศาลาการเปรียญวัดใหญ่สุวรรณาราม

ตำนานกล่าวว่า ศาลาการเปรียญวัดใหญ่สุวรรณารามเดิมเป็นพระราชฐานที่พระมหากษัตริย์ในกรุงศรีอยุธยาโปรดพระราชทานแก่สมเด็จพระสังฆราชแตงโม และมีผู้รู้บางท่านอธิบายว่า พระมหากษัตริย์ผู้พระราชทานคือสมเด็จพระเจ้าเสือ

ศาลาการเปรียญหลังนี้เมื่อมองทางด้านข้างจะเห็นหลังคาเป็นสี่ชั้น ชั้นบนสุดคลุม 7 ห้อง ลอดด้านหน้าหรือด้านตะวันออกสองห้อง ลอดด้านหลังหรือด้านตะวันตกหนึ่งห้อง

คันทวยที่รับกันสาดโดยรอบอาคารมีอยู่ 34 ตัว แกะสลักเป็นรูปหน้าคักแตน รายละเอียดมีลักษณะแตกต่างกัน เป็นฝีมือสมัยอยุธยา ซึ่งเป็นแบบอย่างการสร้างในสมัยหลังของชาวเพชรบุรี หน้าบันศาลาการเปรียญทั้งสองด้านเป็นลายจำหลักไม้งดงามมาก มีลายปูนขาววิจิตรเป็นประธาน ประดับด้วยลายก้านขด ก้านลายขนานกันขึ้นไปจนสุดยอด ฐานหน้าบันเป็นกระจังและสาหร่ายรวงผึ้งห้วนาค

5.7.3.3 หอไตรสามเสาวัดใหญ่สุวรรณาราม

หอไตรหลังนี้ปลูกไว้ในสระน้ำ มีลักษณะเป็นเรือนไทยฝากระดาน 2 ห้อง หลังคามุงกระเบื้องดินเผาไม่มีกันสาด มีเสาเพียง 3 เสา ตั้งเรียงกัน มีสะพานไม้ทอดเป็นทางเดินขึ้นไปบนหอ ที่สร้างให้มีสามเสาคงเป็นความคิดของช่างที่จะให้สอดคล้องสมเป็นที่เก็บพระไตรปิฎก ซึ่งเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า แบ่งได้เป็น 3 หมวด

5.7.3.4 พระปรางค์วัดมหาธาตุวรวิหาร

พระปรางค์วัดมหาธาตุวรวิหารเป็นโบราณสถานแห่งหนึ่งแสดงอิทธิพลแสดงพวกขอมที่แผ่อยู่ในดินแดนแถบนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบันได้พระราชทานพระบรมสารีริกธาตุเพื่อประดิษฐานภายในพระปรางค์องค์ใหญ่

พระปรางค์วัดมหาธาตุวรวิหารมีความเด่นเป็นสง่า มองเห็นได้แต่ไกลเป็นปรางค์ 5 ยอด สูง 55 เมตร ฐานวัดโดยรอบ 120 เมตร ภายในพระปรางค์ทำเป็นช่องคูหา กว้างประมาณ 3 สอก मुखด้านตะวันออกก่อด้วยอิฐ มีทางเข้าไปสู่ภายในปรางค์ตามช่องคูหาแล้วแยกทางมุขได้ ส่วนมุขอีก 3 ด้านทำเป็นช่องหน้าต่าง

5.7.3.5 ปราสาทหินวัดกำแพงแลง

ปราสาทหินวัดกำแพงแลงเป็นโบราณสถานที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดเพชรบุรี บริเวณปราสาทล้อมด้วยกำแพงศิลาแลง ปราสาททั้ง 5 องค์ สร้างด้วยศิลาแลงล้วน ตั้งเป็นรูปแถว 3 คือจากทิศเหนือมาได้เรียง 3 องค์ จากทิศตะวันออกไปทิศตะวันตกก็นับได้ 3 องค์เหมือนกัน

ปราสาทหินแห่งนี้ เดิมคงจะสร้างขึ้นในศาสนาพราหมณ์ ต่อมาได้แปลงเทวสถานนี้เป็นวัดในพระพุทธศาสนา และสร้างเจดีย์ขึ้นใหม่ใกล้กับปรางค์

5.7.3.6 เจดีย์แดง

เจดีย์แดงเป็นปูชนียสถานตั้งอยู่กลางทุ่งนา หมู่บ้านไร่พะเนียด ตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ลักษณะของเจดีย์แดงมีฐานเป็นสี่เหลี่ยมใหญ่ย่อมไม้ 12 ความสูงของเจดีย์วัดได้ 18.5 เมตร เป็นเจดีย์ยังสร้างไม่เสร็จ มีผู้ประมาณว่าถ้าสร้างเสร็จสมบูรณ์คงจะสูงไม่น้อยกว่า 30 เมตร

มูลเหตุการสร้างพระเจดีย์องค์นี้ไม่มีหลักฐานที่ชัดเจน และสร้างปีใด ไม่ปรากฏ สันนิษฐานกันเป็นหลายทาง

สถาปัตยกรรมในจังหวัดเพชรบุรี ไม่ว่าจะเป็นศาลาการเปรียญ พระปรางค์ ปราสาทหิน หรือเจดีย์ดังกล่าวข้างต้น ล้วนเป็นโบราณสถานอันทรงคุณค่าสร้างความสง่างามให้กับเมืองเพชรบุรีอย่างยิ่ง ยังมีสถาปัตยกรรมอื่นๆ ที่ควรค่าแก่การชมและยกย่องอีกมาก ผู้รักศิลปะด้านนี้ควรหาโอกาสไปชมความงามและความสมบูรณ์ของสถาปัตยกรรมซึ่งยังพอมิให้ชมได้ในขณะนี้

5.8 ประเพณี และการละเล่นพื้นบ้าน

เพชรบุรีเป็นจังหวัดที่มีประเพณีต่างๆ และการละเล่นพื้นบ้าน ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สั่งสมและถ่ายทอดกันต่อมาแต่โบราณกาล และมีความเป็นเอกลักษณ์ที่น่าสนใจหลายอย่าง บางอย่างก็ยังคงยึดถือปฏิบัติกันอยู่ แต่บางอย่างกำลังจะสูญหายไป

5.8.1 ประเพณีแต่งงาน

การแต่งงานพื้นบ้านของชาวเมืองเพชร คล้ายคลึงกับจังหวัดต่างๆ ในภาคกลาง เมื่อหญิงสาวชายหนุ่มคู่ใดพึงพอใจซึ่งกันและกันจนถึงขั้นตกลงใจจะแต่งงานอยู่กินกัน ฝ่ายชาย จะส่งเจ้าแก้วไปพุดจาจู้ขอฝ่ายหญิงจากพ่อแม่ ถ้าตกลงก็จะเรียกสินสอดทองหมั้น และนัดวันที่จะทำพิธีหมั้นและแต่งงานในวันเดียวกัน

นอกจากการแต่งงานอันถูกต้องตามประเพณีแล้ว ชาวบ้านท้องถิ่นเพชรบุรียังนิยมแต่งงานด้วยการจุहुหญิงสาวที่ตนหมายปองไปอยู่กินด้วยกัน หรือพาหญิงที่ตนรักหนีไปอยู่ด้วยกัน ซึ่งเรียกว่า “วิวาห์คนธรรพ์”

เมื่อเกิดกรณีจุहुหรือพาหนีไปอยู่กินด้วยกันจนเป็นที่แน่ใจแล้ว ฝ่ายชายจะส่งผู้ใหญ่ไปเจรจากับพ่อแม่ฝ่ายหญิง เพื่อทำพิธีขอขมา ถ้าพ่อแม่ฝ่ายหญิงไม่ถือโทษยอมให้ขอขมา ก็จะนัดวันยกขบวนมาขอขมา

5.8.2 ประเพณีงานบวช

ประเพณีปฏิบัติทั่ว ๆ ไปเหมือนกับที่กระทำในจังหวัดอื่น ๆ แถบภาคกลาง แต่มีขั้นตอนบางอย่างที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองเพชร คือ

5.8.2.1 การยกฉัตรเก้าชั้น

การเตรียมฉัตร

ก่อนจัดงานบวช เจ้าภาพต้องหาไม้ไผ่ลำยาวประมาณสัก 3 เมตร ขึ้นไปโดยให้มียอดไผ่ติดมาด้วย เพื่อใช้ทำเสาฉัตรต่อจากนั้นนำผิวไม้ไผ่มาโค้งเป็นวงกลมติดรอบเสาฉัตร 9 วง แล้วเอาผ้าติดรอบวงโค้งนั้นให้เป็นร่วมฉัตรเก้าชั้น

การยกฉัตร

เจ้าภาพต้องให้พระหรือโหรดูฤกษ์ยามของผู้ที่จะบวชนาค ว่ามีฤกษ์ดีเวลาใดในวันสุกดิบ ทำการยกฉัตรที่ตกแต่งไว้อย่างสวยงาม ฉัตรนี้จะตั้งอยู่ตลอด 2 วัน คือวันสุกดิบและวันทำพิธีบวชวันรุ่งขึ้นหลังจากงานสิ้นสุดแล้วจึงจะนำฉัตรลงมาได้

5.8.2.2 การปักใบเสมา

ในบางท้องที่ของจังหวัดเพชรบุรี นอกจากจะยกฉัตรแล้ว ยังมีการปักใบเสมาในบริเวณบ้านที่จัดงานบวช เพื่อแสดงอาณาเขตที่ประกอบพิธีพร้อม ๆ กันไปด้วย

การเตรียมใบเสมา นำไม้ไผ่มาตัดเป็นรูปใบเสมาเหมือนที่สถิตรอบโบสถ์ รอบในของใบเสมาก็นำไม้ไผ่มาทำเป็นรูปต่างๆ ตามความคิดของผู้ประดิษฐ์ แล้วตกแต่งด้วยกระดาษหลากสีเพื่อความงดงามเป็นขั้นสุดท้าย

การปักใบเสมา ใบเสมานั้นจะมีเสาอยู่ตรงกลางปักฝังลงไป在地 หนึ่งพร้อมกับการยกฉัตร และจะถอนออกพร้อมกับฉัตรเช่นเดียวกัน

5.8.3 ประเพณีงานศพ

ประเพณีงานศพ หรือที่ชาวเมืองเพชรนิยมเรียกว่า จุดศพนั่น มีประเพณีแตกต่างไปจากจังหวัดอื่น ๆ คือ การสร้างเมรุจำลองเผาศพ และการใช้โกศบรรจุศพ ซึ่งไม่มีธรรมเนียมปฏิบัติในจังหวัดใด ๆ ของประเทศไทย เพราะถือว่าเป็นธรรมเนียมของเจ้านายในพระบรมราชวงศ์ มิใช่ธรรมเนียมของสามัญชน แต่เหตุที่ชาวเมืองเพชรนิยมสร้างเมรุและใช้โกศบรรจุศพนั้น มีข้อความในหมายรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวว่าไว้ดังนี้ “อันบ้านเมืองอื่นในหัวเมืองนั้น การจัดทำเมรุตั้งศพนั้น ขอเสียที่เถิดอย่าริให้เป็นการเทียมเจ้านายเลย ยกให้แต่เมืองเพชรบุรีเขาเมืองหนึ่งเพราะเขาทำกันมาช้านานแล้ว”

5.8.4 การสวดลำ

การสวดลำในจังหวัดเพชรบุรีนั้น หาหลักฐานที่แน่ชัดไม่ได้ว่ากำเนิดมาตั้งแต่เมื่อไร เพราะการฝึกหัดสวดลำจะเริ่มสวดกันเลยไม่มีการไต่ถามถึงประวัติความเป็นมาอย่างไร ทุกคนในสมัยนั้นยังไม่ค่อยสนใจที่จะศึกษาเรื่องอื่น ๆ ที่ลึกซึ้ง จุดมุ่งหมายใหญ่ต้องการสวดลำให้ได้เพื่อจะได้รับกิตติมศักดิ์เท่านั้น

ทำนองสวดลำ มีลีลาการสวดไปอีกแบบหนึ่งแตกต่างจากการสวดพระอภิธรรม และสังคหะ แต่มีส่วนเหมือนกับการสวดพระบาลีซึ่งพระช้อย จิตตโสโรได้ให้สัมภาษณ์ว่า ทำนองสวดส่วนหนึ่งเอามาจากการสวดพระบาลี แต่อีกส่วนหนึ่งแปลงเอามาจากทำนองเพลงไทยเดิม

5.8.5 การเล่นเชิญผีต่างๆ

ชาวเมืองเพชรบุรียังคงรักษาเอกลักษณ์เกี่ยวกับความเชื่อดั้งเดิมไว้อย่างมั่นคงตลอดระยะเวลายาวนาน คือมีความเชื่อในเรื่องผีและแรงบันดาลที่จะให้เป็นไปต่างๆ นานา

ด้วยความเชื่อในเรื่องนี้เอง จึงให้อิทธิพลต่อการเล่นพื้นบ้าน คือการเล่นเชิญผีต่างๆ เช่น ผีกลอง ผีแม่ศรี ผีครก ผีกระดัง ผีกะลา ผีไซ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินและอาจจะเป็นการแสดงความสนิทสนมเอาอกเอาใจผีต่างๆ ว่า ถึงยามเทศกาลที่มีการรื่นเริงบันเทิงใจก็ได้ลืม เชิญผีมาร่วมวงสนุกด้วย

การเล่นผีชนิดต่างๆ ดังกล่าวจำแนกชื่อไว้นั้น มักนิยมเล่นกันในเทศกาลสงกรานต์ เพื่อความสนุกสนานบันเทิงใจ วิธีการเล่นเชิญผีแต่ละชนิดมีความคล้ายคลึงกันทุกขั้นตอน ต่างกันแต่ภาชนะ หรืออุปกรณ์ประกอบการเล่น เช่น ผีครก ผีกลอง ผีแม่ศรี จะใช้ครกตำข้าว ผีกระดัง ผีไซ ก็จะใช้อุปกรณ์ตามที่เรียกชื่อนั้น สิ่งที่แตกต่างกันออกไปอีกประการหนึ่งคือ เพลงเชิญผีและเพลงเช่นผี แต่ทั้งนี้ในปัจจุบันหาผู้ที่จำและร้องเพลงเชิญผี เพลงเช่นผีต่างๆ นี้ได้ยากเต็มที เพราะการเล่นชนิดนี้ได้เลือนหายไปมาแล้ว ผู้ที่ยังสามารถให้ข้อมูลได้ล้วนแต่เป็นผู้สูงอายุทั้งสิ้น

5.8.6 วัวลาน หรือวัวเทียมไถ

การละเล่นพื้นเมืองของชาวเพชรบุรีที่สะท้อนให้เห็นสภาพสังคมเกษตรกรรมซึ่งต้องเลี้ยงวัวไว้ใช้งานก็คือ วัวลานและวัวเทียมไถ นอกจากเป็นการพักผ่อนหย่อนใจและเกมสนุกสนานตื่นเต้นแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมอาชีพทางอ้อมคือ กระตุ้นให้ผู้เลี้ยงวัวไว้ใช้งาน เลี้ยงดูวัวของตนให้สมบูรณ์แข็งแรงตลอดระยะเวลาที่ว่างจากการทำงาน ด้วยมุ่งหวังที่จะให้วัวลงแข่งวัวลานหรือวัวเทียมไถเพื่อรับเงินรางวัล ของขวัญ และมีชื่อเสียง เมื่อถึงฤดูทำนาอีกครั้ง วัวเหล่านั้นก็จะแข็งแรงทำงานหนักได้ตามต้องการ

5.8.6.1 วัวลาน

การเล่นวัวลานนั้นวิวัฒนาการมาจากการใช้วัวนวดข้าว เพราะลักษณะลานนวดข้าวเป็นวงกลม การผูกติดกันเพื่อนวดข้าวที่อยู่ที่ใกล้จุดศูนย์กลางไม่ต้องใช้กำลังและฝีเท้ามาก เพราะอยู่ในช่วงหมุนรอบสั้น แต่วัวตัวที่อยู่นอกสุดนั้นอยู่ห่างจากจุดศูนย์กลางมาก ระยะทางที่ต้องหมุนจะยาวกว่า จึงต้องเลือกวัวตัวที่มีกำลังและฝีเท้าดี การนวดข้าวจึงจะเป็นไปด้วยดี จากลักษณะเช่นนี้เอง เกษตรกรจึงคิดการเล่นวัวลานขึ้นมาเพื่อเป็นการประกวดกันว่า วัวของใครจะมีฝีเท้าและกำลังดีกว่ากัน เพื่อความสนุกสนาน ความมีชื่อเสียง และยังให้ผลต่อการค้าขายวัวใช้งานอีกด้วย เพราะวัวที่ชนะการเล่นวัวลานจะมีผู้สนใจซื้อด้วยราคาสูง

5.8.6.2 วัวเทียมไถ

การแข่งขันวัวเทียมไถ วัตถุประสงค์มาจากการใช้วัวไถที่ดินในนา เพื่อสังเกตความชำนาญในการไถนาของวัวตัวนั้น ๆ การแข่งขันก็นิยมเล่นในฤดูและโอกาสเดียวกับ วัวลาน การแข่งขัน วัวอาจจะมากันเป็นคณะ หรือส่วนบุคคลแล้วมาทำเปรียบเทียบเป็นคู่ ๆ ถ้าคู่ใด ตกกลางแข่งขันก็จะมาเทียมไถใกล้ ๆ กันในช่องทางแข่งขัน วัวแต่ละตัวจะมีคนถือคันไถ 1 คน คน เดินนำหน้าวัว 1 คน เมื่อกรรมการให้สัญญาณเริ่มแข่งขัน ก็จะมีเสียงดนตรีจังหวะเร็วเพื่อเร่งเร้า ให้เกิดความสนุกสนานตึกัก วัวก็เริ่มออกไถโดยคนถือคันไถเป็นคนบังคับด้านหลัง ข้างหน้าวัวก็ จะมีคนเดินนำด้วยลีลาที่ยกเอวยกไหล่อย่างสวยงามน่าดู และต้องเดินอย่างรวดเร็ว เพื่อให้วัวไถดินให้เป็นร่องลึก ไถได้ตรงทางไม่หันเหไปชนเสาธงที่ปักไว้ด้านข้างเป็นระยะ ๆ และถึงจุดหมายปลายทางโดยเร็ว

วัวตัวใดไถดินได้เป็นรอยลึกกว่า ไม่ชนเสาธงที่ปักไว้ล้มเลยสักอัน เดียว และถึงจุดหมายปลายทางเร็วกว่า วัวตัวนั้นก็ชนะ ภายหลังอาจจะนำวัวตัวชนะของแต่ละคู่มา แข่งขันเทียบกันเพื่อเฟ้นหาตัวชนะเลิศอีกก็ได้ ดังนั้นการแข่งขันวัวเทียมไถนี้ก็นับว่าเป็นการเล่นที่สืบ เนื่องมาจากการประกอบอาชีพ และช่วยจรรโลงการประกอบอาชีพเกษตรกรรมอีกด้านหนึ่งด้วย เพราะวัวที่ชนะในการเทียมไถจะมีราคาดีมากถ้าต้องการขายหรือมีฉะนั้นเจ้าของก็พยายามเลี้ยงให้ดี ต่อไปเพราะเป็นวัวที่ทำงานได้เก่ง จึงเป็นการเล่นที่ไม่สูญเปล่าแต่ประการใด

5.8.7 มหรสพพื้นเมือง

5.8.7.1 หนังใหญ่

หนังใหญ่ เป็นการเล่นที่มีแบบแผนมาแต่โบราณได้รับอิทธิพลมา จากชวา (อินโดนีเซีย) ตัวหนังที่ใช้เล่นทำจากหนังวัวทั้งผืนแกะสลักเป็นรูปต่างๆ ใหญ่กว่าหนัง ตะลุงราว 5 เท่า คือสูงประมาณ 1.50 - 2 เมตร หนังใหญ่แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ หนังใหญ่ที่ เล่นตอนกลางคืน เรียกว่าหนังกลางคืนจะใช้หนังวัวตัวเมียหรือหนังลูกวัว เพราะหนังบางกว่า เมื่อ ทาสีแล้วจะโปร่งแสงดีกว่า และหนังใหญ่ที่เล่นตอนกลางวัน เรียกว่า หนังกลางวันตัวหนังจะทา ด้วยสีฝุ่น ปิดทองหรือลงชาด

เรื่องที่นิยมเล่นหนังใหญ่ คือเรื่องรามเกียรติ์โดยเลือกตอนใดตอน หนึ่ง การแสดงที่ใช้พื้นดินเป็นเวที ปักเสาสี่ต้นเป็นที่ผูกจอบลายเสามิธงหรือหางนกยูงปัก

5.8.7.2 หนังสติ๊ก

หนังสติ๊ก เป็นมหรสพที่คนเมืองเพชรรู้จักกันดีและเป็นที่นิยมมากแม้จนทุกวันนี้ก็ยังมีผู้นำหนังสติ๊กไปแสดงในงานต่าง ๆ หนังสติ๊กนั้นเป็นการเล่นที่ได้รับอิทธิพลมาจากชาว (อินโดนีเซีย) เช่นเดียวกับหนังใหญ่แล้วแพร่หลายอยู่ทางใต้ของไทย แต่หนังสติ๊กเมืองเพชรนี้ได้รับอิทธิพลมาจากจังหวัดพัทลุง มีผู้สันนิษฐานว่าคำว่า “หนังสติ๊ก” น่าจะเพี้ยนมาจากคำว่า “พัทลุง” นั่นเอง

สถานที่ใช้แสดง คือเวทียกพื้นสูงสัก 4-5 สอก หลังคามุงด้วยสังกะสี ผ้า หรือใบตาล จึงจอผ้าด้านหน้า มีบันไดขึ้นด้านหลังจอ อุปกรณ์สำคัญที่ใช้แสดง คือภาพรูปหนัง ที่ทำด้วยหนังวัวตัวเมียหรือลูกวัว ลอกเป็นรูปยักษ์ มนุษย์ ลิง เทวดา เสนา สัตว์ต่างๆ ต้นไม้ ภูเขา ฯลฯ ละครหนึ่งๆ จะมีประมาณ 200-300 รูป รูปที่สำคัญๆ ต้องปิดทอง

ดนตรีที่ใช้ประกอบการเชิดมี โทน ปี่ ฉิ่ง กรับ ฆ้อง กลอง ดังนั้น หนังสติ๊กละครหนึ่งจึงต้องมี 9 คน ถือเป็นคนเชิด 2 คน โทน 2 คน ปี่ 1 คน ฉิ่ง 1 คน กรับ 1 คน ฆ้อง 1 คน กลอง 1 คน แต่ละคนอาจสับเปลี่ยนหน้าที่กันได้ระหว่างเล่น

5.8.7.3 ละครชาตรีเมืองเพชร

ละครชาตรีเป็นละครที่เก่าแก่ที่สุดและเป็นต้นเค้าให้เกิดละครนอก ละครใน ละครชาตรีจะเข้ามายังเมืองเพชรในสมัยใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด แต่จากการสัมภาษณ์หม่อมเมือง ซึ่งได้รับพระมหากรุณาธิคุณ โปรดเกล้าฯ ให้เป็นหม่อมในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และเป็นชาวเมืองเพชรโดยกำเนิด คือเกิดที่ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง กล่าวว่า เดิมที่บ้านของหม่อมเมืองเป็นแหล่งกลางของหมู่บ้าน หม่อมสาวจะมารวมกันเล่นการละเล่นอย่างสนุกสนานในเทศกาลต่างๆ เช่น เพลงฉ่อย เพลงพวงมาลัย เพลงเรือ หม่อมเมืองเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเล่นละครจึงได้รวบรวมเพื่อนฝูงหัดละครขึ้น

เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสเมืองเพชร ได้ทอดพระเนตรละครของหม่อมเมืองและสนพระทัยเป็นพิเศษ จึงพระราชทานบริเวณ “หน้าพระลาน” ซึ่งเป็นลานกว้างสำหรับให้คณะหม่อมเมืองแสดงละครเป็นประจำ หม่อมเมืองจึงได้ปรับปรุงการแสดงให้เป็นแบบละครในของชาววัง และฝึกหัดละครอย่างจริงจัง มีลูกศิษย์มากมาย ต่อมาในรัชกาลที่ 6 ได้มีผู้นำละครนอกเข้ามาประสมกับละครชาตรี เรียกว่าละครเข้าเครื่องหรือละครชาตรีเครื่องใหญ่

ดังนั้น ละครชาตรีจึงเป็นละครอีกชนิดหนึ่งที่รวมศิลปะสองแบบเข้าด้วยกัน และคณะละครในเมืองเพชรซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหม่อมเมือง ซึ่งนับว่าเป็นต้นกำเนิดละครเมืองเพชร ได้แตกแยกออกเป็นหลายคณะ ปัจจุบันยังคงรับแสดงอยู่ทั่วไป

5.8.8 เเห่เรือบก

การเห่เรือบกเป็นการดัดแปลงมาจากการเห่เรื่อน้ำ ซึ่งเป็นประเพณีเดิมของชาวเพชรบุรี การเห่เรือบกมีเล่นกันมานานประมาณ 20 ปีเศษ คือ หลังจากที่ทางการได้สร้างเขื่อนปิดกั้นที่อำเภอท่ายาง ซึ่งทำให้น้ำในแม่น้ำเพชรแห้งขอดลง และส่วนตอนกลางก็ตื้นเขิน ไม่เหมาะแก่การเห่เรื่อน้ำเหมือนแต่ก่อน นอกจากนี้วัดบางวัดที่อยู่ห่างไกลแม่น้ำลำคลองไม่สามารถจัดให้มีการเห่เรือ ผู้เคยเล่นเรื่อน้ำจึงได้คิดดัดแปลงเอาลักษณะของการเห่เรื่อน้ำมาเล่นบนบก โดยเอาเนื้อร้องและทำนองมาใช้ คิดทำเรือให้เหมาะกับบนบกและคิดทำทางให้ฝีพายเดินในขณะเห่

5.8.9 เพลงปรบไก่

เพลงปรบไก่อเป็นเพลงพื้นเมืองอย่างหนึ่งของชาวเพชรบุรีที่นับวันก็จะหาได้ยินยากขึ้นทุกที ที่ยังพอหาได้ยินได้ที่บ้านดอนข่อย ต.ลาดโพธิ์ อ. บ้านลาด จ.เพชรบุรี ซึ่งมีเล่นเป็นประจำทุกปี ความเป็นมาของเพลงปรบไก่ ใน จ.เพชรบุรี นั้นมีเรื่องเล่าสืบต่อกันมาว่า เป็นการละเล่นที่สืบทอดกันมาช้านานราว 150 ปี เศษ โดยแรกเริ่มมีการเล่นในในกรุงเก่า ครั้นเสียกรุงครั้งที่ 2 แล้ว ผู้คนพากันอพยพโยกย้ายหลบหนีพม่าเข้าสีกมาตั้งหลักแหล่งทำมาหากินในแถบราชบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี และปราณบุรี เมื่อว่างจากการทำนาทำไร่ ก็ยังคงมีการเล่นเพลงเรือ เพลงฉ่อย เพลงพวงมาลัย เพลงปรบไก่ ฯลฯ กันอยู่ตามเทศกาลงานประเพณีต่างๆ

เพลงปรบไก่ที่บ้านดอนข่อยนี้มีเล่นเป็นประจำทุกปีในวันเพ็ญเดือน 6 เพื่อบวงสรวงศาลเจ้าพ่อปู่ซึ่งเป็นศาลประจำหมู่บ้าน ในวันงานบูชาศาลหลวงพ่อปู่ ชาวบ้านดอนข่อยซึ่งโยกย้ายไปประกอบอาชีพที่อื่นก็จะพยายามกลับมาทำบุญบวงสรวงให้ได้ ด้วยมีความเชื่อกันว่าถ้าใครไม่กลับมาบูชาหลวงพ่อปู่แล้วตนเองหรือสมาชิกในครอบครัวอาจจะประสบเหตุร้าย

5.8.10 เพลงพวงมาลัย

เพลงพวงมาลัยเป็นเพลงพื้นเมืองที่มีมาแต่โบราณกว่า 100 ปี นิยมเล่นกันในแถบภาคกลางทั่วไป เล่นกันในเทศกาลต่างๆ เช่น ตรุษ สงกรานต์ ทอดกฐิน งานมงคล โขน จุก บวชนาค เป็นต้น ในจังหวัดเพชรบุรีนิยมเล่นกันในเทศกาลตรุษ สงกรานต์

นอกจากนี้เพลงพวงมาลัยยังใช้เป็นเพลงประกอบการเล่นช่วงรำ (ลูกช่วง) หรือการละเล่นอื่นๆ เช่น การเล่นผีแม่ศรี ผีกลอง เป็นต้น

5.8.11 เพลงพาดตาล

เพลงพาดตาลเป็นเพลงร้องเล่นเพื่อความเพลิดเพลินของคนขึ้นตาลในขณะที่จะขึ้นไปดวงตาล ปาดตาลรองและเก็บน้ำตาล ด้วยเหตุนี้การขึ้นไปร้องบนยอดตาลในระยะหลัง ๆ จึงเรียกกันว่า เพลงยอดตาล ทำนองเพลงที่ใช้เป็นทำนองเพลงโคราช ซึ่งคนเก่า ๆ บางคนเรียกว่า เพลงเหนือ เนื้อร้องส่วนใหญ่มักกล่าวถึงขั้นตอนและกรรมวิธีในการทำตาล เริ่ม

แต่การหาไม้มาทำพะองสำหรับขึ้นตาล ขึ้นไปใช้ไม้คาบนวดวงตาล ปาดหน้าตาล นำน้ำใส่กระบอกขึ้นไปแขวงตาล เรือขึ้นไปจนถึงเก็บน้ำตาลที่ได้กลับมาเคี้ยวหรือหมักเป็นกระแซ่ ถ้าไปขึ้นตาลกันหลายคนและไม่ไกลกันจนเกินไปนักก็อาจจะร้องรับเพลงพวงมาลัยกัน บางครั้งก็เป็นการร้องขมนกชมไม้ไปตามที่คิดกลอนได้

5.9 ภาษาและวรรณกรรม

5.9.1 ภาษาถิ่น

ภาษาถิ่นเพชรบุรีคือภาษาไทยนั่นเอง เพียงแต่สำเนียงเพี้ยนแผกออกไปจากภาษากลางกรุงเทพฯ อันเป็นเรื่องปกติธรรมดาของภาษาในทุกหนทุกแห่งและทุกชนชาติ สำเนียงเพชรบุรีจึงเป็นสำเนียงที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษชาวเมืองเพชร เพราะไม่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ว่ามีการเคลื่อนย้ายคนเพชรบุรีไปไว้ที่ใด มีแต่เรื่องกวาดครัวจากที่อื่นๆ มาอยู่ แต่ที่กวาดมาก็เป็นชนส่วนน้อยจึงไม่น่าจะมีผลในทางเปลี่ยนสำเนียงภาษาท้องถิ่นของคนพื้นเมืองเดิมมากนัก โดยสภาพภูมิศาสตร์ ที่ตั้งของเมืองเพชรบุรีอยู่ระหว่างเขตภาคกลางและเขตภาคใต้ แต่สำเนียงภาษาไม่มีส่วนละม้ายคล้ายคลึงกับทางภาษาถิ่นใดแต่กลับมีลักษณะเฉพาะเป็นของกลุ่มโดยเฉพาะ ซึ่งปัจจุบันจัดเป็นกลุ่มภาคตะวันตก

ภาษาของเมืองเพชรนั้น นอกจากมีคำต่างหากส่วนหนึ่งหนึ่ง ยังมีสำเนียงแปร่งอีกด้วย น่าสังเกตว่า คำเรียก ฟักทอง ฟักเขียว ว่า น้ำเต้า จี๊พรวนั้น ตรงกับคำเรียกในถิ่นปักษ์ใต้ ซึ่งน่าจะมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดมาก่อน คำบางคำนิยมใช้กันในท้องถิ่นเพชรบุรี โดยเฉพาะ เช่น ชัก ในความว่าไสหรือชูดเป็นชิ้นเล็ก ๆ เช่น ชักมะพร้าว ชักมะละกอ เป็นต้น ทือ คำสั่งให้วัวชิดซ้ายหรือตรง ทาด คำสั่งให้วัวชิดขวา ฟริกนก คำเรียกฟริกจี๊หนู ถั่วคุด คำเรียกถั่วลิสง ฯลฯ

ในการบอกปฏิเสธนั้น มีลักษณะแปลกกว่าภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ คือใช้คำ “ไม่” ตามหลังคำกริยา เช่น ไม่กิน ว่า “กินไม่” ไม่ไป ว่า “ไปไม่”

เวลาพูดส่งระดับเสียงคำกริยาขึ้นสูงและลดเสียง ไม่ ลงต่ำหายไปในคำขอ คนที่มาเมืองเพชรครั้งแรก ๆ หากต่อราคาสินค้า ได้ยินคนขายบอก ได้ไม่ (เสียง ไม่ เบาจนแทบไม่ได้ยิน) จึงมักเข้าใจผิดคิดว่าคนขายตกลง

5.9.2 วรรณกรรม

ทางด้านวรรณกรรม เพชรบุรีเป็นแหล่งวรรณกรรมที่สำคัญของประเทศ แหล่งหนึ่ง จะเห็นว่าเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง และพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับหลวงประเสริฐ ซึ่งเป็นเอกสารที่สำคัญก็ได้ไปจากเมืองเพชรบุรี แสดงว่าแต่โบราณมา เมืองเพชรเป็นแหล่งการศึกษาและมีต้นฉบับวรรณกรรมอยู่มาก ในคราวจัดหอสมุดสำหรับพระนคร ในแผ่นดิน

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวก็ได้หนังสือไปจากเมืองเพชรบุรีเป็นอันมาก และในสมัยหลัง ๆ ก็ยังได้รวบรวมไปหลายครั้งหลายครา บัญชีหนังสือยังปรากฏอยู่ที่หอสมุดแห่งชาติฉบับนี้

เฉพาะที่ยังมีต้นฉบับตกค้างอยู่ ก็มักอยู่ในสภาพชำรุด เท่าที่มีการสำรวจอย่างคร่าว ๆ ในปัจจุบัน พบว่าตามวัดต่างๆ ยังมีเอกสารอยู่เป็นอันมาก และพอจะแยกออกตามวัสดุที่ใช้เขียนได้ 2 ชนิด คือ วรรณกรรมใบลาน และวรรณกรรมสมุดไทย

วรรณกรรมทั้งสองประเภทที่กล่าวมา ได้รับการเอาใจใส่น้อยมากทั้งด้านการศึกษาและด้านเก็บรักษา หากอยู่ในลักษณะปัจจุบันต่อไป คิดว่าต้นฉบับจะชำรุดและถูกทำลายโดยวิธีการต่างๆ อย่างแน่นอน

5.10 ช่างทองโบราณเมืองเพชรบุรี

จังหวัดเพชรบุรีได้ชื่อว่าเป็นแหล่งศิลปช่างทองโบราณที่มีชื่อเสียงมากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ ศิลปะช่างทองโบราณเมืองเพชรบุรีได้รังสรรค์ผลงานด้านหัตถศิลป์ที่มีคุณค่างดงาม ประณีต แสดงถึงเอกลักษณ์แห่งภูมิปัญญา ผสมผสานฝีมือของผู้สร้างสรรค์ผลงาน

งานช่างทองของเมืองเพชรบุรีสืบทอดกันมาแต่โบราณกาล สอนกันในครอบครัว และแก่ผู้ที่มีใจรักในศิลปะการทำทองรูปพรรณ เพื่อสืบสานงานช่างทองอันงามเด่นให้คงอยู่คู่ชาติตลอดไป เมืองเพชรบุรีมีช่างทองโบราณอยู่ท่านหนึ่งมีชื่อเสียงในผลงานทางศิลปะที่วิจิตรตระการตา เป็นที่กล่าวขวัญเลื่องลือและนิยมในหมู่คนไทยที่รักชอบเครื่องทองที่มีรูปแบบลวดลายเครื่องทองโบราณ คือ นางเนื่อง แฝงสีคำ ท่านได้สร้างสรรค์ผลงานที่สวยงามยอดเยี่ยมฝากไว้เป็นมรดกสังคมให้ประชาชนได้ชื่นชมสัมผัสสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติมาตลอด สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงได้ประกาศยกย่องให้เป็นศิลปินพื้นบ้านสาขาหัตถศิลป์ด้านช่างทองโบราณในปี พ.ศ. 2531

5.11 ปูนปั้นเมืองเพชรบุรี

ความเป็นมาของงานปูนปั้นเมืองเพชรบุรี ที่เป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมเก่าแก่ประจำเมืองนี้ มีรูปแบบระบอบอายุมากกว่า 600 ปี อาจบรรยายตามหลักฐานที่เป็นประจักษ์พยานเท่าที่ตกค้างมาแต่อดีตโดยลำดับมา ดังต่อไปนี้

งานปูนปั้นทำเป็นลวดลายประดับตกแต่งศาสนสถานทรงปรากฏด้วยศิลาแลงที่วัดกำแพงแลงนั้น เป็นลวดลายที่มีรูปแบบพ้องกันกับแบบอย่างที่จัดอยู่ในสมัยนิยมแพร่หลายในสมัยสุโขทัย

งานปั้นปูนในสมัยอยุธยาตอนต้น ปรากฏในลักษณะลวดลายตกแต่งประดับพระสถูปทรง 8 เหลี่ยมในถ้ำเขาหลวงซึ่งมีอยู่ในที่นั้นหลายองค์ด้วยกัน

งานปูนปั้นที่มีรูปแบบสัมพันธ์กับศิลปะปูนปั้นสมัยอยุธยาตอนปลาย ในปัจจุบันยังพอมิเหลือค้างมาให้เห็นและชื่นชมได้หลายแห่งหลายที่ด้วยกัน ตัวอย่างเช่น ปูนปั้นหน้าบันโบสถ์ วัดเขabanไคอิฐ ปูนปั้นฐานสีมา วัดสระบัว ปูนปั้นหน้าบันโบสถ์ วัดเกาะ

งานปูนปั้นที่ได้รับการรังสรรค์ขึ้นระหว่างสมัยรัตนโกสินทร์ ปรากฏเป็นถาวรวัตถุที่ยังคงอยู่ในสภาพดีมีให้เห็นทั่วไปในเมืองเพชรบุรี ลักษณะของงานปูนปั้นในช่วงสมัยรัตนโกสินทร์นี้ มีข้อควรสังเกตโดยเฉพาะรูปแบบของลวดลายยังมีอิทธิพลจากรูปแบบลวดลายสมัยอยุธยาตอนปลายปรากฏอยู่ แบบลวดลายสมัยอยุธยาตอนปลาย เป็นลวดลายเครือเถาบ้าง ลายเครือกระหนกฝรั่งบ้าง ดังตัวอย่างให้เห็นได้เช่น ศาสนสถานวัดมหาสมณาราม ศาสนสถานวัดสนามพราหมณ์

5.11.1 ประเภทของงานปูนปั้น

งานปูนปั้นสกุลช่างเมืองเพชรบุรี อาจจัดลำดับออกเป็นแต่ละประเภทดังต่อไปนี้

- งานปูนปั้นประเภทพระพุทธรูปปฏิมากร
- งานปูนปั้นประเภทภาพพระนารายณ์
- งานปูนปั้นประเภทองค์ประกอบอาคารสถาน
- งานปูนปั้นประเภทลวดลายประดับหน้าบัน
- งานปูนปั้นประเภทตัวทับลาย
- งานปูนปั้นประเภทภาพลอยตัว

5.12 อาหารการกินของเมืองเพชร

อาหารการกินของเมืองเพชรนั้นมีอุดมสมบูรณ์ตลอดปี ราคาก็สมเหตุสมผลตามฤดูกาลทั้งนี้เพราะเมืองเพชรมีสภาพภูมิศาสตร์ที่อุดมสมบูรณ์ ทั้งในด้านทำเลที่ตั้ง ดินฟ้าอากาศ และระบบชลประทานที่เอื้ออำนวยอย่างได้ผลดียิ่ง ผลผลิตเกษตรได้ผลดี มีมากมายหลายชนิด

5.12.1 พืช – ผัก

เมืองเพชรมีพืชผักที่อุดมสมบูรณ์สามารถเพาะปลูกใช้บริโภคในเมืองเพชรเองและเหลือไปจำหน่ายในต่างจังหวัด โดยเฉพาะกรุงเทพฯ อีกจำนวนมาก พืชผักส่วนใหญ่จะปลูกในเขตอำเภอท่ายาง และอำเภอยะอำ ที่มีมากเป็นพิเศษและที่อื่นไม่ค่อยจะมีก็ได้แก่หน่อไม้ฝรั่ง (แอสปารากัส Assparacus) จากสหกรณ์หุบกะพง นอกจากหน่อไม้ฝรั่งแล้วยังมีผักและผลไม้อื่นๆ อีกด้วย

5.12.2 ผลไม้

ผลไม้ของเมืองเพชรมีมากมายหลายชนิด ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่นิยมกันมากได้แก่

ชมพู่เมืองเพชรเป็นที่ขึ้นชื่อบอกกันทั่วไป เพราะมีรสหวานอร่อย มีจำหน่ายในตลาดเมืองเพชรตลอดปี ชมพู่เมืองเพชรนั้น มีปลูกกันมากใน ต. หนองโสน อ. เมือง และ ต. บ้านลาด อำเภอบ้านลาด

ลูกตาลสด มีมากในอำเภอบ้านลาด

ละมุด มีมากในเขตอำเภอบ้านลาด

ส้มชนิดต่างๆ ทั้งส้มเขียวหวาน ส้มโอ ส้มแก้ว ส้มแป้น มีมากในเขตอำเภอบ้านลาด อำเภอท่ายาง และกิ่ง อ.หนองหญ้าปล้อง

มะนาว

สับปะรด

กล้วย มีทั้งกล้วยน้ำว้า และกล้วยไข่ นับว่ามีมากที่สุดในประเทศไทย และคุณภาพดีที่สุดด้วย

5.12.3 อาหารทะเล

เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ของเมืองเพชร ด้านตะวันออกจดทะเล จึงทำให้มีอาหารทะเลทั้งสดและแห้งอุดมสมบูรณ์ เหมือนกับจังหวัดชายทะเลอื่นๆ แต่ว่ามีราคาถูกกว่า เพราะเมืองเพชรเป็นเมืองท่องเที่ยวแบบผ่าน ไม่มีสถานที่พักผ่อนแบบ Sea Resort อย่างหัวหิน หรือพัทยา แหล่งผลิตส่วนใหญ่อยู่ในบ้านแหลม หาดเจ้าสำราญ และชะอำ

5.12.4 ขนมหวานเมืองเพชร

ขนมเมืองเพชรเป็นขนมธรรมดา ความจริงแล้วขนมที่ขึ้นชื่อของเมืองเพชรก็สามารถพบได้ในเมืองอื่นๆ แม้กระทั่งในกรุงเทพมหานคร ผิดกันแต่รสชาติหรือฝีมือในการปรุง

พูดถึงความเป็นมาแล้วขนมหลายชนิดที่นิยม และมีจำหน่ายอยู่ในปัจจุบันนี้ก็มีได้มีแต่เดิมในเมืองเพชรแต่ได้รับอารยธรรมมาจากต่างชาติ เช่น ขนมฟอยทอง และทองหยอดเป็นต้น แต่จะมีการนำเข้ามาในสมัยใดไม่ปรากฏแน่ชัด เพียงแต่สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ซึ่งเริ่มเผยแพร่ในราชสำนักก่อน โดยท่านผู้หญิงฟอนคอน ซึ่งมีขนมอยู่ 15 อย่าง ได้แก่ ทองหยิบ ทองหยอด ทองโปรง ทองม้วน ทองพลุ ทองแปะ ฟอยทอง ขนมจิง ขนมผิง ขนมฝรั่ง ขนมไข่เต่า ขนมสำปะนီ ขนมหม้อแกง ขนมกรอก และขนมสังขยา

กอบประพจน์ในสมัยรัชกาลที่ 4-5-6 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ในหลวงทรงโปรดเสด็จประพาสเมืองเพชรเสมอ ๆ ความรู้เรื่องการประกอบเครื่องครัวทั้งคาวและหวานตำรับชาววังจึงตกทอดกันมา

ขนมเมืองเพชรส่วนมากมีรสหวานและเข้มข้นกว่าที่อื่น ทั้งนี้เพราะเมืองเพชรมีการทำน้ำตาลโตนดกันมากและมีคุณภาพดี จนมีคนพูดกันติดปากว่า “...ปากหวานเหมือนน้ำตาลเมืองเพชร” น้ำตาลเมืองเพชรจึงเป็นที่นิยมนำไปใช้ทำขนมกันทั่วไป น้ำตาลเป็นส่วนสำคัญในการทำขนม น้ำตาลที่มีคุณภาพดีของเมืองเพชรส่วนมากจะผลิตจากอำเภอบ้านลาด น้ำตาลจากที่อื่นสู้ไม่ได้

ขนมเมืองเพชรที่ทำจำหน่ายในปัจจุบันนี้ ได้แก่ กาละแม ข้าวเกรียบ ข้าวเกรียบงาดำ ข้าวเกรียบงาขาว ข้าวเกรียบวาว ขนมหม้อแกง หม้อแกงไข่ (มีชื่อมากที่สุด) หม้อแกงถั่ว หม้อแกงเผือก ฝอยทอง ฝอยทองแห้ง (กรอบ) ฝอยทองแพ ทองหยอด ลำปะนี หรือลื้มกลืน กลีบลำควน ขนมฝิง ขนมบ้าบิ่น จาวตาลเชื่อม กล้วยอบ (อบด้วยไฟฟ้า) กล้วยตาก สาเกเชื่อม ผลไม้กวน สับปะรดกวน มะยมกวน กล้วยกวน

นอกจากนี้ยังมีขนมที่หารับประทานได้เฉพาะในเมืองเพชรเท่านั้น ได้แก่ ขนมตะโก้ ข้าวแช่ ขนมตะกริม ขนมไข่เต่า ขนมตาล ขนมจีบหนู ขนมหัวผักกาด น้ำเพชร

5.12.5 น้ำของจังหวัดเพชรบุรีถือได้ว่าเป็นของดีเมืองเพชร น้ำเพชรบุรีเป็นน้ำที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสวย เป็นน้ำที่ใช้สำหรับเครื่องต้น เป็นเส้นชีวิตของชาวเพชรทางเกษตร การคมนาคม และชีวิตประจำวัน น้ำในแม่น้ำเพชรบุรีใสสะอาด และพระมหากษัตริย์ในอดีตทรงใช้น้ำจากแม่น้ำเพชรบุรีเป็นน้ำสรง น้ำเสวย และงานพระราชพิธีสำคัญ แต่ยังหาหลักฐานไม่ได้ว่าเริ่มแต่เมื่อใด

เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จขึ้นครองราชย์ พ.ศ. 2411 นั้น ก็ได้ใช้น้ำเพชรบุรีเป็นส่วนหนึ่งในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก งานพระราชพิธีบรมราชาภิเษกสมโภช พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้จัดพระราชพิธีตามมณฑลต่างๆ สำหรับมณฑลราชบุรี ได้จัดที่วัดมหาธาตุจังหวัดเพชรบุรี โดยใช้น้ำในแม่น้ำเพชรบุรีในการพระราชพิธีด้วย พระราชพิธีบรมราชาภิเษกพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและพระราชพิธีราชาภิเษกสมรสก็ได้ใช้น้ำจากแม่น้ำเพชรบุรี โดยประกอบพิธีน้ำอภิเษก ณ วัดมหาธาตุ

เรื่องน้ำเสวยและน้ำที่จะนำไปใช้ในการพระราชพิธีได้เลิกไปสมัยปลายรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

5.14 ชาวไทยทรงดำ

ชาวไทยทรงดำ ซึ่งบางครั้งเรียกว่าลาวโซ่ง คือชื่อของกลุ่มชนเผ่าไทยกลุ่มหนึ่งในท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ส่วนใหญ่อยู่หนาแน่นในอำเภอเขาชัย้อย ถิ่นฐานเดิมอยู่แถบสิบสองจุไท และเดียนเบียนฟู ประเทศเวียดนาม สำหรับชาวไทยดำที่สืบเชื้อสายอยู่ในประเทศไทยโดยเฉพาะที่เมืองเพชร ส่วนใหญ่มีบรรพบุรุษอยู่แถบเมืองทันต์ในประเทศลาว

อาชีพหลักคือ การทำนา ทั้งข้าวเหนียวและข้าวเจ้า นอกจากนั้นยังมีการทำไร่ หาของป่า จับสัตว์ป่า ทำเครื่องจักรสาน ทอผ้า และมีความสามารถมากในเรื่องของการจับปลาน้ำจืดในห้วย หนอง ลำคลอง ภาษาของชาวไทยดำมีเอกลักษณ์ของตัวเอง คือมีการออกเสียงเป็นลักษณะเฉพาะ มีคำศัพท์ของตัวเอง และมีอักษรเขียนของตนเอง

5.15 สถานที่สำคัญ และสถานที่ท่องเที่ยว

ภาพที่ 23 แสดงสถานที่ท่องเที่ยวพระนครคีรี

5.15.1 พระนครคีรี

“เขาวัง” หรือ “พระนครคีรี” ซึ่งเป็นชื่อทางการ ชาวบ้านเรียก “เขาสมน (สะพาน)” สันนิษฐานว่าคงมาจากคำว่า “สมณ” เนื่องจากเคยมีภิกษุขึ้นไปจำพรรษา เพราะเป็นที่วิเวก เหมาะแก่การวิปัสสนาธุระ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จฯ มาที่เมืองเพชร และทรงพอพระราชหฤทัยมากกับบรรยากาศของธรรมชาติบนเขาแห่งนี้ จึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระราชวังขึ้น เพื่อเป็นที่สำหรับแปรพระราชฐานมาประทับพักผ่อน แล้วโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า “พระราชวังพระนครคีรี” ส่วนเขาลูกนี้ที่พระราชทานชื่อใหม่ว่า “เขามหาสวรรค์”

เขามหาสมณะหรือเขามหาสวรรค์นี้มีทั้งหมด 3 ยอด ยอดซึ่งเป็นที่ตั้งพระราชวังคือ ยอดทางทิศตะวันตกของเมืองเพชรบุรี ส่วนยอดกลางนั้นเป็นที่ตั้งของ “พระธาตุจอมเพชร” อีกยอดหนึ่งที่อยู่ทางทิศตะวันออกของเมืองเพชร เป็นที่ตั้งของวัดพระแก้วน้อย โบราณสถานที่น่าสนใจมากเว้นพระนครคีรีเป็นของเก่าที่มีมาแต่เดิม แล้วมาบูรณะใหม่ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คราวเดียวกับที่โปรดเกล้าฯ สร้างพระราชวังพระนครคีรีนั่นเอง

พระนครคีรีเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ และเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของเพชรบุรี มีรูปแบบสถาปัตยกรรมขององค์พระที่นั่งต่างๆ ที่เป็นการผสมผสานศิลปะแบบดั้งเดิมของไทยกับแนวนิยมแบบจีน และตะวันตกที่กำลังมีอิทธิพลต่องานก่อสร้างในขณะนั้น อาคารแต่ละหลังจึงมีทั้งลวดลายปูนปั้นแบบฝรั่งปนไทย โครงหลังคาและกระเบื้องคลุมแต่ละหลังมีทั้งแบบหลังคาเก๋งจีน หลังคาลาดชันแบบไทย หลังคาโดมกระเจกแบบฝรั่ง เช่นเดียวกับลูกกรง ราวระเบียง หรือแม้แต่เครื่องเรือนเฟอร์นิเจอร์ ก็มีทั้งแบบจีน แบบฝรั่งแท้ และแบบผสมที่ปรับให้เข้ากับการดำรงชีวิตแบบไทย

สิ่งก่อสร้างบนพระนครคีรี มีดังนี้

ยอดเขาด้านทิศตะวันตก

พระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ เป็นพระที่นั่งองค์ใหญ่ที่สุดในหมู่พระที่นั่งบนพระนครคีรี แบ่งออกเป็น 4 ห้องใหญ่ คือ ห้องเสวย ห้องโถงออกขุนนาง ห้องแต่งพระองค์ และห้องบรรทม

พระที่นั่งปราโมทย์มไหสวรย์ เป็นพระที่นั่ง 2 ชั้น ลักษณะคล้ายเก๋งจีน สร้างติดต่อกับพระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ชั้นล่างของพระที่นั่งมีห้องโถง 2 ห้อง ชั้นบนมีห้องโถง และห้องบรรทม 2 ห้อง ซึ่งห้องบรรทมด้านทิศเหนือเป็นห้องบรรทมของพระราชินี ปัจจุบันพระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์และพระที่นั่งปราโมทย์มไหสวรย์ จัดแสดงเป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนครคีรี มีศิลปวัตถุโบราณเก็บรักษาไว้เป็นจำนวนมาก

พระที่นั่งเวษณัตวีเชียรปราสาท เป็นปราสาทยอดปรางค์สูง 14 เมตร ตัวปราสาทมี 4 มุข มียอดปรางค์ใหญ่อยู่ตรงกลาง และยอดปรางค์เล็กที่มุขทั้ง 4 ตั้งอยู่บนฐานสูงซ้อนกัน 3 ชั้น แต่ละชั้นมีระเบียง

พระที่นั่งราชธรรมสภา อยู่ต่อจากพระที่นั่งเวษณัตวีเชียรปราสาท เป็นพระที่นั่งชั้นเดียวคล้ายเก๋งจีน แต่ทำประตูเป็นวงโค้ง และตกแต่งด้วยเสาปลอดคิดผนัง หัวยาวเป็นศิลปะกรีกแบบไอโอนิก เหนือหาวเสาทำลวดลายคล้ายถังใส่ช่อดอกไม้ประดิษฐ์ ซึ่งคงเป็นศิลปะผสมกันระหว่างไทย จีน และตะวันตก โดยช่างฝีมือไทย

พระที่นั่งองค์นี้ใช้เป็นที่พักประชุมสาธยายธรรม ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสนพระทัยในธรรมปฏิบัติอยู่แล้ว และมีพระราชประสงค์จะทรงเผยแพร่แก่ข้าราชการด้วย ในพระที่นั่งมีโต๊ะบูชาประดิษฐานพระพุทธรูปไว้เป็นที่เคารพสักการะ

หอชัชวาลเวียงชัย ชาวเมืองเรียกว่า กระโจมแก้ว ตั้งอยู่หน้าพระที่นั่งราชธรรมสภา สร้างเป็นรูปกลมคล้ายกระโจมไฟ สูง 20 เมตร มีบันไดเวียนภายในขึ้นข้างบน ชั้นบนรอบนอกเป็นระเบียงมีลูกกรงโดยรอบ ลูกกรงทำด้วยกระเบื้องเคลือบจากเมืองจีน หลังคาทำเป็นรูปโดมมุงด้วยกระเบื้องโกลีง ภายในโดมห้อยโคมไฟ กลางคืนจุดแล้วจะเห็นไปได้ไกลถึงชายทะเล นอกจากนี้พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวยังใช้สถานที่แห่งนี้เป็นที่ประทับทอดพระเนตรดูดาว ด้านข้างหอชัชวาลเวียงชัยมีเสาสูง 20 เมตร สำหรับชักธงมหาราชประจำพระองค์

หอพิมานเพชรมเหศวร ตั้งอยู่บนเนินเขาสูงเล็กๆ ตรงหน้าพระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ มีลักษณะเป็นหอ 3 หอเชื่อมต่อกัน หอกลางมีขนาดใหญ่กว่าอีก 2 หอ ที่อยู่ด้านข้าง ที่หอกลางมีแท่นประดิษฐานพระพุทธรูปอยู่ภายใน หอริมขวามือเป็นศาลเทพารักษ์ หรือศาลพระภูมิเจ้าที่ หอริมซ้ายมือเป็นที่ประโคมสังคีต ซึ่งยังมีเสาไม้สำหรับแขวนฆ้องชัยปรากฏอยู่

ที่หอกลางใหญ่เป็นที่บรรทมของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในวันที่ทรงถืออุโบสถศีลขณะประทับอยู่บนพระนครคีรี จากห้องพระบัญชาห้องพระบรรทมนี้มองออกไปจะเห็นพระธาตุจอมเพชรและวัดพระแก้ว เหมาะแก่การจำศีลภาวนาเป็นอย่างยิ่ง หอพิมานเพชรมเหศวรเป็นที่ประกอบพระราชพิธีโสกันต์สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ ซึ่งเป็นพระอนุชาธิราชในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ยอดเขาสูงกลาง

มีพระเจดีย์ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นและพระราชทานนามว่า เจดีย์พระธาตุจอมเพชร ตั้งอยู่โดดเดี่ยวบนยอดเขาด้านใต้ของพระราชวัง อยู่ใกล้กับหอดูดาวปิตักัน สูงประมาณ 40 เมตร ฐานกว้าง 20 เมตร เดิมเป็นเจดีย์เก่าโปรดเกล้าฯ ให้ซ่อมและเสริมให้สูงขึ้นตามแบบพระศรีรัตนเจดีย์ในวัดพระศรีรัตนศาสดารามและ

ทรงบรรจุพระบรมสารีริกธาตุไว้ภายในองค์เจดีย์ ในวัดพระศรีรัตนศาสดารามและทรงบรรจุพระบรมสารีริกธาตุไว้ภายในองค์เจดีย์

ยอดเขาด้านทิศตะวันออก

บนยอดเขานี้เป็นที่ตั้งของวัดพระแก้ว ประกอบด้วยพระอุโบสถ พระสุทธเสลเจดีย์ หอระฆัง พระปรางค์แดง และศาลา

5.15.2 พระรามราชนิเวศน์ (พระราชมณเฑียร)

เป็นพระราชมณเฑียรที่สร้างสมัยรัชกาลที่ 5 ลักษณะแบบตึกฝรั่งประดับตกแต่งด้วยกระจกสี เขียนภาพต่างๆ ฝีมือประณีตงดงามมาก ขณะนี้อยู่ในการดูแลและเป็นที่ตั้งของจังหวัดทหารบกเพชรบุรี

5.15.3 พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน

สร้างเป็นที่ประทับแรมอยู่ในฤดูร้อน สมัยรัชกาลที่ 6 ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลอำเภอชะอำ มีพระที่นั่งใหญ่ 3 องค์ ตัวอาคารเป็นไม้สัก ฝีมือละเอียดงดงามมาก ลักษณะเป็นระเบียงมุงหลังคา ทอดยาวสู่ชายทะเล

ปัจจุบันกองกำกับการ 1 กองบังคับการฝึกตำรวจตระเวนชายแดน (ค่ายพระราม 6) เป็นผู้ดูแลพระที่นั่งแห่งนี้

5.15.4 แก่งกระเจาน

เป็นเขื่อนกั้นแม่น้ำเพชรบุรี ทำให้เกิดทะเลสาบน้ำจืดขนาดใหญ่และกว้างที่สุดของประเทศไทย จัดว่าเป็นสถานที่พักผ่อนที่สวยงามที่สุด

5.15.5 เขาพะเนินทุ่ง

เป็นเขาสูงแวดล้อมด้วยป่าดงดิบ มีสภาพภูมิประเทศสมบูรณ์ที่สุด อากาศหนาวเย็นตลอดปี เมื่อมองจากยอดเขาจะเห็นทะเลหมอกสุดสายตาปกคลุมโดยรอบ เขาพะเนินทุ่งสูงจากระดับน้ำทะเล 1,207 เมตร อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

5.15.6 น้ำตกทอทิพย์

เป็นน้ำตกไหลตลอดปี สูงถึง 9 ชั้น แต่ละชั้นสวยแปลกตา อยู่ห่างจากเขาพะเนินทุ่งประมาณ 15 กิโลเมตร

5.15.7 เขาเตาหม้อ

มีถ้ำหินงอกหินย้อย สวรรค์จิตรพิสดารมาก เป็นอันดับหนึ่งของเมืองไทย และที่ค้นพบใหม่ก็มีอีกมากมายหลายถ้ำ อยู่ในอำเภอท่ายาง

5.15.8 หาดชะอำ

เป็นหาดทรายขาวสะอาดสวยที่สุดแห่งหนึ่ง ที่ขึ้นชื่อรู้จักกันดี เหมาะแก่การพักผ่อนนอนรับลม และลงเล่นน้ำให้ชื่นใจ ยามเช้าชมพระอาทิตย์ขึ้นริมขอบฟ้าที่จรดน้ำเป็นภาพที่งดงามมากยากที่จะลืมเลือน

5.15.9 ถ้ำเขาหลวง

เป็นถ้ำขนาดใหญ่ ที่มีหินย้อยสีสนสวยงามตระการตาแห่งหนึ่ง ภายในถ้ำมีพระพุทธรูปองค์ใหญ่ซึ่งรัชกาลที่ 5 ทรงสร้างไว้ประดิษฐานอยู่ ถ้ำแห่งนี้ ตั้งอยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดประมาณ 4 กิโลเมตร

5.15.10 หาดปึกเตียน

เป็นหาดแห่งใหม่ ห่างจากหาดเจ้าสำราญมาทางใต้ ประมาณ 7 กิโลเมตร ที่นี่มีหาดทรายขาวสะอาดขาวเหยียด เงียบสงบ มีที่พักซึ่งมีบริการดีสะอาดสบายน่าอยู่

5.15.11 แหลมหลวง

เป็นหาดทราย ที่มีปลายแหลมยื่นออกไปในทะเล 2 กิโลเมตร เป็นที่ชมพระอาทิตย์ขึ้นและตก ตั้งอยู่ที่ตำบลแหลมผักเบี้ย ห่างตัวเมืองเพชรบุรี ประมาณ 5 กิโลเมตร (แยกซ้ายมือก่อนถึงหาดเจ้าสำราญเล็กน้อย)

5.15.12 หาดเจ้าสำราญ

เป็นหาดทรายขาวสะอาด สงบเงียบเหมาะแก่การพักผ่อน เป็นที่รู้จักกันดี มีทิวทัศน์สวยงามมาก บนฝั่งชายทะเลมีต้นมะพร้าวเป็นทิวแถวไปตามโค้งของหาด หาดเจ้าสำราญนี้อยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 15 กิโลเมตร

6. ข้อมูลของเทศบาลเมืองเพชรบุรี

6.1 การจัดตั้งเทศบาลเมืองเพชรบุรี

เทศบาลเมืองเพชรบุรีเป็นหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลเมืองเพชรบุรี พ.ศ. 2478 เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ.2478 โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ให้จัดเขตชุมชนในบรรดาดำบลอันเป็นที่ตั้งศาลาว่าการจังหวัดเพชรบุรีตามเขตที่กำหนดไว้ในมาตรา 4 ขึ้นเป็นเมือง มีฐานะเป็นเทศบาลเมืองมีนามว่า เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

6.1.1 ตามมาตรา 4 แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลเมืองเพชรบุรี พ.ศ.2478 ให้กำหนดเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ไว้ดังนี้

ด้านเหนือ หลักเขตหมายเลขที่ 1 ตั้งอยู่บนเส้นขนาน และห่างจากปากตะวันตกของถนนราชดำเนินไปทิศตะวันตก 80 เมตรและอยู่ตรงที่เส้นขนานนี้ตัดกับเส้นที่ต่อตรงไปจากปากเหนือ ของถนนราชเสวก จากหลักเขตหมายเลขที่ 1 ไปทางทิศตะวันออก เป็นเส้นตรงไปจดหลักเขตหมายเลขที่ 2 ที่มุมตะวันออกเฉียงเหนือของบริเวณวัดน้อย จากหลักเขตที่ 2 เป็นเส้นตรงไปทิศตะวันออกเฉียงใต้ จดหลักเขตหมายเลขที่ 3 ซึ่งอยู่ปากเหนือของถนนไปตำบลบางจานตรงที่ตัดกับศูนย์กลางทางรถไฟ

ด้านตะวันออก จากหลักเขตที่ 3 ตามเส้นศูนย์กลางทางรถไฟไปทิศใต้ จดหลักเขตหมายเลขที่ 4 ซึ่งอยู่บนเส้นศูนย์กลางนี้ และห่างจากปากใต้ของถนนราชดำริไปทิศใต้ 80 เมตร

ด้านใต้ จากหลักเขตที่ 4 เป็นเส้นขนาน และห่างจากปากใต้ของถนนราชดำริไปทางทิศใต้ 80 เมตร ไปทางทิศตะวันตกจดหลักเขตหมายเลขที่ 5 ซึ่งอยู่บนเส้นขนานนี้และห่างจากปากตะวันตกของถนนราชดำเนิน ไปทิศตะวันตก 80 เมตร

ด้านตะวันตก จากหลักเขตที่ 5 เป็นเส้นขนาน และห่างจากปากตะวันตกของถนนราชดำเนินไปทิศตะวันตก 80 เมตร ไปทางทิศเหนือจดหลักเขตที่ 1

6.1.2 ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี พ.ศ.2491 เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ.2491 ดังนี้

ด้านเหนือ ตั้งแต่หลักเขตที่ 1 ซึ่งตั้งอยู่ที่ปากตะวันตกของถนนไปเขาหลวง ตัดกับเส้นศูนย์กลางทางรถไฟเป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ จดหลักเขตที่ 2 ซึ่งตั้งอยู่บนเส้นที่ต่อเส้นปากเหนือของถนนราชเสวก เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือและตัดกับเส้นตั้งฉากกับปากตะวันตกของถนนราชดำเนินซึ่งมีระยะยาว 80 เมตร จากหลักเขตที่ 2 หักเป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้จดหลักเขตที่ 3 ซึ่งตั้งอยู่ที่มุมตะวันออกเฉียงเหนือของบริเวณวัดน้อยจากหลักเขตที่ 3 หักเป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้จดหลักเขตที่ 4 ซึ่งตั้งอยู่ที่ปากเหนือของทางไปตำบลบางจาน ตัดกับเส้นศูนย์กลางทางรถไฟ

ด้านตะวันออก จากหลักเขตที่ 4 หักไปตามเส้นศูนย์กลางทางรถไฟไปทางทิศใต้จดหลักเขตที่ 5 ซึ่งอยู่บนเส้นศูนย์กลางทางรถไฟและห่างจากปากใต้ของถนนราชดำริ 80 เมตร

ด้านใต้ จากหลักเขตที่ 5 หักเป็นเส้นตรงขนานและห่างจากปากใต้ของถนนราชดำริ 80 เมตร ไปทางทิศตะวันตกจดหลักเขตที่ 6 ซึ่งตั้งอยู่ที่ริมฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเพชรบุรีจากหลักเขตที่ 6 หักเลียบตามฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเพชรบุรีไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้จด

หลักเขตที่ 7 ซึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเพชรบุรีและห่างจากปากตะวันตกของถนนราชดำเนิน 80 เมตร วัดเป็นเส้นตั้งได้ฉากกับปากตะวันตกของถนนนี้

ด้านตะวันตก จากหลักเขตที่ 7 หักเป็นเส้นตรงขนานและห่างจากปากตะวันตกของถนนราชดำเนิน 80 เมตร ไปทางทิศเหนือจดหลักเขตที่ 8 ซึ่งตั้งอยู่ที่ปากใต้ของถนนไปเขابันไคอิฐ จากหลักเขตที่ 8 หักเป็นเส้นตรงเฉียงปากใต้ของถนนไปเขابันไคอิฐไปทางทิศตะวันตกระยะ 648 เมตร จดหลักเขตที่ 9 ซึ่งตั้งอยู่ที่ปากถนนเข้าวัดถ้ำแก้วปากตะวันตกจากหลักเขตที่ 9 หักเฉียงฝั่งตะวันตกของถนนไปวัดถ้ำแก้วจดหลักเขตที่ 10 ซึ่งตั้งอยู่ที่ปากตะวันตกของถนนไปวัดถ้ำแก้วตัดกับปากเหนือของทางสายที่ 19 (ทางไปจังหวัดราชบุรี) จากหลักเขตที่ 10 หักเป็นเส้นตรงเฉียงปากเหนือของทางสายที่ 19 ไปทางทิศตะวันออกระยะ 392 เมตร จดหลักเขตที่ 11 ซึ่งตั้งอยู่ที่ปากเหนือของทางสายที่ 19 ตัดกับปากตะวันตกของถนนไปเขาหลวงจากหลักเขตที่ 11 หักเป็นเส้นตรงเฉียงปากตะวันตกของถนนไปเขาหลวงจนจดหลักเขตที่ 1

6.2 ลักษณะที่ตั้ง

เทศบาลเมืองเพชรบุรีตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีอันเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางตอนล่างของประเทศ โดยอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครฯ เมืองหลวงของประเทศไปทางทิศใต้ เป็นระยะทางประมาณ 120 กิโลเมตร

6.3 อาณาเขต

เทศบาลเมืองเพชรบุรี มีอาณาเขตติดต่อกับท้องถิ่นใกล้เคียง ดังนี้

6.3.1 ทิศเหนือ ติดต่อกับ อบต. หอนง โสน อบต.บ้านกุ่ม และ อบต.ธงไชย

6.3.2 ทิศใต้ ติดต่อกับ อบต. ดันมะม่วง อบต.โพธิ์ไร่หวาน และ อบต.บ้านหม้อ

6.3.3 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อบต. หอนง โสน อบต.ช่องสะแก และ อบต.นาขึง

6.3.4 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อบต. ไร่ส้ม อบต.บ้านหม้อ

6.4 เขตการปกครอง

เทศบาลเมืองเพชรบุรี แบ่งเขตการปกครองเป็น 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลท่าราบ มีพื้นที่ 3.4 ตารางกิโลเมตร ตำบลคลองกระแชง มีพื้นที่ 2 ตารางกิโลเมตร

6.5 ประชากร

จากหลักฐานทางทะเบียนราษฎร ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2549 ของสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเมืองเพชรบุรี ทะเบียนภาค สาขาจังหวัดเพชรบุรี ปรากฏข้อมูลจำนวนประชากร / ครัวเรือน ในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี ดังนี้

6.5.1 จำนวนประชากรรวม 26,124 คน

6.5.2 จำนวนครัวเรือนรวม 9,156 หลังคาเรือน

6.6 สภาพภูมิประเทศ

เทศบาลเมืองเพชรบุรี มีพื้นที่ 5.4 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,375 ไร่ มีสภาพเป็นพื้นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำเพชรบุรี มีแม่น้ำเพชรบุรีไหลผ่านกลางเขตเทศบาล จากแนวเขตเทศบาลด้านทิศใต้ไปจรดแนวเขตเทศบาลด้านทิศเหนือ เป็นระยะทางประมาณ 3.7 กิโลเมตร ความกว้างของแม่น้ำเพชรบุรี ช่วงที่ไหลผ่านในเขตเทศบาลฯ โดยเฉลี่ยประมาณ 50 เมตร คิดเป็นพื้นที่ของแม่น้ำเพชรบุรีในส่วนของที่ไหลผ่านเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี ประมาณ .185 ตารางกิโลเมตร

6.7 ลักษณะภูมิอากาศ

เนื่องจากพื้นที่เขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี ตั้งอยู่ในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งด้านทิศตะวันตกของจังหวัดเป็นเทือกเขาสูงสลับซับซ้อน ด้านทิศตะวันออกติดต่อกับทะเลอ่าวไทยตลอดแนว ทำให้มีสภาพอากาศอบอุ่นสบายไม่ร้อนจัดและไม่หนาวจัด โดยแบ่งเป็น 3 ฤดูกาล เช่นเดียวกับสภาพภูมิอากาศทั่วไปของประเทศไทย

6.8 ลักษณะชุมชนในท้องถิ่น

ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรีเป็นชุมชนที่ตั้งขึ้นตามนโยบายของกรมการปกครอง(เดิม)ที่กำหนดให้เทศบาลฯส่งเสริมให้ประชาชนในเขตเทศบาลฯ ซึ่งเป็นชุมชนเมืองได้มีการรวมกลุ่มเพื่อร่วมกันคิดร่วมกันทำร่วมกันแก้ไขปัญหาของกลุ่มในรูปแบบของชุมชนย่อย สำหรับการแบ่งชุมชนย่อยในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรีเป็นการแบ่งตามสภาพพื้นที่ โดยพิจารณาถึงการรวมกลุ่มทางสังคมเดิมประกอบกัน โดยแบ่งเป็น 16 ชุมชน ครอบคลุมพื้นที่เขต เทศบาลฯเกือบทั้งหมด คงเหลือเฉพาะพื้นที่บริเวณย่านการค้าหลัก 2 ฝั่งถนนสุรินทรฤาไชย และถนนพานิชเจริญ (จากแยกวัดศรีถึงเชิงสะพานจอมเกล้า) ซึ่งพื้นที่บริเวณนี้ส่วนใหญ่เป็นอาคารพาณิชย์ สถานประกอบการค้าที่มีการรวมกลุ่มของประชาชนในทางธุรกิจอยู่เดิมแล้ว

ชุมชนย่อยในเขตเทศบาล 16 ชุมชน แยกตามตำบลดังนี้

6.8.1 ตำบลท่าราบ

6.8.1.1 ชุมชนจันทราวาส

6.8.1.2 ชุมชนท่าหิน

6.8.1.3 ชุมชนต้นมะม่วง

6.8.1.4 ชุมชนไร่จิง

6.8.1.5 ชุมชนหน้าพระลาน

6.8.1.6 ชุมชนวัดลาด

6.8.1.7 ชุมชนวิหารใหญ่-ไครโลก

6.8.1.8 ชุมชนวัดเกาะ

6.8.1.9 ชุมชนนามอญ

6.8.2 ตำบลคลองกระแซง

6.8.2.1 ชุมชนทรัพย์สิน

6.8.2.2 ชุมชนพระนครคีรี

6.8.2.3 ชุมชนพระปรางค์

6.8.2.4 ชุมชนชีสระอินทร์

6.8.2.5 ชุมชนไร่ร่อ

6.8.2.6 ชุมชนรามราชนิเวศน์

6.8.2.7 ชุมชนรถไฟ-ไชยสุรินทร์

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดเพชรบุรี และการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน ทั้งจากตำรา เอกสาร และจากความคิดเห็นของนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรี เพื่อค้นหาบุคลิกภาพและลักษณะอันโดดเด่นของจังหวัด มาใช้เป็นตัวแทนในการสร้างเอกลักษณ์และถ่ายทอดมาเป็นองค์ประกอบต่างๆ สำหรับการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน อันมีเนื้อหาและขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลภาคเอกสาร
2. การวิเคราะห์ข้อมูลภาคเอกสาร
3. การศึกษาข้อมูลภาคสนาม
4. การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม
5. การออกแบบ
6. การประเมินผลงานออกแบบ
7. กลุ่มผู้ประเมินผลงานออกแบบ

1. การศึกษาข้อมูลภาคเอกสาร

- 1.1 เพื่อศึกษาข้อมูลของจังหวัดเพชรบุรี
- 1.2 เพื่อศึกษาการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลภาคเอกสาร

เพื่อค้นหาสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นของจังหวัดเพชรบุรี และเทคนิควิธีการในการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน

3. การศึกษาข้อมูลภาคสนาม

เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อค้นหาเอกลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุดของจังหวัดเพชรบุรีและกำหนดบุคลิกภาพของจังหวัด จากการสัมภาษณ์สอบถามความคิดเห็นของนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรี

4. การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม

เป็นการวิเคราะห์เพื่อสรุปแนวความคิดในการกำหนดบุคลิกภาพ และเอกลักษณ์อันโดดเด่นที่สุดของจังหวัดเพชรบุรี และนำผลการวิเคราะห์มาถ่ายทอดเป็นองค์ประกอบต่างๆ ในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอ์นิเจอร์ถนน คือการกำหนดรูปร่าง สี ตัวอักษร วัสดุ และการประดับตกแต่ง

5. การออกแบบ

5.1 ขั้นการวางแผนการออกแบบ ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่างๆ

5.2 ขั้นเตรียมการผลิต นำผลการวิเคราะห์มาทำการร่าง (Sketch Design) เป็นผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอ์นิเจอร์ถนน

5.3 ขั้นการผลิต นำแบบร่างที่ได้มาทำการออกแบบในคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมประยุกต์

5.4 ขั้นบันทึกข้อมูล รวบรวมผลงานเป็นภาคเอกสาร และบันทึกข้อมูลเป็นรูปแบบดิจิทัล

6. การประเมินผลงานออกแบบ

6.1 การประเมินผลขั้นต้น ด้วยการนำเสนอผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอ์นิเจอร์ถนน ต่อนักวิชาการผู้มีความรู้เกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรี และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเพื่ออภิปราย วิเคราะห์ หาข้อบกพร่องต่างๆ

6.2 การประเมินผลขั้นสุดท้าย ด้วยการนำผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอ์นิเจอร์ถนนที่แก้ไขสมบูรณ์แล้วมาทดสอบสมมุติฐานกับนักท่องเที่ยวและประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

7. กลุ่มผู้ประเมินผลงานออกแบบ

7.1 กลุ่มนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

7.1.1 เกตุทัต ศาสตราภิชาน ดร.ล้อม เฟื่องแก้ว นักเขียน นักวิชาการท้องถิ่น ที่ปรึกษาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรภูมิ นายกสมาคมสื่อมวลชนจังหวัดเพชรบุรี และกรรมการวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

7.1.2 รศ.สุนันท์ นิลพงษ์ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี กรรมการบริหารสมาคมสื่อมวลชนเพชรบุรี และอดีตผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

7.1.3 นายเกริกชัย ชชาติไทยไตรรงค์ ผู้อำนวยการสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี

7.1.4 อาจารย์บุญมี พิบูลย์สมบัติ ข้าราชการบำนาญ คอลัมนิสต์ประจำหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรภูมิ เป็นปราชญ์ท้องถิ่น ด้านประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม

7.1.5 อาจารย์ประสิทธิ์ ชีระนันท์ ข้าราชการบำนาญ ปราชญ์ท้องถิ่น ด้านประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม

นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ได้รับการเลือกสรรโดยพิจารณาจากคุณวุฒิ ประสบการณ์ และความรู้ ซึ่งนักวิชาการแต่ละท่าน เป็นผู้ที่มีชื่อเสียง และเป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดี โดยเฉพาะในจังหวัดเพชรบุรี เป็นผู้ที่มีความรู้อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับข้อมูลในด้านต่างๆ ของจังหวัดเพชรบุรี

7.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบ จำนวน 6 ท่าน ได้แก่

7.2.1 รศ.เอื้อเอ็นดู ศิสุกุล ณ อยุธยา อาจารย์ และกรรมการบริหารภาควิชาดนตรีศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7.2.2 ผศ.ประเทือง ครองอภิรดี ภาควิชาการออกแบบอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7.2.3 คุณเจษฎ์ บุญเรืองรอด บริษัท CONTOUR COMPANY LIMITED TERMS & CONDITION/PRIVACY POLICY

7.2.4 คุณฉัฐนันท์ แวนมาลี บริษัท N.U.A.T _DESIGN และอาจารย์ประจำภาควิชานิเทศศิลป์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

7.2.5 คุณฉัฐญา ชัยวรรณคุปต์ บริษัท กราฟฟิค 49 จำกัด

7.2.6 คุณบัญชา สระทอง บริษัท IBOX Environmental Graphic Design

ผู้เชี่ยวชาญทางการออกแบบทั้ง 6 ท่าน ได้รับการเลือกสรรโดยพิจารณาจาก คุณวุฒิ ประสบการณ์ และความรู้ ผู้ที่เป็นอาจารย์มีตำแหน่งทางวิชาการในระดับรองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ และสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักออกแบบล้วนมีประสบการณ์ทำงาน ทางด้านการออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อมมาไม่ต่ำกว่า 5 ปี

7.3 กลุ่มประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัด เพชรบุรี จำนวนกลุ่มละ 50 คน โดยมียุมากกว่า 18 ปี ขึ้นไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี ได้ทำการศึกษาถึงบุคลิกภาพและสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี โดยการสัมภาษณ์นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรี จากนั้นจึงนำผลการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์และสรุปแนวทางการใช้องค์ประกอบในการออกแบบ และหลังจากทำการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี เรียบร้อยแล้ว ได้นำผลการออกแบบไปทดสอบ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กับกลุ่มนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบ จากนั้นนำผลการสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผลงาน และจึงนำผลงานออกแบบไปทดสอบสมมุติฐานโดยใช้แบบสอบถาม จากประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี และจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี ในการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วนสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลก่อนการออกแบบ

- 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคเอกสารถึงเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของจังหวัดเพชรบุรี
- 1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามถึงบุคลิกภาพ เอกลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุดของจังหวัดเพชรบุรี
- 1.3 การวิเคราะห์แนวทางการใช้องค์ประกอบในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี

2. การประเมินผลการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนจากนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบ

- 2.1 การประเมินผลการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนจากนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ
- 2.2 การประเมินผลการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบ

3. การประเมินผลการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนของประชาชนจังหวัดเพชรบุรี และนักท่องเที่ยว

3.1 การประเมินผลการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนของประชาชนจังหวัดเพชรบุรี

3.2 การประเมินผลการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนของนักท่องเที่ยว

1. การวิเคราะห์ข้อมูลก่อนการออกแบบ

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคเอกสารถึงเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของจังหวัดเพชรบุรี

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรีในภาคเอกสาร ผู้วิจัยพบว่าจังหวัดเพชรบุรีนั้นมีลักษณะที่โดดเด่นหลายด้าน คือ ทั้งการเป็นเมืองที่มีความเก่าแก่มาแต่โบราณ มีเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่น่าชื่นชมและน่าศึกษา ด้วยความเป็นเมืองที่มีอารยธรรมมาเนิ่นนานนั้น ได้ส่งสมมติประวัติการในแขนงต่าง ๆ ไว้อย่างมากมาย เพชรบุรีเป็นจังหวัดที่มีลักษณะภูมิประเทศอันหลากหลาย มีอาณาเขตติดต่อกับทะเลและป่าเขา ทำให้มีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามเกิดขึ้นหลายแห่งเป็นแหล่งต้นน้ำ ผืนแผ่นดินอุดมสมบูรณ์เหมาะสมแก่การเกษตร ส่งผลให้เป็นเมืองที่มีชื่อเสียงในด้านอาหารการกิน และในหลายสิ่งที่กล่าวมานั้น ถ้าสืบค้นต่อไปจะพบแต่สิ่งที่มีความสำคัญและน่าศึกษา อันล้วนแต่เป็นสิ่งที่สร้างความโดดเด่นให้แก่จังหวัดเพชรบุรีได้ทั้งสิ้น

ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลมาจัดเป็นหมวดหมู่สำหรับสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้มีความชัดเจนมากขึ้นต่อการศึกษาหาเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของจังหวัดเพชรบุรี ได้เป็น 4 หมวดหมู่ดังนี้

1.1.1 เอกลักษณ์ทางด้านการมีประวัติศาสตร์ที่สำคัญและยาวนาน

1.1.2 เอกลักษณ์ทางด้านการมีศิลปะและวัฒนธรรมที่งดงาม

1.1.3 เอกลักษณ์ทางด้านสภาพภูมิประเทศ ที่ทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวอัน

หลากหลาย

1.1.4 เอกลักษณ์ทางด้านทรัพยากรที่มีมากมาย ทำให้อาหารการกินอุดมสมบูรณ์

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามถึงบุคลิกภาพและเอกลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุดของจังหวัดเพชรบุรี

การออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีนี้ ใช้วิธีการศึกษาข้อมูลเพื่อให้ได้องค์ประกอบในการออกแบบ จากการใช้แบบสัมภาษณ์สอบถามความคิดเห็นจากนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้เกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรี ถึงการกำหนดบุคลิกภาพของจังหวัดและค้นหาเอกลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุดของจังหวัดเพชรบุรี ได้ผลการสัมภาษณ์นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อกำหนดองค์ประกอบในการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงผลการสัมภาษณ์นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิถึงการใช้อยู่อาศัยจากป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนจังหวัดเพชรบุรีที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ศาสตราจารย์ ดร. ล้อม เพ็งแก้ว	
ป้ายสัญลักษณ์	เคยใช้ป้ายแสดงข้อมูล (Information Sign) ในโอกาสที่นำผู้คนมาเที่ยว โดยใช้เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลว่าที่ทำไว้นั้น ตรงกับข้อมูลที่ถูกต้องหรือไม่ ส่วนป้ายอื่นนั้นไม่ค่อยได้ใช้ประโยชน์ เพราะเป็นคนในพื้นที่ จะรู้จักสิ่งต่างๆ คืออยู่แล้ว
เฟอร์นิเจอร์ถนน	ไม่เคยใช้ประโยชน์เลย
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	
ป้ายสัญลักษณ์	ไม่เคยใช้ป้ายสัญลักษณ์ เพราะเป็นคนในพื้นที่ รู้จักที่ต่างๆ คืออยู่แล้ว
เฟอร์นิเจอร์ถนน	ใช้แสงไฟจากโคมไฟถนน และใช้ถังขยะในบางครั้ง แต่ก็เป็นส่วนน้อย
อาจารย์ประสิทธิ์ ชีระนันท์	
ป้ายสัญลักษณ์	ไม่เคยใช้ประโยชน์จากป้ายสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพราะเป็นคนพื้นที่จึงรู้จักสถานที่ต่างๆ คืออยู่แล้ว
เฟอร์นิเจอร์ถนน	ไม่เคยใช้ประโยชน์จากเฟอร์นิเจอร์ถนนเลย เพราะว่าไม่ได้ออกไปไหนนานแล้ว สุขภาพไม่ดี

ตารางที่ 4 (ต่อ)

อาจารย์บุญมี พิบูลสมบัติ	
ป้ายสัญลักษณ์	ไม่เคยใช้ประโยชน์จากป้ายสัญลักษณ์ เพราะว่าเป็นคนในพื้นที่ จะรู้จักสิ่งต่างๆ ดีอยู่แล้ว
เฟอร์นิเจอร์ถนน	ส่วนใหญ่ก็ไม่เคยใช้เลย มีบ้างที่ใช้แสงสว่างจากโคมไฟถนน แต่ก็ไม่ค่อยชอบ เพราะไฟบางประเภทจะสว่างจ้ามากจนแสบตา
ผอ. เกริกชัย ชาติไทยไครรงค์	
ป้ายสัญลักษณ์	ไม่เคยใช้ประโยชน์จากป้ายสัญลักษณ์ เพราะจะรู้จักที่ต่างๆ ดีอยู่แล้ว
เฟอร์นิเจอร์ถนน	ใช้แสงสว่างจากโคมไฟถนน และใช้ถังขยะ

ตารางที่ 5 แสดงผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการถ่ายทอดเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีของป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ศาสตราจารย์ ดร. ล้อม เพ็งแก้ว	
ป้ายสัญลักษณ์	มีเพียงป้ายบอกสถานที่ (Identification Sign) ที่มีลักษณะการออกแบบเป็นรูปชมพู่ ที่พอจะแทนความเป็นเพชรบุรีได้บ้าง แต่ป้ายอื่นใช้ไม่ได้เลย
เฟอร์นิเจอร์ถนน	มีเพียงโคมไฟถนน (Street Light) ที่เป็นรูปหอยทากเวียงชัย และสะพานลอย (Overpass) แต่ก็แสดงเอกลักษณ์ได้ไม่ดีพอ
รศ. สุพันธ์ นิลพงษ์	
ป้ายสัญลักษณ์	มีเพียงป้ายบอกสถานที่ (Identification Sign) ที่มีลักษณะการออกแบบเป็นรูปชมพู่ ที่พอจะแทนความเป็นเพชรบุรีได้บ้างแต่ก็ได้ผลน้อย เพราะชมพู่เป็นเพียงส่วนหนึ่งในหลายๆ ส่วนที่สำคัญของจังหวัดเพชรบุรีซึ่งส่วนสำคัญนี้มีอยู่มากมาย และชมพู่ไม่ใช่สิ่งที่เป็นจุดเด่นที่สุด
เฟอร์นิเจอร์ถนน	มีเพียงโคมไฟถนน (Street Light) ที่เป็นรูปหอยทากเวียงชัย และสะพานลอย (Overpass) แต่ก็แสดงเอกลักษณ์ได้ไม่ดีพอ

ตารางที่ 5 (ต่อ)

อาจารย์ประสิทธิ์ ธีระนันท์	
ป้ายสัญลักษณ์	มีเฉพาะป้ายบอกสถานที่ (Identification Sign) ที่พอจะมีการแทนสัญลักษณ์ บางส่วนของสิ่งที่มีชื่อเสียงของจังหวัดเพชรบุรี เช่น รูปชมพู่และรูปลายไทย เหมือนลายปูนปั้น แต่ยังไม่สามารถแทนเอกลักษณ์ที่สำคัญจริงๆ ของจังหวัด เพชรบุรี
เฟอร์นิเจอร์ถนน	มีเพียงโคมไฟถนน (Street Light) ที่เป็นรูปหอชัชวาลเวียงชัย และสะพานลอย (Overpass) แต่ก็แสดงเอกลักษณ์ได้ไม่ดีพอ
อาจารย์บุญมี พิบูลสมบัติ	
ป้ายสัญลักษณ์	มีเฉพาะป้ายบอกสถานที่ (Identification Sign) เท่านั้นที่พอเห็นว่าพยายามจะ ใช้ชมพู่และลายไทย มาเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัด แต่ก็ยังแสดงเอกลักษณ์ไม่ดี พอ อย่างการใช้รูปชมพู่ นั้น ในปัจจุบันก็ไม่โดดเด่นแล้ว เพราะว่ามีผลไม้อื่นๆ มาเป็นตัวเลือกมากมาย และจังหวัดอื่นก็พยายามที่จะปลูกชมพู่เลียนแบบจังหวัด เพชรบุรีเหมือนกัน และอย่างลายไทยก็อาจใช้แสดงออกได้ว่าเป็นเมืองช่างไทย แต่มันก็ดูใหญ่โต มากมาย จนดูเผลอไป
เฟอร์นิเจอร์ถนน	มีเพียงโคมไฟถนน (Street Light) ที่เป็นรูปหอชัชวาลเวียงชัย และสะพานลอย (Overcrossing) แต่ก็แสดงเอกลักษณ์ได้ไม่ดีพอ
ผอ. เกริกชัย ชาติไทยไครรงค์	
ป้ายสัญลักษณ์	ป้ายบอกสถานที่ (Identification Sign) ที่มีลักษณะการออกแบบเป็นรูปชมพู่ ก็ พอที่จะแทนความเป็นเพชรบุรีได้ แต่ไม่เห็นด้วยที่นำมาใช้ในการออกแบบป้าย ควรจะนำไปใช้กับสื่อประเภทอื่นมากกว่า และที่เป็นรูปลายไทยก็ใช้ได้ พอสมควร แต่น่าจะแสดงให้เห็นชัดเจนกว่านี้ว่าเป็นลักษณะของลายปูนปั้น ส่วน ป้ายอื่นๆ นั้น ถ้ายทอดเอกลักษณ์ของจังหวัดไม่ได้เลย
เฟอร์นิเจอร์ถนน	ไม่ได้เลย ออกแบบไม่ชัดเจนว่าสื่ออะไรกันแน่

ตารางที่ 6 แสดงผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิถึงสิ่งที่ต้องปรับปรุงของ
ป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนจังหวัดเพชรบุรีที่มีอยู่ในปัจจุบัน

นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ต้องปรับปรุงของป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนจังหวัดเพชรบุรี
ศาสตราจารย์ ดร. ล้อม เพ็งแก้ว	1. ความโดดเด่น น่าสนใจ
	2. ความชัดเจนด้านการสื่อสาร
	3. ความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม
	4. มีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม
	5. ความสะดวกในการใช้งาน
	6. ความถูกต้องของข้อมูลในแผ่นป้าย
	7. ออกแบบสัญลักษณ์ที่ใช้ในป้ายให้ชัดเจนถูกต้องกับสถานที่ เช่น สัญลักษณ์รูปเขาหลวงก็ให้เหมือนเขาหลวงจริงๆ
	8. กำหนดสถานที่ตั้งของป้ายให้เหมาะสม ไม่ถูกบดบังหรือกีด ขวางการสัญจร
	9. การแสดงเอกลักษณ์ที่สำคัญของจังหวัดและให้เป็นรูปแบบ เดียวกันทั้งเมือง
	10. ความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ไม่ดูกรังรัง
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	1. ความโดดเด่น น่าสนใจ
	2. ความชัดเจนด้านการสื่อสาร
	3. ออกแบบตัวอักษรให้อ่านได้ง่าย
	4. ความสวย เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม
	5. มีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม
	6. แสดงออกถึงความสง่างาม ให้สมศักดิ์ศรีแห่งความเป็นเมือง ประวัติศาสตร์
	7. ความสะดวกในการใช้งาน
	8. ความถูกต้องของข้อมูลในแผ่นป้าย

ตารางที่ 6 (ต่อ)

นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ต้องปรับปรุงของป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนจังหวัดเพชรบุรี
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	9. มีปริมาณเพียงพอต่อประโยชน์ในการใช้งาน เช่น ป้ายแสดงทิศทาง (Direction Sign) ควรมีจำนวนมากกว่านี้
	10. กำหนดสถานที่ตั้งของป้ายให้เหมาะสม ไม่ถูกบดบังหรือกีดขวางการสัญจร
	11. การแสดงเอกลักษณ์ที่สำคัญของจังหวัดและให้เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งเมือง
	12. ความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ไม่ดูกรุงรัง
อาจารย์บุญมี พิบูลย์สมบัติ	1. ความโดดเด่น น่าสนใจ
	2. ความชัดเจนด้านการสื่อสาร
	3. ความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม
	4. มีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม
	5. ความสะดวกในการใช้งาน
	6. การแสดงเอกลักษณ์ที่สำคัญของจังหวัดและให้เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งเมือง
	7. ความถูกต้องของข้อมูลในแผ่นป้าย
	8. กำหนดสถานที่ตั้งของป้ายให้เหมาะสม ไม่ถูกบดบังหรือกีดขวางการสัญจร
	9. ความเหมาะสมกับหน้าที่ใช้สอย เช่น เสาหงส์ (ป้ายประดับตกแต่ง) ที่มีแสงสว่างมากเกินไปจนแสบตา
	10. ความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ไม่ดูกรุงรัง
	11. มีความแข็งแรง มั่นคง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ต้องปรับปรุงของป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนจังหวัดเพชรบุรี
อาจารย์ประสิทธิ์ ชีระนันท์	1. ความโดดเด่น น่าสนใจ
	2. ความชัดเจนด้านการสื่อสาร
	3. ความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม
	4. ความสะดวกในการใช้งาน
	5. การแสดงเอกลักษณ์ที่สำคัญของจังหวัดและให้เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งเมือง
	6. ความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ไม่ดูรุงรัง
ผอ. เกริกชัย ชาติไทยไตรรงค์	1. ความโดดเด่น น่าสนใจ
	2. ความชัดเจนด้านการสื่อสาร
	3. ความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม
	4. มีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม
	5. ความสะดวกในการใช้งาน
	6. กำหนดสถานที่ตั้งของป้ายให้เหมาะสม ไม่ถูกบดบังหรือกีดขวางการสัญจร
	7. การแสดงเอกลักษณ์ที่สำคัญของจังหวัดและให้เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งเมือง
	8. ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ดูรุงรัง
	9. ควรเน้นจุดสนใจที่ส่วนป้ายโดยตรงไม่ควรประดับตกแต่งให้มากจนเกินความเหมาะสม
	10. ความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ไม่ดูรุงรัง

ตารางที่ 7 แสดงผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิถึงจุดเด่นที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี

นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ	จุดเด่นที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี
ศาสตราจารย์ ดร. ล้อม เพ็งแก้ว	ศิลปวัฒนธรรมทั้งดงาม
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	ข้อประวัติศาสตร์ที่สำคัญและยาวนาน และข้อศิลปวัฒนธรรมทั้งดงาม ควรเป็นข้อเดียวกัน เพราะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันมาก
อาจารย์บุญมี พิบูลสมบัติ	ศิลปวัฒนธรรมทั้งดงาม
อาจารย์ประสิทธิ์ ธีระนันท์	ศิลปวัฒนธรรมทั้งดงาม
ผอ. เกริกชัย ชาติไทยไตรรงค์	ข้อประวัติศาสตร์ที่สำคัญและยาวนาน และข้อศิลปวัฒนธรรมทั้งดงาม เป็นข้อที่ใกล้เคียงกันมากแต่ที่มองว่าเป็นแสดงเอกลักษณ์ได้เป็นรูปธรรมมากที่สุด คือ ข้อศิลปะและวัฒนธรรม

ตารางที่ 8 แสดงผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิถึงสิ่งที่ควรนำมาใช้เป็นตัวแทนในการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนของจังหวัดเพชรบุรี

นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ควรนำมาใช้เป็นตัวแทนในการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนของจังหวัดเพชรบุรี
ศาสตราจารย์ ดร. ล้อม เพ็งแก้ว	พระนครคีรี เพราะเป็นสิ่งที่คนทั่วไปรู้จักและมีประวัติศาสตร์ที่สำคัญ อยู่คู่กับเมืองเพชรมานาน มีลักษณะสถาปัตยกรรมทั้งดงามเป็นเอกลักษณ์
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	พระนครคีรีเพราะยิ่งใหญ่ สวยงาม สร้างโดยพระมหากษัตริย์ อยู่คู่เมืองเพชรมานาน โดดเด่นเป็นสง่าเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป มีลักษณะสถาปัตยกรรมทั้งดงามเป็นสิ่งก่อสร้างที่คงทนยาวนานอยู่คู่กับเมืองเพชรตลอดไป

ตารางที่ 8 (ต่อ)

นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ควรนำมาใช้เป็นตัวแทน ในการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน ของจังหวัดเพชรบุรี
อาจารย์บุญมี พิบูลสมบัติ	พระนครคีรี เพราะเป็นสิ่งที่มีความยิ่งใหญ่ที่สุด สร้างโดยพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 4 เห็นได้ชัดเจน เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีประวัติศาสตร์อันสำคัญที่อยู่คู่กับเมืองเพชรมายาวนาน
อาจารย์ประสิทธิ์ ชีระนันท์	พระนครคีรี เพราะเป็นสิ่งที่มีความยิ่งใหญ่ที่สุด เห็นได้ชัดเจน เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีประวัติศาสตร์อันสำคัญที่อยู่คู่กับเมืองเพชรมายาวนาน
อาจารย์เกริกชัย ชาติไทยไตรรงค์	พระนครคีรี เพราะเป็นสิ่งที่โดดเด่น มีชื่อเสียงที่สุดของจังหวัด ซึ่งที่อื่นไม่มี และเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

ตารางที่ 9 แสดงผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิถึงลักษณะบุคลิกภาพของจังหวัดเพชรบุรี

นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ	บุคลิกภาพของจังหวัดเพชรบุรี	
ศาสตราจารย์ ดร.ล้อม เพ็งแก้ว	ด้านกายภาพ	เป็นผู้ชาย ผิวคล้ำ รูปร่างบึกบึน เตี้ยล่ำ(มะขามข้อเดียว) เข้มขลัง ชักชวนให้เกิดความน่าเกรงขาม อายุ 40-60 ปี
	ด้านจิตภาพ	เป็นคนจริงจัง คุ้ยค้น ไม่ยอมคน มีความเป็นอัจฉริยะอยู่หน่อยๆ รักพวกพ้องเพื่อนฝูง ไม่ค่อยมีเหตุผลเท่าไร ไม่อยากเห็นใครดีกว่า

ตารางที่ 9 (ต่อ)

นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ	บุคลิกภาพของจังหวัดเพชรบุรี	
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	ด้านกายภาพ	เป็นผู้ชาย ผิวสองสี รูปร่างสัลดัดตั่งนักรบ สูง สง่างาม เข้มแข็ง คือดะมัดทะเเมง อายุ 35-40 ปี
	ด้านจิตภาพ	เป็นคนตรงไปตรงมา ไม่ยอมคน รักพวกพ้อง รักถิ่นฐาน ซื่อสัตย์ พูดตรง มีเสน่ห์ มีอารมณ์ขัน เป็นตัวของตัวเอง ฉลาด มีความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นผู้นำ เปิดผยรื้นริง เอาการเอา งาน จริงจัง จริงใจ
อาจารย์บุญมี พิบูลย์สมบัติ	ด้านกายภาพ	เป็นชายหนุ่ม รูปลหล่อ หุ่นสวย รวยทรัพย์ นัับ ด้วยปัญญา อายุประมาณ 25-30 ปี
	ด้านจิตภาพ	มีลักษณะนิสัยพิเศษ ไม่เหมือนใคร เป็นคนตรง คนจริง จริงใจ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เอื้ออาทร รักความยุติธรรม เป็นนักปราชญ์ นำคบหา เป็นมิตรแท้ เป็นกัลยาณมิตร
อาจารย์ประสิทธิ์ ธีระนันท์	ด้านกายภาพ	เป็นผู้ชาย อายุ 18-25 ปี รูปร่างสูงโปร่ง ผิว ค่อนข้างขาว
	ด้านจิตภาพ	ลักษณะนิสัย รื่นริงสนุกสนาน เป็นคนตรง คนจริง พูดน้อย ทำตามคำพูด ชอบแสดงออก ทางศิลปะทั้งด้านศิลปกรรมและการร้องรำทำ เพลง
ผอ. เกริกชัย ชาติไทยไตรรงค์	ด้านกายภาพ	เป็นผู้หญิง รูปร่าง ผิวพรรณดี แต่งเนื้อแต่งตัว อายุ 30-40 ปี เป็นวัยแห่งการทำงาน
	ด้านจิตภาพ	เป็นคนไม่เหมือนคนอื่น เป็นตัวของตัวเองสูง รักสวยรักงาม หัวก้าวหน้า พัฒนาสร้างสรรค์ มีความละเอียดอ่อน มีจิตวิญญาณของศิลปิน ช่างคิด ช่างจินตนาการ

ตารางที่ 10 แสดงผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิถึงการ
ออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนของจังหวัดเพชรบุรี

นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ	ความคิดเห็นเพิ่มเติม
ศาสตราจารย์ ดร.ล้อม เพ็งแก้ว	ควรออกแบบให้ดูสะอาดตา ให้เนื้อหาสาระตรงตามจุดประสงค์ และให้ความรู้ได้ดี
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	เห็นสมควรที่จะมีการปรับปรุงด้านการออกแบบให้แสดงถึงเอกลักษณ์ สวยงาม มีคุณค่า และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้รู้ในศาสตร์ต่างๆ เข้ามามีส่วนในการร่วมคิดร่วมทำ
อาจารย์บุญมี พิบูลย์สมบัติ	อยากให้ดูงานหลายๆ ต้องสร้างงานให้เป็นตัวของตัวเอง
อาจารย์ประสิทธิ์ ชีระนันท์	สิ่งที่โดดเด่นที่สุดที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี “ก็คือพระนครคีรี” แต่ถ้าเป็นไปได้อยากให้รวมสิ่งสำคัญต่างๆ ของจังหวัดเพชรบุรีมาอยู่ในชิ้นงานเดียวกัน คือถ่ายทอดเป็นภาพวิถีชีวิตชนบททุ่งนาป่าตาล มีชาวบ้าน มีวัว ควาย มีทะเล มีเขาวัง (พระนครคีรี) ฯลฯ
ผอ. เกริกชัย ชาติไทยไตรรงค์	ป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ เกิดจากผู้นำท้องถิ่นได้นำแบบอย่างจากที่อื่นมาใช้โดยไม่ได้มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับท้องถิ่นตัวเอง เพราะฉะนั้นจึงควรมีการปรับประยุกต์ให้สอดคล้องกับจังหวัด และไม่ควรถัดสินใจทำโดยคนส่วนน้อย ควรสอบถามความคิดเห็นของส่วนใหญ่ เพราะจะได้ไม่เกิดปัญหาตามมาภายหลัง และอยากให้ติดตามผลความพึงพอใจของผู้ใช้งานและปรับปรุงแก้ไขให้ได้ผลดีที่สุด

สรุปผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรีจำนวน 5 ท่าน สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. การใช้ประโยชน์จากป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนจังหวัดเพชรบุรีที่มีอยู่ในปัจจุบันของตัวนักวิชาการเองได้ผลสรุปว่า ไม่มีท่านใดได้ใช้ประโยชน์จากป้ายสัญลักษณ์ที่มีอยู่เลยเนื่องจากเป็นคนในพื้นที่ และรู้จักสิ่งต่าง ๆ ในจังหวัดเพชรบุรีเป็นอย่างดีอยู่แล้ว มีเพียง ดร.ล้อม เพ็งแก้ว เพียงท่านเดียว ที่เคยใช้ ป้ายแสดงข้อมูล (Information Sign) ในเวลาที่พาคนจากจังหวัดอื่นมาท่องเที่ยว โดยใช้เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลที่แสดงอยู่บนป้ายว่าถูกต้องตามข้อมูลจริงหรือไม่ และนักวิชาการส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากเฟอร์นิเจอร์ถนน คือการใช้แสงสว่างจากโคมไฟถนน (Street Light) และใช้ถังขยะ (Bin) บ้างเป็นครั้งคราว

2. ความคิดเห็นนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการถ่ายทอดเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีของป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่มีอยู่ในปัจจุบันได้ผลสรุปโดยนักวิชาการส่วนใหญ่มีความเห็นร่วมกันว่า ในส่วนของป้ายสัญลักษณ์มีเพียง ป้ายบอกสถานที่ (Identification Sign) บางรูปแบบเท่านั้น ที่พอจะแสดงเอกลักษณ์บางส่วนของจังหวัดเพชรบุรีได้ เช่น รูปพลหมพู่ หรือรูปลายไทย แต่ไม่ถึงขั้นที่จะถ่ายทอดเอกลักษณ์สำคัญที่โดดเด่นได้อย่างชัดเจน เพราะว่าสิ่งดังกล่าวเป็นเพียงส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในหลายส่วนที่สำคัญอีกมากมายหลากหลายของเมืองเพชร และในส่วนของเฟอร์นิเจอร์ถนนนั้น มีเพียงโคมไฟถนน (Street Light) ที่มีรูปแบบเป็นหอจั่วवालเวียงชัย และสะพานลอย (Overcrossing) ที่สามารถถ่ายทอดเอกลักษณ์ของจังหวัดได้ แต่ก็ไม่ดีพอ

3. ความคิดเห็นนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิถึงสิ่งที่ต้องปรับปรุงของป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องจากป้ายสัญลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งนักวิชาการทุกท่านต่างมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน โดยจัดเรียงข้อควรแก้ไขปรับปรุงจากความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของนักวิชาการตามลำดับได้ดังนี้

ความโดดเด่น น่าสนใจ

ความชัดเจนด้านการสื่อสาร

ความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม

ความสะดวกในการใช้งาน

การแสดงเอกลักษณ์ที่สำคัญของจังหวัดและให้เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งเมือง

มีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม

ความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ไม่ดูกรังรัง

กำหนดสถานที่ตั้งของป้ายให้เหมาะสม ไม่ถูกบดบังหรือกีดขวางการสัญจร

ความถูกต้องของข้อมูลในแผ่นป้าย

ออกแบบตัวอักษรให้อ่านได้ง่าย

เน้นจุดสนใจที่ส่วนป้าย ไม่ควรประดับตกแต่งให้มากเกินไป

แสดงออกถึงความสง่างาม ให้สัมผัสดีศรีแห่งความเป็นเมืองประวัติศาสตร์

ออกแบบสัญลักษณ์ที่ใช้ในป้ายให้ชัดเจน ถูกต้องกับสถานที่

มีปริมาณเพียงพอต่อประโยชน์ในการใช้งาน

ความเหมาะสมกับหน้าที่ใช้สอย

มีความแข็งแรง มั่นคง

4. ความคิดเห็นนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิถึงจุดเด่นที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีได้มากที่สุด ซึ่งความคิดเห็นของนักวิชาการทุกท่านมีผลตรงกัน คือ ศิลปะและวัฒนธรรมที่งดงาม

5. ความคิดเห็นนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิถึงจุดเด่นที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีได้มากที่สุดนั้น มีสิ่งใดที่โดดเด่นที่สุดที่ควรนำมาใช้เป็นตัวแทนในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ของจังหวัด โดยได้คำตอบจากนักวิชาการมาหลายข้อ แต่ผลสรุปจากส่วนใหญ่แล้วมีความคิดเห็นที่ตรงกันว่า “พระนครคีรี” สามารถเป็นสิ่งที่โดดเด่นที่สุด ที่จะสามารถนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์ในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีได้ เพราะเป็นโบราณสถานที่ยิ่งใหญ่ มีลักษณะสถาปัตยกรรมทั้งงดงามเป็นเอกลักษณ์ มีประวัติศาสตร์ที่สำคัญ สร้างโดยพระมหากษัตริย์ รัชกาลที่ 4 อยู่คู่จังหวัดเพชรบุรีมาเนิ่นนาน มีความโดดเด่นเป็นสง่า เห็นได้แต่ไกล เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และโบราณสถานแห่งนี้จะอยู่คงทนยาวนานอยู่คู่กับเมืองเพชรตลอดไป

6. ความคิดเห็นนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิถึงลักษณะบุคลิกภาพของจังหวัดเพชรบุรี ในการเปรียบจังหวัดเพชรบุรีเป็นมนุษย์คนหนึ่ง มนุษย์คนนี้จะมีลักษณะบุคลิกภาพเป็นอย่างไร โดยแบ่งคำตอบเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะบุคลิกภาพทางด้านกายภาพ และลักษณะบุคลิกภาพทางด้านจิตภาพ นักวิชาการทั้ง 5 ท่าน ต่างมีความคิดเห็นในเรื่องบุคลิกภาพทั้งในแบบที่สอดคล้องกันมาก และแตกต่างกันมากเช่นกัน จึงใช้วิธีพิจารณาจากข้อที่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันและใกล้เคียงกันที่สุด ซึ่งได้ผลสรุปจากการเปรียบจังหวัดเพชรบุรีเป็นมนุษย์ อันมีลักษณะบุคลิกภาพดังนี้

บุคลิกภาพทางด้านกายภาพ

เป็นผู้ชาย อายุประมาณ 30-40 ปี ผิวพรรณดี ค่อนข้างขาว รูปร่างสูง สง่างาม มีลักษณะเข้มแข็งและเข้มขลัง คุน่าเกรงขาม หน้าตาหล่อเหลา ร่ารวยทรัพย์ ชอบแต่งเนื้อแต่งตัว

บุคลิกภาพทางด้านจิตภาพ

เป็นคนจริงจัง จริงใจ พุดตรง พุดจริงทำจริง ตรงไปตรงมา ความเป็นตัวของตัวเองสูง ไม่ยอมคน รักพวกพ้องเพื่อนฝูง รื่นเริง สนุกสนาน

7. ความคิดเห็นนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิถึงการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนของจังหวัดเพชรบุรี เป็นการสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมจากนักวิชาการแต่ละท่าน ซึ่งได้รับความความคิดเห็นที่มีคุณประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการวิจัยต่อไป โดยมีข้อความความคิดเห็นดังต่อไปนี้

ควรออกแบบให้ดูสะอาดตา ให้เนื้อหาสาระตรงตามจุดประสงค์ และให้ความรู้ได้อย่างดี

เห็นสมควรที่จะมีการปรับปรุงด้านการออกแบบให้แสดงถึงเอกลักษณ์ สวยงาม มีคุณค่า และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้รู้ในศาสตร์ต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมคิดร่วมทำ

สิ่งที่โดดเด่นที่สุดที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีก็คือ “พระนครคีรี” แต่ถ้าเป็นไปได้อยากให้รวมสิ่งสำคัญต่างๆ ของจังหวัดเพชรบุรีมาอยู่ในชิ้นงานเดียวกัน คือถ่ายทอดเป็นภาพวิถีชีวิตชนบททุ่งนาป่าตาล มีชาวบ้าน มีวัว ควาย มีทะเล มีเขาวัง (พระนครคีรี) ฯลฯ

อยากให้ดูงานมาก ๆ ต้องสร้างงานให้เป็นตัวของตัวเอง

ป้ายสัญลักษณ์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ เกิดจากผู้นำท้องถิ่นได้นำแบบอย่างจากที่อื่นมาใช้โดยไม่ได้มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับท้องถิ่นตัวเอง เพราะฉะนั้นจึงควรมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับจังหวัด และไม่ควรตัดสินใจทำโดยคนส่วนน้อย ควรสอบถามความคิดเห็นของส่วนใหญ่ เพราะจะได้ไม่เกิดปัญหามาภายหลัง และอยากให้ติดตามผลความพึงพอใจของผู้ใช้งานและปรับปรุงแก้ไขให้ได้ผลดีที่สุด

1.3 การวิเคราะห์แนวทางการใช้องค์ประกอบในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี

ในการศึกษาและพัฒนาการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีมีการใช้องค์ประกอบสำคัญ คือ วัสดุ สี โครงสร้าง (รูปร่าง รูปทรง) ตัวอักษร และสิ่งที่แทนเอกลักษณ์อันโดดเด่นของจังหวัดเพชรบุรี มาใช้ในส่วนของการประดับตกแต่ง จากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการสัมภาษณ์นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้เกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรีได้ผลการสรุปแนวทางการใช้องค์ประกอบในการออกแบบ ดังนี้

1.3.1 วัสดุ

เลือกใช้โลหะและคอนกรีต

การเลือกใช้วัสดุ คำนึงถึงคุณลักษณะการใช้งาน ทั้งโลหะและคอนกรีตเป็นวัสดุที่มีความคงทนถาวร มีความแข็งแรงทนทาน และสอดคล้องกับลักษณะบุคลิกภาพของจังหวัด

เพชรบุรี ที่เปรียบว่าเป็นผู้มีลักษณะเข้มแข็ง น่าเกรงขาม เป็นคนตรงไปตรงมา ไม่ยอมคน ซึ่งวัสดุดังกล่าวได้สะท้อน บุคลิกภาพเหล่านี้ได้อย่างชัดเจน

1.3.2 สี

เลือกใช้สีดังต่อไปนี้

1.3.2.1 สีน้ำตาล แทนบุคลิกภาพของความหนักแน่น มั่นคง เข้มแข็ง

1.3.2.2 สีแดง แทนบุคลิกภาพของความเข้มขลัง น่าเกรงขาม ไม่ยอมคน

1.3.2.3 สีขาวบริสุทธิ์ แทนบุคลิกภาพของความจริงใจ เปิดเผย

ตรงไปตรงมา

1.3.2.4 สีทอง แทนบุคลิกภาพของความร่าเริงร่าเริง

1.3.3 โครงสร้าง (รูปร่างรูปทรง)

เลือกใช้รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง และรูปสามเหลี่ยม ซึ่งแทนความหมายของความสูงเด่น สง่างาม

1.3.4 ตัวอักษร

เลือกใช้ตัวอักษรในกลุ่มบุคลิกลักษณะโอ่อ่า แต่เนื่องจากในปัจจุบันมีการพัฒนารูปแบบตัวอักษรให้มีความสวยงามและหลากหลายมากขึ้น จึงได้นำรูปแบบของตัวอักษรที่ถูกประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่มาเปรียบเทียบและปรับใช้ โดยคัดเลือกตัวอักษรที่มีลักษณะสอดคล้องกับทฤษฎีกลุ่มตัวอักษรบุคลิกลักษณะโอ่อ่า ซึ่งเป็นแบบตัวอักษรที่มีลักษณะ เต็มไปด้วยความมั่นใจ มั่นคง คุณเป็นผู้ชาย เป็นผู้ใหญ่ คุณเรียบง่าย และสบายๆ เป็นแบบตัวอักษรที่มีความมั่นคงในเรื่องของเส้นและน้ำหนัก ไม่อ่อนหรือพลิ้วไหวมากเกินไป มีความสอดคล้องกับบุคลิกภาพของจังหวัดเพชรบุรี

และจากการพิจารณาการใช้รูปแบบตัวอักษรให้สอดคล้องกับองค์ประกอบอื่นๆ ที่ได้กล่าวมานั้น จึงเลือกใช้ตัวอักษร ชื่อ TH Krub ซึ่งมีความเหมาะสม และสร้างความเป็นเอกภาพให้กับงานออกแบบมากที่สุด

1.3.5 เอกลักษณ์อันโดดเด่นของจังหวัดเพชรบุรี

เอกลักษณ์อันโดดเด่นของจังหวัดเพชรบุรี คือ พระนครคีรี และผู้วิชัยได้ร่วมกับนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้เกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรีทั้ง 5 ท่าน กำหนดให้ลักษณะเด่นทางสถาปัตยกรรมของพระนครคีรี เป็นรูปแบบในการออกแบบโครงสร้างและการประดับตกแต่งป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน เนื่องจากเป็นสถาปัตยกรรมที่มีการผสมผสานระหว่างสถาปัตยกรรมไทย จีน และตะวันตก ที่สร้างความสวยงาม ความยิ่งใหญ่ เป็นอัครสถานที่มียุทธศาสตร์เป็นของตัวเอง คนส่วนใหญ่สามารถรับรู้และเข้าใจได้โดยง่าย

สรุปผลการวิเคราะห์แนวทางการใช้องค์ประกอบในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และ
เฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี

การใช้วัสดุ เลือกใช้โลหะและคอนกรีต

การใช้สี สีน้ำตาล สีแดง สีขาว สีทอง

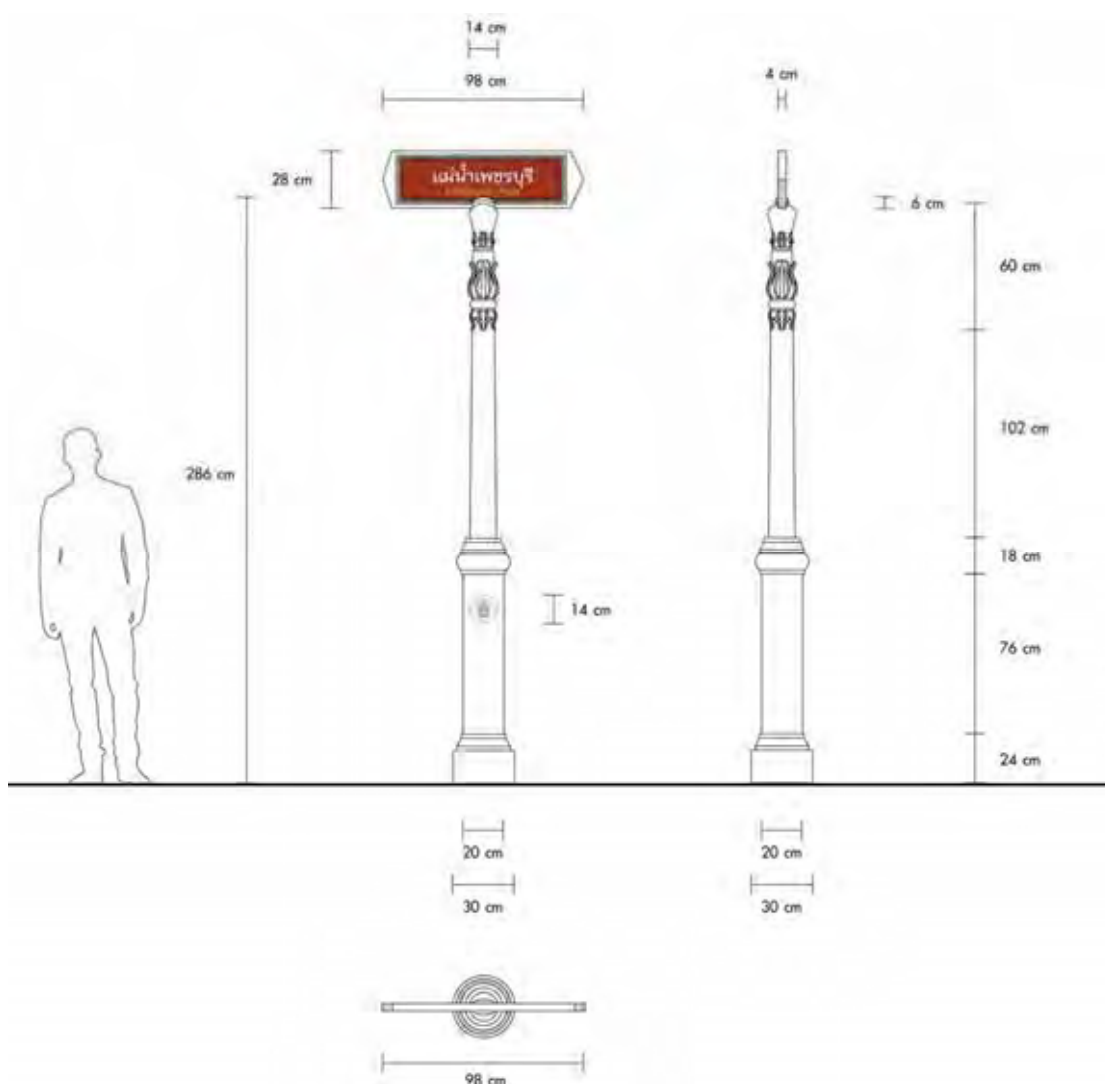
การใช้โครงสร้าง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง และรูปสามเหลี่ยม

การใช้ตัวอักษร ใช้ตัวอักษร ชื่อ TH Krub

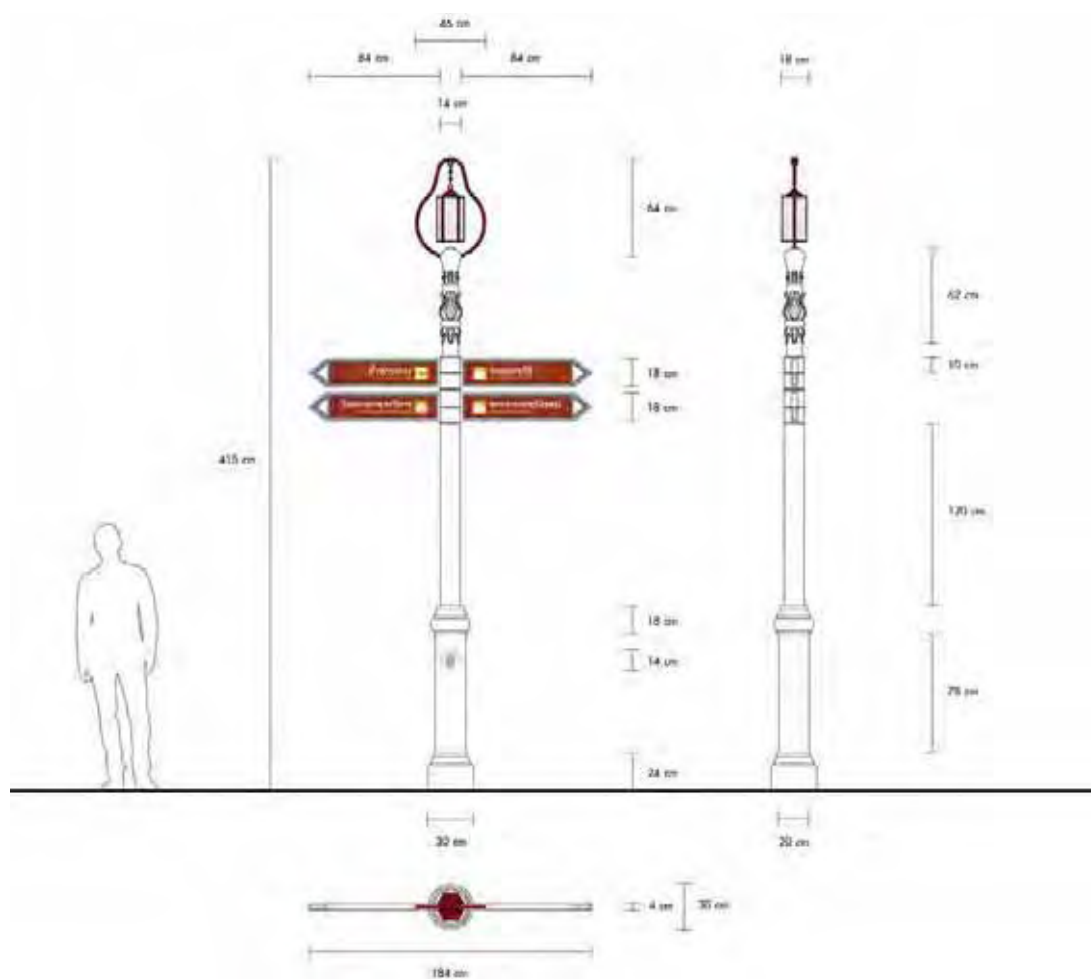
เอกลักษณ์อันโดดเด่นของจังหวัดเพชรบุรี คือ พระนครคีรี โดยใช้ลักษณะทาง
สถาปัตยกรรมของพระนครคีรีมาเป็นรูปแบบในการออกแบบ

2. การประเมินผลการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนจากนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบ

ผลงานการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน ที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี ก่อนการนำไปประเมินผลกับนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบ

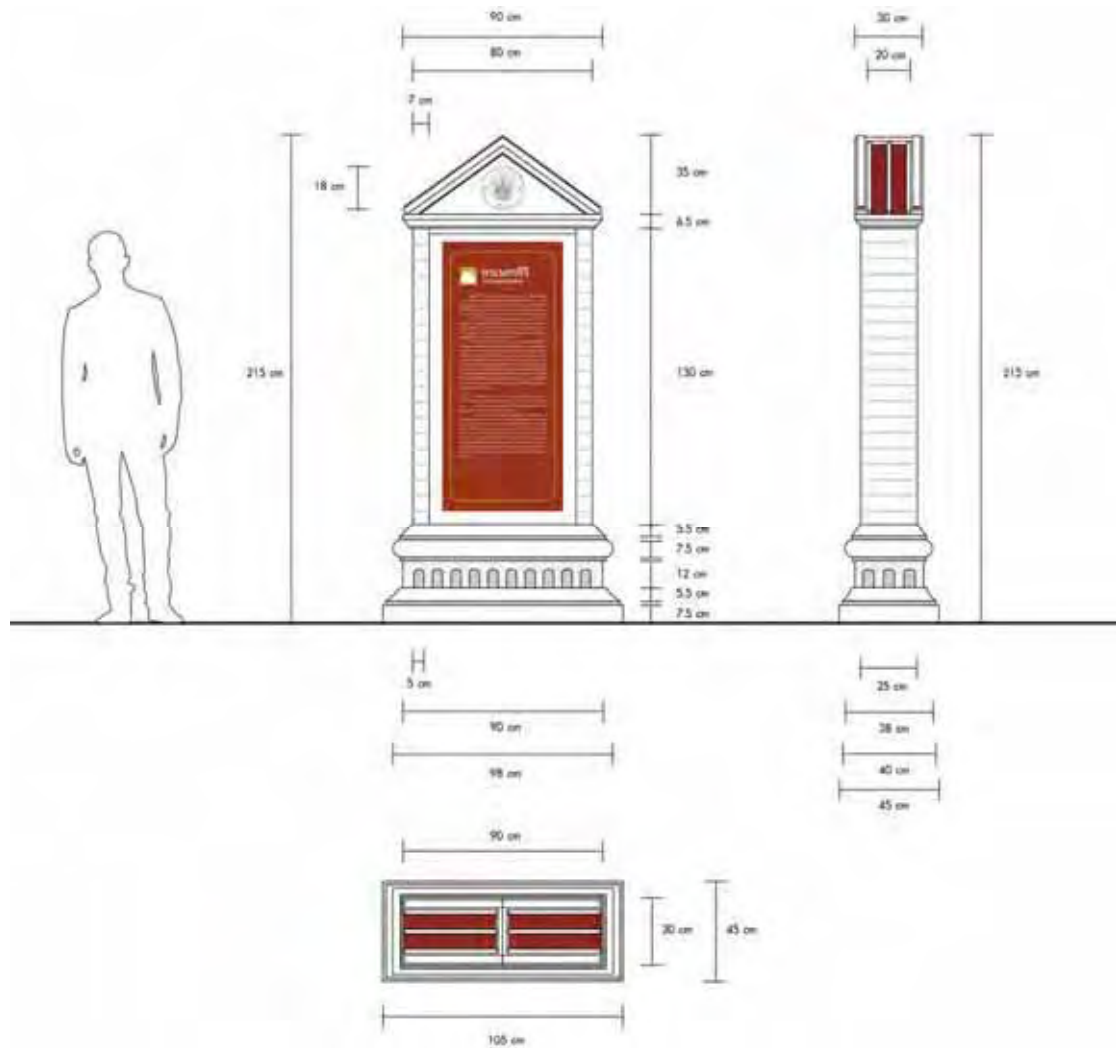
ภาพที่ 24 แสดงผลงานออกแบบป้ายแสดงสถานที่ (Identification Sign)

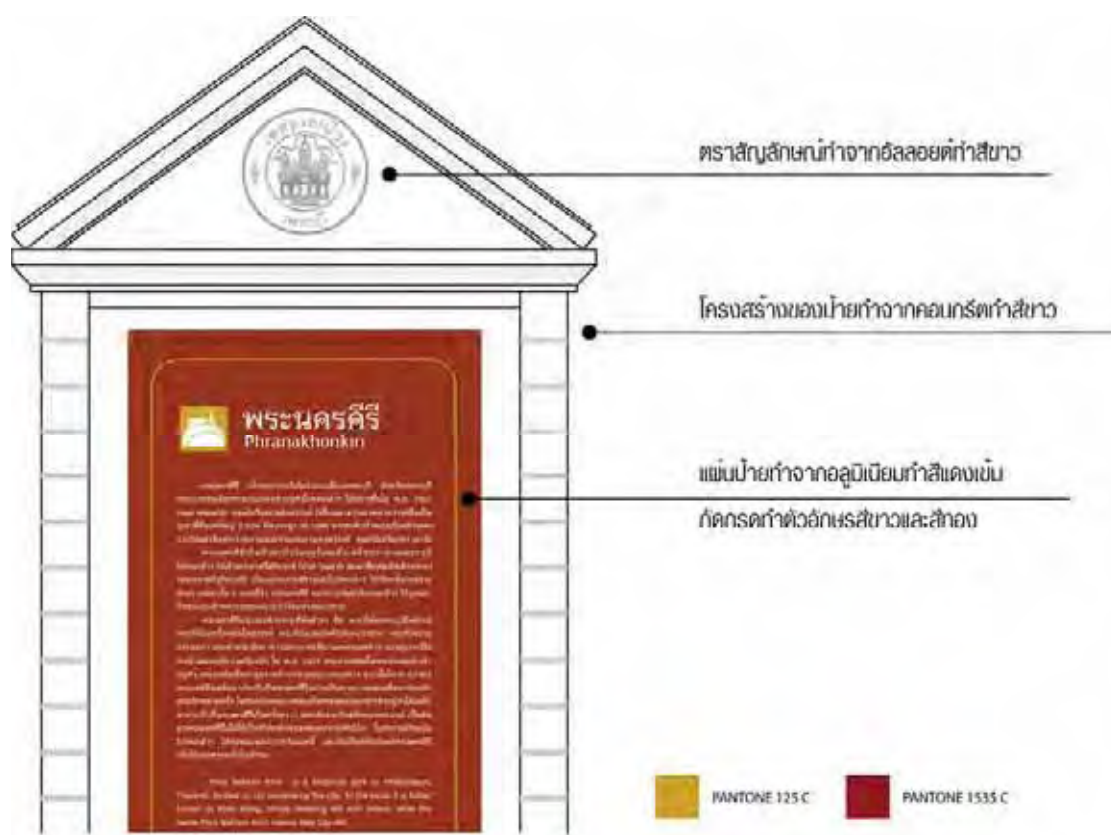
ภาพที่ 25 แสดงผลงานออกแบบป้ายแสดงทิศทาง (Direction Sign)

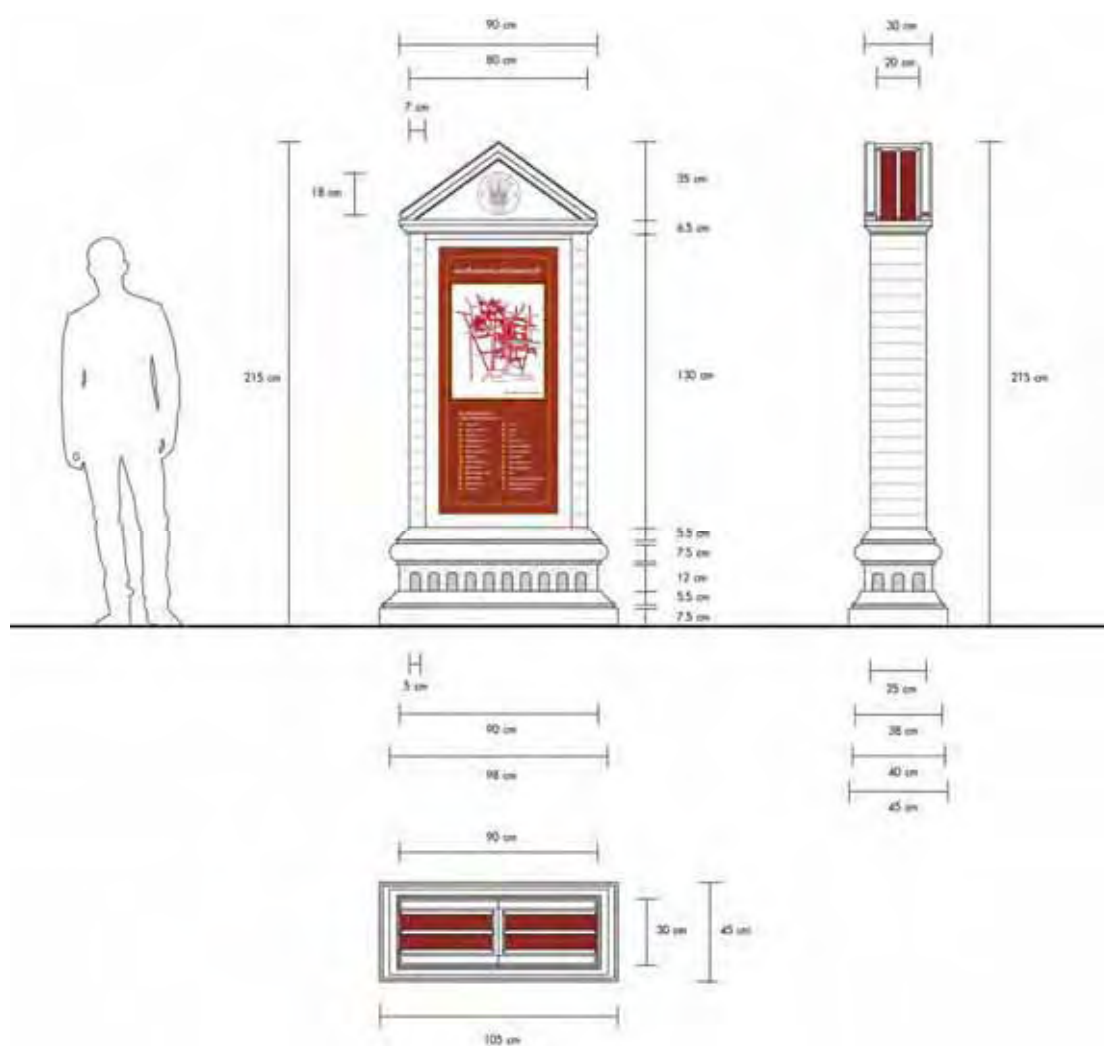
ภาพที่ 26 แสดงรายละเอียดของผลงานออกแบบป้ายแสดงทิศทาง (Direction Sign)

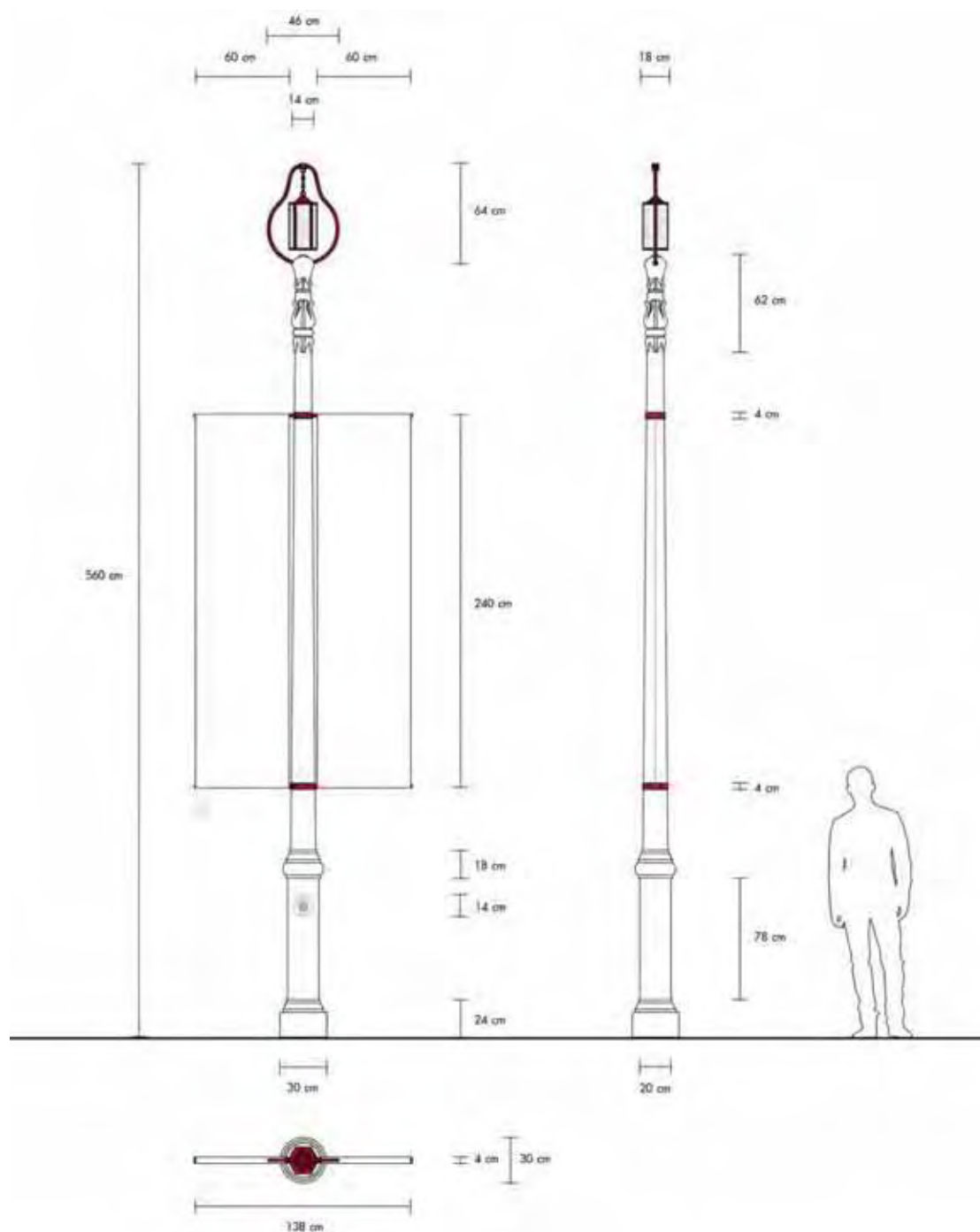
ภาพที่ 27 แสดงผลงานออกแบบป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign)

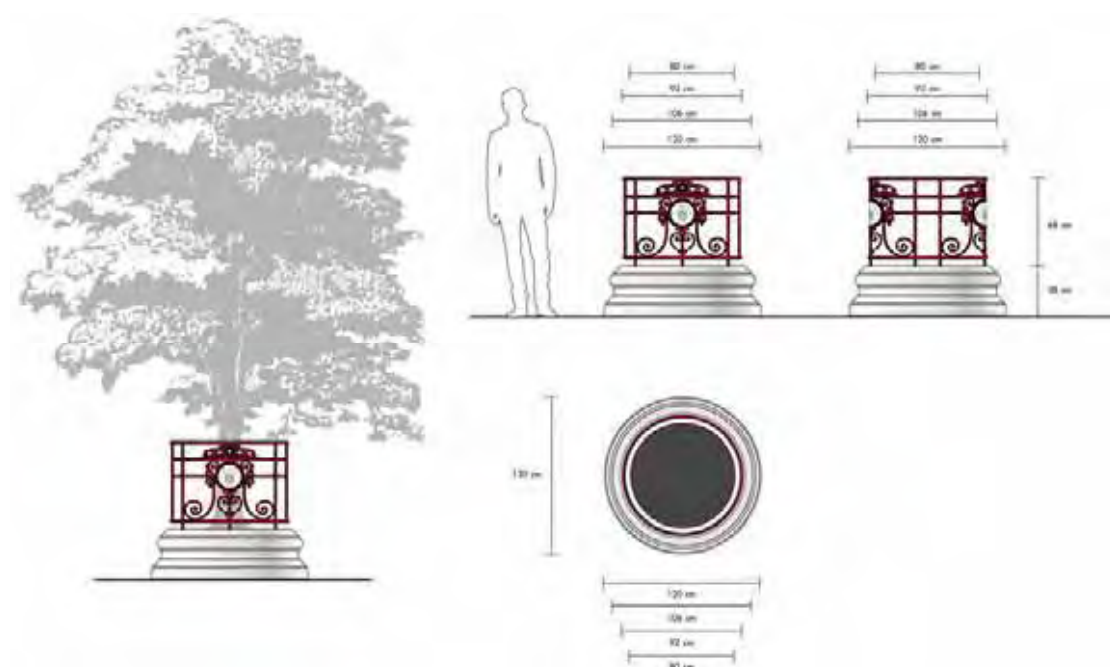
ภาพที่ 28 แสดงรายละเอียดของผลงานออกแบบป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign)

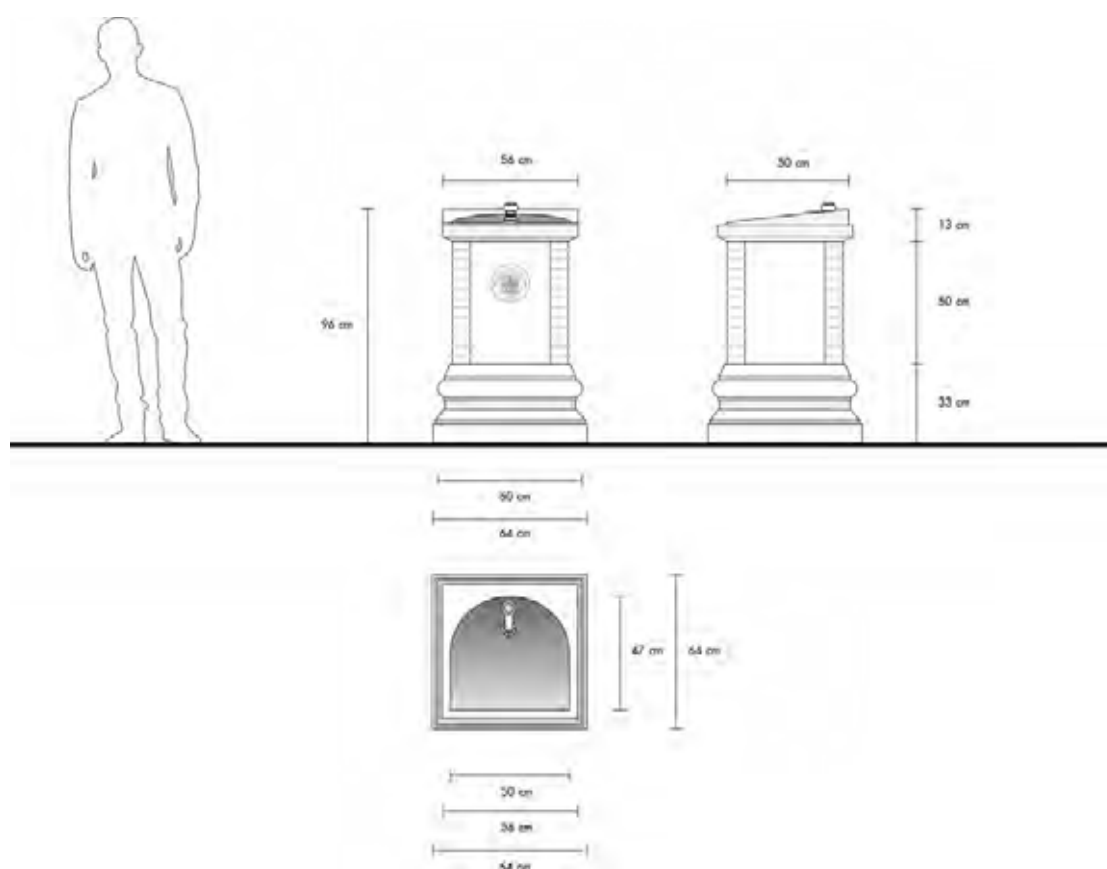
ภาพที่ 29 แสดงผลงานออกแบบป้ายแสดงแผนที่ (Directory Sign)

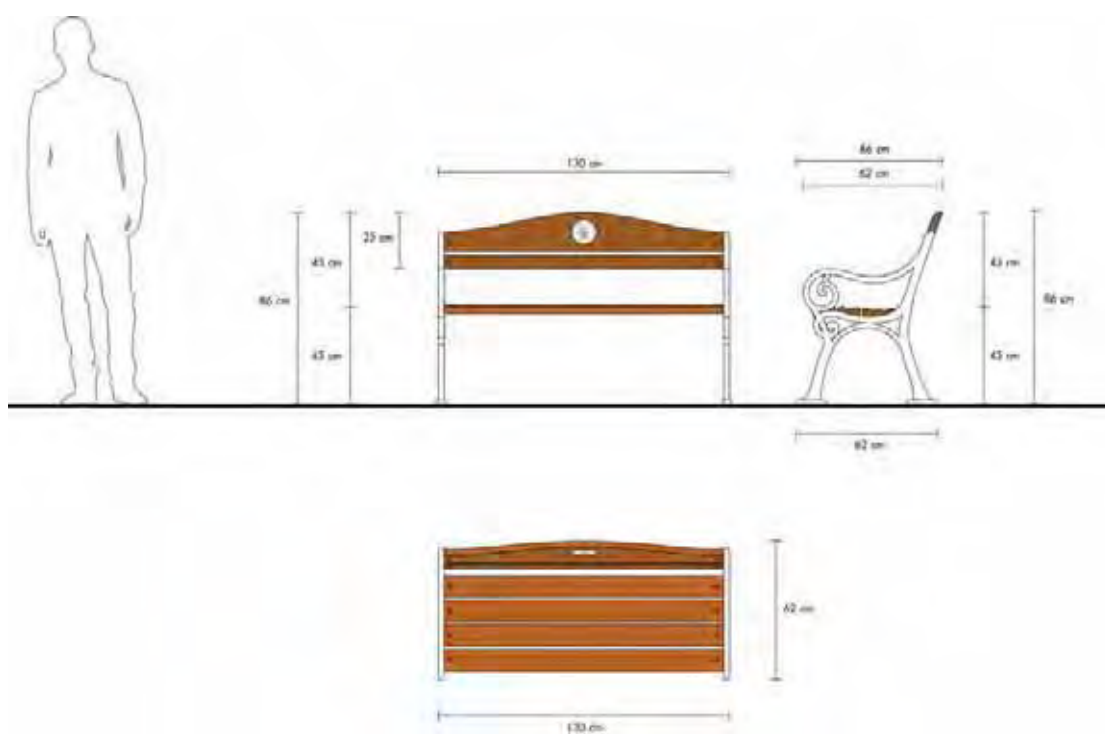
ภาพที่ 30 แสดงผลงานออกแบบป้ายประดับตกแต่ง (Decoration Sign)

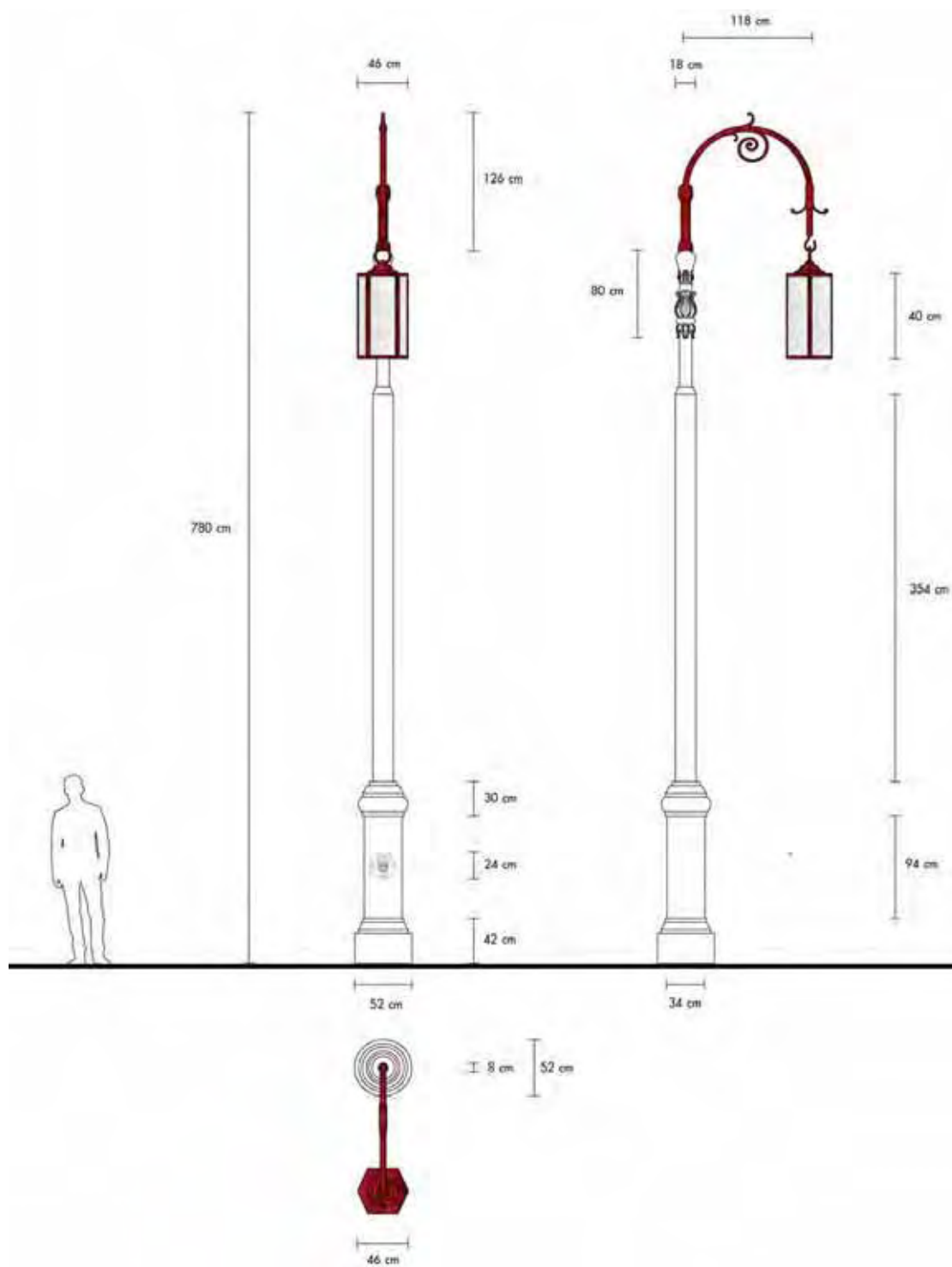
ภาพที่ 31 แสดงผลงานออกแบบกระถางต้นไม้ (Planter)

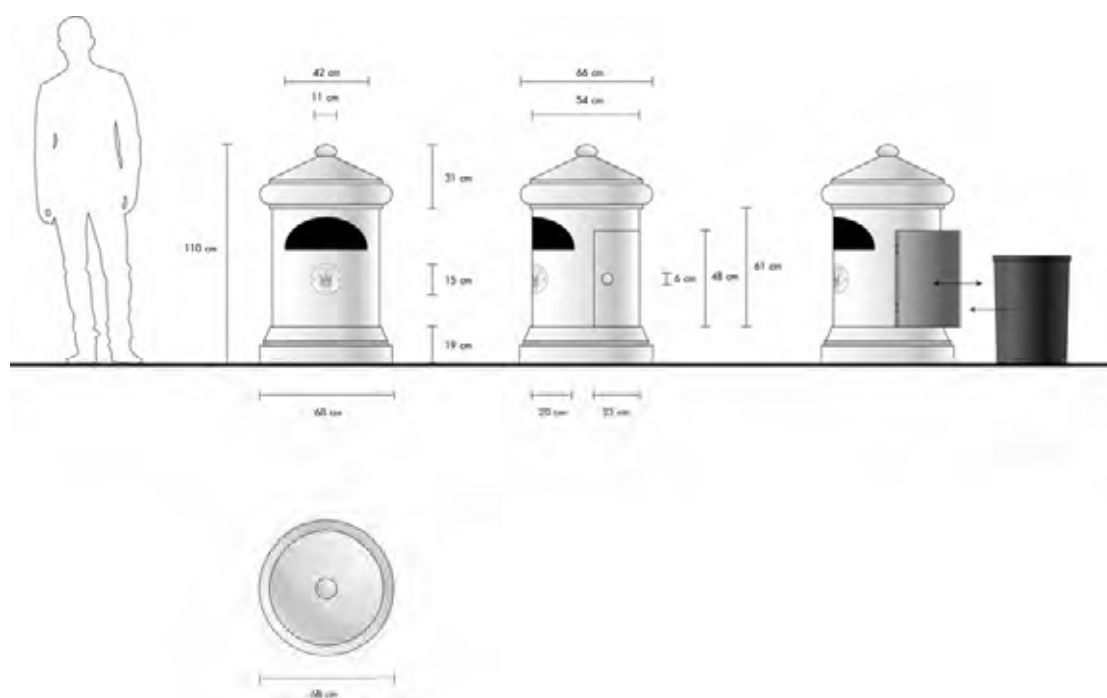
ภาพที่ 32 แสดงผลงานออกแบบก๊อกน้ำดื่มสาธารณะ (Drink Fountain)

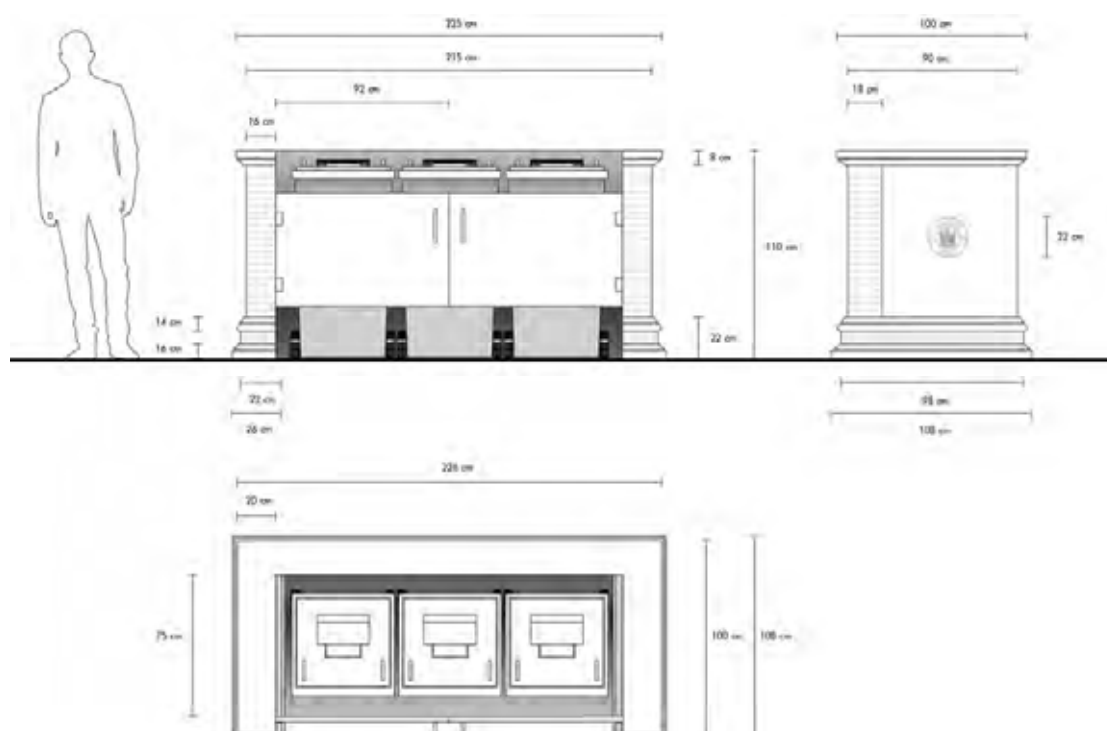
ภาพที่ 33 แสดงผลงานออกแบบเก้าอี้ (Seat)

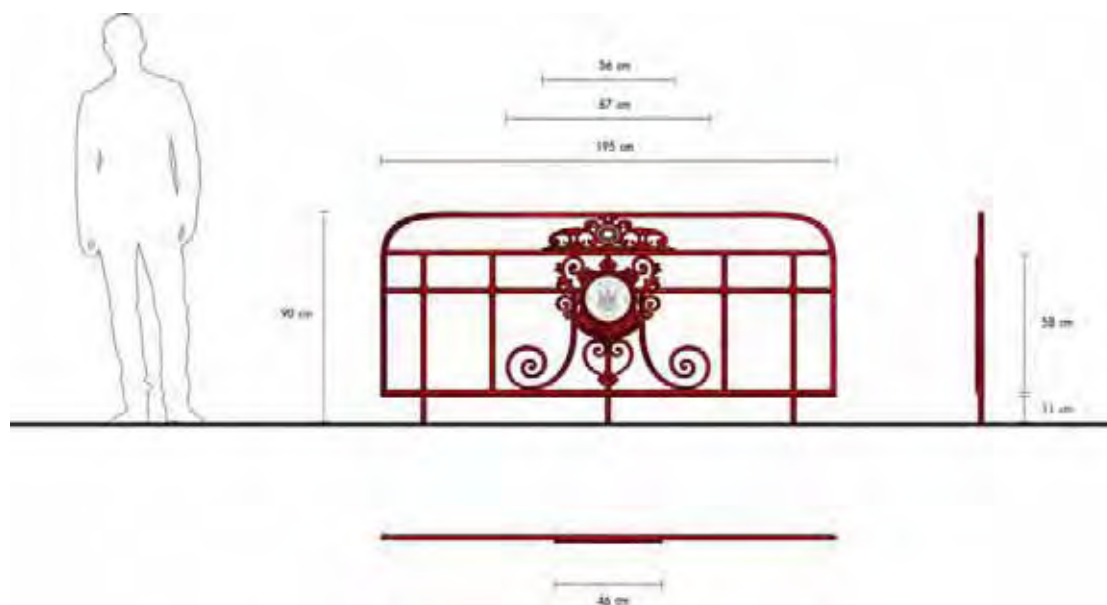
ภาพที่ 34 แสดงผลงานออกแบบโคมไฟถนน (Street Light)

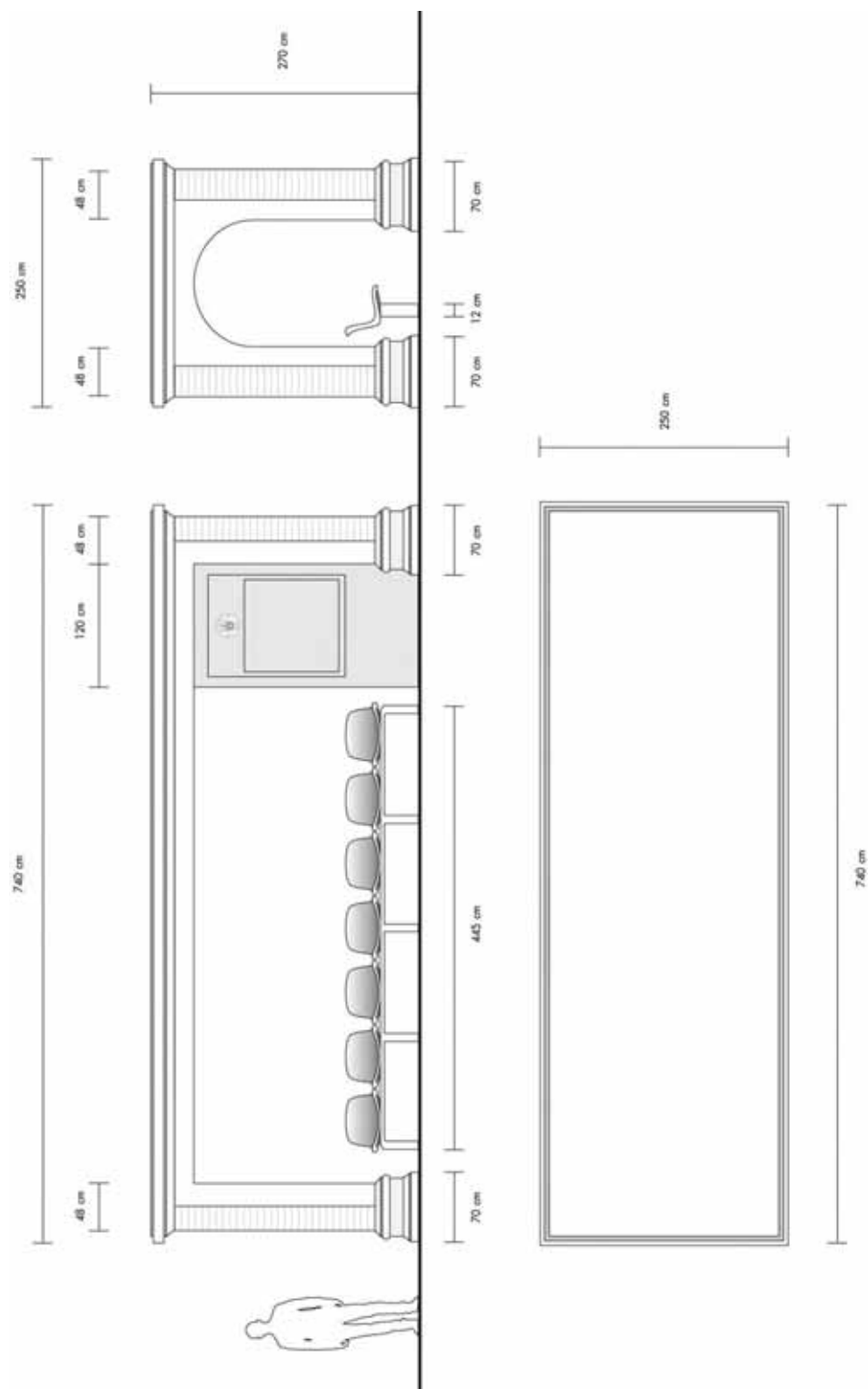
ภาพที่ 35 แสดงผลงานออกแบบถังขยะเล็ก (Small Bin)

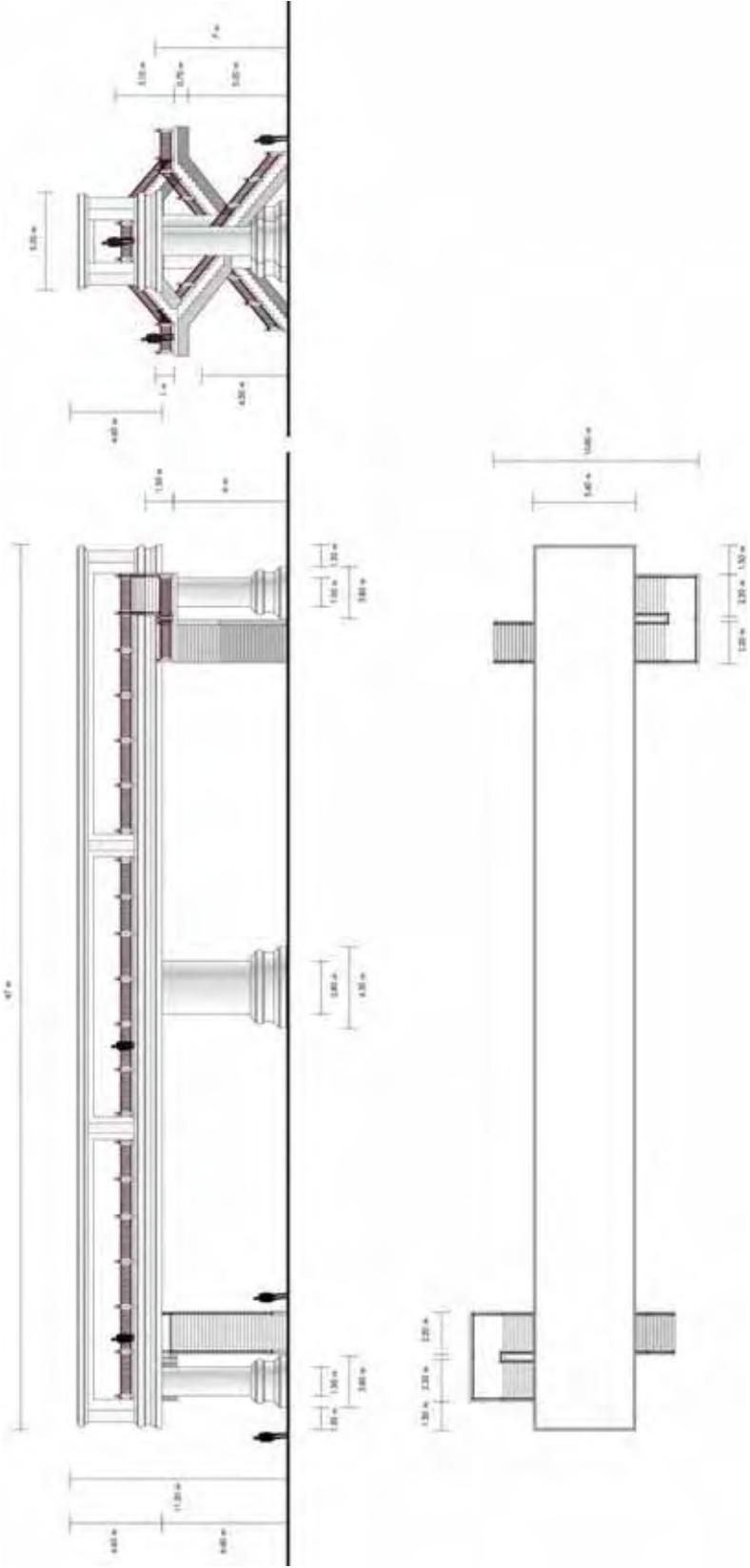
ภาพที่ 36 แสดงผลงานออกแบบถังขยะ (Bin)

ภาพที่ 37 แสดงผลงานออกแบบราวเหล็ก (Pavement Protection)

ภาพที่ 38 แสดงผลงานออกแบบป้ายรถเมล์ (Bus Stop)

ภาพที่ 39 แสดงผลงานออกแบบสะพานลอย (Overpass)

ภาพที่ 40 แสดงผลงานออกแบบสัญลักษณ์ภาพ (Pictogram)

ภาพที่ 41 แสดงรูปแบบตัวอักษรที่ใช้บนป้ายสัญลักษณ์

2.1 การประเมินผลการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนจากนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนเรียบร้อยแล้ว ได้นำผลงานออกแบบไปทำการประเมินผลกับนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ตรวจสอบหาข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงผลงาน โดยนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงความคิดเห็นต่อผลงานออกแบบไว้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 11 แสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และ
เฟอร์นิเจอร์ถนน

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ความคิดเห็นต่อผลงานออกแบบ
1. ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign)	
ศาสตราจารย์ ดร. ล้อม เพ็งแก้ว	แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดได้ชัดเจน สวยงาม สอดคล้องกับเมืองที่เป็นที่ตั้งของพระราชวังถึง 3 แห่ง ข้อมูลสำคัญอยู่ในระดับสายตา ง่ายต่อการอ่าน ชอบ เรียบหรูไม่เลอะเทอะ
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	มีการออกแบบที่กะทัดรัด ไม่เทอะทะ และมีความสูงอยู่ในระดับสายตา ขนาดของตัวหนังสือ และแบบตัวหนังสือมีขนาดพอเหมาะ วัสดุที่นำมาใช้หากเป็นอลูมิเนียมและสีอย่างดี จะทำให้การใช้งานได้ยาวนาน การออกแบบโดยรวมสามารถผสมผสานศิลปะตะวันตก และตะวันออกได้อย่างลงตัวกลมกลืน สะท้อนถึงเอกลักษณ์ของพระนครศรีอยุธยา และสอดคล้องกับวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี
ผอ. เกริกไชยชาติไทยไตรรงค์	สวยงาม
อาจารย์บุญมี พิบูลสมบัติ	สวยงาม แสดงเอกลักษณ์ชัดเจน
อาจารย์ประสิทธิ์ ธีระนันท์	มีความสวยงาม ตัวอักษรคล้ายอักษรสมัยโบราณ แต่อ่านง่าย
2. ป้ายแสดงแผนที่ (Directory Sign)	
ศาสตราจารย์ ดร. ล้อม เพ็งแก้ว	แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดได้ชัดเจน สวยงาม สอดคล้องกับเมืองที่เป็นที่ตั้งของพระราชวังถึง 3 แห่ง ข้อมูลสำคัญอยู่ในระดับสายตา ง่ายต่อการอ่าน ชอบ เรียบหรูไม่เลอะเทอะ
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	การออกแบบป้ายแสดงแผนที่ควรคำนึงถึงการใช้งาน และความต้องการของนักท่องเที่ยว หรือผู้มาเยือน อาทิ ข้อมูลสถานที่สำคัญ แหล่งท่องเที่ยว โรงแรมที่พัก ร้านอาหาร และเบอร์โทรศัพท์สำคัญต่าง ๆ ดังนั้น จึงควรจะมีขนาดที่ใหญ่กว่านี้ แต่ไม่เทอะทะ สามารถตั้งวางได้เป็นระเบียบ ด้านการออกแบบสวยงามลงตัว เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานออกแบบชิ้นอื่นๆ มีขนาดตัวหนังสือพอเหมาะ แต่สามารถแสดงรายละเอียดได้ในเฉพาะจุดสำคัญ ๆ ที่ปรากฏบนแผนที่

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ความคิดเห็นต่อผลงานออกแบบ
2. ป้ายแสดงแผนที่ (Directory Sign)	
ผอ. เกริกไชย ชชาติไทยไตรรงค์	สวยงาม
อาจารย์บุญมี พิบูลสมบัติ	สวยงาม แสดงเอกลักษณ์ชัดเจน
อาจารย์ประสิทธิ์ ชีระนันท์	สวยงาม
3. ป้ายแสดงสถานที่ (Identification Sign)	
ศาสตราจารย์ ดร. ล้อม เพ็งแก้ว	การแสดงผลเอกลักษณ์ชัดเจน ตัวเสาสวยงาม ตัวป้ายเรียบเกินไป ไม่สมกับลายบริเวณห้วเสา ใช้งานได้ดี โดดเด่น เพิ่มลวดลายบริเวณกรอบของป้ายอีกซักนิดหน่อย
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	รูปทรงปราดเปรียว สวยงาม ความสูงยังไม่เหมาะสมควรลดลงมาต่ำอีกสักนิด หากต้องการให้สูงมากควรเพิ่มฐานของป้ายให้แข็งแรง มั่นคง ซึ่งยังคงสะท้อนเอกลักษณ์ของพระนครศรีไต้ได้ มีการออกแบบและใช้ลวดลายประยุกต์ได้อย่างอ่อนช้อยสวยงามอย่างลงตัว
ผอ. เกริกไชย ชชาติไทยไตรรงค์	สวยงาม
อาจารย์บุญมี พิบูลสมบัติ	สวยงาม
อาจารย์ประสิทธิ์ ชีระนันท์	สวยงาม เหมาะกับวัฒนธรรมของเมืองเก่า
4. ป้ายแสดงทิศทาง (Direction Sign)	
ศาสตราจารย์ ดร. ล้อม เพ็งแก้ว	การแสดงผลเอกลักษณ์ชัดเจน สวยงาม แต่ตำแหน่งโคมไฟและป้ายห่างเกินไป ลายห้วเสาน่าจะลดไปหนึ่งชั้นขยับป้ายให้สูงขึ้น และขยายใหญ่อีกนิด ป้ายค่อนข้างเล็กมองไม่ชัดเจน
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	เช่นเดียวกับป้ายแสดงสถานที่ ความสูงของโคมไฟเหมาะสมดีแล้ว แต่หากลดระดับของป้ายบอกสถานที่ และทิศทางลงมาต่ำอีกสักนิดจะดีมาก ไม่สูงเกินระดับสายตาคนปกติมอง หากต้องการให้สูงมากควรเพิ่มฐานของป้ายให้แข็งแรง มั่นคง ซึ่งยังคงสะท้อนเอกลักษณ์ของพระนครศรีไต้ได้ มีการใช้ลวดลายประยุกต์ได้อย่างอ่อนช้อยสวยงามอย่างลงตัว

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ความคิดเห็นต่อผลงานออกแบบ
4. ป้ายแสดงทิศทาง (Direction Sign)	
ผอ. เกริกไชยชาติไทยไตรรงค์	สวยงาม
อาจารย์บุญมี พิบูลสมบัติ	สวยงาม
อาจารย์ประสิทธิ์ ชีระนันท์	สวยงาม ตัวอักษรสวยและบอกทิศทางได้ชัดเจน
5. ป้ายประดับตกแต่ง (Decoration Sign)	
ศาสตราจารย์ ดร. ล้อม เพ็งแก้ว	การแสดงเอกลักษณ์ชัดเจน สวยงาม ได้ระดับ แผ่นป้ายน่าจะมีลูกเล่นด้วยให้เข้ากับเสา
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	รูปทรงปราศเปรี้ยว สวยงาม หากเพิ่มขนาดของฐานให้ดูใหญ่อีกนิด จะแสดงออกถึงความแข็งแกร่ง และสะท้อนเอกลักษณ์ของพระนครศรีอยุธยาของจังหวัดเพชรบุรีได้เป็นอย่างดี มีการออกแบบและใช้วัสดุหลายประยุคต์ในตำแหน่งที่เหมาะสมได้อย่างอ่อนช้อย สวยงามอย่างลงตัว
ผอ. เกริกไชยชาติไทยไตรรงค์	สวยงาม
อาจารย์บุญมี พิบูลสมบัติ	ความสูงของป้ายอาจมีปัญหาเกี่ยวกับคนเดินเท้า
อาจารย์ประสิทธิ์ ชีระนันท์	สวยงาม เหมาะกับวัฒนธรรมของเมืองเก่า
6. กระถางต้นไม้ (Planter)	
ศาสตราจารย์ ดร. ล้อม เพ็งแก้ว	เอกลักษณ์โดดเด่น สวยงาม สีสันกับต้นไม้ดี ลวดลายลงตัว แต่ตัวกระถางน่าจะมีที่สูงลดลงกว่านี้
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	มีการออกแบบที่สะท้อนเอกลักษณ์ศิลปะของพระนครศรีอยุธยาได้ค่อนข้างชัดเจน ทั้งตัวของแนวรั้วกัน และตัวกระถาง โดยเฉพาะตัวกระถางที่เป็นศิลปะแบบตะวันตกชัดเจนมาก หากนำไม้ประจำจังหวัดเพชรบุรี “ต้นหว้า” มาปลูก ควรคำนึงถึงการแผ่ขยายของรากสาขา ซึ่งอาจทำลายโครงสร้างของตัวกระถางรองรับ ซึ่งควรหาต้นไม้ที่เหมาะสมกับการออกแบบมาปลูกด้วย
ผอ. เกริกไชยชาติไทยไตรรงค์	แนะนำเรื่องการวางระบบระบายน้ำให้ดี เพราะหากกำหนดไว้สูงและน้ำระบายออกได้ยาก ในอนาคตอาจจะทำให้เกิดราดำสกปรกได้ ลวดลายสอดคล้องกับสิ่งก่อสร้างอื่นๆ

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ความคิดเห็นต่อผลงานออกแบบ
6. กระถางต้นไม้ (Planter)	
อาจารย์บุญมี พิบูลสมบัติ	สวยงาม
อาจารย์ประสิทธิ์ ชีระนันท์	มีความสวยงาม แต่ใช้เนื้อที่พอสมควร อาจทำให้พื้นที่คนเดินถนนเหลือน้อยลง
7. ก๊อกน้ำดื่มสาธารณะ (Drink Fountain)	
ศาสตราจารย์ ดร. ล้อม เพ็งแก้ว	แสดงเอกลักษณ์ได้ดี สวยงาม ได้ระดับ สะดวกต่อการใช้
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	มีการออกแบบที่สะท้อนเอกลักษณ์ศิลปะของพระนครศรีอยุธยาได้ดี โดยเน้นถึงศิลปะแบบตะวันตก ความสูงพอเหมาะสามารถใช้ได้ทั้งเด็ก และผู้ใหญ่ มีขนาดค่อนข้างใหญ่ ควรหาที่จัดวางอย่างเหมาะสมเพื่อไม่ให้เกะกะทางเดินเท้า
ผอ.เกริกไชยชาติไทยไตรรงค์	สวยงาม
อาจารย์บุญมี พิบูลสมบัติ	สวยงาม
อาจารย์ประสิทธิ์ ชีระนันท์	ก๊อกน้ำดื่มควรมีที่ยืนสำหรับเด็ก เพราะอาจมีความสูงไม่ถึงตัวก๊อก
8. เก้าอี้ (Seat)	
ศาสตราจารย์ ดร. ล้อม เพ็งแก้ว	ดูเรียบเกินไป ตัวโลหะเป็นสีเข้มน่าจะดูดีกว่า ลักษณะชวนนั่ง
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	มีการออกแบบได้อย่างสวยงาม อ่อนช้อย รูปทรงปราดเปรียว แต่วัสดุที่ใช้ควรมีน้ำหนัก เคลื่อนย้ายยาก ป้องกันการสูญหาย หากสามารถออกแบบให้ยึดติดกับพื้นได้จะดีมาก และหาวัสดุทดแทนไม้ เป็นวัสดุที่คงทนอย่างอื่น จะดีมาก
ผอ. เกริกไชยชาติไทยไตรรงค์	สวยงาม
อาจารย์บุญมี พิบูลสมบัติ	สวยงามดี ไม่ดูกรุงรัง เห็นควรว่าน่าจะมีนอตยึดติดพื้นให้หนาแน่น ป้องกันการถูกขโมย
อาจารย์ประสิทธิ์ ชีระนันท์	สวยงาม ดูสะดวกแก่การใช้สอย

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ความคิดเห็นต่อผลงานออกแบบ
9. โคมไฟถนน (Street Lighter)	
ศาสตราจารย์ ดร. ล้อม เพ็งแก้ว	สวยงาม ตัวโคมอาจทำลวดลายบนกระจก
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	รูปทรงปราดเปรียว สวยงาม หากเพิ่มขนาดของฐานให้ดูใหญ่อีกนิด จะแสดงออกถึงความแข็งแกร่ง สะท้อนเอกลักษณ์ของพระนครศรีอยุธยา เอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี ได้เป็นอย่างดี แต่ส่วนแนวโค้งสำหรับแขวนโคมไฟ หากปรับขนาดให้หนา หรือเพิ่มลวดลายแต่ยังคงความอ่อนช้อยเอาไว้ จะทำให้ดูมีความแข็งแรง ทนทานมากขึ้น
ผอ. เกริกไชย ชาติไทยไตรรงค์	ลวดลายสอดคล้องกับสิ่งประดับอื่นๆ ที่ออกแบบ บ่งบอกถึงความงดงาม เก๋ไก๋ ที่เป็นเอกลักษณ์
อาจารย์บุญมี พิบูลสมบัติ	รูปแบบสวยงาม แนะนำให้ใช้หลอดไฟสีขาวแทนสีส้มที่ใช้อยู่เดิมเพราะดูสว่างจนแสบตา
อาจารย์ประสิทธิ์ ธีระนันท์	มีความอ่อนช้อยงดงาม คล้ายตะเกียงโบราณ แต่รูปทรงทันสมัย ฐานเสาไม่กินพื้นที่ ไม่เกะกะคนใช้ถนน
10. ถังขยะ (Bin)	
ศาสตราจารย์ ดร. ล้อม เพ็งแก้ว	เอกลักษณ์ชัดเจน สวยทั้งสองแบบ แต่ถังขยะขนาดใหญ่ ตรงบานประตูดูเรียบเกินไป
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	ถังขยะแบบรวมสามถังมีการออกแบบที่สอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับเฟอร์นิเจอร์อื่น ๆ มากกว่าถังเดี่ยว และช่องที่ใส่ขยะสำหรับถังเดียวนั้นควรจะอยู่ด้านบนสะดวกต่อการใช้งาน หรือสามารถหากปรับแบบให้คล้ายคลึงกับที่ตั้งถังแบบรวมได้จะสวยงามมาก
ผอ. เกริกไชย ชาติไทยไตรรงค์	รูปแบบสอดคล้องกับสิ่งอื่นๆ แต่บานเปิด ปิด ต่อกันไปอาจเกิดปัญหาจากการใช้งานที่ไม่คำนึงถึงความเสียหาย
อาจารย์บุญมี พิบูลสมบัติ	ถังขยะเล็ก ดูคล้ายถังออมสิน น่าเพิ่มขึ้นบัวเข้าไปอีกจะดูสวยงามขึ้น ถังขยะใหญ่สวยงามดี

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ความคิดเห็นต่อผลงานออกแบบ
10. ถังขยะ (Bin)	
อาจารย์ประสิทธิ์ ชีระนันท์	สวยงามดีทั้งสองแบบ ถังขยะแบบรวมดูเป็นระเบียบเรียบร้อย สามารถแยกขยะเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม
11. ป้ายรถเมล์ (Bus Stop)	
ศาสตราจารย์ ดร. ล้อม เพ็งแก้ว	การแสดงเอกลักษณ์น้อยไปหน่อย เสาค่อนข้างหนา ดูทึบ น่าจะใช้งานได้ดีถ้าเสาไม่บัง ถ้าเสาหน้าตัดออกไปเลยเป็นหลังคาอื่นจะดีมาก
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	มีการออกแบบที่สะท้อนเอกลักษณ์ศิลปะของพระนครศรีอยุธยาได้ดี โดยเน้นหนักไปทางศิลปะแบบตะวันตก มีจุดแสดงข้อมูล หากนำมาใช้บอกเส้นทางของรถโดยสารจะดีมาก หลังจากของที่พักรอรถโดยสารหากทำเป็นแนวโค้งจะช่วยให้อากาศถ่ายเทได้ดี และรับแรงของลมได้ดีกว่า และหากออกแบบให้เกินออกมาเป็นกันสาดจะช่วยกันฝน และแดดได้อีกด้วย
ผอ. เกริกไชย ขาดีไทยไตรรงค์	เป็นเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมบนพระนครศรีอยุธยา หากเพิ่มหลังคา รูปแบบเดียวกับป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ อาจทำให้ดูน่าสนใจ ชวนนั่งมากกว่านี้
อาจารย์บุญมี พิบูลสมบัติ	น่าจะใส่หลังคา เพื่อให้ดูสะอาดตา ชัดเจน สวยงาม ดูแล้วมีการตกแต่ง
อาจารย์ประสิทธิ์ ชีระนันท์	มีความสวยงาม สะดวกแก่การใช้สอย
12. ราวเหล็ก (Pavement Protection)	
ศาสตราจารย์ ดร. ล้อม เพ็งแก้ว	สวยงาม
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	ราวเหล็กมีรูปทรง ลวดลายที่อ่อนช้อย งดงามตามแบบศิลปะแบบประยุกต์ที่ผสมผสานกลิ่นอายของเอกลักษณ์ของพระนครศรีอยุธยาอย่างลงตัว มีการออกแบบที่ดีคำนึงถึงการหยิบจับ เคลื่อนย้าย ซึ่งไม่เป็นอันตราย

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ความคิดเห็นต่อผลงานออกแบบ
12. ราวเหล็ก (Pavement Protection)	
ผอ. เกริกไชย ชชาติไทยไตรรงค์	ลองพิจารณาตำแหน่งการติดตั้งตราของเทศบาลฯ อาจมองดูต่ำเกินไป
อาจารย์บุญมี พิบูลสมบัติ	สวยงาม
อาจารย์ประสิทธิ์ ชีระนันท์	สวยงาม
13. สะพานลอย (Overpass)	
ศาสตราจารย์ ดร. ล้อม เฟื่องแก้ว	เสากลางมีขนาดใหญ่เกินไป อาจทำเสากลางแปลงเป็นสองเสา ช่วยรับน้ำหนักขนาดเสาทำสองข้าง สะดวกในการใช้งาน
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	มีการออกแบบที่สะท้อนเอกลักษณ์ศิลปะของพระนครศรีไธได้ค่อนข้างชัดเจน ทั้งตัวของเสา และแนวรั้ว กลมกลืนในแบบตะวันตก และตะวันออก ตัวเสากลางมีขนาดใหญ่ซึ่งจริง ๆ แล้วทำให้ดูว่าสะพานลอยมีความแข็งแรง ทนทาน แต่ควรคำนึงถึงการตั้งเสานี้ในเขตเกาะกลางแนวถนน รวมถึงสีที่ใช้ทาถนน คอนกรีตหากเป็นสีขาวจะเลอะเทอะ สกปรกง่าย แต่ดูสะอาดตา ในส่วนของหลังคาหากทำในแนวโค้งจะช่วยให้อากาศถ่ายเทได้ดี และรับแรงของลมได้ดีกว่า และหากออกแบบให้เกินแนวสะพานออกมาเป็นกันสาดจะช่วยกันฝน และแดดได้อีกด้วย
ผอ. เกริกไชย ชชาติไทยไตรรงค์	เป็นเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมบนพระนครศรีไธ
อาจารย์บุญมี พิบูลสมบัติ	สวยงามดี แต่เสาตรงกลางแลดูใหญ่เกินไป
อาจารย์ประสิทธิ์ ชีระนันท์	สวยงาม ดูแข็งแรง ตัวสะพานลอยโปร่ง มองเห็นจากข้างล่าง ทำให้ผู้ใช้รู้สึกโปร่งสบาย
14. รูปแบบตัวอักษร และสัญลักษณ์ภาพ	
ศาสตราจารย์ ดร. ล้อม เฟื่องแก้ว	นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านมีความเห็นร่วมกันว่าดูสวยงามดี
รศ. สุนันท์ นิลพงษ์	
ผอ. เกริกไชย ชชาติไทยไตรรงค์	
อาจารย์บุญมี พิบูลสมบัติ	
อาจารย์ประสิทธิ์ ชีระนันท์	

สรุปการประเมินผลการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนจากนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ

การประเมินผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีจากนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน มีการแสดงความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ผลงานออกแบบนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ดูสวยงาม และสามารถถ่ายทอดลักษณะของพระนครศรีธรรมเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีได้ แต่ก็มีความคิดเห็นในด้านการปรับปรุงแก้ไขในรายละเอียดต่าง ๆ ของโครงสร้างในตัวป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน ซึ่งสามารถแสดงหัวข้อการแก้ไขปรับปรุงต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. แผ่นป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign) ถ้าทำจากอลูมิเนียมและสีอย่างดี จะทำให้การใช้งานได้ยาวนาน
2. ป้ายแสดงแผนที่ (Directory Sign) ควรจะมีขนาดใหญ่กว่านี้
3. ตัวป้ายของป้ายแสดงสถานที่ (Identification Sign) ดูเรียบเกินไปไม่สมกับลายบริเวณห้วยเส้า ความสูงยังไม่เหมาะสมควรลดลงมาต่ำอีกสักนิด หากต้องการให้สูงมากควรเพิ่มฐานของป้ายให้แข็งแรง มั่นคง
4. ป้ายแสดงทิศทาง (Direction Sign) ตำแหน่งโคมไฟและตัวป้ายห่างเกินไป น่าจะขยับป้ายให้สูงและขยายให้ใหญ่ขึ้น
5. แผ่นป้ายของป้ายประดับตกแต่ง (Decoration Sign) น่าจะมีลูกเล่นเพื่อให้เข้ากับเสา หากเพิ่มขนาดของฐานให้ดูใหญ่อีกนิดจะแสดงออกถึงความแข็งแรง ระวังความสูงของป้ายอาจมีปัญหาเกี่ยวกับคนเดินเท้า
6. กระจกต้นไม้ (Planter) ควรคำนึงถึงการแผ่ขยายของรากสาขา ตัวกระจกใช้เนื้อที่พอสมควร อาจทำให้พื้นที่คนเดินถนนเหลือน้อยลง หากกำหนดตัวกระจกไว้สูงน้ำจะระบายออกได้ยาก
7. ก๊อกน้ำดื่มสาธารณะ (Drink Fountain) ดื่มควรมีที่ยืนสำหรับเด็ก เพราะอาจมีความสูงไม่ถึงตัวก๊อก
8. เก้าอี้ (Seat) ดูเรียบเกินไป ตัวโลหะเป็นสีเข้มน่าจะดูดีกว่า ถ้าหากสามารถออกแบบให้ยึดติดกับพื้นได้จะดีมาก หาวัดชุดทดแทนไม้ให้เป็นวัสดุอย่างอื่นที่คงทน จะดีมาก
9. โคมไฟถนน (Street Light) อาจทำลวดลายบนกระจกที่ตัวโคม เพิ่มขนาดของฐานให้ดูใหญ่ขึ้นจะแสดงออกถึงความแข็งแรง ส่วนแนวโค้งสำหรับแขวนโคมไฟ ควรปรับขนาดให้หนาหรือเพิ่มลวดลาย แต่ยังคงความอ่อนช้อยเอาไว้

10. ถังขยะ (Bin) ตรังบานประตูดูเรียบเกินไป

11. ถังขยะเล็ก (Small Bin) ช่องที่ใส่ขยะสำหรับถังเดี่ยวนั้นควรจะอยู่ด้านบนสะดวกต่อการใช้งาน สามารถปรับแบบให้คล้ายคลึงกับที่ตั้งถังแบบรวมได้จะสวยงามมาก รูปร่างดูคล้ายถังออมสิน น่าจะเพิ่มคว่ำบัวเข้าไปอีกจะดูสวยงามขึ้น

12. ป้ายรถเมล์ (Bus stop) เสาก่อนข้างหนา ดูทึบ ถ้าเสาหน้าตัดออกไปเลยเป็นหลังคาขึ้นจะดีมาก หลังคาของที่พักรถโดยสารหากทำเป็นแนวโค้งจะช่วยให้อากาศถ่ายเทได้ดี รับแรงของลมได้ดีกว่า และหากออกแบบให้เกินออกมาเป็นกันสาดจะช่วยกันฝน และแดดได้อีกด้วย ควรเพิ่มหลังคาแบบเดียวกับป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ อาจทำให้ดูน่าสนใจ ดูสะอาดตา ชัดเจน สวยงาม

13. ราวเหล็ก (Pavement Protection) ลองพิจารณาตำแหน่งการติดตั้งตราของเทศบาลฯ อาจมองดูต่ำเกินไป

14. สะพานลอย (Overpass) เสาตรงกลางมีขนาดใหญ่เกินไป

2.2 การประเมินผลการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนจากผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านการออกแบบ

ตารางที่ 12 แสดงการประเมินผลการออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบที่มีต่อผลงาน
ออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ	ผลการประเมินงานออกแบบ
1. ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign)	
คุณเจษฎ์ บุญเรืองรอด CONTOUR COMPANY	อาจมีปัญหาการหาสถานที่ติดตั้ง เพราะมีความใหญ่และคูทึบ ลองหาลูกประกอบของพระนครศรีที่ชัดเจนกว่านี้ สามารถทำให้ มีขนาดใหญ่ OVER SCALE ได้
คุณณัฐนันท์ แนวมาลี N.U.A.T_DESIGN	มีความสอดคล้องกับแนวคิดที่นำเสนอตามการวิจัยของข้อมูล ข้างต้น คุณาเชื่อถือและเหมาะสมกับบุคลิกตามข้อสรุปที่กำหนด มา แต่ในแง่การออกแบบ ส่วนตัวข้าพเจ้ามีความเห็นว่าน่าจะมี การนำเอา รูปแบบหรืออัตลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมที่ชัดเจนของ สถานที่สำคัญๆนั้น มาผสมผสานเพื่อให้เกิดความเป็น เอกภาพของ สถานที่นั้นๆ มากยิ่งขึ้นทั้งในแง่ส่งเสริมเรื่องราว และความสวยงามของประวัติศาสตร์ที่มีมาช้านาน ของจังหวัด และสถานที่นั้นๆ
คุณณัฐญา ชัยวรรณกุล บริษัท กราฟฟิค 49 จำกัด	-รูปแบบโดยรวมใช้ได้ มีที่มาจากสถาปัตยกรรมเก่า -น่าจะลองปรับวัสดุให้ทันสมัย มีความโปร่งเบาขึ้น ถ้าออกแบบข้อมูลในรายละเอียดจะช่วยให้การออกแบบได้ หลากหลายขึ้น เช่น Plan, Diagram/เส้นทางเดิน+ข้อมูลท่องเที่ยว ต่าง ๆ ของแต่ละสถานที่
คุณบัญชา สระทอง IBOX Environmental Graphic Design	รูปแบบสวยงาม นึกแน่นดี การใช้แผ่นป้ายที่เป็นอลูมิเนียมอาจมี ปัญหาระยะยาว ถ้าเป็นป้ายที่ต้องใช้ติดชายทะเล ควรเลือกใช้วัสดุ ประเภทสแตนเลสที่มีคุณสมบัติพิเศษในการป้องกันไอทะเล

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ	ผลการประเมินงานออกแบบ
1. ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign)	
ผศ.ประเทือง ครองอภิรดี	ด้านบนของตัวป้าย ส่วนที่เป็นหน้าบ้านสามเหลี่ยม บริเวณมุมด้านล่างซ้ายและขวา ดูชัดเจน ไม่เหมือนกับรูปทรงที่ถูกต้องของกรีก โรมัน หลังคาอาจไม่จำเป็นต้องใส่กระเบื้อง เพราะดูมีขนาดเล็กมาก
รศ. เอื้อเอ็นดู ศิษกุล ณ อยุธยา	(ได้แสดงความคิดเห็นโดยรวมไว้ข้างท้าย)
2. ป้ายแสดงแผนที่ (Directory Sign)	
คุณเจษฎ์ บุญเรืองรอด CONTOUR COMPANY	น่าจะออกแบบให้แตกต่างจากป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ เพราะถ้าเอามาติดตั้งอยู่คู่กันจะทำให้ดูทึบตันมาก หรืออาจจะทำรวมกันเป็นป้ายเดียวแล้วทำ OVER SCALE
คุณณัฐนันท์ แนวมาลี N.U.A.T _DESIGN	รูปแบบน่าเชื่อถือ แต่น่าจะเพิ่มสัญลักษณ์หรือ ลวดลายเฉพาะหรือวัสดุอื่นที่เพิ่มความน่าสนใจให้กับตัวป้าย รวมถึง ระบบแสงเพื่อบอกข้อมูลในเวลากลางคืน ส่วนรายละเอียดของแผนที่ ควรจะให้เห็นรายละเอียดของสถานที่ตั้งอย่างชัดเจนรวมถึง การแบ่งลักษณะทางภูมิศาสตร์หรือตามลักษณะเศรษฐกิจ เป็นต้น
คุณณัฐญา ชัยวรรณคุปต์ บริษัท กราฟฟิค 49 จำกัด	ความคิดเห็นเช่นเดียวกับป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ แผนที่เป็นสิ่งจำเป็นมากของการออกแบบระบบป้าย ควรเขียนแผนที่เพื่อเข้าใจข้อมูลทั้งระบบที่จะต้องออกแบบ และข้อมูลจะอยู่บนป้ายแต่ละชนิดอย่างต่อเนื่อง
คุณบัญชา สระทอง IBOX Environmental Graphic Design	ความคิดเห็นเหมือนกับป้ายแสดงข้อมูลสถานที่
ผศ. ประเทือง ครองอภิรดี	ความคิดเห็นเหมือนกับป้ายแสดงข้อมูลสถานที่
รศ.เอื้อเอ็นดู ศิษกุล ณ อยุธยา	(ได้แสดงความคิดเห็นโดยรวมไว้ข้างท้าย)

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ	ผลการประเมินงานออกแบบ
3. ป้ายแสดงสถานที่ (Identification Sign)	
คุณเจษฎ์ บุญเรืองรอด CONTOUR COMPANY	สัดส่วนดูสวยงาม แต่ดูเหมือนป้ายบอกสถานที่ทั่วไป
คุณณัฐนันท์ แนวมาลี N.U.A.T_DESIGN	รูปแบบสวยงามและเหมาะสมกับโจทย์ที่กำหนดข้างต้น มีการนำลูกเล่นและลวดลายมาประยุกต์ได้อย่างน่าสนใจ สะท้อนให้เห็นถึงความคิดเชิงภาพของ พื้นที่นั้นๆกับคำว่า “พระนครศรีบุรี”
คุณณัฐญา ชัยวรรณกุล บริษัท กราฟฟิค 49 จำกัด	ภาพรวมใช้ได้ แต่แต่ละสถานที่อาจต้องการป้ายที่มี scale ไม่เหมือนกัน สถานที่ใหญ่ ๆ ควรมีป้ายขนาดใหญ่ได้ ซึ่งควรมีรูปแบบกลมกลืน แต่การใช้งานต่างกัน เช่น แบบตั้งพื้น น่าจะลองเพิ่มเติม
คุณบัญชา สระทอง IBOX Environmental Graphic Design	ให้ความรู้สึกเหมือนกับป้ายทั่วไป ควรแสดงให้รู้สึกถึงความสำคัญและดูหนักแน่นกว่านี้
ผศ. ประเทือง ครองอิทธิ	สวยงามดี
รศ.เอื้อเอ็นดู ศิสกุล ณ อยุธยา	(ได้แสดงความคิดเห็นโดยรวมไว้ข้างท้าย)
4. ป้ายแสดงทิศทาง (Direction Sign)	
คุณเจษฎ์ บุญเรืองรอด CONTOUR COMPANY	คุม Theme ได้ดี หากหวังผลกับคนขับรถด้วยควรให้มีขนาดใหญ่กว่านี้ อาจทำเป็นลักษณะกล่องติดตั้งไฟไว้ด้านใน เพื่อการสะดวกใช้เวลากลางคืน
คุณณัฐนันท์ แนวมาลี N.U.A.T_DESIGN	ตัวเสามีความสวยงามแข็งแรงเหมาะสมกับบุคลิกที่กำหนดมาข้างต้น ดูสง่างามน่าประทับใจ มีความน่าสนใจและโดดเด่นด้วยโคมไฟที่ยอดเสา แต่ควรคำนึงถึงการใช้งานและการซ่อมบำรุงในระยะยาว รวมถึง การเพิ่มจำนวนป้ายตามพื้นที่สำคัญต่างๆ
คุณณัฐญา ชัยวรรณกุล บริษัท กราฟฟิค 49 จำกัด	ภาพรวมใช้ได้

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ	ผลการประเมินงานออกแบบ
4. ป้ายแสดงทิศทาง (Direction Sign)	
คุณบัญชา สระทอง IBOX Environmental Graphic Design	ควรนำลูกศรมาใช้ในป้ายแสดงทิศทางด้วย เพราะการใช้รูปทรงของป้ายแทนลูกศรจะทำให้แสดงทิศทางได้น้อยกว่า เช่น ตัวป้ายจะไม่สามารถชี้ขึ้นด้านบนได้
ผศ. ประเทือง ครองอภิรดี	สวยงามดี
รศ.เอื้อเอ็นดู ศิสกุล ณ อุรุทยา	(ได้แสดงความคิดเห็นโดยรวมไว้ข้างท้าย)
5. ป้ายประดับตกแต่ง (Decoration Sign)	
คุณเจษฎ์ บุญเรืองรอด CONTOUR COMPANY	ลักษณะของโคมไฟ อาจไม่ตอบ Function ของการเป็น Street Lighting เท่าที่ควร
คุณณัฐนันท์ แนวมาลี N.U.A.T_DESIGN	ดูสวยงามน่าเชื่อถือ เหมาะสมกับการบอกข้อมูลในระดับจังหวัด เข้ากับบุคลิกตามที่ได้กำหนดมาข้างต้น แต่โคมไฟที่ปลายยอดเสาอาจจะสามารถเปลี่ยนหรือเพิ่ม รูปแบบของ เหล็กโค้งที่ห้อยโคม ให้เป็นรูปแบบต่างๆที่มีความหมายเข้ากับประวัติศาสตร์ หรือพื้นที่ต่างๆ หรือรวมถึงเพิ่มจำนวนโคมเป็นสองโคม ให้ประดับตัวป้ายทั้งสอง แล้วเปลี่ยนยอดให้กลายเป็นสัญลักษณ์ หรือ สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ แนวคิดที่นำเสนอข้างต้นได้
คุณณัฐญา ชัยวรรณคุปต์ บริษัท กราฟฟิค 49 จำกัด	ภาพรวมใช้ได้
คุณบัญชา สระทอง IBOX Environmental Graphic Design	สวยงามดี ดูร่วมสมัย
ผศ. ประเทือง ครองอภิรดี	สวยงามดี
รศ.เอื้อเอ็นดู ศิสกุล ณ อุรุทยา	(ได้แสดงความคิดเห็นโดยรวมไว้ข้างท้าย)

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ	ผลการประเมินงานออกแบบ
6. กระถางต้นไม้ (Planter)	
คุณเจษฎ์ บุญเรืองรอด CONTOUR COMPANY	สวยงาม
คุณณัฐนันท์ แนวมาลี N.U.A.T_DESIGN	ข้างต้นดูแข็งแรงและน่าเชื่อถือ แต่สิ่งสำคัญที่น่าจะพิจารณาคือ ความซ้ำของลายและตัวรูปแบบที่ดูไม่เป็นธรรมชาติ ในความคิดเห็นส่วนตัว มองว่าถ้าหากต้นไม้เรียงต้นกันมากกว่าห้าต้นขึ้นไป แล้วมีกระถางต้นไม้อยู่ทุกต้นจะดูน่าอึดอัดและไม่เป็นธรรมชาติ และดึงดูดความน่าสนใจของต้นไม้มากกว่าที่จำเป็น ควรจะลดทอนรูปแบบและเปลี่ยนวัสดุ ให้มีดูมีความเป็นอิสระ และเคลื่อนไหวเข้ากันกับต้นไม้มากกว่านี้
คุณณัฐญา ชัยวรรณกุล บริษัท กราฟฟิค 49 จำกัด	ดูสวยงามดีมาก ลวดลายออกแบบได้ดี
คุณบัญชา สระทอง IBOX Environmental Graphic Design	สวยงามดี
ผศ. ประเทือง ครองอภิรดี	เพิ่มเหล็กเป็นวัสดุ ทำในส่วนดัดโค้งวงกลมล้อมรอบต้นไม้
รศ.เอื้อเอ็นดู ศิสกุล ณ อยู่ธยา	(ได้แสดงความคิดเห็นโดยรวมไว้ข้างท้าย)
7. ก๊อกน้ำดื่มสาธารณะ (Drink Fountain)	
คุณเจษฎ์ บุญเรืองรอด CONTOUR COMPANY	สวยงามดี สามารถลดทอนรายละเอียดลงกว่านี้ได้
คุณณัฐนันท์ แนวมาลี N.U.A.T_DESIGN	ข้างต้นดูเข้ากับรูปแบบงานโดยรวม แต่ขาดความเป็นมิตร และความเข้าถึงคนทั่วไป น่าจะปรับรูปแบบภายนอกให้มีโค้งเว้า หรือเปลี่ยนวัสดุให้แตกต่างบ้างหรือเสริมเพิ่มเนื้อหา และลูกเล่นเข้าไปในตัวแทนได้อีก

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ	ผลการประเมินงานออกแบบ
7. ก๊อกน้ำดื่มสาธารณะ (Drink Fountain)	
คุณณัฐญา ชัยวรรณคุปต์ บริษัท กราฟฟิค 49 จำกัด	น่าจะคิดให้ทันสมัยได้ วัสดุที่ดูทำความสะอาดง่าย แต่ในรูป ฟอร์มประวัติศาสตร์ การใช้คอนกรีตสีขาวจะสกปรก + ทำให้ดู ทึบตัน, น่าจะมีป้ายบอกด้านที่เป็นจุดน้ำดื่ม ควรใช้ Pictogram เข้า ช่วย
คุณบัญชา สระทอง IBOX Environmental Graphic Design	ที่รองรับน้ำดื่มควรมีขนาดใหญ่เกินไป อาจจะมีการใช้งานผิด ประเภท เช่น แม่ค้าเอามาไปล้าง
ผศ. ประเทือง ครองอภิรดี	ออกแบบเสริมให้มีชั้นบันไดสำหรับเด็กให้เดินขึ้นไปดื่มน้ำได้
รศ.เอื้อเอ็นดู ศิษกุล ณ อยุธยา	(ได้แสดงความคิดเห็นโดยรวมไว้ข้างท้าย)
8. เก้าอี้ (Seat)	
คุณเจษฎ์ บุญเรืองรอด CONTOUR COMPANY	ดูเป็นแบบทั่วไป อาจเพิ่มการออกแบบที่ดูทันสมัยเข้าไปอีกได้
คุณณัฐนันท์ แนวมาลี N.U.A.T _DESIGN	ดูรักษาและดูเรียบง่าย และเข้ากับภาพรวมของข้อสรุปงานวิจัย และ งานออกแบบชิ้นต่างๆ ได้ดี
คุณณัฐญา ชัยวรรณคุปต์ บริษัท กราฟฟิค 49 จำกัด	ภาพรวมใช้ได้
คุณบัญชา สระทอง IBOX Environmental Graphic Design	ดูเรียบง่ายดี แต่อาจพัฒนาลดรายละเอียดให้ดีกว่านี้ได้ ควรศึกษาลวดลายดังกล่าวจากผู้เชี่ยวชาญ
ผศ. ประเทือง ครองอภิรดี	ปรับปรุงช่วงลวดลายของโลหะที่อยู่บริเวณด้านใต้แผ่นไม้รองนั่ง ซึ่งดูขัดกัน ไม่ลงตัว
รศ.เอื้อเอ็นดู ศิษกุล ณ อยุธยา	(ได้แสดงความคิดเห็นโดยรวมไว้ข้างท้าย)

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ	ผลการประเมินงานออกแบบ
9. โคมไฟถนน (Street Light)	
คุณเจษฎ์ บุญเรืองรอด CONTOUR COMPANY	ตัวโคมอาจใช้ระบบไฟที่ดู HI-Tech เช่น การใช้หลอด LED
คุณณัฐนันท์ แนวมาลี N.U.A.T_DESIGN	ดูน่าเชื่อถือ สวยงามและ ตรงตามโจทย์และข้อมูลที่กำหนดมา เหมาะสมกับภาพลักษณ์ของจังหวัด แต่ควรคำนึงถึงจุดเชื่อมต่อ ของโคมไฟซึ่งสามารถเอนและไหวไปตามแรงลมได้
คุณณัฐญา ชัยวรรณกุล บริษัท กราฟฟิค 49 จำกัด	ภาพรวมใช้ได้
คุณบัญชา สระทอง IBOX Environmental Graphic Design	ความคิดเห็นเหมือนกับเก้าอี้
ผศ. ประเทือง ครองอิทธิ	สวยงามดี
รศ.เอื้อเอ็นดู ศิษกุล ณ อยู่ธยา	(ได้แสดงความคิดเห็นโดยรวมไว้ข้างท้าย)
10. ถังขยะ (Bin)	
คุณเจษฎ์ บุญเรืองรอด CONTOUR COMPANY	สวยงามดีทั้งสองแบบ
คุณณัฐนันท์ แนวมาลี N.U.A.T_DESIGN	ในส่วนถังขยะเล็กตัวรูปแบบเป็นไปตามแนวคิดหลัก สอดคล้องกับภาพลักษณ์จังหวัดดี แต่ควรคำนึงถึงการใช้งาน เพราะโดยทั่วไปธรรมชาติในการทิ้งขยะของคน จะไม่ชอบก้มต่ำ เพื่อทิ้งขยะ จึงควรจะให้ช่องขยะเอียงรับ กับมือคนในระดับ 45 องศา และมีก้านสอดเหนือช่องเพื่อกันฝนและน้ำเข้า และควรจะมี การเพิ่มช่องแยกขยะเปียก-แห้งเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วย ในส่วนพื้นที่ถังใหญ่มีความเหมาะสมกับการใช้งานแต่ควร คำนึงถึงสี เพราะอาจจะดูแลทำความสะอาดยาก

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ	ผลการประเมินงานออกแบบ
10. ถังขยะ (Bin)	
คุณณัฐญา ชัยวรรณคุปต์ บริษัท กราฟฟิค 49 จำกัด	ไม่มีตัวหนังสือ หรือตัวอักษรให้ทราบว่าเป็นที่ทิ้งขยะเลย ไม่น่าเป็นสีขาวจะสกปรก
คุณบัญชา สระทอง IBOX Environmental Graphic Design	สวยงามดี
ผศ. ประเทือง ครองอภิรดี	ถังขยะใบใหญ่ : เปลี่ยนวัสดุที่ใช้ทำประตูเป็นสแตนเลส ถังขยะใบเล็ก : เปลี่ยนวัสดุที่ทำตัวถังขยะเป็นไฟเบอร์กลาสและทำ บานปิดเปิดถังขยะให้สูงกว่าเดิมเพื่อความสะดวกในการใช้งาน
รศ.เอื้อเอ็นดู ศิสกุล ณ อยุธยา	(ได้แสดงความคิดเห็นโดยรวมไว้ข้างท้าย)
11. ป้ายรถเมล์ (Bus Stop)	
คุณเจษฎ์ บุญเรืองรอด CONTOUR COMPANY	เรียบง่ายดี ควรคำนึงเรื่องการระบายน้ำเวลาฝนตก
คุณณัฐนันท์ แนวมาลี N.U.A.T _DESIGN	รูปแบบน่าเชื่อถือและเหมาะสมกับแนวคิดที่ได้กำหนดขึ้นมา แต่ น่าจะมีการเพิ่มวัสดุ หรือลดความเหลี่ยมของเสาเพื่อลดความแข็ง ของเสาและความขัดแย้งกับสภาพแวดล้อมพื้นที่ในบางจุด เช่น เพิ่มกระจกสี หรือเพิ่มลวดลายเล็กน้อยในบางจุด เพื่อเพิ่มความ เป็นมิตรมากขึ้น และควรพิจารณาถึงพื้นที่เฉพาะสำหรับคนพิการ ด้วย
คุณณัฐญา ชัยวรรณคุปต์ บริษัท กราฟฟิค 49 จำกัด	ยังคุ้บตัน น่าจะลองวัสดุสมัยใหม่ได้ น่าจะคิดกราฟิกของตัวป้าย รถต่าง ๆ จริง ๆ ไม่ใช่เฉพาะที่นั่งรอที่จะต้องเป็นระบบเดียวกับ ในแผนที่ มี Pictogram รูปรถบัสต่าง ๆ ป้ายรถเมล์ควรมีพื้นที่ ติดตั้งสื่อโฆษณาต่าง ๆ ด้วย
คุณบัญชา สระทอง IBOX Environmental Graphic Design	ดูเรียบง่ายดี แต่ให้คำนึงเรื่องแสงแดดและฝน

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ	ผลการประเมินงานออกแบบ
11. ป้ายรถเมล์ (Bus Stop)	
ผศ. ประเทือง ครองอภิรดี	ทำพื้นตรงบริเวณตัวเสาและคานาให้ต่างระดับเล็กน้อยเพื่อความสวยงาม
รศ.เอื้อเอ็นดู ศิษกุล ณ อยู่ธยา	(ได้แสดงความคิดเห็นโดยรวมไว้ข้างท้าย)
12. ราวเหล็ก (Pavement Protection)	
คุณเจษฎ์ บุญเรืองรอด CONTOUR COMPANY	สวยงามดี
คุณณัฐนันท์ แนวนมาลี N.U.A.T_DESIGN	วัสดุเข้ากับการใช้งานดี แต่ในความเห็นส่วนตัวรูปแบบยังไม่ค่อยจะลงตัว อาจจะมีการแก้ไขในส่วนของลวดลายตรงกลางให้มีการลดทอนลง และดูเรียบง่ายมากขึ้นกว่านี้เพราะถ้ามีการนำมาใช้จริง โดยจะต้องวางเรียงต่อๆ กันเป็นระยะทางยาวๆอาจจะเกิดความซับซ้อน และเยอะเกินความจำเป็น ทำให้เกิดความสับสนกับภาพลักษณ์ของจังหวัด
คุณณัฐญา ชัยวรรณคุปต์ บริษัท กราฟฟิค 49 จำกัด	ดูสวยงามดีมาก ลวดลายออกแบบได้ดี
คุณบัญชา สระทอง IBOX Environmental Graphic Design	รูปแบบสวยงามดี
ผศ. ประเทือง ครองอภิรดี	ควรเสริมขนาดของท่อนโลหะส่วนหลักๆ ให้ใหญ่ขึ้น และเสริมช่วงต่อของเหล็กในบางส่วนเพื่อเสริมความแข็งแรง
รศ.เอื้อเอ็นดู ศิษกุล ณ อยู่ธยา	(ได้แสดงความคิดเห็นโดยรวมไว้ข้างท้าย)
13. สะพานลอย (Overpass)	
คุณเจษฎ์ บุญเรืองรอด CONTOUR COMPANY	สวย เรียบง่ายดี เสากลางใหญ่เกินไป ขอบบัวของฐานทำให้ดูเกะกะ และให้คำนึงเรื่องการระบายน้ำเวลาฝนตก

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ	ผลการประเมินงานออกแบบ
13. สะพานลอย (Overpass)	
คุณณัฐนันท์ แนวนมาลี N.U.A.T_DESIGN	ในความเห็นส่วนตัวของข้าพเจ้า เห็นว่ารูปแบบที่ได้มีการออกแบบนั้นมีความเหมาะสมกับพื้นที่ และสภาพแวดล้อมปัจจุบันของจังหวัด และตรงตามลักษณะที่ได้กำหนดไว้ในงานวิจัยและผลสรุปข้างต้น แต่ในมุมมองหนึ่ง อยากให้คำนึงถึงรูปแบบการพัฒนาในอนาคตของสภาพแวดล้อม และสิ่งที่จะเกิดขึ้นจากแผนพัฒนาจังหวัดว่าจะเป็นไปได้ในทิศทางใด ซึ่งอาจจะมีแนวโน้มไปในทางลดทอนขนาดของสะพาน, การเพิ่มวัสดุท้องถิ่นที่ราคาย่อมเยาและคงทนถาวรหรือ เพิ่มจุดใช้งานต่างๆ เป็นต้น
คุณณัฐญา ชัยวรรณกุลปต์ บริษัท กราฟฟิค 49 จำกัด	ยังดูดิบตัน ฐานที่เป็นเสาสวยดี แต่ด้านบนจริง ๆ ควรเป็นวัสดุสมัยใหม่ หลังคาต่าง ๆ
คุณบัญชา สระทอง IBOX Environmental Graphic Design	น่าจะมิลโกลักษณะใหญ่ติดตั้งอยู่ตรงกลางเหนือสะพาน ให้เป็นแลนด์มาร์ค เป็นจุดประตูลูกเข้าเมือง และออกจากเมืองเพชรบุรี
ผศ. ประเทือง ครองอภิรดี	บริเวณฐานของสะพานลอยควรลดลำดับเข้ามาด้านใน และลดขนาดเสาตรงกลางสะพานลอย หรือทำเป็นเสาขนาดเล็ก ตั้งคู่กันสองต้นก็ได้
รศ.เอื้อเอ็นดู ดิศกุล ณ อยุธยา	(ได้แสดงความคิดเห็นโดยรวมไว้ข้างท้าย)
12. รูปแบบตัวอักษร	
คุณเจษฎ์ บุญเรืองรอด CONTOUR COMPANY	ตัวอักษรสวย เข้ากับงาน
คุณณัฐนันท์ แนวนมาลี N.U.A.T_DESIGN	รูปแบบและทิศทางของการออกแบบของชุดตัวอักษรไทย ดูสอดคล้องกับชุด Pictogram และในทางกลับกันนำลองเอาความโค้งหรือเส้นลายของแบบอักษร มาพัฒนาแบบ Pictogram ให้มีความสอดคล้องกันมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ	ผลการประเมินงานออกแบบ
12. รูปแบบตัวอักษร	
คุณณัฐญา ชัยวรรณคุปต์ บริษัท กราฟฟิค 49 จำกัด	ตัวอักษรสวย เข้ากับการออกแบบงาน และรูปทรงของตัวอักษรเหมาะสมแก่การทำป้าย โดยเฉพาะหัวของตัวอักษรที่ไม่แยกส่วนออกจากพื้น แต่ตัวอักษรภาษาอังกฤษ ยังดูไม่ค่อยเข้ากันกับตัวภาษาไทย
คุณบัญชา สระทอง IBOX Environmental Graphic Design	สวยงาม เข้ากับการออกแบบของป้าย
ผศ. ประเทือง ครองอภิรดี	ตัวอักษรสวย เข้ากับงาน แต่ตัวที่เป็นตัวหลัก เช่นตัวที่อยู่บนป้าย ทิศทางควรเพิ่มขนาดเส้นตัวให้หนากว่านี้
รศ.เอื้อเอ็นดู ศิสกุล ณ อยู่ธยา	(ได้แสดงความคิดเห็นโดยรวมไว้ข้างท้าย)
13. สัญลักษณ์ภาพ	
คุณเจษฎ์ บุญเรืองรอด CONTOUR COMPANY	ยังดูไม่ค่อยลงตัว ไม่เป็นระบบเดียวกัน
คุณฐนันทน์ แนวมาลี N.U.A.T _DESIGN	น่าจะมีการปรับรูปแบบกราฟิกให้มีความสัมพันธ์กับลวดลายบางอย่างของลักษณะงานศิลปะท้องถิ่น นำมาประยุกต์หรือลดทอนแบบ ซึ่งจากงานที่ปรากฏ ผู้ออกแบบพยายามลดทอนรายละเอียดใน Pictogram ให้ดูทันสมัยและใช้มองได้ระยะไกล แต่จากข้อคิดเห็นเบื้องต้น น่าจะมีการสร้างรูปแบบสัญลักษณ์เฉพาะของชุด Pictogram มากขึ้น ส่วนในชุดออกแบบปัจจุบัน ยังเห็นว่ายังไม่ลงตัวถึงที่สุด
คุณณัฐญา ชัยวรรณคุปต์ บริษัท กราฟฟิค 49 จำกัด	ดูมีเหลี่ยมมุมมากเกินไป ไม่ค่อยเข้าชุดกับรูปแบบของตัวอักษร

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ	ผลการประเมินงานออกแบบ
13. สัญลักษณ์ภาพ	
คุณบัญชา สระทอง IBOX Environmental Graphic Design	เป็นการตัดทอนแบบมาจากสถานที่จริง มีที่มาจริง แต่คนที่ไม่เคยไปจังหวัดเพชรบุรีย่อมไม่รู้จัก เวลาดูก็ดูไม่ออกว่าเป็นสถานที่ไหน จึงควรจัดประเภทสถานที่ให้เป็นหมวดหมู่แล้วใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน เช่น โบราณสถานต่างๆ ก็ใช้ร่วมกันเพียงสัญลักษณ์เดียว หรือบางที่อาจใช้ภาพถ่ายไปเลยก็ย่อมได้
ผศ. ประเทือง ครองอภิรดี	มองภาพรวม ยังดูไม่ค่อยกลมกลืน ภาพพระไม่จำเป็นต้องมีหัวกลม ภาพพระปรารักษ์ดูเป็นการตัดทอนมากเกินไป
รศ.เอื้อเอ็นดู ศิสกุล ณ อรุณยา	(ได้แสดงความคิดเห็นโดยรวมไว้ข้างท้าย)

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

1. คุณเจษฎ์ บุญเรืองรอด CONTOUR COMPANY

ภาพรวมของการออกแบบ ดูแล้วเป็นผลงานที่มีคุณภาพในแง่ End Product การได้มาซึ่งข้อมูลเบื้องต้นในการออกแบบ ควรให้นักท่องเที่ยวผู้ใช้งานจริงมีส่วนเกี่ยวข้อง

การออกแบบและการใช้วัสดุควรนึกถึงอนาคตของงานออกแบบและวิถีชีวิตของมนุษย์

อาจใช้วัสดุอื่นๆ เข้าประดับประดับ สร้างความน่าสนใจได้อีก เช่น การนำสแตนเลสมาใช้เป็นผิวของบางส่วน การใช้โพลีคาร์บอเนตมาทำหลังคา เป็นต้น

เพิ่มสีสร้างความน่าสนใจได้มากกว่านี้

รูปร่างรูปทรงสามารถปรับให้ดูทันสมัยหรือล้ำยุคกว่านี้ได้

2. คุณณัฐนันท์ แนวมาลี N.U.A.T _DESIGN และอาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะศิลป มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ในความเห็นของข้าพเจ้าคิดว่ารูปแบบหรือแนวคิดที่สรุปออกมานั้นมีความสวยงาม สว่างและเหมาะสมกับคำว่า “พระนครคีรี” และสะท้อนถึงความเป็นมาของพื้นที่ได้เป็นอย่างดี การ

ออกแบบสัญลักษณ์และป้ายประจำพื้นที่ต่างๆ นั้น มีความเชื่อมโยงกันในแง่เนื้อหา รูปแบบ และวัสดุ ทั้งในแง่สัญลักษณ์ที่ผสมผสานอยู่ในรายละเอียดส่วนต่างๆ ได้ค่อนข้างลงตัว

แต่ในมุมมองหนึ่งในการออกแบบแนวความคิดสร้างป้ายและตราสัญลักษณ์นั้น อาจจะคำนึงถึงเรื่องราว ของอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ที่ร้อยเรียงบอกเล่าเรื่องราวผ่าน สิ่งที่เราเรียกว่า “ป้าย” เพราะพื้นที่ต่างๆ นั้นมีเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ความเชื่อ และวัฒนธรรม เฉพาะถิ่น ทั้งยังสามารถนำแนวคิดมาเชื่อมต่อในเชิงประวัติศาสตร์เป็นจุดบอกเล่าเรื่องราวแก่ผู้มาเยือน และสร้างความภูมิใจให้กับคนในพื้นที่และยังโน้มนำให้เกิดความเชื่อ และความเข้าใจเดียวกันของคนรุ่นก่อนกับคนในยุคใหม่อีกด้วย รวมทั้งยังสร้างสัญลักษณ์ของคนในพื้นที่ ให้เกิดความภูมิใจในถิ่นฐาน และความสมัครสมานสามัคคีของคนในท้องถิ่นนั้นๆ อีกด้วย

จากย่อหน้าดังกล่าว ข้าพเจ้าอยากจะขอเสริมเรื่องของการศึกษาสภาพแวดล้อม และการเชื่อมต่อของพื้นที่จาก อดีต ปัจจุบัน สู่อนาคต ของจังหวัดเพชรบุรี รวมถึงแผนการพัฒนา การเมือง และการท่องเที่ยว รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยอาจจะศึกษาเมืองหรือ ท้องถิ่นในพื้นที่ที่มีประวัติศาสตร์ และความน่าสนใจในระดับเดียวกับ จังหวัดเพชรบุรี ทั้งใน ประเทศไทย (สามชุก, เชียงใหม่, ตลาร้อยปี) หรือในต่างประเทศ (ญี่ปุ่น, แคนาดา, เนเธอร์แลนด์ หรือ เมืองต่างๆ จากประเทศที่พัฒนาแล้ว) เพื่อเทียบให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงจากอดีตสู่อนาคต ของเมืองเหล่านั้น และเป็นการเทียบสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมในเพชรบุรีในอนาคตอีกด้วย เพราะน่าจะสามารถคาดเดาและนำมาปรับปรุงสิ่งแวดล้อมหรืองานออกแบบให้มีความเหมาะสมที่ จะเกิดขึ้นได้อีกในระยะเวลา 5-10 ปี ข้างหน้า รวมถึงระบบป้ายต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น เพื่อรองรับสถานที่ ใหม่ ๆ และตอบรับกับการเปลี่ยนแปลงอนาคตอีกด้วย มิใช่เพื่อเน้นรับกับทุนนิยมและความเจริญ แบบไม่มีทิศทางเพื่อเป็นการตอกย้ำความเป็นเพชรบุรีอย่างมีเอกภาพและร่วมสมัยอย่างยิ่งขึ้น ๆ ไป

3. คุณณัฐญา ชัยวรรณคุปต์ บริษัท กราฟฟิค 49 จำกัด

งานทั้งหมดยังคงมุ่งเน้นไปทางด้านการนำองค์ประกอบเดิมของทางประวัติศาสตร์ มามาใช้ ซึ่งในประเด็นนี้ทำได้ดีแล้ว

แต่ในส่วนงานออกแบบระบบป้ายนั้น จำเป็นจะต้องคิดเรื่องระบบกราฟิกข้อมูล เพื่อชี้ความต่อเนื่อง ทิศทาง ตลอดจนทั้งโครงการ ซึ่งจะต้องมีการออกแบบระบบข้อมูลต่าง ๆ ด้วย เช่น แผนที่, ข้อมูลการท่องเที่ยวอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้การออกแบบระบบป้ายสมบูรณ์ งานในส่วนนี้ แทบจะยังไม่มีเลย

งานบางชิ้นยังติดกับประวัติศาสตร์มากเกินไป การออกแบบสามารถนำเอา สมัยใหม่ และเก่ามาปนกันได้ เช่น วัสดุใหม่ ๆ เทคนิคใหม่ ๆ กับรูปทรงต่าง ๆ อาจทำให้น่าสนใจ ขึ้น

4. คุณบัญชา สระทอง IBOX Environmental Graphic Design

ภาพรวมของงานสวยงามดี ถ่ายทอดลักษณะของพระนครศรีรัได้ดี ในส่วนประกอบต่าง ๆ ของป้ายและเฟอร์นิเจอร์ถนน อาจจะใช้วัสดุหรือเทคนิคอะไรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ที่ชาวบ้านมีความเชี่ยวชาญในการทำ ถือเป็นการเผยแพร่ภูมิปัญญา เช่น การนำเทคนิคศิลปกรรมปูนปั้นมาใช้งาน

5. ผศ. ประเทือง ครองอภิรดี

ภาพรวมของงานดูสวยงามดี แสดงลักษณะของพระนครศรีรัได้ดี
ส่วนของลวดลายโลหะที่ดูบอบบาง อาจเป็นปัญหาและอุปสรรคในการหล่อและการใช้งานจริง อาจไม่แข็งแรง คงทน

สีที่ทำบนตัวป้าย ควรใช้เทคนิคสกรีน เพราะการวางตำแหน่งสีแบบนี้ การกัดกรดไม่สามารถทำได้ง่ายนัก

6. รศ. เอื้อเอ็นดู ดิศกุล ณ อยุธยา

ความคิดเห็นสำหรับการเลือกใช้วัสดุ

ผู้ออกแบบสามารถเลือกใช้คอนกรีตและไม้เป็นวัสดุหลักได้ และยังสามารถใช้เหล็กดัดเป็นองค์ประกอบเสริมได้ แต่หากเลือกใช้โลหะหรืออลูมิเนียมอัลลอยด์ทั้งหมด อาจไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้จริง เนื่องจากโลหะและอลูมิเนียมอัลลอยด์มีความมันเงา เก็บความร้อนได้ดี และ สะท้อนแสงได้ง่าย จึงไม่เหมาะสมกับงานออกแบบป้ายบนท้องถนนที่ควรคำนึงถึงการอ่านได้ง่าย และอุปกรณ์ต่างๆ ที่วางอยู่ตามถนนหนทางที่ควรคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสำคัญ

ความคิดเห็นสำหรับการใช้สี

ผู้ออกแบบคำนึงถึงความเหมาะสมของการใช้สี แต่ยังไม่มีการกำหนดสีหลักและปริมาณสัดส่วนของกลุ่มสีที่นำมาเลือกใช้ และควรจัดกลุ่มสีตามประเภทของงาน ทั้งงานป้าย (Signage) และ อุปกรณ์ต่างๆ บนท้องถนน (Street Furniture)

ความคิดเห็นสำหรับโครงสร้าง

ผู้ออกแบบคำนึงถึงโครงสร้างที่มีที่มาจากงานสถาปัตยกรรมของ "พระนครศรีรั" แต่ยังไม่สามารถดึงจุดเด่นออกมาใช้ให้น่าสนใจได้มากกว่าเดิม ควรประยุกต์รูปแบบให้ดูร่วมสมัยมากกว่าลอกเลียนแบบของเดิม

ความคิดเห็นสำหรับตัวอักษร

ผู้ออกแบบคำนึงถึงรูปแบบตัวอักษรภาษาไทยได้อย่างเหมาะสม แต่ตัวอักษรภาษาอังกฤษยังไม่สามารถเลือกใช้ให้สัมพันธ์กันได้ ถ้าผู้ออกแบบยืนยันที่จะใช้ตัวอักษรไทยตามที่เลือกไว้ ควรปรับ/เปลี่ยนตัวอักษรภาษาอังกฤษ ซึ่งมี 2 แนวทางนำเสนอคือ

วิธีที่ 1

ใช้อักษรภาษาอังกฤษตัวเดิมที่เลือกไว้ แล้วปรับขนาดตัวอักษรภาษาอังกฤษให้เล็กลงตามสัดส่วนของตัวอักษรภาษาไทย 1 : 2 / 1 : 3 / 1 : 8

วิธีที่ 2

เปลี่ยนรูปแบบตัวอักษรภาษาอังกฤษให้เป็นแบบมีจะงอย หรือ เซิงชาย (serif) และจัดวางตามสัดส่วนเหมือนวิธีแรก และควรทดลองจัดวางตัวอักษรในรูปแบบต่างๆ เพื่อสร้างความแน่ใจ

ความคิดเห็นสำหรับเอกลักษณ์ของจังหวัด

ผู้ออกแบบได้สรุปเอกลักษณ์ของจังหวัดจากนักวิชาการโดยการสัมภาษณ์ และได้ดำเนินการคัดเลือกรูปแบบต่างๆ ที่ใช้เป็นต้นแบบของงานออกแบบเรขศิลป์ จึงถือว่าเป็นมุมมองแบบส่วนตัว ยังไม่สามารถสรุปได้เด็ดขาดว่า สามารถใช้ประกอบกับงานออกแบบป้ายและอุปกรณ์ต่างๆ เหล่านี้ได้เหมาะสม เพราะยังขาดความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใช้งานจริงเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า ผู้ออกแบบยังวิเคราะห์ และคัดเลือกใช้องค์ประกอบหลักเพื่องานออกแบบเรขศิลป์ได้ไม่ค่อยชัดเจนนัก ลักษณะการออกแบบงานเรขศิลป์โดยรวมจึงยังดูไม่เป็นระบบที่แน่นอน และจากการพิจารณาถึงงานออกแบบทั้งหมดของผู้ออกแบบแล้ว ถ้าดูเฉพาะฝีมือในงานออกแบบเรขศิลป์ ถือว่าผู้ออกแบบมีความตั้งใจในการทำงานออกแบบครั้งนี้เป็นอย่างดี แต่หากผู้ออกแบบยังมีเวลาศึกษา/วิจัย/ค้นหามูลคิลักษณะของพระนครศรีฯ/หาลักษณะเด่นและจุดร่วมของงานออกแบบ/สร้างระบบการทำงานรองรับความคิดและกระบวนการ จะทำให้ผลงานออกแบบครั้งนี้ มีความชัดเจนและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น เพื่อการประยุกต์ใช้งานต่อไป

สรุปการประเมินผลการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบ

การประเมินผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบทั้ง 6 ท่าน ได้แสดงความคิดเห็นไว้อย่างหลากหลายมีทั้งเห็นด้วยกับรูปแบบของการออกแบบ และตั้งข้อสังเกตให้มีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างวัฒนธรรมท้องถิ่นกับความทันสมัย หรือเพื่อความถูกต้องของกระบวนการในการออกแบบเรขศิลป์ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้แสดงหัวข้อการแก้ไขปรับปรุงป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนชนิดต่าง ๆ ไว้ดังต่อไปนี้

1. แผ่นป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign)

ใหญ่และดูทึบ

นำเอารูปแบบหรืออัตลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมที่ชัดเจนของสถานที่สำคัญ นั้น มาผสมผสานเพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของสถานที่นั้นๆ มากยิ่งขึ้น

น่าจะลองปรับวัสดุให้ทันสมัย มีความโปร่งเบาขึ้น

ถ้าออกแบบข้อมูลในรายละเอียดจะช่วยให้การออกแบบได้หลากหลายขึ้น เช่น Plan, Diagram / เส้นทางเดิน ข้อมูลท่องเที่ยวต่างๆ ของแต่ละสถานที่

ควรเลือกใช้วัสดุประเภทสแตนเลส

ส่วนที่เป็นหน้าบันสามเหลี่ยมดูขัดตา ไม่เหมือนกับรูปทรงที่ถูกต้องของ กรีก โรมัน หลังจากอาจไม่จำเป็นต้องใส่กระเบื้อง เพราะดูมีขนาดเล็กมาก

2. ป้ายแสดงแผนที่ (Directory Sign)

น่าจะออกแบบให้แตกต่างจากป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ หรืออาจจะทำรวมกันเป็นป้ายเดียวแล้วทำ OVER SCALE

น่าจะเพิ่มสัญลักษณ์ ลวดลายเฉพาะ หรือวัสดุอื่นที่เพิ่มความน่าสนใจให้กับตัวป้าย รวมถึง ระบบแสงเพื่อบอกข้อมูลในเวลากลางคืน ส่วนรายละเอียดของแผนที่ ควรจะให้เห็นรายละเอียดของสถานที่ตั้งอย่างชัดเจนรวมถึง การแบ่งลักษณะทางภูมิศาสตร์หรือตามลักษณะเศรษฐกิจ เป็นต้น

ควรเขียนแผนที่เพื่อให้เข้าใจข้อมูลทั้งระบบที่จะต้องออกแบบ และข้อมูลจะอยู่บนป้ายแต่ละชนิดอย่างต่อเนื่อง

3. ป้ายแสดงสถานที่ (Identification Sign)

แต่ละสถานที่อาจต้องการป้ายที่มีขนาดไม่เหมือนกัน สถานที่ใหญ่ ๆ ควรมีป้ายขนาดใหญ่ได้

ควรแสดงให้รู้สึกถึงความสำคัญและดูหนักแน่นกว่านี้

4. ป้ายแสดงทิศทาง (Direction Sign)

หากหวังผลกับคนขับรถด้วยควรให้มีขนาดใหญ่กว่านี้ อาจทำเป็นลักษณะกล่องติดตั้งไฟไว้ด้านใน เพื่อการสะดวกใช้เวลากลางคืน

ควรนำลูกศรมาใช้ในป้ายแสดงทิศทางด้วย

5. ป้ายประดับตกแต่ง (Decoration Sign)

ลักษณะของโคมไฟ อาจไม่ตอบ Function ของการเป็น Street Lighting เท่าที่ควร โคมไฟที่ปลายยอดเสา อาจจะสามารถเปลี่ยนหรือเพิ่มรูปแบบ

6. กระถางต้นไม้ (Planter)

ควรจะลดทอนรูปแบบและเปลี่ยนวัสดุ ให้มีดูมีความเป็นอิสระและเคลื่อนไหวเข้ากับต้นไม้มากกว่านี้

เพิ่มเหล็กเป็นวัสดุ ทำในส่วนดัดโค้งวงกลมล้อมรอบต้นไม้

7. ก๊อกน้ำดื่มสาธารณะ (Drink Fountain)

สามารถลดทอนรายละเอียดลงกว่านี้ได้

น่าจะปรับรูปแบบภายนอกให้มีโค้งเว้า หรือเปลี่ยนวัสดุให้แตกต่างบ้าง หรือเสริมเพิ่มเนื้อหาและลูกเล่นเข้าไปในตัวแทนได้อีก

คู่มือต้น ควรใช้วัสดุที่ดูทำความสะอาดง่าย น่าจะมีป้ายบอกด้านที่เป็นจุดน้ำดื่ม ควรใช้ Pictogram เข้าช่วย

ที่รองรับน้ำดื่มดูจะมีขนาดใหญ่เกินไป

8. เก้าอี้ (Seat)

อาจเพิ่มการออกแบบที่ดูทันสมัยเข้าไปอีกได้

อาจพัฒนาลวดลายเส้นสายให้ดีกว่านี้ได้

ปรับปรุงช่วงลวดลายของโลหะบริเวณด้านใต้แผ่นไม้รองนั่งซึ่งดูขัดกันไม่ลงตัว

9. โคมไฟถนน (Street Light)

ตัวโคมอาจใช้ระบบไฟที่ดู HI-Tech เช่น การใช้หลอด LED

ควรคำนึงถึงจุดเชื่อมต่อของโคมไฟซึ่งสามารถเอน และไหวไปตามแรงลมได้

อาจพัฒนาลวดลายเส้นสายให้ดีกว่านี้ได้

10. ถังขยะ (Bin)

ควรจะให้ช่องขยะเอียงรับ กับมือคนในระดับ 45 องศา และมีกันสาดเหนือช่อง เพื่อกันฝนและน้ำเข้า และควรจะมีการเพิ่มช่องแยกขยะเปียก-แห้ง เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วย

ควรคำนึงถึงสี เพราะอาจจะดูแลทำความสะอาดยาก

11. ป้ายรถเมล์ (Bus stop)

ควรคำนึงเรื่องการระบายน้ำเวลาฝนตก

น่าจะมีการเพิ่มวัสดุ หรือลดความเหลี่ยมของเสา เพื่อลดความแข็งของเสาและความขัดแย้งกับสภาพแวดล้อมพื้นที่ในบางจุด เช่น กระจกสีในบางจุด หรือเพิ่มหลอดไฟเล็กน้อยในบางจุด เพื่อเพิ่มความเป็นมิตรมากขึ้น และควรพิจารณาถึงพื้นที่เฉพาะสำหรับคนพิการด้วย

คู่มือต้น น่าจะลองวัสดุสมัยใหม่ ควรจะมีแผนที่ ที่ติดตั้งสื่อโฆษณาต่าง ๆ ด้วย

ให้คำนึงเรื่องแสงแดดและฝน

ทำพื้นตรงบริเวณตัวเสาและคานให้ต่างระดับเล็กน้อยเพื่อความสวยงาม

12. ราวเหล็ก (Pavement Protection)

อาจจะมีการการแก้ไขในส่วนของหลอดไฟตรงกลางให้มีการลดทอนลง และดูเรียบง่ายมากขึ้นกว่านี้

ควรเสริมขนาดของท่อนโลหะส่วนหลัก ๆ ให้ใหญ่ขึ้น และเสริมช่วงต่อของเหล็กในบางส่วนเพื่อเสริมความแข็งแรง

13. สะพานลอย (Overpass)

สีที่ใช้ทาหลังบนคอนกรีตหากเป็นสีขาวจะเลอะเทอะ สกปรกง่าย แต่ดูสะอาดตา

หลังคาหากทำในแนวโค้งจะช่วยให้อากาศถ่ายเทได้ดี และรับแรงของลมได้ดีกว่า

และหากออกแบบให้เกินแนวสะพานออกมาเป็นกันสาดจะช่วยกันฝน และแดดได้อีกด้วย

ขอบบัวของฐานทำให้ดูเกะกะ

ด้านบนจริง ๆ ควรเป็นวัสดุสมัยใหม่ที่ใช้ทำหลังคาต่าง ๆ

น่าจะมีโลโก้ขนาดใหญ่ติดตั้งอยู่ตรงกลางเหนือสะพาน

บริเวณฐานของสะพานลอยควรลดลำดับเข้ามาด้านใน

14. ตัวอักษร (Letter)

นำลองเอาความโค้งหรือเส้นลายของแบบอักษร มาพัฒนาแบบสัญลักษณ์ภาพให้มีความสอดคล้องกันมากยิ่งขึ้น

ตัวอักษรภาษาอังกฤษ ยังดูไม่ค่อยเข้ากับตัวภาษาไทย

ตัวอักษรที่เป็นตัวหลัก เช่น ตัวอักษรที่อยู่บนป้ายทิศทางควรเพิ่มขนาดเส้นตัวให้หนา
กว่านี้

15. สัญลักษณ์ภาพ (Pictogram)

ยังดูไม่ค่อยลงตัว ไม่เป็นระบบเดียวกัน

น่าจะมีการสร้างรูปแบบสัญลักษณ์เฉพาะของสัญลักษณ์ภาพมากขึ้น

ดูมีเหลี่ยมมุมมากเกินไป ไม่ค่อยเข้ากับรูปแบบของตัวอักษร

ควรจัดประเภทสถานที่ให้เป็นหมวดหมู่แล้วใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน

3. การประเมินผลการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนของประชาชนจังหวัดเพชรบุรี และนักท่องเที่ยว

3.1 การประเมินผลการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนของประชาชน จังหวัดเพชรบุรี

รายงานผลการตอบแบบสอบถามของประชาชนชาวจังหวัดเพชรบุรีที่มีต้องงานออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 50 คน ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามมีสัดส่วนเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ มีเพศหญิง 34 คน ร้อยละ 68 และเพศชาย 16 คน ร้อยละ 32 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี โดยมีจำนวน 16 คน ร้อยละ 32 และรองลงมา คือ 31-40 ปี จำนวน 11 คน ร้อยละ 22 ระดับที่เท่ากัน คือ 41-50 ปี และต่ำกว่า 20 ปี มีจำนวน 9 คน ร้อยละ 18 และมีสัดส่วนน้อยที่สุด คือ 51-60 ปี จำนวน 5 คน ร้อยละ 10

ประชาชนส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คือมีจำนวน 38 คน ร้อยละ 76 และรองลงมาตามลำดับ คือ มัธยมศึกษา 8 คน ร้อยละ 16 และสูงกว่าปริญญาตรี 4 คน ร้อยละ 8 ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ คือ มีจำนวน 17 คน ร้อยละ 34 และรองลงมาตามลำดับ คือ นักเรียน นักศึกษา มีจำนวน 11 คน ร้อยละ 22 อาชีพรัฐวิสาหกิจ จำนวน 8 คน ร้อยละ 16 และสัดส่วนของอาชีพที่มีจำนวนเท่ากัน คือ อาชีพพนักงานบริษัท และประกอบธุรกิจส่วนตัว มีจำนวน 7 คน ร้อยละ 14

ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรีในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 33 คน ร้อยละ 66 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 10 คน ร้อยละ 20 ระดับน้อย 4 คน ร้อยละ 8 ระดับมากที่สุด 2 คน ร้อยละ 4 และระดับน้อยที่สุด 1 คน ร้อยละ 2 ส่วนใหญ่ท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีมากกว่าเดือนละครั้ง คือมีจำนวน 21 คน ร้อยละ 42 และรองลงมาตามลำดับคือ มาปีละ 2-3 ครั้ง 14 คน ร้อยละ 28 มาปีละครั้ง 9 คน ร้อยละ 18 มาปีละ 4-5 ครั้ง 6 คน ร้อยละ 12

ประชาชนส่วนใหญ่เคยท่องเที่ยวบนพระนครคีรี คือมีจำนวน 47 คน ร้อยละ 94 และไม่เคยมาท่องเที่ยวบนพระนครคีรี จำนวน 3 คน ร้อยละ 6 ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับพระนครคีรีในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 30 คน ร้อยละ 60 รองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 13 คน ร้อยละ 26 ระดับน้อย 5 คน ร้อยละ 10 และระดับน้อยที่สุด 2 คน ร้อยละ 4

ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ได้แสดงความคิดเห็นต่อผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์รื้อถอน ถึงการถ่ายทอดลักษณะทางสถาปัตยกรรมของพระนครศรีอินเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

1. ป้ายแสดงสถานที่

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับมาก คือ มีจำนวน 26 คน ร้อยละ 52 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 16 คน ร้อยละ 32 ระดับมากที่สุด 7 คน ร้อยละ 14 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

2. ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับมาก คือ มีจำนวน 26 คน ร้อยละ 52 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 11 คน ร้อยละ 22 ระดับมากที่สุด 10 คน ร้อยละ 20 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

3. ป้ายแสดงแผนที่

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับมาก คือ มีจำนวน 18 คน ร้อยละ 36 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 15 คน ร้อยละ 30 ระดับปานกลาง 13 คน ร้อยละ 26 และระดับน้อย 4 คน ร้อยละ 8

4. ป้ายแสดงทิศทาง

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับมาก คือ มีจำนวน 23 คน ร้อยละ 46 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 16 คน ร้อยละ 32 ระดับปานกลาง 9 คน ร้อยละ 18 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

5. ป้ายประดับตกแต่ง

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับมาก คือ มีจำนวน 24 คน ร้อยละ 48 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 15 คน ร้อยละ 30 ระดับมากที่สุด 8 คน ร้อยละ 16 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

6. กระจาดต้นไม้

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับมาก คือ มีจำนวน 28 คน ร้อยละ 56 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 13 คน ร้อยละ 26 ระดับมากที่สุด 8 คน ร้อยละ 16 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

7. ก๊อค์คึมน้ำสาธารณะ

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับที่เท่ากัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง คือมีจำนวน 18 คน ร้อยละ 36 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 11 คน ร้อยละ 22 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

8. แก้ว

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับมาก คือ มีจำนวน 22 คน ร้อยละ 44 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 17 คน ร้อยละ 34 ระดับมากที่สุด 9 คน ร้อยละ 18 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

9. โคมไฟถนน

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับมาก คือ มีจำนวน 26 คน ร้อยละ 52 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 15 คน ร้อยละ 30 ระดับปานกลาง 6 คน ร้อยละ 12 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

10. ถังขยะ

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับมาก คือ มีจำนวน 22 คน ร้อยละ 44 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 18 คน ร้อยละ 36 ระดับมากที่สุด 7 คน ร้อยละ 14 ระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4 และระดับน้อยที่สุด 1 คน ร้อยละ 2

11. ถังขยะเล็ก

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับมาก คือ มีจำนวน 25 คน ร้อยละ 50 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 11 คน ร้อยละ 22 ระดับมากที่สุด 8 คน ร้อยละ 16 ระดับน้อย 5 คน ร้อยละ 10 และระดับน้อยที่สุด 1 คน ร้อยละ 2

12. ป้ายรถเมล์

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับมาก คือ มีจำนวน 23 คน ร้อยละ 46 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 13 คน ร้อยละ 26 ระดับมากที่สุด 9 คน ร้อยละ 18 และระดับน้อย 5 คน ร้อยละ 10

13. ราวเหล็ก

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับมาก คือ มีจำนวน 28 คน ร้อยละ 56 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 10 คน ร้อยละ 20 ระดับปานกลาง 8 คน ร้อยละ 16 และระดับน้อย 4 คน ร้อยละ 8

14. สะพานลอย

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าสามารถถ่ายทอดได้ในระดับที่เท่ากัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง คือมีจำนวน 18 คน ร้อยละ 36 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 12 คน ร้อยละ 24 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ได้แสดงความคิดเห็นต่อคุณสมบัติในด้านต่างๆ ของผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน ดังนี้

1. ป้ายแสดงสถานที่

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือ มีจำนวน 26 คน ร้อยละ 52 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 12 คน ร้อยละ 24 ระดับมากที่สุด 9 คน ร้อยละ 18 ระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4 และระดับน้อยที่สุด 1 คน ร้อยละ 2

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความชัดเจนด้านการสื่อสารข้อมูลในระดับมาก คือมีจำนวน 23 คน ร้อยละ 46 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 13 คน ร้อยละ 26 ระดับมากที่สุด 12 คน ร้อยละ 24 และระดับที่เท่ากัน คือระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด มีจำนวน 1 คน ร้อยละ 2

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม ในระดับมาก คือมีจำนวน 22 คน ร้อยละ 44 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 14 คน ร้อยละ 28 ระดับมากที่สุด 13 คน ร้อยละ 26 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับมาก คือ มีจำนวน 30 คน ร้อยละ 60 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 10 คน ร้อยละ 20 ระดับปานกลาง 8 คน ร้อยละ 16 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

2. ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือ มีจำนวน 27 คน ร้อยละ 54 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 11 คน ร้อยละ 22 ระดับปานกลาง 9 คน ร้อยละ 18 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความชัดเจนด้านการสื่อสารข้อมูลในระดับมาก คือมีจำนวน 25 คน ร้อยละ 50 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 14 คน ร้อยละ 28 ระดับมากที่สุด 10 คน ร้อยละ 20 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม ในระดับมาก คือมีจำนวน 21 คน ร้อยละ 42 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 16 คน ร้อยละ 32 ระดับปานกลาง 12 คน ร้อยละ 24 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับมาก คือมีจำนวน 25 คน ร้อยละ 50 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 12 คน ร้อยละ 24 ระดับปานกลาง 10 คน ร้อยละ 20 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

3. ป้ายแสดงแผนที่

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือมีจำนวน 22 คน ร้อยละ 44 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 15 คน ร้อยละ 30 ระดับมากที่สุด 10 คน ร้อยละ 20 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความชัดเจนด้านการสื่อสารข้อมูลในระดับมาก คือมีจำนวน 24 คน ร้อยละ 48 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 13 คน ร้อยละ 26 ระดับมากที่สุด 11 คน ร้อยละ 22 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม ในระดับมาก คือมีจำนวน 21 คน ร้อยละ 42 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 16 คน ร้อยละ 32 ระดับมากที่สุด 12 คน ร้อยละ 24 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งาน ในระดับมาก คือมีจำนวน 20 คน ร้อยละ 40 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 16 คน ร้อยละ 32 ระดับมากที่สุด 13 คน ร้อยละ 26 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

4. ป้ายแสดงทิศทาง

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือมีจำนวน 26 คน ร้อยละ 52 และรองลงมาในระดับที่เท่ากัน คือ ระดับปานกลาง และระดับมากที่สุด 11 คน ร้อยละ 22 และลำดับสุดท้ายคือ ระดับน้อย มีจำนวน 2 คน ร้อยละ 4

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความชัดเจนด้านการสื่อสารข้อมูลในระดับมาก คือมีจำนวน 29 คน ร้อยละ 58 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 12 คน ร้อยละ 24 ระดับมากที่สุด 8 คน ร้อยละ 16 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม ในระดับมาก คือมีจำนวน 27 คน ร้อยละ 54 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 12 คน ร้อยละ 24 ระดับมากที่สุด 7 คน ร้อยละ 14 และระดับน้อย 4 คน ร้อยละ 8

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับมาก คือ มีจำนวน 24 คน ร้อยละ 48 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 16 คน ร้อยละ 32 ระดับมากที่สุด 8 คน ร้อยละ 16 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

5. ป้ายระดับตกแต่ง

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือ มีจำนวน 23 คน ร้อยละ 46 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 17 คน ร้อยละ 34 ระดับมากที่สุด 8 คน ร้อยละ 16 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม ในระดับมาก คือมีจำนวน 20 คน ร้อยละ 40 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 19 คน ร้อยละ 38 ระดับมากที่สุด 9 คน ร้อยละ 18 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับมาก คือ มีจำนวน 24 คน ร้อยละ 48 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 17 คน ร้อยละ 34 ระดับมากที่สุด 8 คน ร้อยละ 16 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

6. กระถางต้นไม้

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือ มีจำนวน 24 คน ร้อยละ 48 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 12 คน ร้อยละ 24 ระดับมากที่สุด 11 คน ร้อยละ 22 ระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4 และระดับน้อยที่สุด 1 คน ร้อยละ 2

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม ในระดับมาก คือมีจำนวน 26 คน ร้อยละ 52 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 13 คน ร้อยละ 26 ระดับมากที่สุด 9 คน ร้อยละ 18 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับมาก คือ มีจำนวน 23 คน ร้อยละ 46 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 14 คน ร้อยละ 28 ระดับมากที่สุด 10 คน ร้อยละ 20 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

7. ก่อร้านค้าสาธารณะ

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับปานกลาง คือ มีจำนวน 23 คน ร้อยละ 46 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 16 คน ร้อยละ 32 ระดับมากที่สุด 8 คน ร้อยละ 16 ระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4 และระดับน้อยที่สุด 1 คน ร้อยละ 2

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม ในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 21 คน ร้อยละ 42 และรองลงมาตามลำดับ คือ

ระดับมาก 20 คน ร้อยละ 40 ระดับมากที่สุด 6 คน ร้อยละ 12 ระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4 และระดับน้อยที่สุด 1 คน ร้อยละ 2

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับมาก คือ มีจำนวน 21 คน ร้อยละ 42 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 15 คน ร้อยละ 30 ระดับมากที่สุด 9 คน ร้อยละ 18 ระดับน้อย 4 คน ร้อยละ 8 และระดับน้อยที่สุด 1 คน ร้อยละ 2

8. เก้าอี้

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือ มีจำนวน 19 คน ร้อยละ 38 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 17 คน ร้อยละ 34 ระดับมากที่สุด 10 คน ร้อยละ 20 และระดับน้อย 4 คน ร้อยละ 8

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม ในระดับมาก คือ มีจำนวน 25 คน ร้อยละ 50 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 13 คน ร้อยละ 26 ระดับมากที่สุด 11 คน ร้อยละ 22 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับมาก คือ มีจำนวน 19 คน ร้อยละ 38 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 15 คน ร้อยละ 30 ระดับปานกลาง 12 คน ร้อยละ 24 และระดับน้อย 4 คน ร้อยละ 8

9. โคมไฟถนน

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือ มีจำนวน 26 คน ร้อยละ 52 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 13 คน ร้อยละ 26 และระดับปานกลาง 11 คน ร้อยละ 22

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม ในระดับมาก คือ มีจำนวน 26 คน ร้อยละ 52 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 15 คน ร้อยละ 30 ระดับปานกลาง 8 คน ร้อยละ 16 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับมาก คือ มีจำนวน 27 คน ร้อยละ 54 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 12 คน ร้อยละ 24 และระดับปานกลาง 11 คน ร้อยละ 22

10. ถังขยะ

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 21 คน ร้อยละ 42 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 20 คน ร้อยละ 40 ระดับมากที่สุด 8 คน ร้อยละ 16 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม ในระดับมาก คือมีจำนวน 22 คน ร้อยละ 44 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 15 คน ร้อยละ 30 ระดับมากที่สุด 11 คน ร้อยละ 22 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับมาก คือมีจำนวน 24 คน ร้อยละ 48 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 15 คน ร้อยละ 30 ระดับมากที่สุด 9 คน ร้อยละ 18 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

11. ถังขยะเล็ก

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 21 คน ร้อยละ 42 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 14 คน ร้อยละ 28 ระดับมากที่สุด 13 คน ร้อยละ 26 และระดับที่เท่ากัน คือระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด มีจำนวน 1 คน ร้อยละ 2

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม ในระดับมาก คือมีจำนวน 24 คน ร้อยละ 48 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 16 คน ร้อยละ 32 ระดับมากที่สุด 9 คน ร้อยละ 18 และระดับน้อยที่สุด 1 คน ร้อยละ 2

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับมาก คือ มีจำนวน 24 คน ร้อยละ 48 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 12 คน ร้อยละ 24 ระดับมากที่สุด 11 คน ร้อยละ 22 ระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4 และระดับน้อยที่สุด 1 คน ร้อยละ 2\

12. ป้ายรถเมล์

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือ มีจำนวน 22 คน ร้อยละ 44 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 16 คน ร้อยละ 32 ระดับมากที่สุด 9 คน ร้อยละ 18 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม ในระดับที่เท่ากัน คือระดับมาก และระดับปานกลาง มีจำนวน 18 คน ร้อยละ 36 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 13 คน ร้อยละ 26 และระดับน้อยที่สุด 1 คน ร้อยละ 2

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับมาก คือ มีจำนวน 23 คน ร้อยละ 46 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 13 คน ร้อยละ 26 ระดับปานกลาง 12 คน ร้อยละ 24 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

13. รวเหลือ็ก

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือ มีจำนวน 25 คน ร้อยละ 50 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 14 คน ร้อยละ 28 ระดับมากที่สุด 8 คน ร้อยละ 16 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีคามสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม ในระดับมาก คือมีจำนวน 24 คน ร้อยละ 48 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 12 คน ร้อยละ 24 ระดับปานกลาง 11 คน ร้อยละ 22 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีคามสะดวกในการใช้งานในระดับมาก คือ มีจำนวน 19 คน ร้อยละ 38 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 14 คน ร้อยละ 28 ระดับปานกลาง 12 คน ร้อยละ 24 ระดับน้อย 4 คน ร้อยละ 8 และระดับน้อยที่สุด 1 คน ร้อยละ 2

14. สะพานลอย

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือ มีจำนวน 21 คน ร้อยละ 42 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 15 คน ร้อยละ 30 และระดับปานกลาง 14 คน ร้อยละ 28

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีคามสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม ในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 18 คน ร้อยละ 36 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 16 คน ร้อยละ 32 ระดับมาก 14 คน ร้อยละ 28 และระดับที่เท่ากัน คือระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด มีจำนวน 1 คน ร้อยละ 2

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีคามสะดวกในการใช้งานในระดับมากที่สุด คือ มีจำนวน 17 คน ร้อยละ 34 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 16 คน ร้อยละ 32 ระดับปานกลาง 15 คน ร้อยละ 30 และระดับที่เท่ากัน คือระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด มีจำนวน 1 คน ร้อยละ 2

ตารางที่ 13 แสดงข้อมูลของประชาชนเพชรบุรีที่ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการ
ออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัด
เพชรบุรี จำนวน 50 คน

ตารางข้อมูลประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน (ร้อยละ)
เพศ	ชาย	32
	หญิง	68
รวม		100
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	18
	21-30 ปี	32
	31-40 ปี	22
	41-50 ปี	18
	51-60 ปี	10
รวม		100
การศึกษา	มัธยมศึกษา (หรือเทียบเท่า)	16
	ปริญญาตรี	76
	สูงกว่าปริญญาตรี	8
รวม		100
อาชีพ	พนักงานบริษัท รับจ้าง	14
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	14
	รับราชการ	34
	รัฐวิสาหกิจ	16
	นักเรียน นักศึกษา	22
รวม		100

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ระดับความรู้เกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรีของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม					
ระดับ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
จำนวน (ร้อยละ)	4	20	66	8	2
รวม	100				
ระดับความถี่ของการมาท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม					
ระดับ	ครั้งแรก	ปีละครั้ง	ปีละ 2-3 ครั้ง	ปีละ 4-5 ครั้ง	มากกว่าเดือนละครั้ง
จำนวน (ร้อยละ)	-	18	28	12	42
รวม	100				
ข้อมูลการเดินทางมาเที่ยวพระนครศรีฐิของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม					
ระดับ	เคยมาเที่ยว			ไม่เคยมาเที่ยว	
จำนวน (ร้อยละ)	94			6	
รวม	100				
ระดับความรู้เกี่ยวกับพระนครศรีฐิของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม					
ระดับ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
จำนวน (ร้อยละ)	-	26	60	10	4
รวม	100				

ตารางที่ 14 แสดงความคิดเห็นของประชาชนชาวเพชรบุรีที่มีต่อผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์
และเฟอร์นิเจอร์รณน ถึงการถ่ายทอดลักษณะทางสถาปัตยกรรมของพระนครศรีธรรม
เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี

ป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์รณน	ระดับการถ่ายทอดลักษณะทางสถาปัตยกรรมของพระนครศรีธรรม					
	จำนวน (ร้อยละ)					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม
1. ป้ายแสดงสถานที่	14	52	32	2	-	100
2. ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่	20	32	22	6	-	100
3. ป้ายแสดงแผนที่	30	36	26	8	-	100
4. ป้ายแสดงทิศทาง	32	46	18	4	-	100
5. ป้ายประดับตกแต่ง	16	48	30	6	-	100
6. กระถางต้นไม้	16	56	26	2	-	100
7. ก๊อกน้ำดื่มสาธารณะ	22	36	36	6	-	100
8. เก้าอี้	18	44	34	4		100
9. โคมไฟถนน	30	52	12	2	-	100
10. ถังขยะ	14	44	36	4	2	100
11. ถังขยะเล็ก	16	50	22	10	2	100
12. ป้ายรถเมล์	18	46	26	10	-	100
13. ราวเหล็ก	20	56	16	8	-	100
14. สะพานลอย	24	36	36	4	-	100

ตารางที่ 15 แสดงความคิดเห็นของประชาชนชาวเพชรบุรีที่มีต่อคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ ของ
ผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน

ผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน	ระดับความคิดเห็นต่อคุณสมบัติในด้านต่างๆ					
	จำนวน (ร้อยละ)					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม
1. ป้ายแสดงสถานที่						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	18	52	24	4	2	100
ความชัดเจนด้านการสื่อสารข้อมูล	24	46	26	2	2	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	26	44	28	2	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	20	60	16	4	-	100
2. ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	22	54	18	6	-	100
ความชัดเจนด้านการสื่อสารข้อมูล	20	50	28	2	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	32	42	24	2		100
ความสะดวกในการใช้งาน	24	50	20	6	-	100
3. ป้ายแสดงแผนที่						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	20	44	30	6	-	100
ความชัดเจนด้านการสื่อสารข้อมูล	22	48	26	4	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	24	42	32	2	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	26	40	32	2	-	100
4. ป้ายแสดงทิศทาง						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	22	52	22	4	-	100
ความชัดเจนด้านการสื่อสารข้อมูล	16	58	24	2	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	14	54	24	8	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	16	48	32	4	-	100

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน	ระดับความคิดเห็นต่อคุณสมบัติในด้านต่างๆ					
	จำนวน (ร้อยละ)					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม
5. ป้ายประดับตกแต่ง						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	16	46	34	4	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	18	40	38	4	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	16	48	34	2	-	100
6. กระถางต้นไม้						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	22	48	24	4	2	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	18	52	26	4	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	20	46	28	6	-	100
7. ก้อนน้ำดื่มสาธารณะ						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	16	32	46	4	2	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	12	40	42	4	2	100
ความสะดวกในการใช้งาน	18	42	30	8	2	100
8. แก้ว						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	20	38	34	8	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	22	50	26	2	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	30	38	24	8	-	100

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน	ระดับความคิดเห็นต่อคุณสมบัติในด้านต่างๆ					
	จำนวน (ร้อยละ)					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม
9. โคมไฟถนน						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	26	52	22	-	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	30	52	16	2	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	24	54	22	-	-	100
10. ถังขยะ						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	16	40	42	2	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	22	44	30	4	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	18	48	30	4		100
11. ถังขยะเล็ก						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	26	28	42	2	2	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	18	48	32	2	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	22	48	24	4	2	100
12. ป้ายรถเมล์						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	18	44	32	6		100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	26	36	36		2	100
ความสะดวกในการใช้งาน	26	46	24	4	-	100

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน	ระดับความคิดเห็นต่อคุณสมบัติในด้านต่างๆ					
	จำนวน (ร้อยละ)					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม
13. ราวเหล็ก						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	16	50	28	6	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	24	48	22	6	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	28	38	24	8	2	100
14. สะพานลอย						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	30	42	28	-	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	32	28	36	2	2	100
ความสะดวกในการใช้งาน	34	32	30	2	2	100

สรุปการประเมินผลการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนของประชาชน
จังหวัดเพชรบุรี

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อผลงานออกแบบ
ระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี ได้ข้อสรุปว่า
ประชาชนส่วนใหญ่ได้ประเมินผลให้งานออกแบบสามารถถ่ายทอดลักษณะทางสถาปัตยกรรมของ
พระนครคีรีที่เป็นสิ่งแทนเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีในระดับมากและในระดับปานกลาง
ตามลำดับ โดยผลงานออกแบบทุกชิ้นได้รับการประเมินในระดับมาก และผลงานออกแบบที่ได้รับการ
ประเมินในระดับปานกลาง ได้แก่ กioskคืมน้ำสาธารณะ และสะพานลอย

และประชาชนจังหวัดเพชรบุรีได้แสดงความคิดเห็นต่อคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ ของ
ผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน ดังนี้

1. ด้านการมีรูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ ประชาชนจังหวัดเพชรบุรีส่วนใหญ่ประเมิน
ในระดับมากและปานกลางตามลำดับ โดยผลงานที่ได้รับการประเมินในระดับมาก ได้แก่ ป้ายแสดง
สถานที่ ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ ป้ายแสดงแผนที่ ป้ายแสดงทิศทาง ป้ายประดับตกแต่ง กระจก

ต้นไม้ แก้ว ไม้ โคมไฟถนน ป้ายรถเมล์ ราวเหล็ก และสะพานลอย และผลงานออกแบบที่ได้รับการประเมินในระดับปานกลาง ได้แก่ ก๊อมน้ำดื่มสาธารณะ ถังขยะ และถังขยะเล็ก

2. ด้านความชัดเจนในการสื่อสารข้อมูล ประชาชนจังหวัดเพชรบุรีส่วนใหญ่ได้ประเมินให้ผลงานออกแบบที่ต้องทดสอบในคุณสมบัติด้านนี้ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ป้ายแสดงสถานที่ ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ ป้ายแสดงแผนที่ และป้ายแสดงทิศทาง

3. ด้านความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม ประชาชนจังหวัดเพชรบุรีส่วนใหญ่ประเมินในระดับมากและปานกลางตามลำดับ โดยผลงานที่ได้รับการประเมินในระดับมาก ได้แก่ ป้ายแสดงสถานที่ ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ ป้ายแสดงแผนที่ ป้ายแสดงทิศทาง ป้ายประดับตกแต่ง กระถางต้นไม้ แก้ว ไม้ โคมไฟถนน ถังขยะ ถังขยะเล็ก ป้ายรถเมล์ และราวเหล็ก และผลงานออกแบบที่ได้รับการประเมินในระดับปานกลาง ได้แก่ ก๊อมน้ำดื่มสาธารณะ ป้ายรถเมล์ และสะพานลอย

4. ด้านความสะดวกในการใช้งาน ประชาชนจังหวัดเพชรบุรีส่วนใหญ่ประเมินให้ผลงานออกแบบทุกชิ้นอยู่ในระดับมาก นอกจากสะพานลอย ที่ได้ประเมินให้อยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 การประเมินผลการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนของนักท่องเที่ยว

รายงานผลการตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวที่มีต้องงานออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 50 คน

นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามมีสัดส่วนเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ มีเพศหญิง 29 คน ร้อยละ 58 และเพศชาย 21 คน ร้อยละ 42 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี โดยมีจำนวน 23 คน ร้อยละ 46 และรองลงมาตามลำดับคือ 31-40 ปี 12 คน ร้อยละ 24 41-50 ปี 7 คน ร้อยละ 14 และมีสัดส่วนที่เท่ากันคือ อายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 8 และต่ำกว่า 20 ปี คือ มีจำนวน 4 คน ร้อยละ 8 เช่นกัน

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คือมีจำนวน 27 คน ร้อยละ 54 และรองลงมาตามลำดับ คือ มัธยมศึกษา 18 คน ร้อยละ 36 และสูงกว่าปริญญาตรี 5 คน ร้อยละ 10 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัท คือ มีจำนวน 33 คน ร้อยละ 66 และรองลงมาตามลำดับ คือ อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 9 คน ร้อยละ 18 อาชีพ รับราชการ 6 คน ร้อยละ 12 และเป็นนักเรียน นักศึกษา 2 คน ร้อยละ 4

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรีในระดับปานกลาง คือ มีจำนวน 26 คน ร้อยละ 52 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับน้อย 16 คน ร้อยละ 32 ระดับมาก 5 คน ร้อยละ 10 และระดับน้อยที่สุด 3 คน ร้อยละ 6 ส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีเป็นครั้งแรก

คือมีจำนวน 17 คน ร้อยละ 34 และรองลงมาตามลำดับคือ มาปีละ 2-3 ครั้ง 15 คน ร้อยละ 30 มาปีละ ครั้ง 12 คน ร้อยละ 24 มาปีละ 4-5 ครั้ง 5 คน ร้อยละ 10 และมากกว่าเดือนละครั้ง 1 คน ร้อยละ 2

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่เคยมาท่องเที่ยวบนพระนครคีรี คือมีจำนวน 29 คน ร้อยละ 58 และเคยมาท่องเที่ยวบนพระนครคีรี จำนวน 21 คน ร้อยละ 42 ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับพระนครคีรีในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 21 คน ร้อยละ 42 รองลงมาตามลำดับ คือ ระดับน้อย 13 คน ร้อยละ 26 ระดับน้อยที่สุด 11 คน ร้อยละ 22 ระดับมากที่สุด 3 คน ร้อยละ 6 และระดับมาก 2 คน ร้อยละ 4

นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถาม ได้แสดงความคิดเห็นต่อผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์รื้อถอน ถึงการถ่ายทอดลักษณะทางสถาปัตยกรรมของพระนครคีรีอันเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

1. ป้ายแสดงสถานที่

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับปานกลาง คือ มีจำนวน 24 คน ร้อยละ 48 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 19 คน ร้อยละ 38 ระดับน้อย 5 คน ร้อยละ 10 และระดับที่เท่ากัน คือ ระดับน้อยที่สุด และระดับมากที่สุด คือมีจำนวน 1 คน ร้อยละ 2

2. ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับมาก คือ มีจำนวน 24 คน ร้อยละ 48 และลำดับรองลงมา คือ ระดับปานกลาง 21 คน ร้อยละ 42 มีระดับที่เท่ากันคือ ระดับน้อย และระดับมากที่สุด คือ มีจำนวน 2 คน ร้อยละ 4 และถ่ายทอดได้ในระดับน้อยที่สุด 1 คน ร้อยละ 2

3. ป้ายแสดงแผนที่

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับมาก คือ มีจำนวน 21 คน ร้อยละ 42 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 18 คน ร้อยละ 36 ระดับมากที่สุด 7 คน ร้อยละ 14 และระดับน้อย 4 คน ร้อยละ 8

4. ป้ายแสดงทิศทาง

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับที่เท่ากัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง คือจำนวน 18 คน ร้อยละ 36 และรองลงมาตามลำดับคือ ระดับมากที่สุด 8 คน ร้อยละ 16 และระดับน้อย 6 คน ร้อยละ 12

5. ป้ายประดับตกแต่ง

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับปานกลาง คือ มีจำนวน 22 คน ร้อยละ 44 ลำดับรองลงมาคือ ระดับมาก 19 คน ร้อยละ 38 มีระดับที่เท่ากันคือ ระดับน้อย และระดับมากที่สุด มีจำนวน 4 คน ร้อยละ 8 และถ่ายทอดได้ในระดับน้อยที่สุด 1 คน ร้อยละ 2

6. กระดาษต้นไม้

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับมาก คือ มีจำนวน 21 คน ร้อยละ 42 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 19 คน ร้อยละ 38 ระดับมากที่สุด 9 คน ร้อยละ 18 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

7. ก๊อปปี้มน้ำสาธารณะ

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับปานกลาง คือ มีจำนวน 28 คน ร้อยละ 56 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับน้อย 11 คน ร้อยละ 22 ระดับมาก 8 คน ร้อยละ 16 และ ระดับมากที่สุด 3 คน ร้อยละ 6

8. แก้ว

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับปานกลาง คือ มีจำนวน 24 คน ร้อยละ 48 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 13 คน ร้อยละ 26 ระดับน้อย 9 คน ร้อยละ 18 ระดับมากที่สุด 4 คน ร้อยละ 8

9. โคมไฟถนน

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับปานกลาง คือ มีจำนวน 21 คน ร้อยละ 42 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 15 คน ร้อยละ 30 ระดับมากที่สุด 9 คน ร้อยละ 18 ระดับน้อย 5 คน ร้อยละ 10

10. ถังขยะ

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับปานกลาง คือ มีจำนวน 21 คน ร้อยละ 42 ลำดับรองลงมาคือ ระดับมาก 13 คน ร้อยละ 26 และระดับที่เท่ากันคือ ระดับน้อย และระดับมากที่สุด 8 คน ร้อยละ 16

11. ถังขยะเล็ก

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับมาก คือ มีจำนวน 18 คน ร้อยละ 36 และรองลงมาตามลำดับคือ ระดับปานกลาง 17 คน ร้อยละ 34 ระดับน้อย 10 คน ร้อยละ 20 และระดับมากที่สุด 5 คน ร้อยละ 10

12. ป้ายรถเมล์

นักท่องเที่ยวนักส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับมาก คือ มีจำนวน 20 คน ร้อยละ 40 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 17 คน ร้อยละ 34 ระดับมากที่สุด 7 คน ร้อยละ 14 และระดับน้อย 6 คน ร้อยละ 12

13. ราวเหล็ก

นักท่องเที่ยวนักส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับปานกลาง คือ มีจำนวน 22 คน ร้อยละ 44 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 16 คน ร้อยละ 32 ระดับมากที่สุด 7 คน ร้อยละ 14 และระดับน้อย 5 คน ร้อยละ 10

14. สะพานลอย

นักท่องเที่ยวนักส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สามารถถ่ายทอดได้ในระดับปานกลาง คือ มีจำนวน 23 คน ร้อยละ 46 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 19 คน ร้อยละ 38 ระดับมากที่สุด 5 คน ร้อยละ 10 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

นักท่องเที่ยวนักที่ตอบแบบสอบถาม ได้แสดงความคิดเห็นต่อคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ ของผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน ดังนี้

1. ป้ายแสดงสถานที่

นักท่องเที่ยวนักส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือมีจำนวน 27 คน ร้อยละ 54 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 18 คน ร้อยละ 36 และระดับมากที่สุด 5 คน ร้อยละ 10

นักท่องเที่ยวนักส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความชัดเจนด้านการสื่อสารข้อมูลในระดับมาก คือมีจำนวน 24 คน ร้อยละ 48 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 21 คน ร้อยละ 42 ระดับมากที่สุด 4 คน ร้อยละ 8 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

นักท่องเที่ยวนักส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม ในระดับมาก คือมีจำนวน 28 คน ร้อยละ 56 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 14 คน ร้อยละ 28 และระดับมากที่สุด 8 คน ร้อยละ 16

นักท่องเที่ยวนักส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับมาก คือ มีจำนวน 24 คน ร้อยละ 48 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 19 คน ร้อยละ 38 ระดับมากที่สุด 4 คน ร้อยละ 8 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

2. ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 27 คน ร้อยละ 54 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 13 คน ร้อยละ 26 ระดับมากที่สุด 8 คน ร้อยละ 16 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความชัดเจนด้านการสื่อสารข้อมูลในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 24 คน ร้อยละ 48 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 16 คน ร้อยละ 32 ระดับมากที่สุด 7 คน ร้อยละ 14 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม ในระดับมาก คือมีจำนวน 26 คน ร้อยละ 52 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 16 คน ร้อยละ 32 ระดับมากที่สุด 7 คน ร้อยละ 14 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 22 คน ร้อยละ 44 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 21 คน ร้อยละ 42 ระดับมากที่สุด 4 คน ร้อยละ 8 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

3. ป้ายแสดงแผนที่

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือมีจำนวน 20 คน ร้อยละ 40 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 19 คน ร้อยละ 38 ระดับมากที่สุด 9 คน ร้อยละ 18 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความชัดเจนด้านการสื่อสารข้อมูลในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 21 คน ร้อยละ 42 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 20 คน ร้อยละ 40 ระดับมากที่สุด 6 คน ร้อยละ 12 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม ในระดับมาก คือมีจำนวน 22 คน ร้อยละ 44 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 16 คน ร้อยละ 32 ระดับมากที่สุด 10 คน ร้อยละ 20 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งาน ในระดับมาก คือมีจำนวน 24 คน ร้อยละ 48 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 18 คน ร้อยละ 36 ระดับมากที่สุด 7 คน ร้อยละ 14 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

4. ป้ายแสดงทิศทาง

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือมีจำนวน 24 คน ร้อยละ 48 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 17 คน ร้อยละ 34 ระดับมากที่สุด 6 คน ร้อยละ 12 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความชัดเจนด้านการสื่อสารข้อมูลในระดับมาก คือมีจำนวน 23 คน ร้อยละ 46 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 18 คน ร้อยละ 36 ระดับมากที่สุด 5 คน ร้อยละ 10 และระดับน้อย 4 คน ร้อยละ 8

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม ในระดับที่เท่ากันคือ ระดับมากและระดับปานกลาง คือมีจำนวน 20 คน ร้อยละ 40 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 8 คน ร้อยละ 16 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับมาก คือมีจำนวน 23 คน ร้อยละ 46 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 20 คน ร้อยละ 40 ระดับมากที่สุด 4 คน ร้อยละ 8 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

5. ป้ายประดับตกแต่ง

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 22 คน ร้อยละ 44 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 20 คน ร้อยละ 40 ระดับมากที่สุด 7 คน ร้อยละ 14 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม ในระดับมาก คือมีจำนวน 22 คน ร้อยละ 44 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 19 คน ร้อยละ 38 ระดับมากที่สุด 8 คน ร้อยละ 16 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับที่เท่ากัน คือ ระดับมากและระดับปานกลาง คือมีจำนวน 22 คน ร้อยละ 44 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 4 คน ร้อยละ 8 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

6. กระถางต้นไม้

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือมีจำนวน 22 คน ร้อยละ 44 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 14 คน ร้อยละ 28 ระดับมากที่สุด 11 คน ร้อยละ 22 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม ในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 19 คน ร้อยละ 38 และรองลงมา

ตามลำดับ คือ ระดับมาก 18 คน ร้อยละ 36 ระดับมากที่สุด 12 คน ร้อยละ 24 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 22 คน ร้อยละ 44 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 15 คน ร้อยละ 30 ระดับมากที่สุด 10 คน ร้อยละ 20 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

7. ก้อนน้ำดื่มสาธารณะ

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 21 คน ร้อยละ 42 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 20 คน ร้อยละ 40 ระดับน้อย 7 คน ร้อยละ 14 และระดับมากที่สุด 2 คน ร้อยละ 4

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม ในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 24 คน ร้อยละ 48 และลำดับรองลงมา คือ ระดับมาก 18 คน ร้อยละ 36 และระดับที่เท่ากัน คือ ระดับมากที่สุด และระดับน้อย คือมีจำนวน 4 คน ร้อยละ 8

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 22 คน ร้อยละ 44 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 19 คน ร้อยละ 38 ระดับมากที่สุด 4 คน ร้อยละ 8 และระดับน้อย 5 คน ร้อยละ 10

8. แก้ว

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือมีจำนวน 20 คน ร้อยละ 40 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 19 คน ร้อยละ 38 ระดับมากที่สุด 7 คน ร้อยละ 14 และระดับน้อย 4 คน ร้อยละ 8

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม ในระดับมาก คือมีจำนวน 20 คน ร้อยละ 40 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 18 คน ร้อยละ 36 ระดับมากที่สุด 8 คน ร้อยละ 16 และระดับน้อย 4 คน ร้อยละ 8

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับมาก คือ มีจำนวน 20 คน ร้อยละ 40 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 18 คน ร้อยละ 36 ระดับมากที่สุด 9 คน ร้อยละ 18 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

9. โคมไฟถนน

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือมีจำนวน 18 คน ร้อยละ 36 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 15 คน ร้อยละ 30 ระดับปานกลาง 14 คน ร้อยละ 28 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม ในระดับมาก คือมีจำนวน 18 คน ร้อยละ 36 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 17 คน ร้อยละ 34 ระดับปานกลาง 13 คน ร้อยละ 26 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับมาก คือมีจำนวน 17 คน ร้อยละ 34 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 16 คน ร้อยละ 32 ระดับมากที่สุด 14 คน ร้อยละ 28 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

10. ถังขยะ

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือมีจำนวน 18 คน ร้อยละ 36 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 17 คน ร้อยละ 34 ระดับมากที่สุด 10 คน ร้อยละ 20 และระดับน้อย 5 คน ร้อยละ 10

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม ในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 20 คน ร้อยละ 40 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 17 คน ร้อยละ 34 ระดับมากที่สุด 9 คน ร้อยละ 18 และระดับน้อย 4 คน ร้อยละ 8

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับมาก คือ มีจำนวน 21 คน ร้อยละ 42 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 16 คน ร้อยละ 32 ระดับมากที่สุด 8 คน ร้อยละ 16 และระดับน้อย 5 คน ร้อยละ 10

11. ถังขยะเล็ก

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 18 คน ร้อยละ 36 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 15 คน ร้อยละ 30 ระดับมากที่สุด 11 คน ร้อยละ 22 และระดับน้อย 6 คน ร้อยละ 12

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม ในระดับมาก คือมีจำนวน 18 คน ร้อยละ 36 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 17 คน ร้อยละ 34 ระดับมากที่สุด 9 คน ร้อยละ 18 และระดับน้อย 6 คน ร้อยละ 12

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับปานกลาง คือ มีจำนวน 17 คน ร้อยละ 34 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 14 คน ร้อยละ 28 ระดับมากที่สุด 11 คน ร้อยละ 22 และระดับน้อย 8 คน ร้อยละ 16

12. ป้ายรถเมล์

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือมีจำนวน 20 คน ร้อยละ 40 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 17 คน ร้อยละ 34 ระดับมากที่สุด 9 คน ร้อยละ 18 และระดับน้อย 4 คน ร้อยละ 8

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม ในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 23 คน ร้อยละ 46 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 18 คน ร้อยละ 36 ระดับมากที่สุด 8 คน ร้อยละ 16 และระดับน้อย 1 คน ร้อยละ 2

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับที่เท่ากัน คือระดับมาก และระดับปานกลาง คือมีจำนวน 20 คน ร้อยละ 40 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 7 คน ร้อยละ 14 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

13. ราวเหล็ก

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือมีจำนวน 22 คน ร้อยละ 44 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 15 คน ร้อยละ 30 ระดับมากที่สุด 10 คน ร้อยละ 20 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม ในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 19 คน ร้อยละ 38 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมาก 18 คน ร้อยละ 36 ระดับมากที่สุด 11 คน ร้อยละ 22 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับมาก คือมีจำนวน 21 คน ร้อยละ 42 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 17 คน ร้อยละ 34 ระดับมากที่สุด 10 คน ร้อยละ 20 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

14. สะพานลอย

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรูปแบบโดดเด่นน่าสนใจในระดับมาก คือมีจำนวน 22 คน ร้อยละ 44 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 13 คน ร้อยละ 26 ระดับปานกลาง 12 คน ร้อยละ 24 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

นักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม ในระดับมาก คือมีจำนวน 20 คน ร้อยละ 40 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับปานกลาง 16 คน ร้อยละ 32 ระดับมากที่สุด 12 คน ร้อยละ 24 และระดับน้อย 2 คน ร้อยละ 4

นักทอึ่งเกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความสะดวกในการใช้งานในระดับมาก คือ มีจำนวน 19 คน ร้อยละ 38 และรองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมากที่สุด 16 คน ร้อยละ 32 ระดับปานกลาง 12 คน ร้อยละ 24 และระดับน้อย 3 คน ร้อยละ 6

ตารางที่ 16 แสดงข้อมูลของนักท่องเที่ยงที่ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 50 คน

ตารางข้อมูลนักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถาม				จำนวน (ร้อยละ)	
เพศ	ชาย			58	
	หญิง			42	
รวม				100	
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี			8	
	21-30 ปี			46	
	31-40 ปี			24	
	41-50 ปี			14	
	51-60 ปี			8	
รวม				100	
การศึกษา	มัธยมศึกษา (หรือเทียบเท่า)			36	
	ปริญญาตรี			54	
	สูงกว่าปริญญาตรี			10	
รวม				100	
อาชีพ	พนักงานบริษัท รับจ้าง			66	
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว			18	
	รับราชการ รัฐวิสาหกิจ			12	
	นักเรียน นักศึกษา			4	
รวม				100	
ระดับความรู้เกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรีของนักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถาม					
ระดับ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
จำนวน (ร้อยละ)	-	10	52	32	6
รวม	100				

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ระดับความถี่ของการมาท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีของนักท่องเที่ยว ผู้ตอบแบบสอบถาม					
ระดับ	ครั้งแรก	ปีละครั้ง	ปีละ 2-3 ครั้ง	ปีละ 4-5 ครั้ง	มากกว่าเดือนละครั้ง
จำนวน (ร้อยละ)	34	24	30	10	2
รวม	100				
ข้อมูลการเดินทางมาเที่ยวพระนครศรีฐิรของนักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถาม					
ระดับ	เคยมาเที่ยว			ไม่เคยมาเที่ยว	
จำนวน (ร้อยละ)	42			58	
รวม	100				
ระดับความรู้เกี่ยวกับพระนครศรีฐิรของนักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถาม					
ระดับ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
จำนวน (ร้อยละ)	6	4	42	26	22
รวม	100				

ตารางที่ 17 แสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์และ
เฟอร์นิเจอร์รณถึงการถ่ายทอดลักษณะทางสถาปัตยกรรมของพระนครศรีอันเป็น
เอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี

ป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์รณ	ระดับการถ่ายทอดลักษณะทางสถาปัตยกรรมของพระนครศรี					
	จำนวน (ร้อยละ)					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม
1. ป้ายแสดงสถานที่	2	38	42	10	2	100
2. ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่	4	48	42	4	2	100
3. ป้ายแสดงแผนที่	14	42	36	8	-	100
4. ป้ายแสดงทิศทาง	16	36	36	12	-	100
5. ป้ายประดับตกแต่ง	8	38	44	8	2	100
6. กระถางต้นไม้	18	42	38	2	-	100
7. ก้อนน้ำดื่มสาธารณะ	6	16	56	22	-	100
8. เก้าอี้	8	26	48	18	-	100
9. โคมไฟถนน	18	30	42	10	-	100
10. ถังขยะ	16	26	42	16	-	100
11. ถังขยะเล็ก	10	36	34	20	-	100
12. ป้ายรถเมล์	14	40	34	12	-	100
13. ราวเหล็ก	14	32	44	10	-	100
14. สะพานลอย	10	38	46	6	-	100

ตารางที่ 18 แสดงความคิดเห็นของนักท่งเที่ยวที่มีต่อคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ ของผลงาน
ออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน

ผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน	ระดับความคิดเห็นต่อคุณสมบัติในด้านต่างๆ					
	จำนวน (ร้อยละ)					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม
1. ป้ายแสดงสถานที่						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	10	54	36	-	-	100
ความชัดเจนด้านการสื่อสารข้อมูล	8	48	42	2	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	16	56	28	-	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	8	48	38	6	-	100
2. ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	16	26	54	4	-	100
ความชัดเจนด้านการสื่อสารข้อมูล	14	32	48	6	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	14	52	32	2		100
ความสะดวกในการใช้งาน	8	42	44	6	-	100
3. ป้ายแสดงแผนที่						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	18	40	38	4	-	100
ความชัดเจนด้านการสื่อสารข้อมูล	12	40	42	6	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	20	44	32	4	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	14	48	36	2	-	100
4. ป้ายแสดงทิศทาง						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	12	48	34	6	-	100
ความชัดเจนด้านการสื่อสารข้อมูล	10	46	36	8	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	16	40	40	4	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	8	46	40	6	-	100

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน	ระดับความคิดเห็นต่อคุณสมบัติในด้านต่างๆ					
	จำนวน (ร้อยละ)					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม
5. ป้ายประดับตกแต่ง						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	14	40	44	2	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	16	44	38	2	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	8	44	44	4	-	100
6. กระถางต้นไม้						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	22	44	28	6	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	24	36	38	2	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	20	30	44	6	-	100
7. ก้อนน้ำดื่มสาธารณะ						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	4	40	42	14	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	8	36	48	8	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	8	38	44	10	-	100
8. แก้ว						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	14	40	38	8	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	16	40	36	8	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	18	40	36	6	-	100

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน	ระดับความคิดเห็นต่อคุณสมบัติในด้านต่างๆ					
	จำนวน (ร้อยละ)					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม
9. โคมไฟถนน						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	30	36	28	6	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	34	36	26	4	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	28	34	32	6	-	100
10. ถังขยะ						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	20	36	34	10	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	18	34	40	8	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	16	42	32	10	-	100
11. ถังขยะเล็ก						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	22	30	36	12	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	18	36	34	12	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	22	28	34	16	-	100
12. ป้ายรถเมล์						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	18	40	34	8	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	16	36	46	2	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	14	40	40	6	-	100

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน	ระดับความคิดเห็นต่อคุณสมบัติในด้านต่างๆ					
	จำนวน (ร้อยละ)					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม
13. ราวเหล็ก						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	20	44	30	6	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	22	36	38	4	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	20	42	34	4	-	100
14. สะพานลอย						
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ	26	44	24	6	-	100
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม	24	40	32	4	-	100
ความสะดวกในการใช้งาน	32	38	24	6	-	100

สรุปการประเมินผลการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนของนักท่องเที่ยวจากการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อผลงานออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี ได้ข้อสรุปว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้ประเมินผลให้งานออกแบบ สามารถถ่ายทอดลักษณะทางสถาปัตยกรรมของพระนครศรีธรรมที่เป็นสิ่งแทนเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีในระดับปานกลางและในระดับมากตามลำดับ โดยผลงานออกแบบที่ได้รับการประเมินในระดับปานกลาง ได้แก่ ป้ายแสดงสถานที่ ป้ายแสดงทิศทาง ป้ายประดับตกแต่ง ก๊อคน้ำดื่มสาธารณะ แก้วอี้ โคมไฟถนน ถังขยะ ราวเหล็ก และสะพานลอย และผลงานออกแบบที่ได้รับการประเมินในระดับมาก ได้แก่ ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ ป้ายแสดงแผนที่ ป้ายแสดงทิศทาง กระถางต้นไม้ ถังขยะเล็ก และป้ายรถเมล์

และนักท่องเที่ยวได้แสดงความคิดเห็นต่อคุณสมบัติในด้านต่างๆ ของผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน ดังนี้

1. ด้านการมีรูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประเมินในระดับมาก และปานกลางตามลำดับ โดยผลงานที่ได้รับการประเมินในระดับมาก ได้แก่ ป้ายแสดงสถานที่ ป้ายแสดงแผนที่ ป้ายแสดงทิศทาง กระถางต้นไม้ แก้วอี้ โคมไฟถนน ถังขยะ ราวเหล็ก และสะพานลอย

และผลงานออกแบบที่ได้รับการประเมินในระดับปานกลาง ได้แก่ ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ ป้ายระดับตกแต่ง ก๊อคน้ำดื่มสาธารณะ ถังขยะเล็ก และป้ายรถเมล์

2. ด้านความชัดเจนในการสื่อสารข้อมูล นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้ประเมินให้ผลงานออกแบบที่ต้องทดสอบในคุณสมบัติด้านนี้ อยู่ในระดับมากและระดับปานกลางตามลำดับ โดยผลงานที่ได้รับการประเมินในระดับมาก ได้แก่ ป้ายแสดงสถานที่ และป้ายแสดงทิศทาง และผลงานออกแบบที่ได้รับการประเมินในระดับปานกลาง ได้แก่ ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ และป้ายแสดงแผนที่

3. ด้านความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประเมินในระดับมากและปานกลางตามลำดับ โดยผลงานที่ได้รับการประเมินในระดับมาก ได้แก่ ป้ายแสดงสถานที่ ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ ป้ายแสดงแผนที่ ป้ายแสดงทิศทาง ป้ายระดับตกแต่ง เก้าอี้ โคมไฟถนน ถังขยะเล็ก และสะพานลอย และผลงานออกแบบที่ได้รับการประเมินในระดับปานกลาง ได้แก่ ป้ายแสดงทิศทาง กระถางต้นไม้ ก๊อคน้ำดื่มสาธารณะ ถังขยะ ป้ายรถเมล์ และราวเหล็ก

4. ด้านความสะดวกในการใช้งาน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประเมินในระดับมากและปานกลางตามลำดับ โดยผลงานที่ได้รับการประเมินในระดับมาก ได้แก่ ป้ายแสดงสถานที่ ป้ายแสดงแผนที่ ป้ายแสดงทิศทาง ป้ายระดับตกแต่ง เก้าอี้ โคมไฟถนน ถังขยะ ป้ายรถเมล์ ราวเหล็ก และสะพานลอย และผลงานออกแบบที่ได้รับการประเมินในระดับปานกลาง ได้แก่ ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ ป้ายระดับตกแต่ง กระถางต้นไม้ ก๊อคน้ำดื่มสาธารณะ ถังขยะเล็ก และป้ายรถเมล์

องค์ประกอบในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ 42 แสดงวัสดุในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี

วัสดุ เลือกใช้โลหะและคอนกรีตเป็นวัสดุหลัก เปรียบเป็นผู้มีลักษณะเข้มแข็ง น่าเกรงขาม มีการใช้ไม้และไฟเบอร์กลาสกับเฟอร์นิเจอร์ถนนบางชนิดเพื่อความเหมาะสมกับลักษณะของการใช้งาน

ภาพที่ 43 แสดงสีที่ใช้ในการออกแบบ

สี เลือกใช้สีดังต่อไปนี้

สีน้ำตาล แทนบุคลิกภาพของความหนักแน่น มั่นคง เข้มแข็ง

สีแดง แทนบุคลิกภาพของความเข้มขลัง น่าเกรงขาม ไม่ยอมคน

สีขาว บริสุทธิ์ แทนบุคลิกภาพของความจริงใจ เปิดเผย ตรงไปตรงมา

สีทอง แทนบุคลิกภาพของความร่ำรวยทรัพย์

ภาพที่ 44 แสดงโครงสร้างที่ใช้ในการออกแบบ

โครงสร้าง (รูปร่างรูปทรง)

เลือกใช้ รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง และรูปสามเหลี่ยม ซึ่งแทนความหมายของความสูง
เด่น สง่างาม

ภาพที่ 45 แสดงตัวอักษรที่ใช้ในการออกแบบ

ตัวอักษร

ใช้ตัวอักษร ชื่อ TH Krub ซึ่งมีความเหมาะสมกับบุคลิกภาพของจังหวัด และสร้าง
ความเป็นเอกภาพให้กับงานออกแบบมากที่สุด

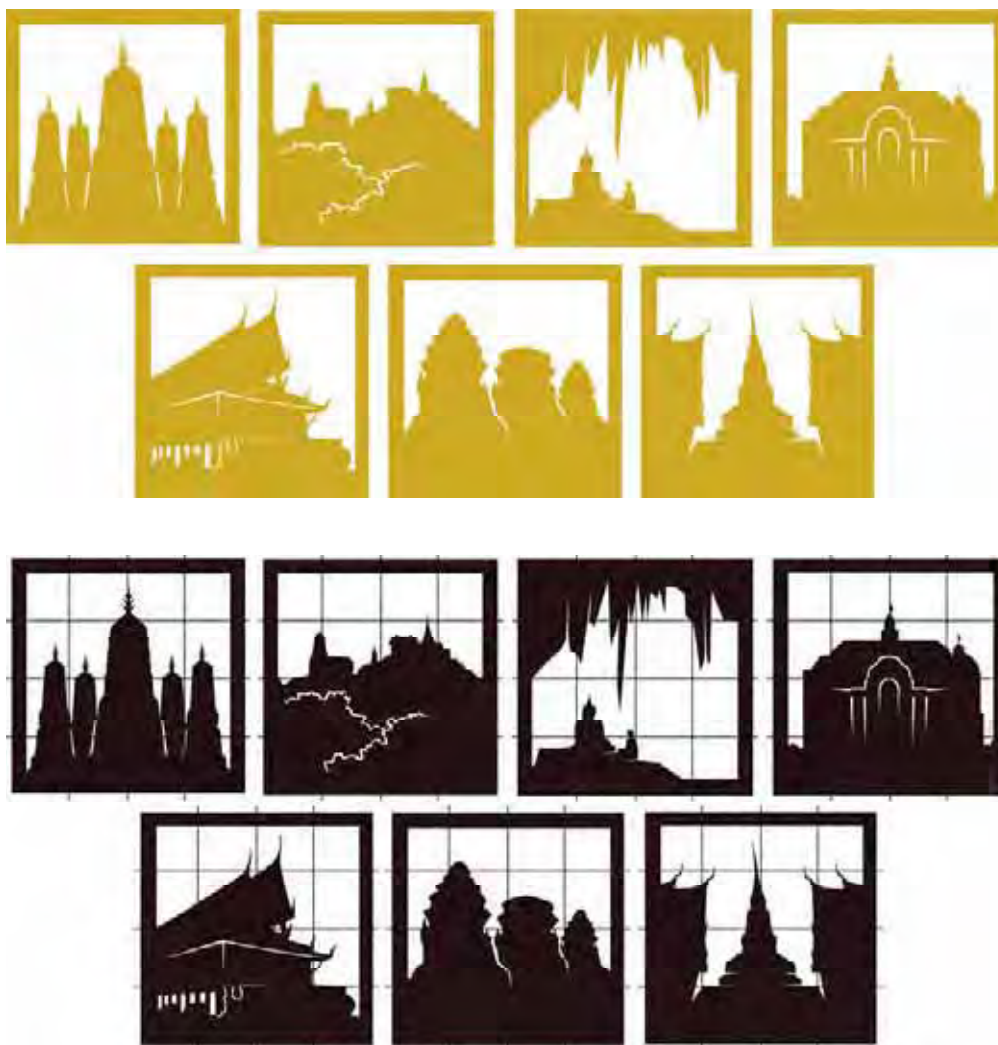
ภาพที่ 46 แสดงภาพรวมลักษณะทางสถาปัตยกรรมอันมีเอกลักษณ์ของพระนครคีรี

ภาพที่ 47 แสดงภาพรวมลักษณะทางสถาปัตยกรรมอันมีเอกลักษณ์ของพระนครคีรี

เอกลักษณ์อันโดดเด่นของจังหวัดเพชรบุรี

เอกลักษณ์อันโดดเด่นของจังหวัดเพชรบุรี คือ พระนครคีรี และกำหนดให้ลักษณะเด่นทางสถาปัตยกรรมของพระนครคีรี เป็นรูปแบบในการออกแบบ โครงสร้างและการประดับตกแต่งป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน

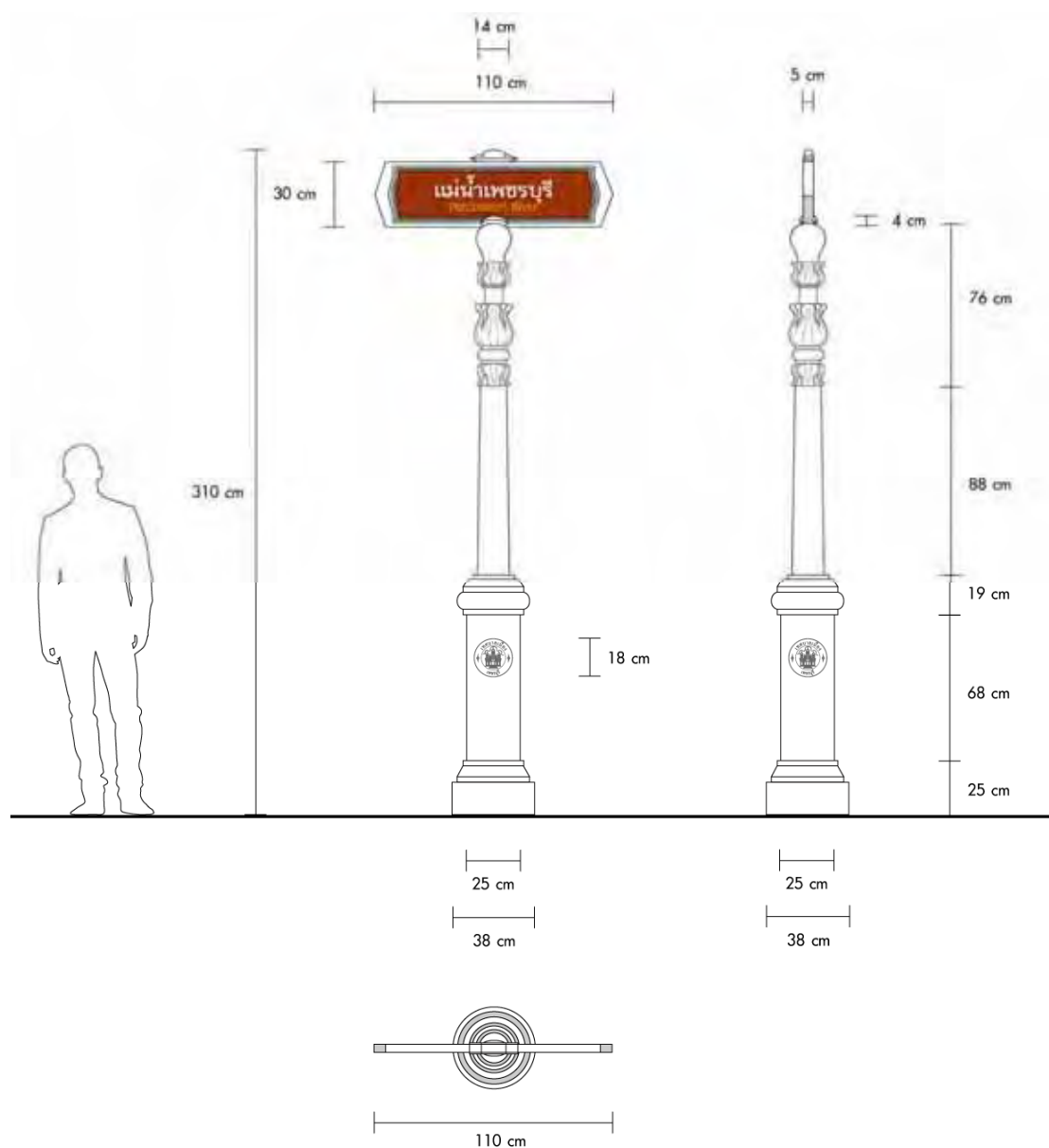

ภาพที่ 48 แสดงสัญลักษณ์ภาพ

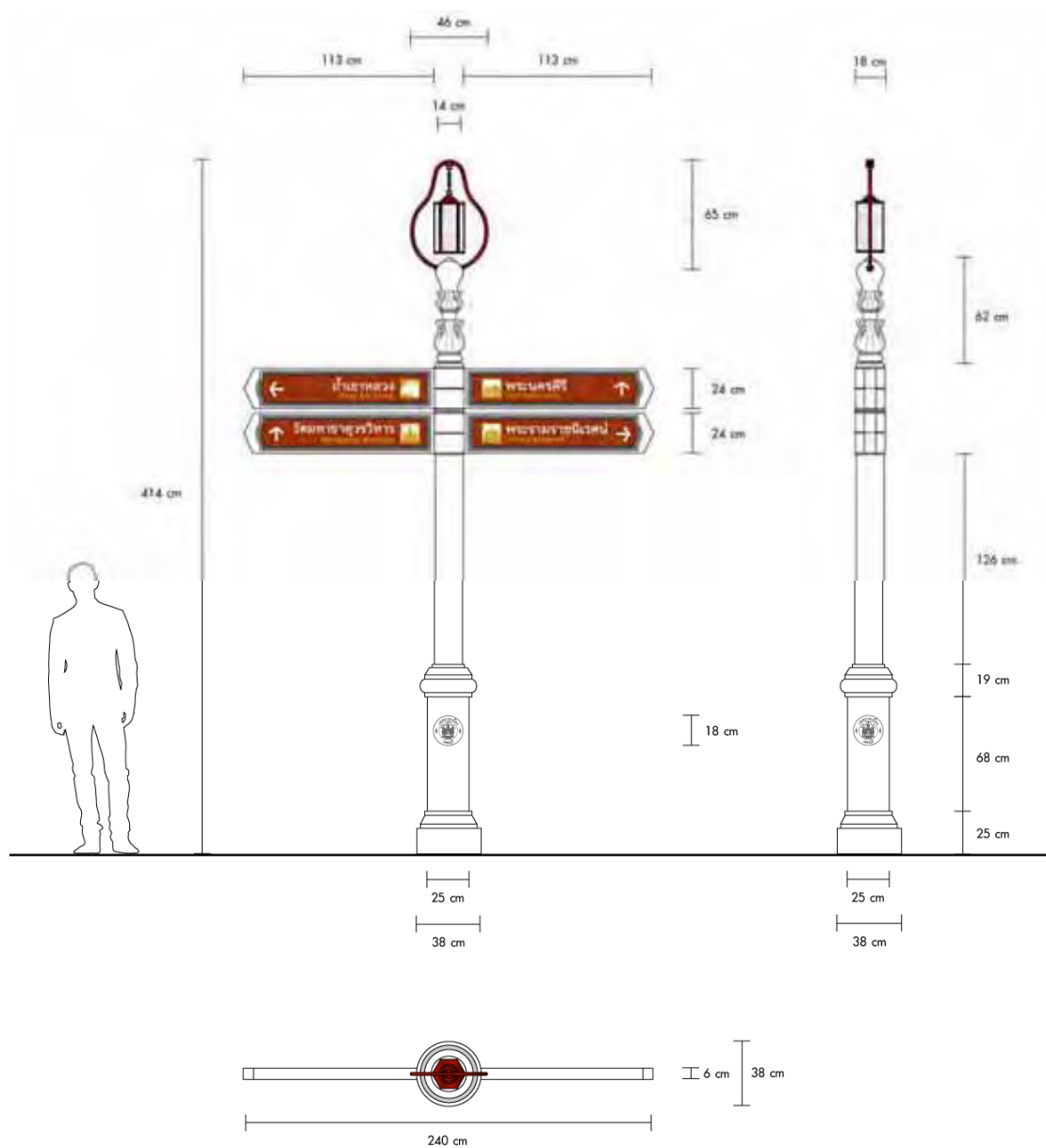
สัญลักษณ์ภาพ (Pictogram)

ใช้ลักษณะภาพเป็นแบบตัดทอน โดยให้มีรูปร่างเหมือนกับสถานที่จริง เพื่อคงความน่าเชื่อถือ และเป็นทางการ

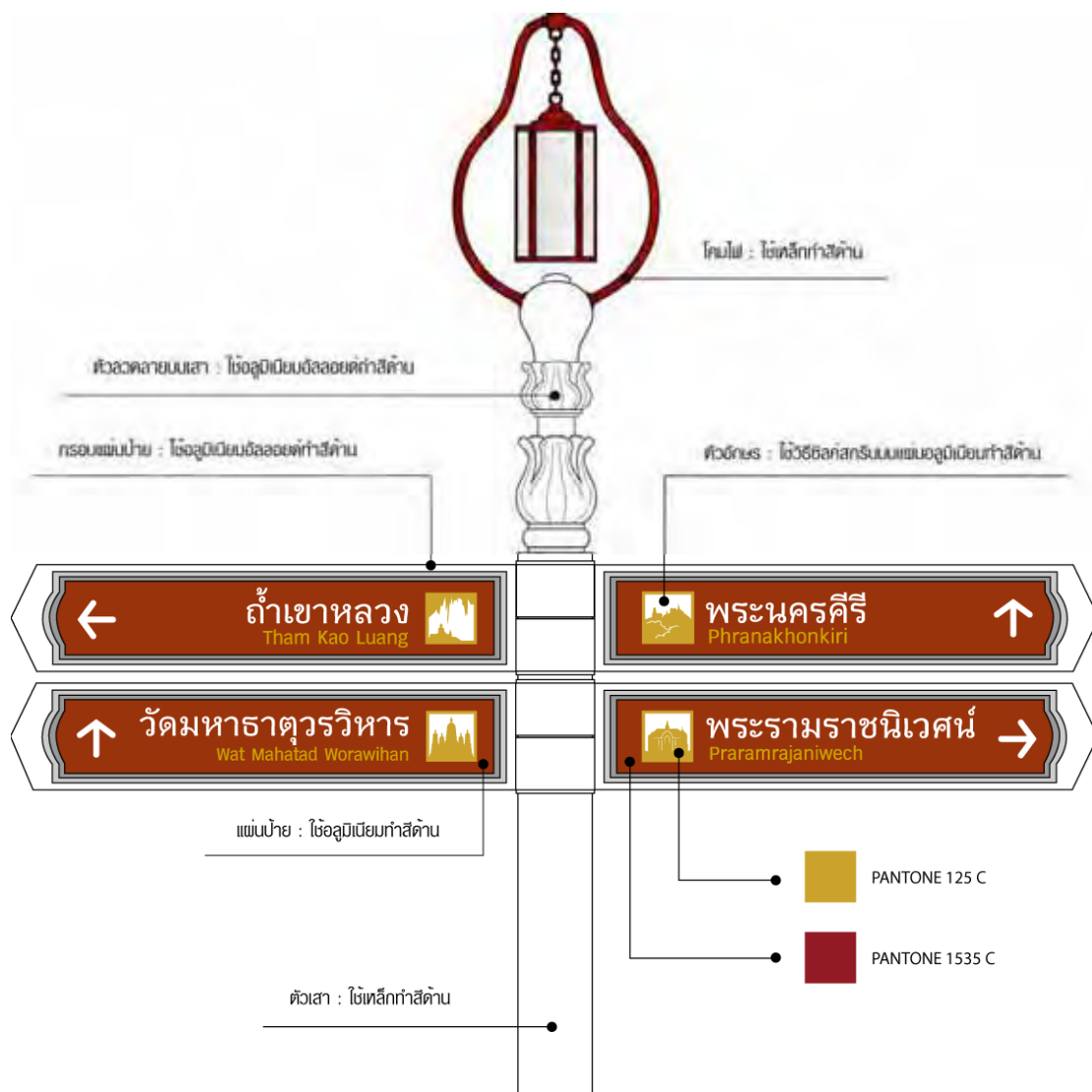
ผลงานการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของ
จังหวัดเพชรบุรี

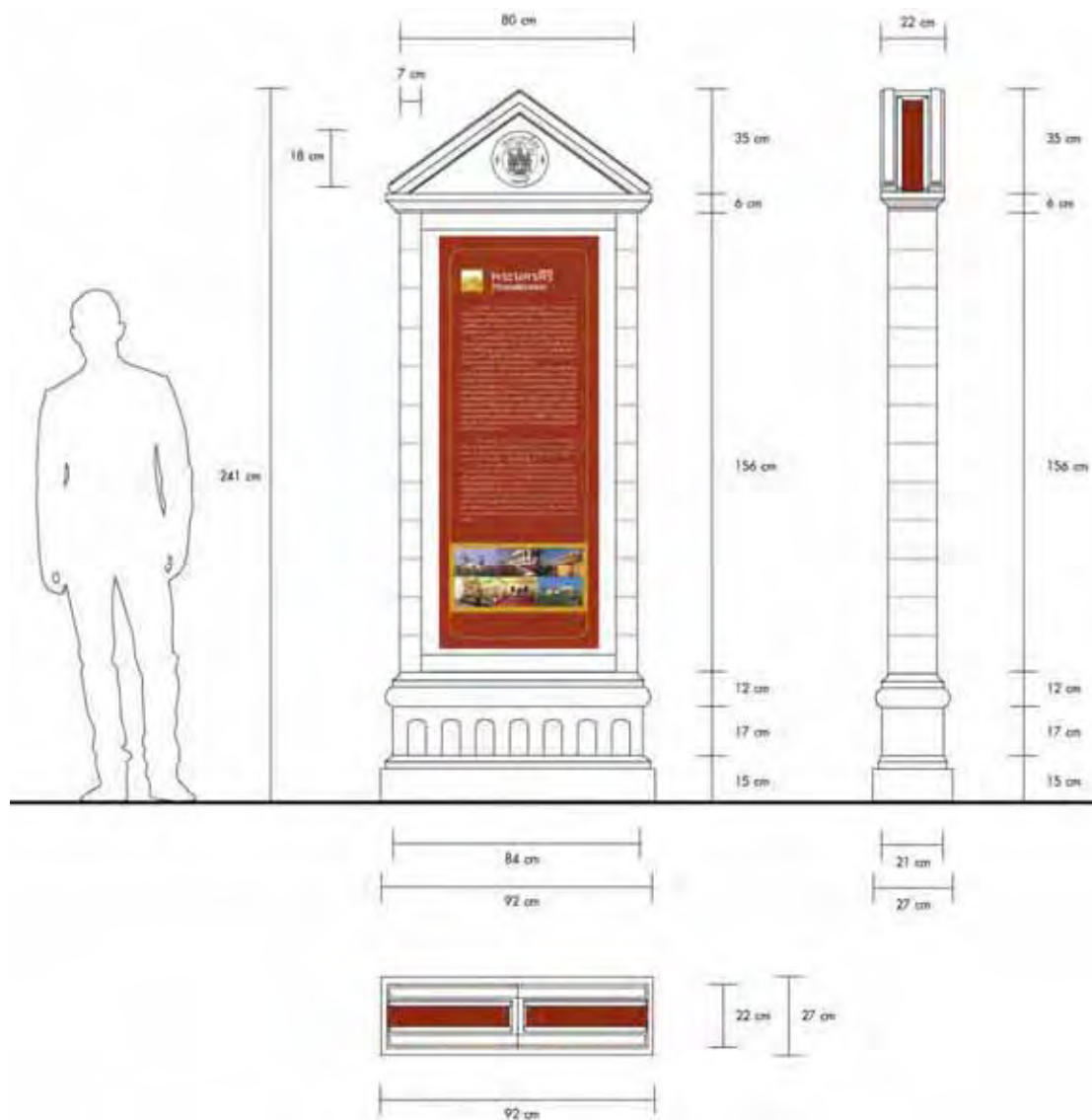
ภาพที่ 49 แสดงผลงานออกแบบป้ายแสดงสถานที่ (Identification Sign)

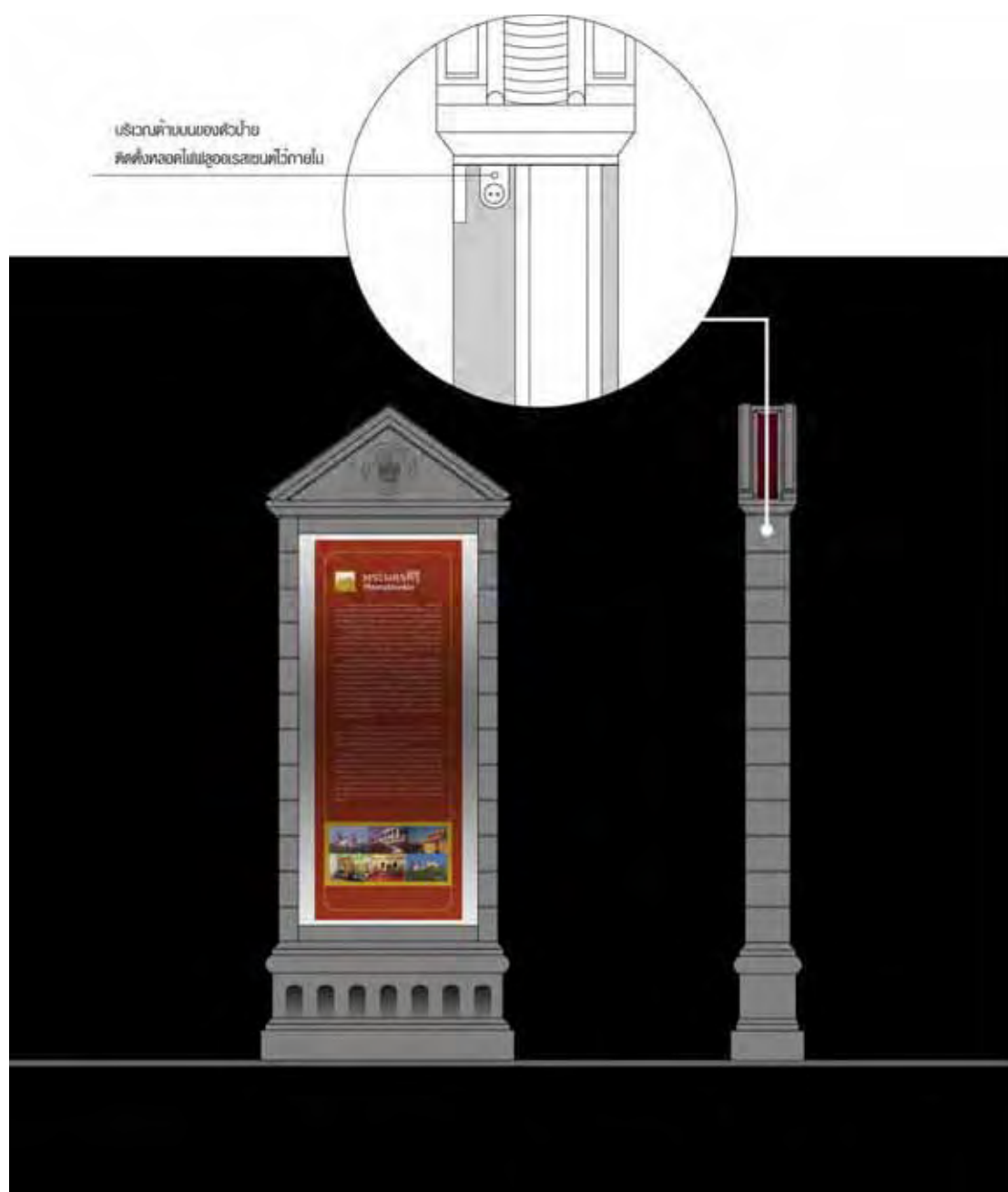
ภาพที่ 50 แสดงผลงานออกแบบป้ายแสดงทิศทาง (Direction Sign)

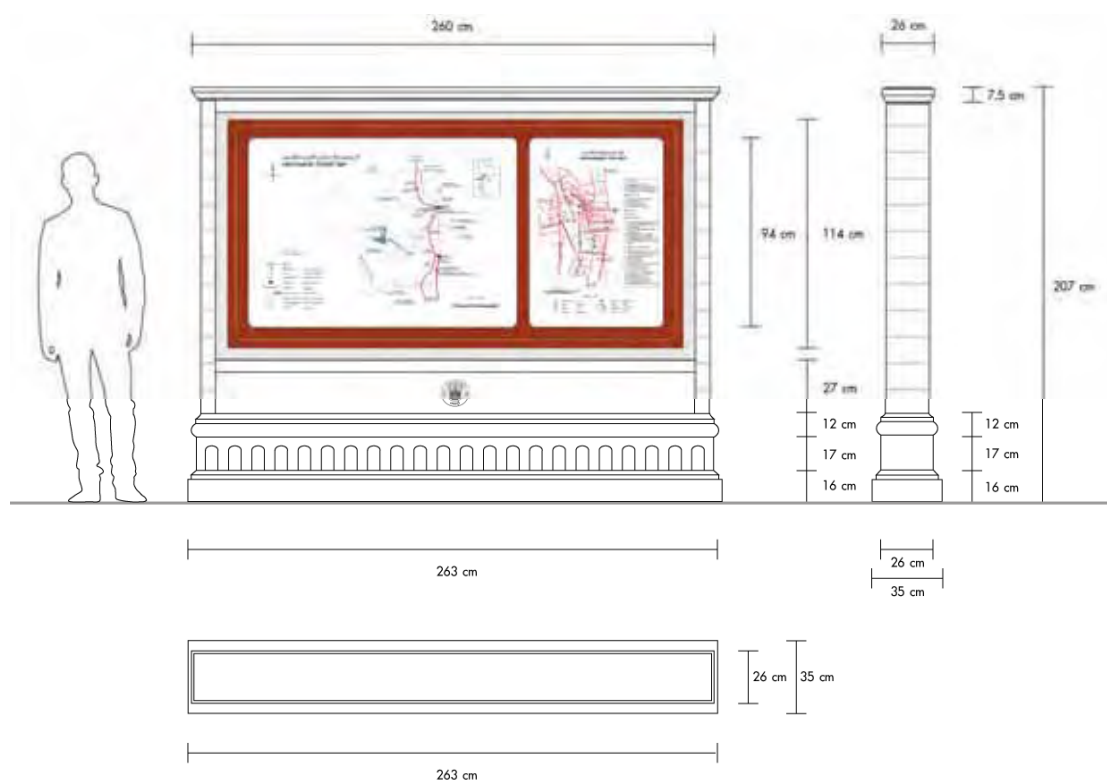
ภาพที่ 51 ภาพแสดงรายละเอียดของผลงานออกแบบป้ายแสดงทิศทาง (Direction Sign)

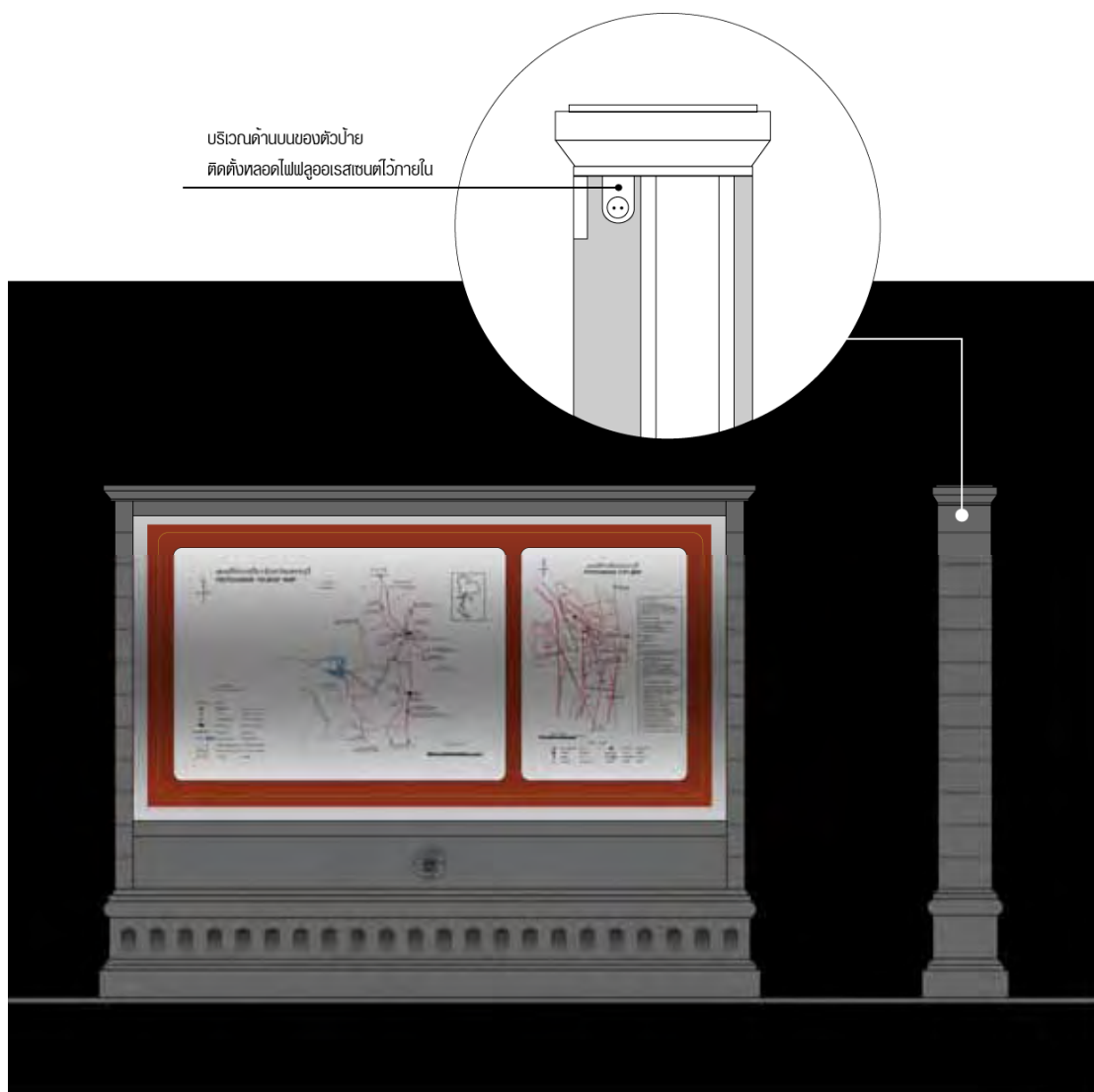
ภาพที่ 52 แสดงผลงานออกแบบป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign)

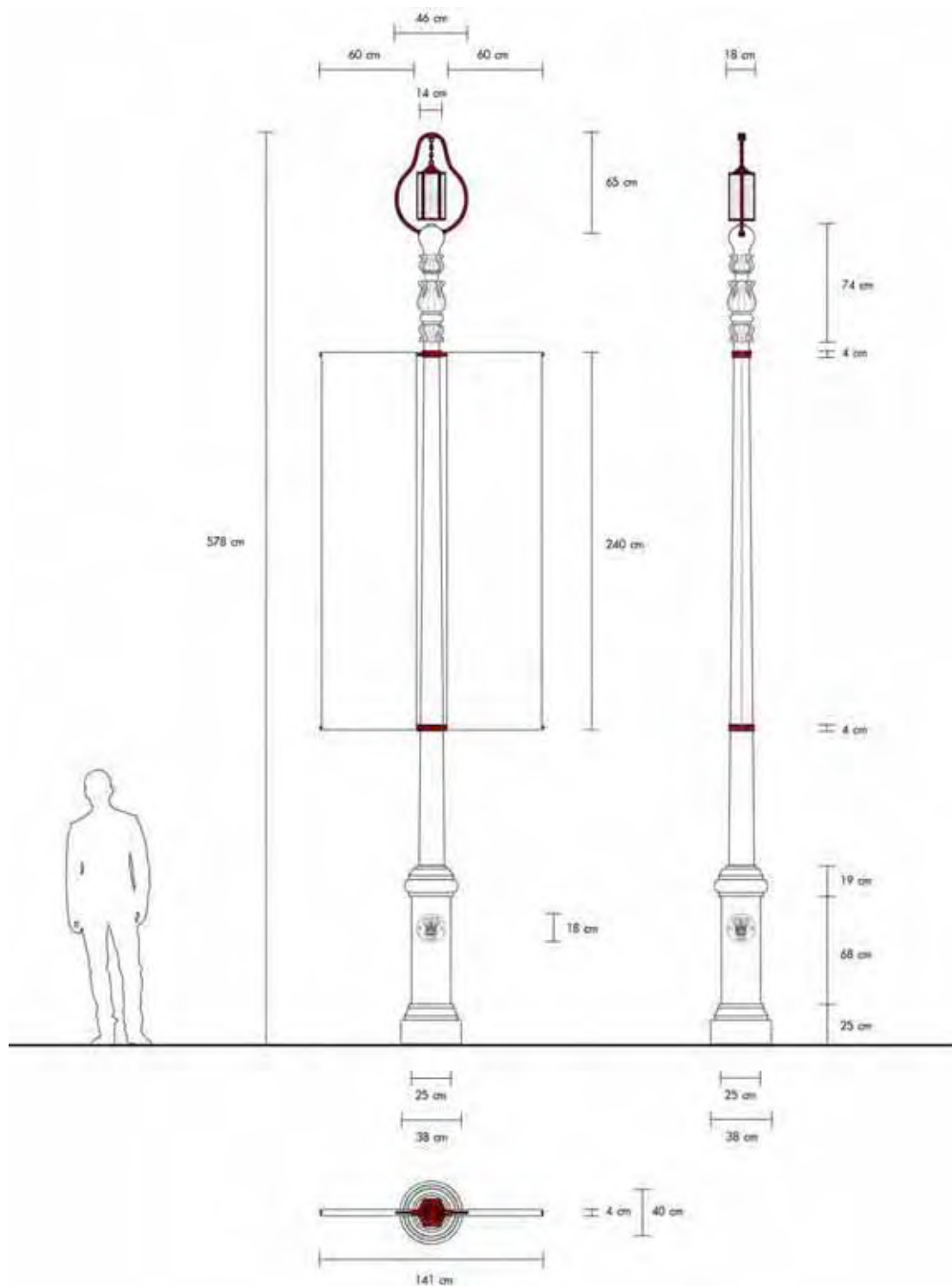
ภาพที่ 76 ภาพแสดงรายละเอียดของผลงานออกแบบป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign)

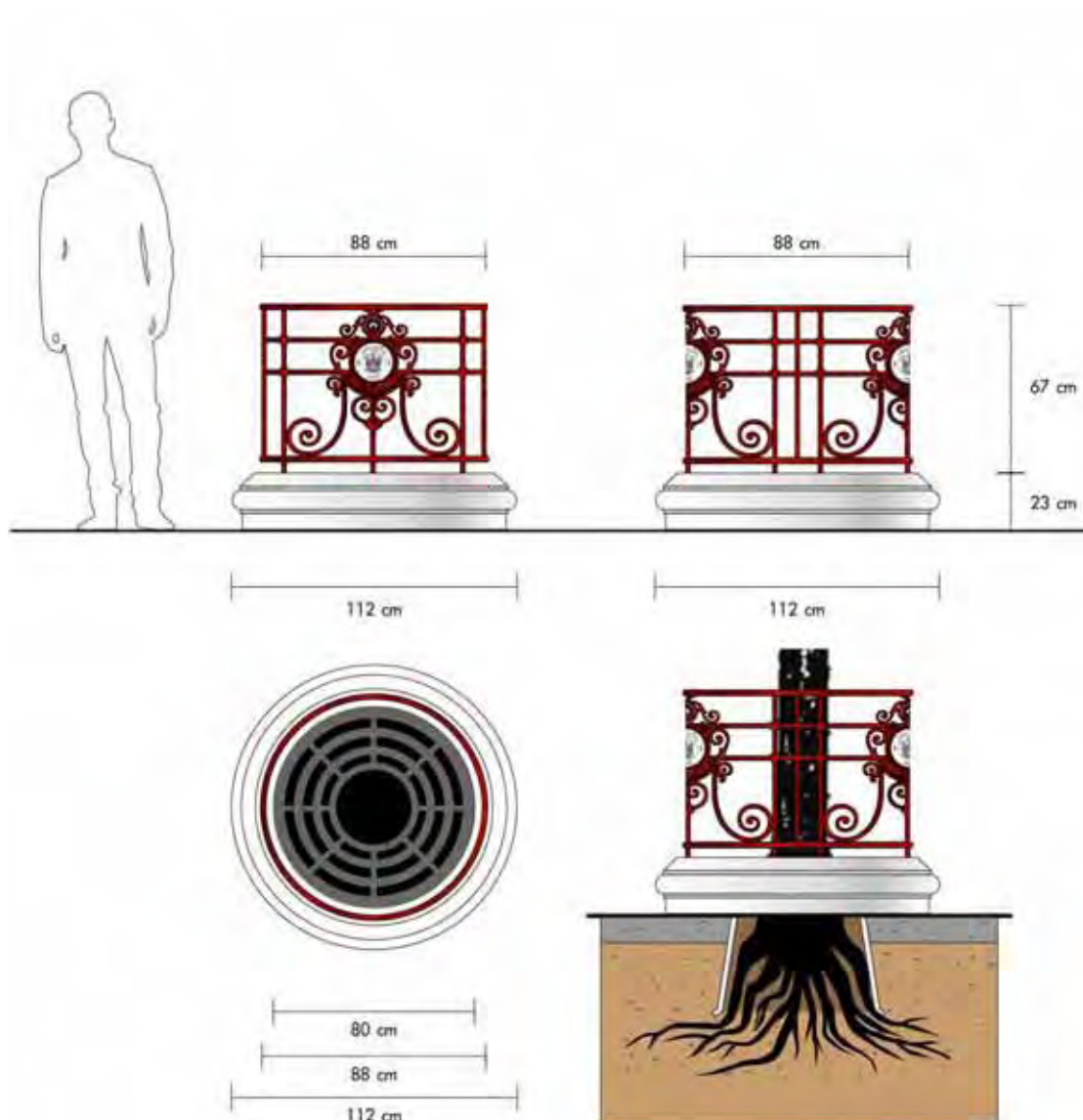
ภาพที่ 55 แสดงผลงานออกแบบป้ายแสดงแผนที่ (Directory Sign)

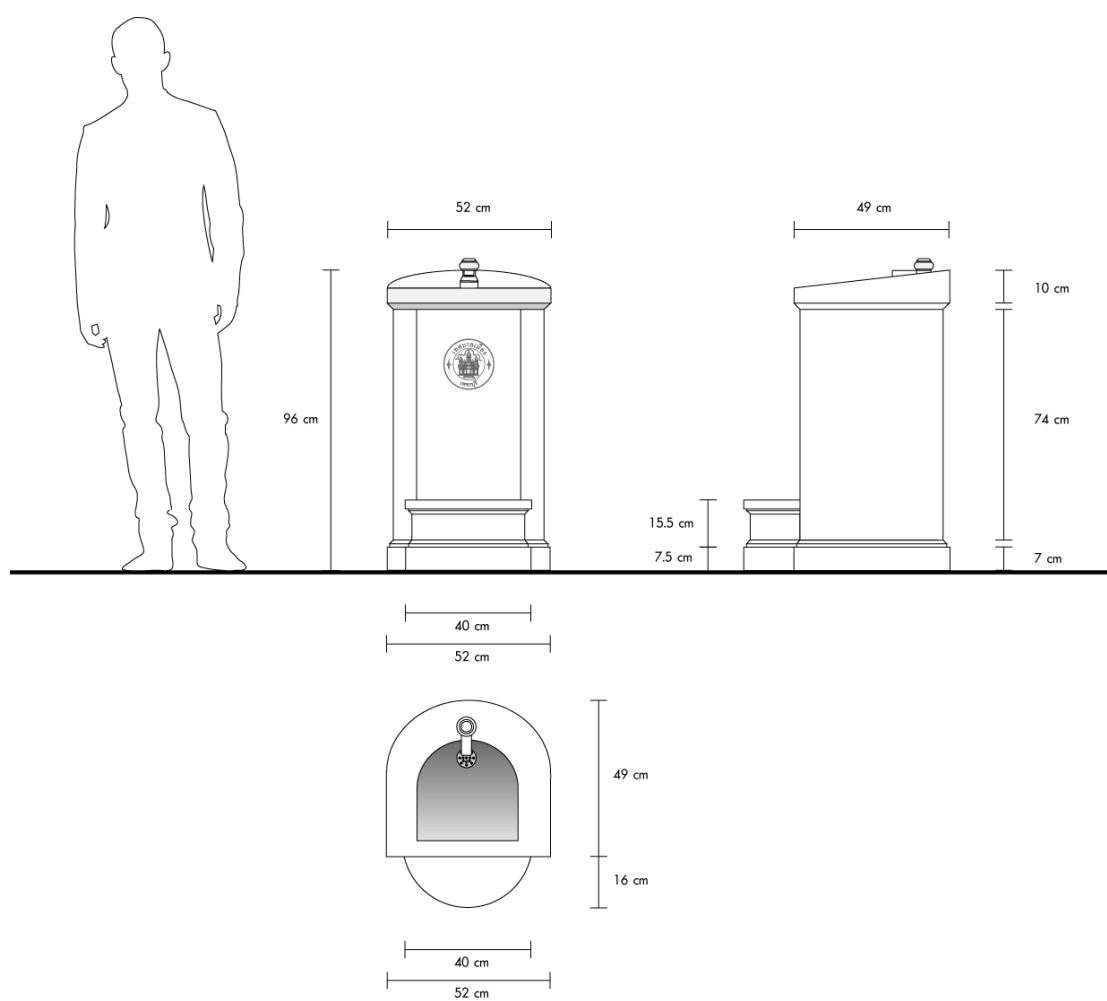
ภาพที่ 56 ภาพแสดงรายละเอียดของผลงานออกแบบป้ายแสดงแผนที่ (Directory Sign)

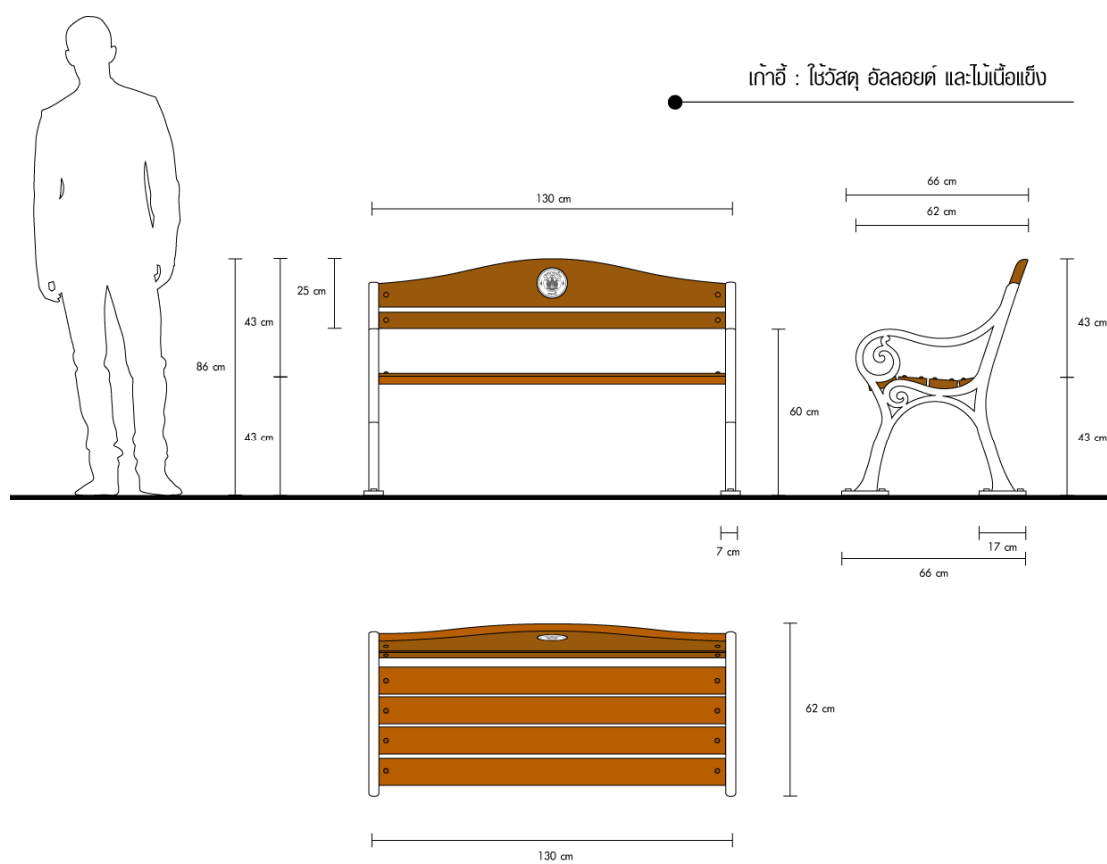
ภาพที่ 57 แสดงผลงานออกแบบป้ายระดับตกแต่ง (Decoration Sign)

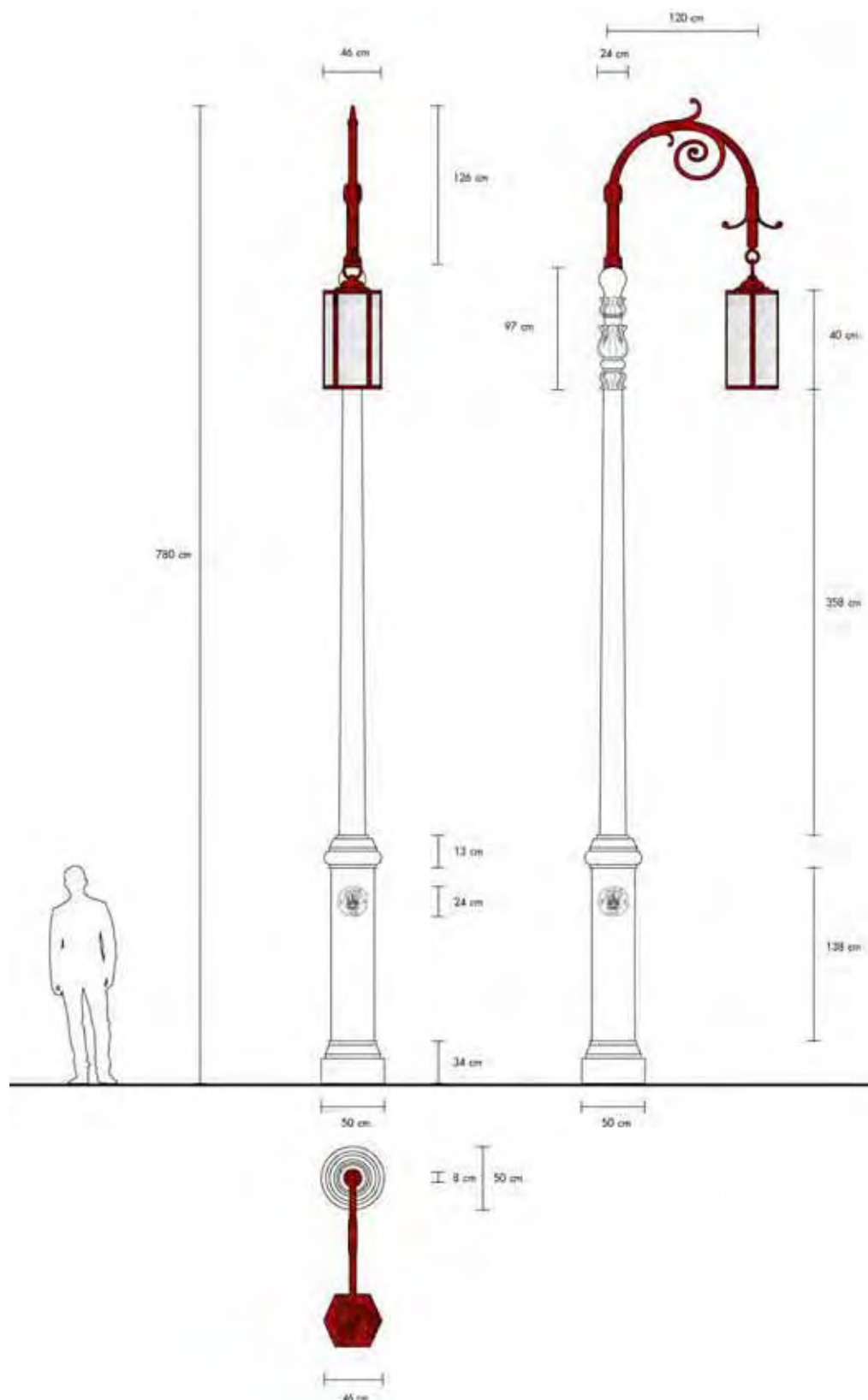
ภาพที่ 58 แสดงผลงานออกแบบกระถางต้นไม้ (Planter)

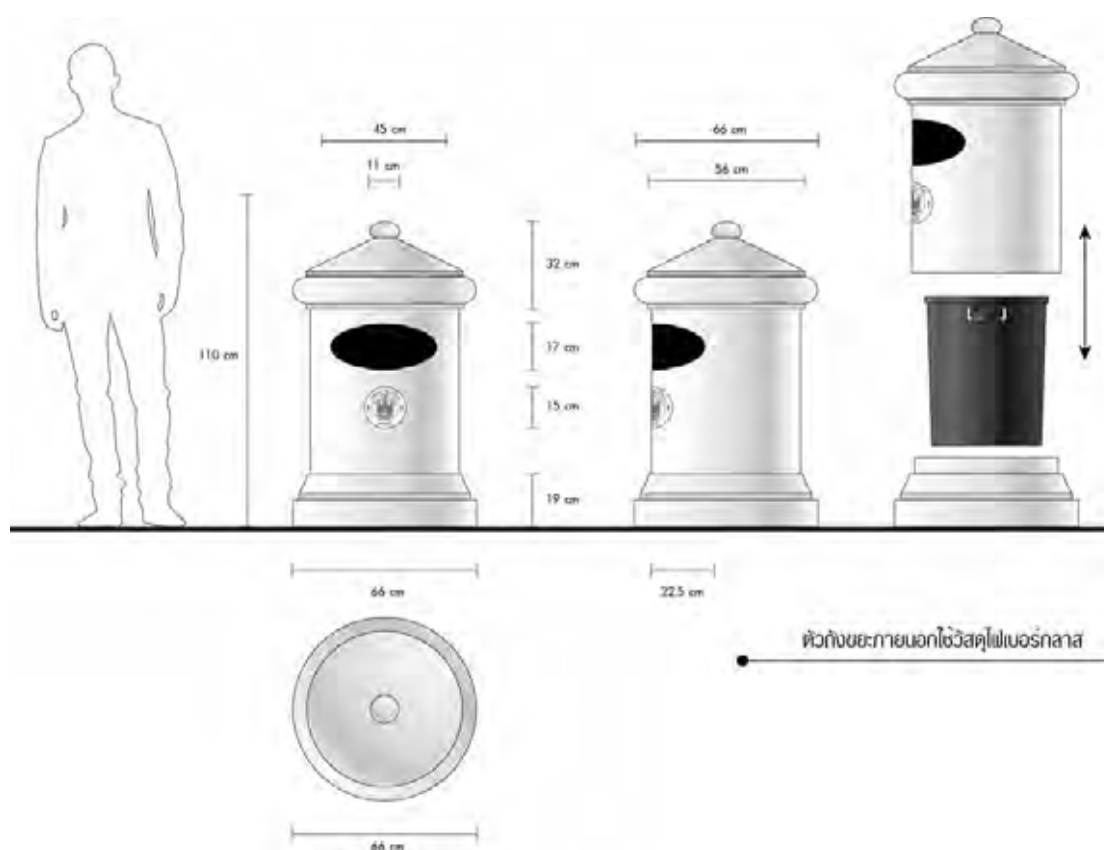
ภาพที่ 59 แสดงผลงานออกแบบก๊อกดื่มน้ำสาธารณะ (Drink Fountain)

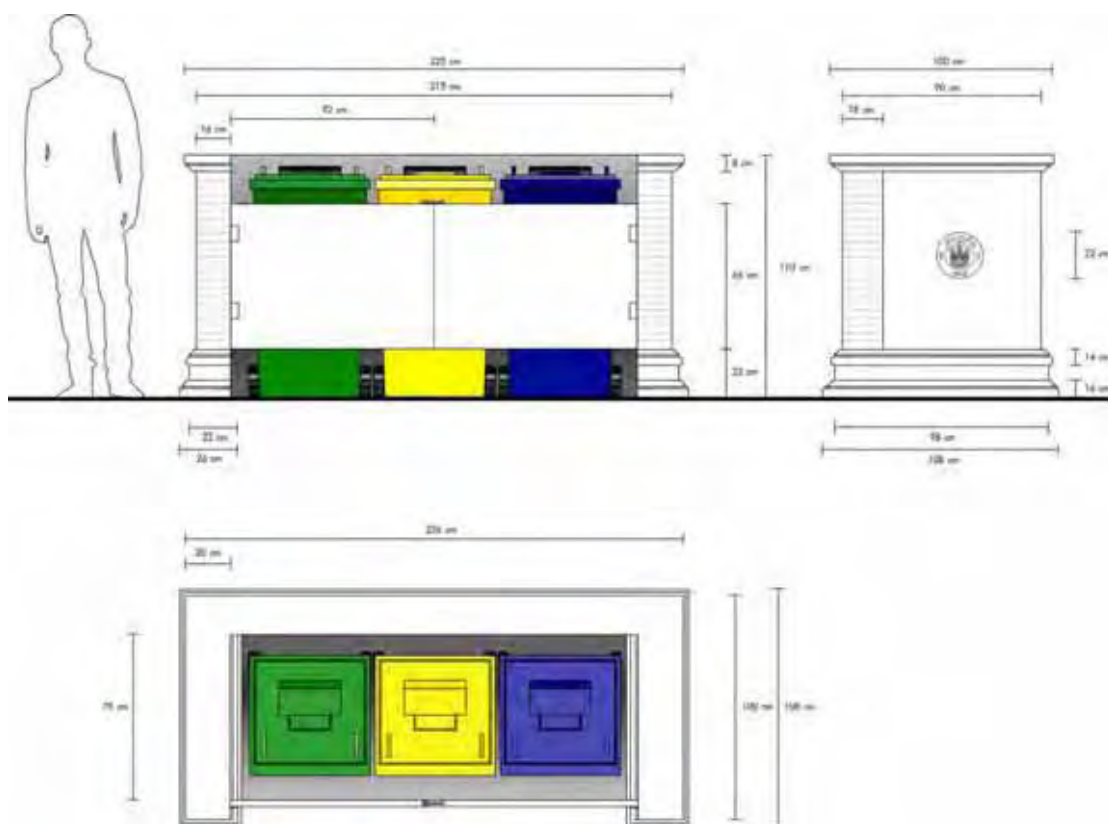
ภาพที่ 60 แสดงผลงานออกแบบเก้าอี้ (Seat)

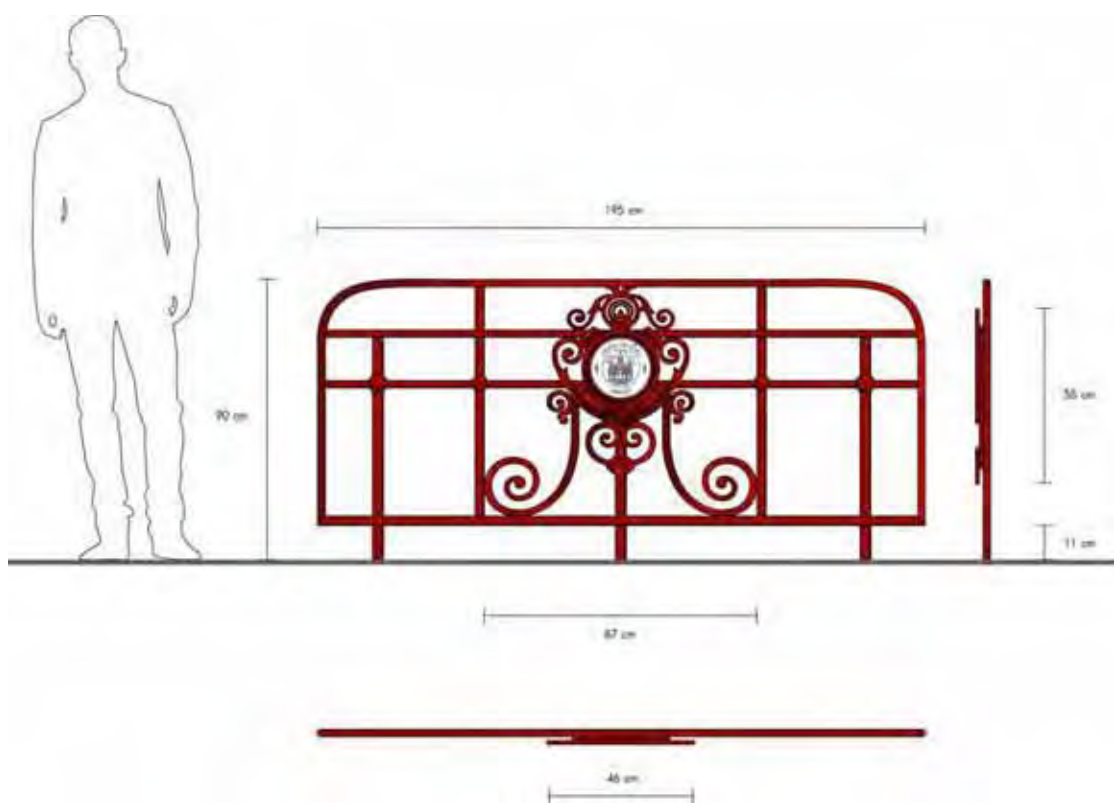
ภาพที่ 61 แสดงผลงานออกแบบโคมไฟถนน (Street Light)

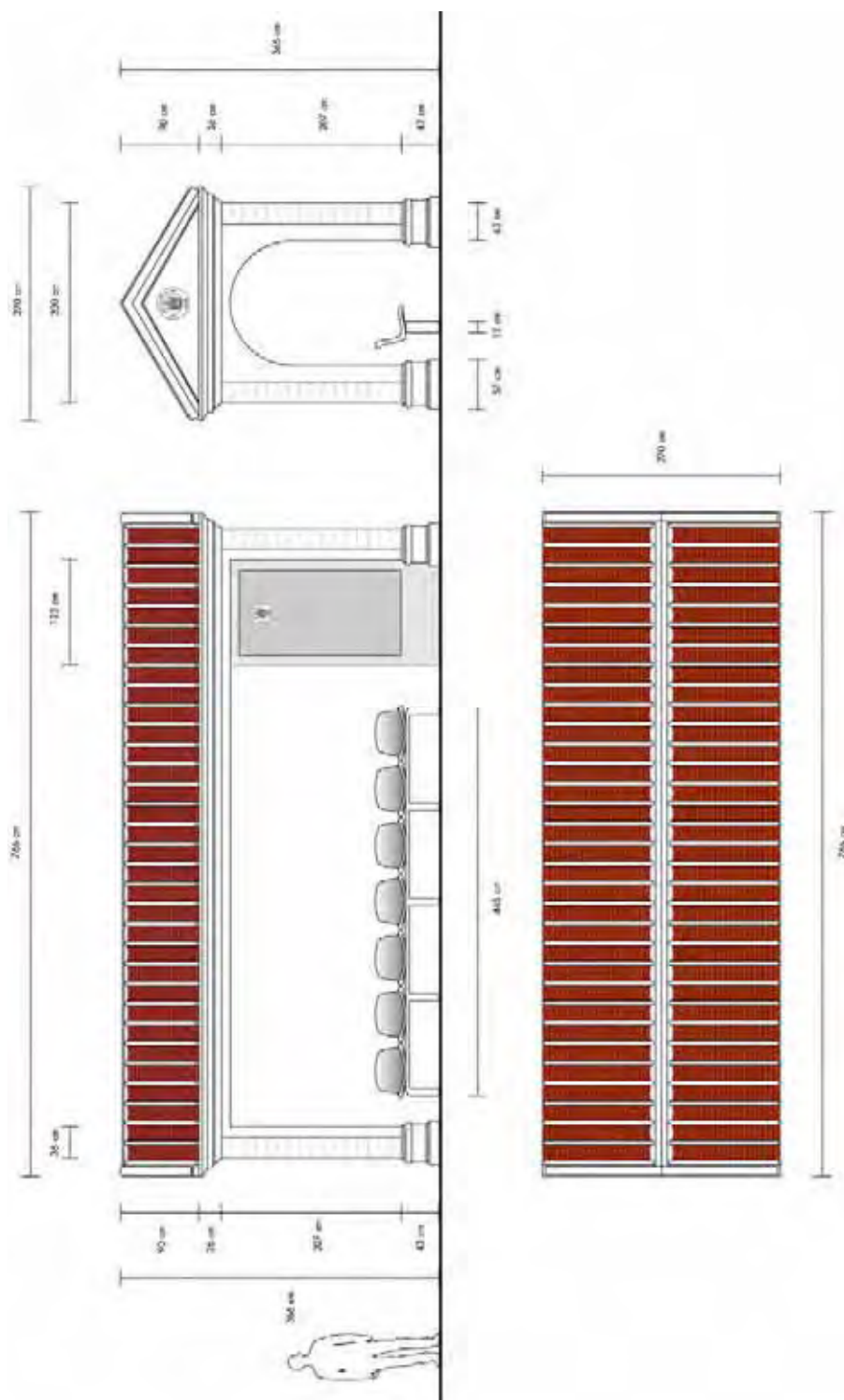
ภาพที่ 62 แสดงผลงานออกแบบถังขยะเล็ก (Small Bin)

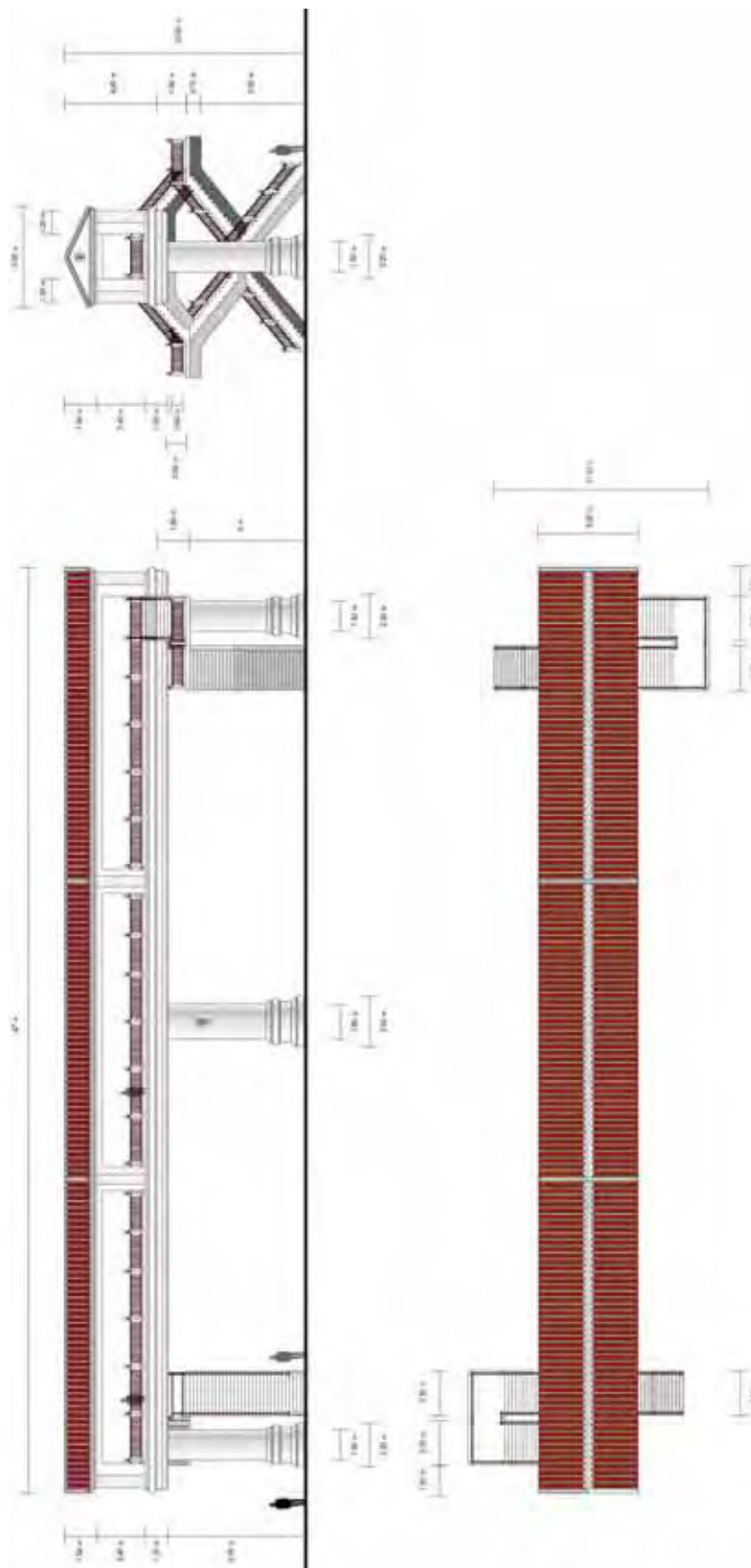
ภาพที่ 63 แสดงผลงานออกแบบถังขยะ (Bin)

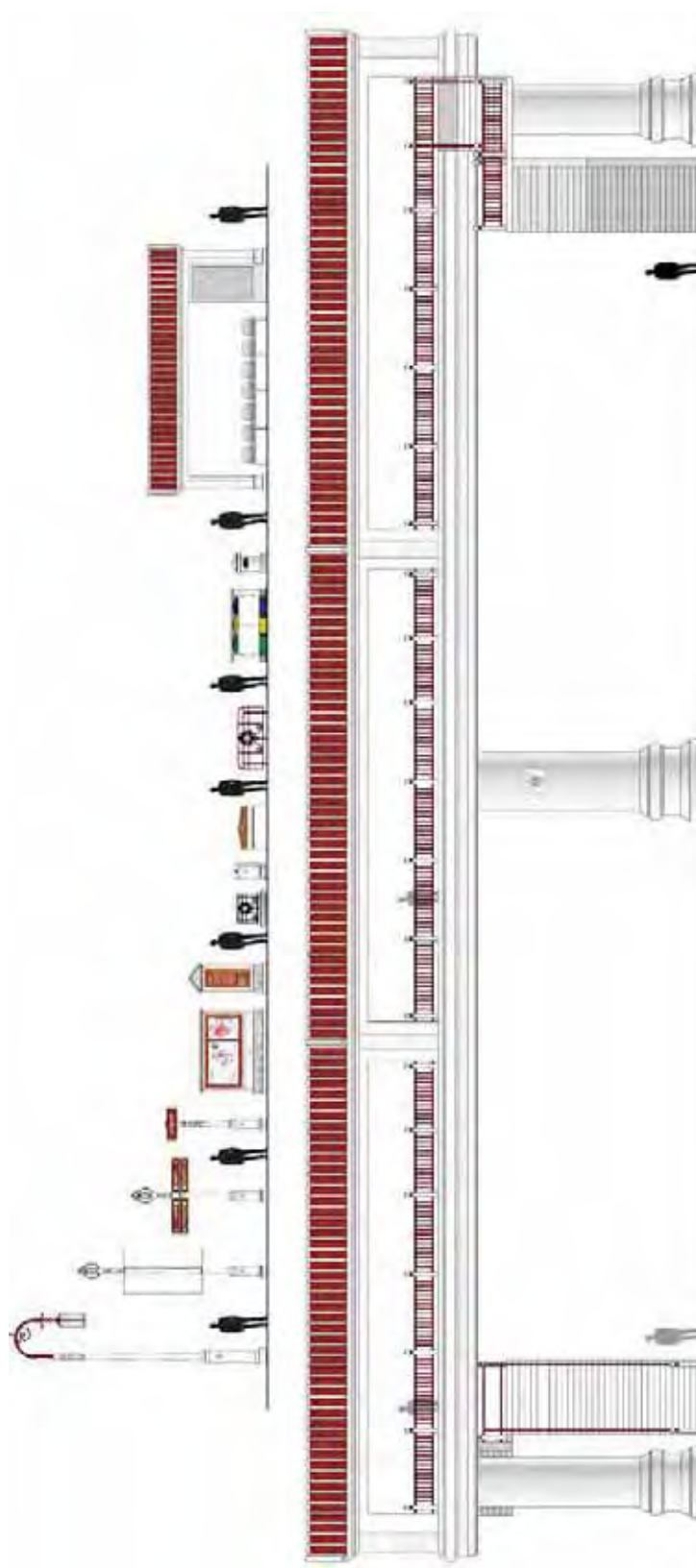
ภาพที่ 64 แสดงผลงานออกแบบราวเหล็ก (Pavement Protection)

ภาพที่ 65 แสดงผลงานออกแบบป้ายรถเมล์ (Bus Stop)

ภาพที่ 66 แสดงผลงานออกแบบสะพานลอย (Overpass)

ภาพที่ 89 แสดงภาพรวมผลงานออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลทั้งภาคเอกสาร และภาคสนาม เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มากำหนดแนวทางในการออกแบบ และนำผลงานการออกแบบไปประเมินกับนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ เพื่อนำข้อบกพร่องต่างๆ มาปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นจึงนำงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน ไปทดสอบสมมุติฐานกับประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี และนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งได้ข้อสรุปการอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา และพัฒนาการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี ในกระบวนการของการศึกษาเป็นการค้นคว้าข้อมูลภาคเอกสารที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดเพชรบุรี และการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนน และศึกษาข้อมูลภาคสนาม โดยการสำรวจข้อมูลของป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันของจังหวัดเพชรบุรี และศึกษาข้อมูลด้านบุคลิกภาพและเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของจังหวัดเพชรบุรี เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ จากนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้เกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรีอย่างลึกซึ้ง จำนวน 5 ท่าน ซึ่งได้ผลการศึกษาและทำการวิเคราะห์มาเป็นแนวทางในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่เอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

1.1 การใช้วัสดุ

เลือกใช้โลหะ และคอนกรีต การเลือกใช้วัสดุ คำนึงถึงคุณลักษณะการใช้งาน ทั้งโลหะและคอนกรีตเป็นวัสดุที่มีความคงทนถาวร มีความแข็งแรงทนทาน และสอดคล้องกับลักษณะบุคลิกภาพของจังหวัดเพชรบุรี ที่เปรียบว่าเป็นผู้มีลักษณะเข้มแข็ง น่าเกรงขาม เป็นคนตรงไปตรงมา ไม่ยอมคน ซึ่งวัสดุดังกล่าวได้สะท้อน บุคลิกภาพเหล่านี้ได้อย่างชัดเจน

1.2 การใช้สี

เลือกใช้สีดังต่อไปนี้

1.2.1 สีน้ำตาล แทนบุคลิกภาพของความหนักแน่น มั่นคง เข้มแข็ง

1.2.2 สีแดง แทนบุคลิกภาพของความเข้มขลัง น่าเกรงขาม ไม่ยอมคน

1.2.3 สีขาว บริสุทธิ์ แทนบุคลิกภาพของความจริงใจ เปิดเผย ตรงไปตรงมา

1.2.4 สีทอง แทนบุคลิกภาพของความร่ำรวยทรัพย์

1.3 การใช้โครงสร้าง (รูปร่างรูปทรง)

เลือกใช้ รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง และรูปสามเหลี่ยม ซึ่งแทนบุคลิกภาพของความสูงเด่น สง่างาม

1.4 การใช้ตัวอักษร

เลือกใช้ตัวอักษรในกลุ่มบุคลิกลักษณะโอ่อ่า แต่เนื่องจากในปัจจุบันมีการพัฒนารูปแบบตัวอักษรให้มีความสวยงาม และหลากหลายมากขึ้น จึงได้นำรูปแบบของตัวอักษรที่ถูกประดิษฐ์ขึ้นใหม่มาเปรียบเทียบ และปรับใช้ โดยคัดเลือกตัวอักษรที่มีลักษณะสอดคล้องกับทฤษฎีกลุ่มตัวอักษรบุคลิกลักษณะโอ่อ่า ซึ่งเป็นแบบตัวอักษรที่มีลักษณะเต็มไปด้วยความมั่นใจ มั่นคง ดูเป็นผู้ชาย เป็นผู้ใหญ่ ดูเรียบง่าย และสบายๆ เป็นแบบตัวอักษรที่มีความมั่นคงในเรื่องของเส้น และน้ำหนัก ไม่อ่อนหรือพลิ้วไหวมากเกินไป มีความสอดคล้องกับบุคลิกภาพของจังหวัดเพชรบุรี

และจากการพิจารณาการใช้รูปแบบตัวอักษรให้สอดคล้องกับองค์ประกอบอื่นๆ ที่ได้กล่าวมานั้น จึงเลือกใช้ตัวอักษร ชื่อ TH Krub ซึ่งมีความเหมาะสม และสร้างความเป็นเอกภาพให้กับงานออกแบบมากที่สุด

1.5 เอกลักษณ์อันโดดเด่นของจังหวัดเพชรบุรี

เอกลักษณ์อันโดดเด่นของจังหวัดเพชรบุรี คือ พระนครคีรี และผู้วิชัยได้ร่วมกับนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้เกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรีทั้ง 5 ท่าน กำหนดให้ลักษณะเด่นทางสถาปัตยกรรมของพระนครคีรี เป็นรูปแบบในการออกแบบโครงสร้าง และการประดับตกแต่งป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน เนื่องจากเป็นสถาปัตยกรรมที่มีการผสมผสานระหว่างสถาปัตยกรรมไทย จีน และตะวันตก ที่สร้างความสวยงาม ความยิ่งใหญ่ เป็นอัครสถานที่มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง คนส่วนใหญ่สามารถรับรู้ และเข้าใจได้โดยง่าย

2. การอภิปรายผลการวิจัย

จากการนำผลงานการออกแบบไปประเมินกับนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเพื่อนำข้อบกพร่องต่างๆ มาปรับปรุงแก้ไขนั้น ในส่วนของนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน มีการแสดงความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ผลงานออกแบบนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ดูสวยงาม และสามารถถ่ายทอดลักษณะของพระนครศรีธรรมเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีได้ แต่ก็มีความคิดเห็นกับการปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดต่างๆ ของโครงสร้างในตัวป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน ถึงความเหมาะสมในด้านความสะดวกในการใช้งาน และด้านความสวยงามของสัดส่วน

ส่วนของผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบทั้ง 6 ท่าน ได้แสดงความคิดเห็นไว้อย่างหลากหลาย มีทั้งเห็นด้วยกับรูปแบบของการออกแบบว่าสามารถถ่ายทอดลักษณะทางสถาปัตยกรรมของพระนครศรีธรรมได้ และตั้งข้อสังเกตให้มีการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างวัฒนธรรมท้องถิ่นกับความทันสมัย ปรับประยุกต์จากรูปแบบเดิมให้เกิดความน่าสนใจ รวมถึงการนำวัสดุสมัยใหม่มาใช้ในการออกแบบ หรือความคิดเห็นในการปรับปรุงแผนการดำเนินงานวิจัย เพื่อให้เกิดความถูกต้องของกระบวนการในการออกแบบเชิงศิลป์

เมื่อผู้วิจัยนำผลการประเมินจากนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เรียบร้อยแล้ว ได้นำผลงานการออกแบบไปทดสอบสมมุติฐานกับประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี และนักท่องเที่ยว ถึงการแสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีจากผลงานการออกแบบ ได้ผลสรุปการแสดงความคิดเห็นว่า ประชาชนจังหวัดเพชรบุรีส่วนใหญ่ ประเมินผลให้งานออกแบบสามารถถ่ายทอดเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีได้ในระดับมาก และในระดับปานกลางตามลำดับ และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ประเมินผลให้งานออกแบบสามารถถ่ายทอดเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีได้ในระดับปานกลาง และในระดับมากตามลำดับ

จากผลสรุปการแสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว และประชาชนจังหวัดเพชรบุรีที่มีต่อผลงานการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี ปรากฏว่าผลการประเมินผลงานออกแบบของประชากรสองกลุ่มนี้ แตกต่างกันในระดับความคิดเห็น โดยกลุ่มประชาชนจังหวัดเพชรบุรีส่วนใหญ่ประเมินให้ผลงานออกแบบสามารถถ่ายทอดเอกลักษณ์ได้ในระดับมาก และกลุ่มของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้ประเมินให้ผลงานออกแบบสามารถถ่ายทอดเอกลักษณ์ได้ในระดับปานกลาง ซึ่งความแตกต่างกันในระดับความคิดเห็นของประชากรสองกลุ่มนี้ เป็นไปได้ที่เกิดจากความแตกต่างของประสบการณ์ และฐานความรู้เดิมที่มีต่อพระนครศรีธรรม จากผลการตอบแบบสอบถามจะเห็นได้ว่าประชาชนในจังหวัด

เพชรบุรีนั้นส่วนใหญ่เคยขึ้นมาท่องเที่ยว และได้สัมผัสกับสถาปัตยกรรมของพระนครศรีรัมาก่อนแล้ว แต่ส่วนของคนท้องถิ่นส่วนใหญ่จะมาท่องเที่ยวบนพระนครศรีรักันเป็นครั้งแรก

และอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลงานออกแบบได้รับการประเมินผลแตกต่างกัน คือ ลักษณะของการออกแบบ จะเห็นได้ว่าทั้งประชาชนจังหวัดเพชรบุรี และนักท่องเที่ยว ได้ประเมินผลงานออกแบบที่ยังคงไว้ในรายละเอียดจากรูปแบบเดิมของสถาปัตยกรรมให้สามารถถ่ายทอดเอกลักษณ์ได้ในระดับมาก โดยเฉพาะผลงานออกแบบที่มีองค์ประกอบที่แสดงถึงรูปร่างของคิ้วบัวต่างๆ และรูปทรงฐานที่มีความใหญ่ หนา ทึบ ดัน และได้ประเมินผลงานออกแบบที่มีลักษณะของการตัดทอน หรือดัดแปลงลดทอนให้สามารถถ่ายทอดเอกลักษณ์ได้ในระดับปานกลาง อันทำให้ผลงานชิ้นดังกล่าวถ่ายทอดลักษณะทางสถาปัตยกรรมของพระนครศรีรัได้ไม่ชัดเจนนัก

3. ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบอุปสรรคสำคัญในการประเมินผลงานเพื่อการทดสอบสมมติฐานงานวิจัย อันเป็นปัญหาระหว่างผู้ที่ทำการออกแบบกับกลุ่มเป้าหมายผู้ใช้งานออกแบบชิ้นดังกล่าว

การประสบความสำเร็จในการรับรู้ในสิ่งที่สื่อสารจากนักออกแบบไปสู่ผู้ใช้งาน ทั้งสองฝ่ายจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งนั้นในระดับที่เท่าเทียมกันหรือใกล้เคียงกันที่สุด การศึกษาเรื่องการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมาย ในระดับความรู้ หรือมีทัศนคติกับสิ่งเหล่านั้นเพียงใด และระดับสนิยมของผู้ใช้งาน เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดความแม่นยำในการทดสอบสมมติฐาน และทิศทางที่ถูกต้องของการออกแบบ

และจากที่ได้ทำการศึกษาวิจัย โดยมีนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบร่วมเป็นผู้ให้ความคิดเห็นในการดำเนินงาน ต่างมีความชื่นชม นิยมยิ่ง ต่อแนวทางการทำงานวิจัยในลักษณะนี้ เพราะเป็นการที่ทำให้ทุกคนได้หันกลับมามองในอัตลักษณ์ของตนเอง เกิดความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมที่ดีงามของท้องถิ่น และนำมาเชิดชู ปรับประยุกต์ให้แสดงความเป็นเอกลักษณ์ และเผยแพร่ให้คนทั่วไปได้รับรู้อย่างยั่งยืนตลอดไป

บรรณานุกรม

- กุศล เอี่ยมอรุณ. เพชรบุรี เพื่อความเข้าใจในแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : สารคดี, 2536.
- โกสุม สายใจ และ บำรุง อิศรกุล. การออกแบบนิเทศศิลป์ 2. กรุงเทพฯ : โครงการเอกสารตำราศิลปะ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, ม.ป.ป.
- โกสุม สายใจ. การออกแบบนิเทศศิลป์ 3. กรุงเทพฯ : โครงการเอกสารตำราศิลปะ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, ม.ป.ป.
- จรัญ พิงฉิม. “การศึกษาผลการรับรู้อักษรสิบบนพื้นสีที่ใช้คู่สีตัดกัน”. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2531.
- จารุดี ผโลประการ และวิภา นาคงาม. เพชรในเพชรบุรี. กรุงเทพฯ : คลุสภาลาดพร้าว, 2536.
- ฉัตรชัย อรรถปักษ์. องค์ประกอบศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์, 2550.
- ชลธิศา เทียวประดิษฐ์. “การออกแบบเอกลักษณ์องค์กรสำหรับโครงการโฮมสเตย์มาตรฐานไทย”. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการออกแบบนิเทศศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.
- ทองเจือ เขียดทอง. การออกแบบสัญลักษณ์. กรุงเทพฯ : สิบประภา, 2542.
- ทำนอง จันทิมา. การออกแบบ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2542.
- เทศบาลเมืองเพชรบุรี. กองวิชาการและแผนงาน. “แผนพัฒนาเมืองเทศบาลเมืองเพชรบุรีสามปี (พ.ศ. 2550-2552)”. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- ธีรวัฒน์ พจน์วิบูลศิริ. “การใช้ตัวอักษรไทยเพื่อสื่อสารบุคลิกลักษณะในงานออกแบบเรขศิลป์”. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานฤมิตรศิลป์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- มานอช กงกะนันท์. ศิลปะและการออกแบบ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2538
- ราล์ฟ ฟาบรี. ทฤษฎีสี = Color : a complete guide for artist. แปลโดย สมเกียรติ ตั้งนโม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2536.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. การออกแบบ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2539.
- วิลาวุธ ฤดีสานต์. เพชรบุรี. กรุงเทพฯ : สารคดี, 2546.
- ศฤงคาร กิตกวีนิต. “การออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย”. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการออกแบบนิเทศศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร , 2548.

ศักดิ์ ศิริพันธุ์. เพชรบุรี ประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์, 2543.

สมบูรณ์ แก่นตะเคียน. สมุดเพชรบุรี 2525. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์, 2525.

อนุชา แ่งเกสร และคนอื่นๆ. “รายงานการดำเนินงาน โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีทัศนศิลป์ร่วมสมัยเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชน”. ม.ป.ท., ม.ป.ป. (อัดสำเนา)

อารยะ ศรีกัลยาณบุตร. การออกแบบตราสัญลักษณ์. ม.ป.ท., 2541.

เอื้อเอ็นดู ดิสกุล ณ อยุธยา. ระบบป้ายสัญลักษณ์ : Signage System. กรุงเทพฯ : พลัสเพลส, 2543.

Bonnici, Peter. Visual Language: The Hidden Medium of Communication. London : Roto Vision, 1998.

Deneva, Rose. The Designer's Guide to Creating Corporate I.D. Systems. Cincinnati : F&W Publications Inc., 1992.

Dougherty, Betty. Street Furniture. London : Jolly & Barber Limite, 1979.

Flinke, Gail Deibler. City signs : Innovative Urban Graphics. New York : Madison Square Press, 1994.

Grayson Trulove, James. This Way Signage for Public Spaces. Massachusetts : Rockport Publishers, 2000.

Schmidt, Klaus F. Signs of the Times. Singapore : Grahis U.S., 1996.

Uebele, Andreas. Signage Systems & Information Graphics A Professional Sourcebook. London : Thames & Hudson, 2007.

Wikipedia. Street furniture. เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2551.

http://en.wikipedia.org/wiki/Street_furniture#Historical_street_furniture

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาทัศนคติ และความคิดเห็นของนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีต่อป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์บนถนนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันของจังหวัดเพชรบุรี และแสดงความคิดเห็นต่อบุคลิกภาพและเอกลักษณ์อันโดดเด่นของจังหวัดเพชรบุรี

1. ท่านใช้ประโยชน์จากป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์บนถนนของจังหวัดเพชรบุรีที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้บ้างหรือไม่และอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์บนถนนที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน สามารถถ่ายทอดเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีได้หรือไม่ และอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์บนถนนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ควรปรับปรุงในด้านใดบ้าง

- ความโดดเด่น น่าสนใจ
- ความชัดเจนด้านการสื่อสาร
- ความสวยงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม
- ความสะดวกในการใช้งาน
- อื่นๆ.....

4. ท่านคิดว่าจุดเด่นในข้อใดที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีมากที่สุด

- ประวัติศาสตร์ที่สำคัญและยาวนาน
- ศิลปะและวัฒนธรรมที่งดงาม
- สภาพภูมิประเทศที่ทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวอันหลากหลาย
- ทรัพยากรที่มีมากทำให้อาหารการกินอุดมสมบูรณ์
- อื่นๆ.....

5. ท่านคิดว่าในจุดเด่นที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีที่ได้เลือกมานั้น มีสิ่งใดที่โดดเด่นที่สุด ที่ควรนำมาใช้เป็นตัวแทนในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ของจังหวัด และเพราะเหตุผลใด

.....

.....

.....

.....

6. ถ้าเปรียบจังหวัดเพชรบุรีเป็นมนุษย์ ท่านคิดว่าจังหวัดเพชรบุรีจะมีลักษณะบุคลิกภาพเป็นอย่างไร

6.1 ด้านกายภาพ

- เพศ.....
- อายุ.....
- อื่นๆ.....

6.2 ด้านจิตภาพ

- ลักษณะนิสัย.....
- ทักษะ.....
- อื่นๆ.....

7. ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเพื่อประเมินผลงานออกแบบ

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นแบบเจาะลึก กับนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ เพื่อประเมินผลงานการออกแบบระบบป้าย สัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี และนำผลการประเมินมา ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในงานออกแบบ

ผลงานออกแบบ	ความคิดเห็น
1. ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign)	
2. ป้ายแสดงแผนที่ (Directory Sign)	
3. ป้ายแสดงสถานที่ (Identification Sign)	
4. ป้ายแสดงทิศทาง (Direction Sign)	
5. ป้ายประดับตกแต่ง (Decoration Sign)	

ผลงานออกแบบ	ความคิดเห็น
6. กระถางต้นไม้ (Planter)	
7. ก๊อกน้ำดื่มสาธารณะ (Drink Fountain)	
8. เก้าอี้ (Seat)	
9. โคมไฟถนน (Street Light)	
10. ถังขยะ (Bin)	
11. ป้ายรถเมล์ (Bus Stop)	

ผลงานออกแบบ	ความคิดเห็น
12. ราวเหล็ก (Pavement Protection)	
13. สะพานลอย (Overpass)	
14. ตัวอักษร (Letter)	
15. สัญลักษณ์ภาพ (Pictogram)	

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อประเมินผลงานออกแบบ

แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดเพชรบุรี และนักท่องเที่ยว ถึงการแสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีจากผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน

คำชี้แจง : ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี โดยมีหัวข้อสอบถามดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องสี่เหลี่ยมที่มีข้อมูลใกล้เคียงกับตัวท่านมากที่สุด

1. ลักษณะของผู้ตอบ ☐ 1. ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ☐ 2. นักท่องเที่ยว
2. เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง
3. อายุ ☐ 1. ต่ำกว่า 20 ☐ 2. 21-30 ☐ 3. 31-40 ☐ 4. 41-50
☐ 5. 51-60 ☐ 6. มากกว่า 60 ปี
4. การศึกษา ☐ 1. ต่ำกว่ามัธยมศึกษา ☐ 2. มัธยมศึกษา ☐ 3. ปริญญาตรี
☐ 4. สูงกว่าปริญญาตรี
5. อาชีพ ☐ 1. รับราชการ ☐ 2. รัฐวิสาหกิจ ☐ 3. พนักงานบริษัท
☐ 4. ประกอบธุรกิจส่วนตัว ☐ 5. นักเรียนนักศึกษา

ส่วนที่ 2 ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องสี่เหลี่ยมที่มีข้อมูลใกล้เคียงกับตัวท่านมากที่สุด

6. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรีมากน้อยเพียงใด

- ☐ 1. มากที่สุด ☐ 2. มาก ☐ 3. ปานกลาง ☐ 4. น้อย ☐ 5. น้อยที่สุด

7. ท่านเคยท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีบ่อยแค่ไหน

- ☐ 1. มาครั้งแรก ☐ 2. ปีละครั้ง ☐ 3. ปีละ 2-3 ครั้ง ☐ 4. ปีละ 4-5 ครั้ง
☐ 5. มาเป็นประจำ
☐ 6. มากกว่าเดือนละครั้ง

ส่วนที่ 3 จากการสำรวจข้อมูลในเบื้องต้นได้พบว่า **“พระนครคีรี”** คือสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยจึงได้นำลักษณะเด่นทางสถาปัตยกรรมของพระนครคีรี อันเป็นสิ่งที่ชัดเจน ที่สุด มาใช้เป็นตัวแทนในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนของจังหวัดเพชรบุรี จึง ขอให้ท่านช่วยพิจารณาผลการออกแบบ และตอบแบบสอบถามตามหัวข้อดังต่อไปนี้ โดยใส่ เครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างที่มีข้อมูลใกล้เคียงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

8. ท่านเคยท่องเที่ยวบนพระนครคีรีบ้างหรือไม่

- ☐ 1. เคยเที่ยวชม ☐ 2. ไม่เคยเที่ยวชม

9. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับพระนครคีรีมากน้อยเพียงใด

- ☐ 1. มากที่สุด ☐ 2. มาก ☐ 3. ปานกลาง ☐ 4. น้อย ☐ 5. น้อยที่สุด

10. ป้ายสัญลักษณ์และเฟอร์นิเจอร์ถนนต่อไปนี้ ถ่ายทอดลักษณะทางสถาปัตยกรรมของพระนคร คีรี อันเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรี ได้ดีเพียงใด

ประเภทของป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน	5. มากที่สุด	4. มาก	3. ปานกลาง	2. น้อย	1. น้อยที่สุด
ป้ายแสดงสถานที่ (Identification Sign)					
ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign)					
ป้ายแสดงแผนที่ (Directory Sign)					
ป้ายแสดงทิศทาง (Direction Sign)					
ป้ายประดับตกแต่ง (Decoration Sign)					
กระถางต้นไม้ (Planter)					
ก๊อกคืมน้ำสาธารณะ (Drink Fountain)					

ประเภทของป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนน	5. มากที่สุด	4. มาก	3. ปานกลาง	2. น้อย	1. น้อยที่สุด
เก้าอี้ (Seat)					
โคมไฟถนน (Street Light)					
ถังขยะ (Bin)					
ถังขยะเล็ก (Small Bin)					
ประเภทของป้ายสัญลักษณ์และ เฟอร์นิเจอร์ถนน	5. มากที่สุด	4. มาก	3. ปานกลาง	2. น้อย	1. น้อยที่สุด
ป้ายรถเมล์ (Bus stop)					
ราวเหล็ก (Pavement Protection)					
สะพานลอย (Overpass)					

11. ท่านคิดว่าการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ และเฟอร์นิเจอร์ถนนต่อไปนี้ มีคุณสมบัติเหล่านี้เพียงใด

ป้ายแสดงสถานที่ (Identification Sign)	5. มากที่สุด	4. มาก	3. ปานกลาง	2. น้อย	1. น้อยที่สุด
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ					
ความชัดเจนด้านการสื่อสาร ข้อมูล					
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และ วัฒนธรรม					
ความสะดวกในการใช้งาน					

ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign)	5. มากที่สุด	4. มาก	3. ปานกลาง	2. น้อย	1. น้อยที่สุด
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ					
ความชัดเจนด้านการสื่อสาร ข้อมูล					
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และ วัฒนธรรม					
ความสะดวกในการใช้งาน					
ป้ายแสดงแผนที่ (Directory Sign)	5. มากที่สุด	4. มาก	3. ปานกลาง	2. น้อย	1. น้อยที่สุด
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ					
ความชัดเจนด้านการสื่อสาร ข้อมูล					
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และ วัฒนธรรม					
ความสะดวกในการใช้งาน					
ป้ายแสดงทิศทาง (Direction Sign)	5. มากที่สุด	4. มาก	3. ปานกลาง	2. น้อย	1. น้อยที่สุด
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ					
ความชัดเจนด้านการสื่อสาร ข้อมูล					
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และ วัฒนธรรม					
ความสะดวกในการใช้งาน					

ป้ายประดับตกแต่ง (Decoration Sign)	5. มากที่สุด	4. มาก	3. ปานกลาง	2. น้อย	1. น้อยที่สุด
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ					
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และ วัฒนธรรม					
ความสะดวกในการใช้งาน					
กระถางต้นไม้ (Planter)	5. มากที่สุด	4. มาก	3. ปานกลาง	2. น้อย	1. น้อยที่สุด
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ					
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และ วัฒนธรรม					
ความสะดวกในการใช้งาน					
ก๊อกน้ำดื่มสาธารณะ (Drink Fountain)	5. มากที่สุด	4. มาก	3. ปานกลาง	2. น้อย	1. น้อยที่สุด
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ					
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และ วัฒนธรรม					
ความสะดวกในการใช้งาน					
เก้าอี้ (Seat)	5. มากที่สุด	4. มาก	3. ปานกลาง	2. น้อย	1. น้อยที่สุด
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ					
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และ วัฒนธรรม					
ความสะดวกในการใช้งาน					

โคมไฟถนน (Street Light)	5. มากที่สุด	4. มาก	3. ปานกลาง	2. น้อย	1. น้อยที่สุด
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ					
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และ วัฒนธรรม					
ความสะดวกในการใช้งาน					
ถังขยะ (Bin)	5. มากที่สุด	4. มาก	3. ปานกลาง	2. น้อย	1. น้อยที่สุด
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ					
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และ วัฒนธรรม					
ความสะดวกในการใช้งาน					
ถังขยะเล็ก (Small Bin)	5. มากที่สุด	4. มาก	3. ปานกลาง	2. น้อย	1. น้อยที่สุด
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ					
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และ วัฒนธรรม					
ความสะดวกในการใช้งาน					
ป้ายรถเมล์ (Bus Stop)	5. มากที่สุด	4. มาก	3. ปานกลาง	2. น้อย	1. น้อยที่สุด
รูปแบบโดดเด่น น่าสนใจ					
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และ วัฒนธรรม					
ความสะดวกในการใช้งาน					

ราวเหล็ก (Pavement Protection)	5. มากที่สุด	4. มาก	3. ปานกลาง	2. น้อย	1. น้อยที่สุด
รูปแบบโคดเด่น น่าสนใจ					
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และ วัฒนธรรม					
ความสะดวกในการใช้งาน					
สะพานลอย (Overpass)	5. มากที่สุด	4. มาก	3. ปานกลาง	2. น้อย	1. น้อยที่สุด
รูปแบบโคดเด่น น่าสนใจ					
ความสวยงาม เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม และ วัฒนธรรม					
ความสะดวกในการใช้งาน					

12. ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล ที่อยู่	นายรัฐนันท์ พรหมฉินิล 112 หมู่ 2 ตำบลบ้านกุ่ม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000 โทรศัพท์ 08 0253 4441
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2547	สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะและการออกแบบ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
พ.ศ. 2552	สำเร็จการศึกษาปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2545-2547	นักออกแบบสิ่งพิมพ์ และช่างภาพ บริษัท เพชรภูมิการพิมพ์ จำกัด จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2548-2551	อาจารย์สาขาวิชาศิลปะและการออกแบบ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2552-ปัจจุบัน	นักออกแบบอิสระ